

The Shi^cur Qomah: Texts and Recensions

von
Martin Samuel Cohen

J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen 1985

Texte und Studien zum Antiken Judentum

herausgegeben von

Martin Hengel und Peter Schäfer

9

For My Father

CIP-Kurztitelaufnahme der Deutschen Bibliothek

Cohen, Martin Samuel:

The Shi'ur qomah: texts and recensions /
von Martin Samuel Cohen. – Tübingen: Mohr, 1985.

(Text und Studien zum antiken Judentum; 9)

ISBN 3-16-134907-X

NE: GT

© J. C. B. Mohr (Paul Siebeck) Tübingen 1985.

Alle Rechte vorbehalten. Ohne ausdrückliche Genehmigung des Verlages ist es auch nicht gestattet, das Buch oder Teile daraus auf photomechanischem Wege (Photokopie, Mikrokopie) zu vervielfältigen.

Printed in Germany. Säurefreies Papier von Scheufelen, Lenningen. Satz und Druck von Gulde-Druck GmbH, Tübingen. Einband von Heinrich Koch, Tübingen.

Table of Contents

List of Abbreviations	VIII
Guide to the Transliteration of Hebrew	IX
Introduction	1
<i>Sefer Hashi'ur</i>	27
The <i>Siddur Rabbah</i> Recension	38
The <i>Merkavah Rabbah</i> Recension	54
The <i>Sefer Razi'el</i> Recension	77
<i>Sefer Haqqomah</i>	125
Appendices: 1 Oxford ms. Hebr. C. 65	183
2 Sassoon ms. 290	187
3 Sassoon ms. 522	188
4 British Library ms. 10384	190
5 British Library ms. 10675	192
6 JTS ms. 2131	196
7 Munich ms. 22	198
8 JTS ms. 8128	205
9 <i>Hekhalot Rabbati</i> and the <i>Shi'ur Qomah</i>	213
10 <i>Sefer Ma'arekhet Ha'elohut</i> : Citations from the <i>Shi'ur Qomah</i>	215
11 Maimonides' Marginal Remarks on the <i>Shi'ur Qomah</i>	216
12 <i>Sefer Harazim</i> and the <i>Shi'ur Qomah</i>	218
13 Ibn Ezra and the <i>Sefer Hannavon</i>	220
14 Montefiore Ms. 279	226
15 <i>Shi'ur Qomah</i> Texts from Eisenmenger's <i>Entdecktes Judenthum</i>	228
16 Secondary References to the <i>Shi'ur Qomah</i>	229
Bibliography	233

List of Abbreviations

BT	Babylonian Talmud
HTR	Harvard Theological Review
HUCA	Hebrew Union College Annual
JJS	Journal of Jewish Studies
JNUL	Jewish National and University Library
JTS(A)	Jewish Theological Seminary of America
M	Mishnah
MGWJ	Monatsschrift für die Geschichte und Wissenschaft des Judentums
PAAJR	Proceedings of the American Academy of Jewish Research
PT	Palestinian Talmud
REJ	Revue des Etudes Juives
T	Tosefta
The Books of the Bible: Gen Ex Lev Nu Dt Jo Jud 1S 2S 1K 2K Is Jer Ez Hos Joel Am Ob Jon Micah Nah Hab Zeph Mal Ps Pr Job Song Ruth Lam Ecc Esther Dan Ezra Neh 1Ch 2Ch.	

The Recensions of the Shi^cur Qomah:

MR	Merkavah Rabbah
SDR	Seder Rabbah Debereshit
SHQ	Sefer Haqqomah
SHS	Sefer Hashi ^c ur
SRZ	Sefer Razi'el

Guide to the Transliteration of Hebrew

Hebrew is transliterated in this volume according to the following table. When two forms are given, the first is the regularly used siglum, and the second is used in the stricter, consonantal transliteration of the mystic names that follows their vocalized forms.

א	' (+ vowel)
ב	b
ב	v b
ג	g
ד	d
ה	h
ו	v
ז	z
ח	ḥ
ט	t ṭ
י	y
כ	k
כ	kh k
ל	l
מ	m
נ	n
ס	s
ע	^c (+ vowel)
פ	p
פ	f p
צ	tz ṣ
ק	q
ר	r
ש	sh ṣ
ש	s ṣ
ת	t

Introduction

The literary history of the *Shi'ur Qomah* is as shrouded in mystery as are the histories of its various sister texts in the field of pre-kabbalistic Jewish mysticism, the so-called *merkavah* ("chariot-throne") mystic literary corpus. I shall not repeat the detail of my research into that history, which I have published elsewhere, but for the benefit of my readers who may not have had the opportunity to inspect that research, I will repeat here some of my main conclusions.¹

The assumption on the part of many scholars in the nineteenth and twentieth centuries that the *Shi'ur Qomah* is a mystic midrash, so to speak, on the Song of Songs is not borne out by the texts themselves.² The famous description of the lover found in the fifth chapter of the Song is, in fact, cited to varying extents in the various recensions of the text, but its function there is clearly to provide a literary frame for the text, and not to function as a proof-text in the traditional midrashic sense.³ Three distinct stages in the development of the surviving texts may be discerned: the final stage, which resulted in the production of the five larger and several smaller recensions of the text; the previous stage, the literary result of which was the original Urtext of which the surviving recensions are derivatives; and the earliest

¹ See my *The Shi'ur Qomah: Liturgy and Theurgy in Pre-Kabbalistic Jewish Mysticism* (Washington, D. C., 1983), pp. 51–76. The following seminal studies may be profitably consulted: Moses Gaster, "Das Shiur Komah," *MGWJ* O. S. 37 (1893), pp. 179–185, now reprinted in *Studies and Texts in Folklore, Magic, Medieval Romance, Hebrew Apocrypha and Samaritan Archaeology* (London, 1925–1928), vol. 2, pp. 1330–1353; Heinrich Graetz, "Die mystische Literatur in der gaonischen Epoche," *MGWJ* O. S. 8 (1859), pp. 67–78, 103–118 and 140–153; Scholem, "Shiur Koma: die mystische Gestalt der Gottheit," in *Von der mystischen Gestalt der Gottheit: Studien zu Grundbegriffe der Kabbala* (Zurich, 1962), pp. 7–48; S. Lieberman, "Mishnat Shir Hashirim," in Scholem's *Jewish Gnosticism Merkavah Mysticism and Talmudic Tradition*, 2nd ed. (New York, 1965), pp. 111–126; and Ithamar Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism* (Leiden and Cologne, 1980), pp. 213–217.

² This theory was first advanced, I believe, by Adolf Jellinek, in the *Bet Hamidrash* vol. 6 (Leipzig, 1878; rpt. Jerusalem, 1967), p. xxxii–xxxiii, and was advanced by Scholem and Lieberman. In addition to the article cited in note 1, see Scholem's *Major Trends in Jewish Mysticism*, 3rd ed. (New York, 1941), pp. 63–67; Idem, *Jewish Gnosticism*, 2nd ed. (New York, 1965), pp. 36–42; Idem, *Kabbalah* (New York, 1974), pp. 16–17; and idem, *Ursprung und Anfänge der Kabbala* (Berlin, 1962), pp. 17–18.

³ The text does use prooftexts in the traditional midrashic style, but these are never drawn from the Song; the author vastly prefers Isaiah and the Psalms.

stage, of which the tangible result was the mystic information itself which received its first literary formulation in the Urtext. For reasons which I have tried to describe and document as fully as possible in my book, I came to the conclusion that the Urtext was composed sometime in the early gaonic period in Babylonia.⁴ This date allows us to explain the fact that the text seems to have been composed after the final stages of redaction of the Babylonian Talmud, yet early enough to have been known to the great if obscure liturgical poet, Kallir, and long enough before the time of Saadia Gaon and his archenemy, the Karaite Salmon b. Yeruhim, for the tannaitic authenticity of the text not to have been considered an open question.⁵ Locating the text in Babylonia, on the other hand, allows us to explain certain anomalous features of the text, including, among others, the literary use of the persona of R. Nathan, the closeness of some sections of the text to the language found on the magic bowls, themselves of certain Babylonian provenance, the fact that all the earliest locatable citations of the text are in the works of Babylonian authors and the relationship of the text of the *Shi'ur Qomah* to the even more obscure *Razza Rabba*, with its apparently unimpeachable Eastern provenance.⁶ Whether the original fund of information was itself Babylonian, or whether it was originally of Palestinian provenance, as the text itself seems to suggest by introducing R. Aqiba and R. Ishmael as its major tradents, cannot be known in the absence of any secondary testimonia.⁷

It appears that various groups of mystic practitioners in late Jewish antiquity selected various aspects of the Biblical testimony as the meditative stuff of their contemplative journeys towards communion with the godhead. Thus the Palestinian rabbis whose mystic endeavors are described in the Talmuds seem to have engaged in direct exegesis of the opening chapters of Ezekiel and Genesis in order to commune with the divine presence. The

⁴ See my *Shi'ur Qomah: Liturgy and Theurgy in Pre-Kabbalistic Jewish Mysticism* (Washington, 1983), pp. 66–67.

⁵ Saadia's responsum is preserved in a number of sources: the *Commentar zum Sepher Jezirah von R. Jehudah b. Barsilai*, ed. S. J. Halberstam (Berlin, 1885), pp. 20–21; Gabriel Pollak, *Halikhot Qedem* (Amsterdam, 1847), pp. 69–71; B. M. Levin, 'Otzar Hagge'onim, vol. 1 (Haifa, 1928), pp. 15–18 and Y. Kafih, "A Fragment of an Ancient Yemenite Composition Regarding the Shi'ur Qomah" (Hebrew), in *The Jews of Yemen: Studies and Researches* (sic), ed. Yeshayahu and Tobi (Jerusalem, 1975), pp. 407–410. Salmon b. Yeruhim inveighs against the *Shi'ur Qomah* in the antepenultimate and penultimate chapters of his *Book of the Wars of the Lord*, ed. I. Davidson (New York, 1934), pp. 114–124. Cf. Salmon's remarks published by Jacob Mann in his "Karaite Settlements in Jerusalem," in his *Texts and Studies in Jewish History and Literature* (New York, 1972), pp. 83–86.

⁶ On the *Razza Rabba*, its Oriental provenance and its special relationship to the *Shi'ur Qomah*, see Scholem, *Re'shit Haqqabbalah (1150–1250)* (Jerusalem and Tel Aviv, 1948), pp. 195–283 and idem, *Ursprung und Anfänge der Kabbala* (Berlin, 1962), pp. 96–99.

extra-Talmudic literary corpus provides us with other examples of the ways in which the Biblical text was transformed into the stuff of meditative communion with the godhead; it is to this class of text that the *Shi'ur Qomah* belongs, along with its sister texts of *merkavah* mysticism. The author of the Urtext seems to have drawn on a fund of mystical and obscure names and numbers which were presented as the names and dimensions of the various limbs and physiognomical features of the anthropomorphically conceived godhead. This information was provided, according to the text, to the mystic, portrayed here through the personae of R. Ishmael, R. Aqiba and R. Nathan, all historical personalities of the second century C.E., by the celestial vizier, Metatron. We may assume that these numbers and names were first developed and recorded by a now anonymous mystic who, as part of his mystic communion with God, perceived himself to have experienced a sort of intellectual communion with the celestial lad, Metatron, who offered, as it were, a sort of informational commentary to the sensual experience of communing with God by gazing on the godhead seated on the chariot-throne.⁸

This mystic information was thus transformed from the informational result of one mystic's experiences into the meditative stuff of later mystic generations. In other words, the authenticity of the original experience allowed the tangible results of that experience – the facts and the figures – to serve as the meditative spring-board for others' mystic journeys. This feature of the results of one mystic's experiences being presented as the recommended meditative stuff for others' mystic attempts at divine communion is a regular feature of *merkavah* literature, albeit one not often taken into account in evaluating the natures of these texts. This original literary formulation was the Urtext, and was presented, as far as can be determined, in a strongly theurgic context in which the mystic data was presented, not overtly as the stuff of mystic meditation, but rather as an elaborate daily prayer-text, the faithful recitation of which would provide the mystic with a

⁷ The whole question of locating the various schools of early Jewish mystic endeavor is quite admirably dealt with by David J. Halperin in his *The Merkavah in Rabbinic Literature* (New Haven, 1980). There is, of course, no *a priori* reason to assume that R. Aqiba and R. Ishmael were not the important figures in the mystic school, so to speak, as which they seem to be presented in the literature. R. Aqiba is specifically listed in a *baraita* preserved in *BT Hagigah* 14b as the leading mystic tradent of his generation. If the *Shi'ur Qomah* attributions are pseudepigraphic, then they were certainly chosen to suggest a textual provenance in tannaitic Palestine.

⁸ For the role of Metatron in the *Shi'ur Qomah*, see my book, pp. 124–137; cf. J. Dan, "The Concept of Knowledge in the *Shi'ur Qomah*," in *Studies in Jewish Religious and Intellectual History Presented to Alexander Altmann on the Occasion Of His Seventieth Birthday*, eds. Stein and Lowe (University, Alabama, 1979), pp. 67–73.

long life, a portion of the world to come, prosperity, fame and wisdom.⁹ To give the theurgy a proper liturgical frame, appropriate Biblical verses were apparently chosen to be recited after the mystic data itself.¹⁰

At a later date, the various editors who are responsible for the surviving recensions added standard *merkavah* hymns and prose passages to make of the text a more regular *merkavah* text. These recensions are discussed in detail below.

There has been a certain amount of discussion in recent literature regarding the whole question of Urtexts in general in the literary corpus of the *merkavah* texts. Originally, it was presumed, by Scholem and by others, that the texts were all more or less normal literary compositions that could, at least theoretically, be traced back to an original text which was composed in the usual way – by a specific author and at a particular historical moment. Others, notably Peter Schäfer in his recent synoptic work and in several recent essays, have pointed out that this may be an incorrect assumption.¹¹ The great manuscripts, it is observed, do not really present the works that have been hewn from their quarries as separate literary works with titles, chapter divisions and clear conclusions. Rather, the great manuscripts: Munich mss. 22 and 40, Oxford ms. 1531, JTS ms. 8128, as well as the Dropsie, Budapest and Vatican manuscripts, seem merely to present vast compendia of traditions grouped together according to various principles, but not actually organized as literary texts. This suggests that perhaps the actual presentation of these groupings as literary texts unto themselves may in fact be a late medieval phenomenon and that the historically correct setting for these traditions is without their scribally imposed literary frames. This may be the case for a large number of secondary texts – and there are two recensions, so to speak, of the *Shi'ur Qomah* found in JTS ms. 8128 and in Munich ms. 22 that are unique and which seem to fit this model. They have no parallels because they are not real literary works, merely loci of *shi'ur qomah* traditions within vast compendia of *merkavah* materials.

On the other hand, it seems clear that, if the *Shi'ur Qomah* traditions did, in fact, continue to be preserved within the unedited mass of *merkavah* material,

⁹ Cf. *Sefer Haqqomah*, the most important recension of the text, lines 120–123: “R. Ishmael said, ‘When I recited [the *Shi'ur Qomah*] before R. Aqiba, he said to me, ‘Whosoever knows the measurement of his Creator and the [physical] glory of the Holy One, blessed be He, is secure in this world and the world to come. He lives long in this world, and long and well in the world to come.’”

¹⁰ The liturgy was principally drawn from Psalms 24, 29, 91 and 93.

¹¹ See Peter Schäfer's introductory remarks to his *Synopse der Hekhalot Literatur* (Tübingen, 1981), pp. V–VI, and idem, “Tradition and Redaction in Hekhalot Literature,” *Journal for the Study of Judaism* 14 (1984), pp. 172–181.

there also were very early attempts to provide the text with a literary setting – these attempts are the five recensions which survive. Certainly by the tenth century, and even by the ninth, if we can accept the recent dating of *Midrash Mishle*, the material existed in some literary format.¹² Still, the question of an Urtext remained elusive when I conducted my research, I being unable to determine if there ever had actually existed a single text of which the various recensions were derivatives, or whether the recensions themselves are merely various attempts to collect loose traditions preserved within the vast compendia by forcing them into literary frames.

I now believe that I have found a single manuscript copy of what is, perhaps, the Urtext of the *Shi'ur Qomah*. This is British Library ms. 10675 (Gaster ms. 187), an extremely old text, dating back, perhaps, to the tenth or the eleventh centuries C. E. The manuscript is complete in four leaves, and is written in square Hebrew script, with the unique feature of *tagin* or coronets being used to decorate some of the letters, not unlike in a ritually proper Torah scroll. There are several reasons, aside from the extreme age of the manuscript that recommend this text as the elusive Urtext.

Firstly, the text, rather unusually, is given the title *Shi'ur Qomah*, which, although it is not actually used as the title of any of the recensions, is clearly the name of which the others (e.g. *Sefer Hashi'ur* or *Sefer Haqqomah*) are reflexes.¹³ We have posited that *Shi'ur Qomah* must, in fact, have been the name of the Urtext. Secondly, the superscription, citing Is 60:21, “I shall begin to write the *Shi'ur Qomah*. All Israel has a portion in the world to come, as it is stated [in Scripture], ‘And your people, entirely righteous, shall inherit the earth forever, [they are] the shoot I planted, the splendid work of my hands [Is 60:21],’” is the precise literary formula used to introduce a liturgical reading of *Mishnah*, in the usual case, *Mishnah 'Avot*.¹⁴ Since the reader is enjoined to read the text daily “as a *mishnah*” (*Sefer Haqqomah*, line

¹² On the dating of *Midrash Mishle*, see Burton L. Visotzky, *Midrash Mishle: A Critical Edition of the Text* . . . , diss. Jewish Theological Seminary of America, 1983. The author of the *Midrash Mishle* seems quite clearly to have known the *Shi'ur Qomah* as a literary text that may be studied, like other midrashic texts. See *Midrash Mishle* 10:17–20, ed. Buber (Vilna, 1893), pp. 66–67 and cf. the text in Jellinek's *Bet Hammidrash*, vol. 6, pp. 152–153.

¹³ See my book on the *Shi'ur Qomah*, pp. 77–81.

¹⁴ See, e.g. Baer's *Seder 'Avodat Yisra'el* (Rödelheim, 1868), p. 271; and cf. A. Guttmann, “Tractate Abot – Its Place in Rabbinic Literature,” *JQR* N.S. 41 (1950), p. 191. The liturgical reading of *Mishnah 'Avot* is itself apparently a product of gaonic Babylonia. See *Siddur Rav Sa'adia Ga'on* (Jerusalem, 1941), pp. 122–123; *Seder Rav 'Amram Ga'on* (Warsaw, 1865), p. 32 and L. Zunz, *Der Ritus des synagogalen Gottesdienstes*, 2nd ed. (Berlin, 1919), pp. 85ff. Far more tantalizing is the possibility that the formulary has its origins in the liturgical reading of the *Shi'ur Qomah*, and was only subsequently applied to the recitation of *M 'Avot*. It is certainly more germane preceding the *Shi'ur Qomah*, which actually promises its readers a portion in the world to come, than as an introduction to *M 'Avot*.

127), it seems that this heading reflects the text in its liturgical manifestation. We have concluded that, although the various surviving recensions are, in fact, regular *merkavah* texts that describe the mystic's experience of communion with his God, the Urtext itself seems to have been essentially liturgical-theurgic in nature, and seems to have been composed precisely to be recited rather than simply studied.¹⁵ This superscription guarantees the fact that the scribe correctly took his text to be one for recitation as liturgy, not mere study. Most important of all is the question of content. The manuscript in question, which is complete in four leaves comprising only 129 lines, begins after the superscription with a version of the long Ishmaelian text found in the *Sefer Haqqomah* on lines 47–104.¹⁶ There follows the famous conversion table for transforming celestial into terrestrial measurements. There then follows, on lines 97–122, a long version of the Nathanian text found on lines 108–119 of the *Sefer Haqqomah*, and finally, the text concludes with two short *baraitas*, so to speak, given in the name of R. Ishmael and including the authority of R. Aqiba, extolling the virtues of both knowing the *Shi'ur Qomah*, and, more explicitly, of reciting it “as a *mishnah*” on a daily basis. These are precisely the sections that are common to all the recensions, and which presumably must stem from the Urtext.

The absence of the Aqiban text from the manuscript is somewhat surprising, but can be explained. The brief Aqiban text, which we find on lines 12–24 of the *Sefer Haqqomah* was apparently preserved outside the Urtext, and is to be found, anomalously enough, in such works as *Hekhalot Rabbati* and the *'Otiot Derabbi 'Aqiva*.¹⁷ Why these lines were omitted from the Urtext, if British Library ms. 10675 is, in fact, a copy of the Urtext, can no longer be known, of course, but it is not difficult to imagine how, given their preservation in other midrashic and *merkavah* texts, they were seized upon by some of the redactors of the various recensions and included in those secondary works.

The *Sefer Haqqomah* recension of the *Shi'ur Qomah* is a freestanding work, unincorporated into any longer work. It is extant in two versions, one short and one long. The long version is quite similar to the *Sefer Razi'el* version, but enough distinctions do exist – including, of course, the fact that the *Sefer Razi'el* texts are found as part of the *Sefer Razi'el* – to allow us to consider them separately.¹⁸ Although our original tendency was to take the short

¹⁵ See I. Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism* (Leiden and Cologne, 1980), p. 215.

¹⁶ British Library ms. 10675, lines 7–92.

¹⁷ *Hekhalot Rabbati* 12:1, ed. Wertheimer, p. 87. and *'Otiot Derabbi 'Aqiva*, text A, ed. Wertheimer, p. 370.

¹⁸ See below regarding these manuscripts.

version as the “original” version and the long version and the *Sefer Razi'el* recension as two versions of an expanded, secondary reworking of the text, it does not seem to be justifiable to presume the additional material in the long version is always interpolation; in fact, there are good reasons (see below) for thinking that some of the extra passages in the long version were original and were omitted, for some reason, in the shorter version. In other words, although the *Sefer Razi'el* recension is intimately related to the long version of the *Sefer Haqqomah*, the short and long versions of that work are themselves no less intimately related.

We have used fourteen manuscripts in establishing our critical apparatus. Of these, four present the short recension, seven present the long version and three present fragments, of which two seem to be fragments of the long recension. The nature of the third fragmentary text precludes its absolute identification as one or the other version.

The four manuscripts that present the shorter version of the text are Oxford ms. 1791 (ff. 58a–93b), a fifteenth century German manuscript;¹⁹ Guenzburg ms. 90 (ff. 150a–152b), an Italian manuscript from perhaps the fourteenth century;²⁰ and Cambridge ms. Add. 405,4 (ff. 338a–341a), an Italian manuscript from the sixteenth or seventeenth centuries.²¹

The manuscripts which offer the longer version are Oxford ms. 1915 (ff. 2a–13a), a later manuscript in a Spanish cursive hand, possibly of North African provenance;²² Oxford ms. 1960 (ff. 23b–27b), a seventeenth or eighteenth century German manuscript;²³ Oxford ms. 2257 (ff. 16a–20a), an older German manuscript which attributes the entire text to R. Eleazar of Worms;²⁴ JTS ms. 1892 (ff. 1a–8a), an approximately fifteenth century Provencal text; JTS ms. 1990 (ff. 41a–44a), a sixteenth century Italian manuscript;²⁵ Guenzburg ms. 131 (ff. 2a–12b), a perhaps fifteenth century

¹⁹ The first section of the manuscript was written at Molsheim (Germany) in 1434. See Neubauer, *Catalogue of the Hebrew Manuscripts in the Bodleian Library and in the College Libraries of Oxford* (Oxford, 1886), col. 561.

²⁰ The Guenzburg collection is housed at the Lenin State Library in Moscow. I am grateful to the Institute for Microfilmed Hebrew Manuscripts at the Jewish National and University Library in Jerusalem for making a microfilm of this manuscript available to me. See S. Sach's unpublished catalogue of the Guenzburg collection, p. 20. A xerox-copy of this hand-written catalogue is in the library of the Jewish Theological Seminary in New York. The scribe's name seems to have been Ahimaatz b. Paltiel.

²¹ The Cambridge manuscript is apparently a copy of the Guenzburg manuscript, owing to its later date, identical provenance and the presentation of the name Ahimaatz b. Paltiel in the slot where most of the other manuscript texts indicate that the reader is to insert his own name.

²² Cf. Neubauer, *Catalogue*, col. 624.

²³ Cf. Neubauer, *Catalogue*, col. 639.

²⁴ Cf. Neubauer, *Catalogue*, col. 785.

²⁵ The scribe of this text was quite confused about the nature of the text, and separated the

1,825,000 parasangs in five hundred years; this is the length of a divine span."⁴³

Having set 1,825,000 parasangs as the size of the divine span, the author continues to convert the initial figures into larger and larger units. The cubit, for example, measuring three spans in celestial terms, equals 5,475,000 terrestrial parasangs and the divine parasang equals 1,640,025,000 terrestrial parasangs. To calculate beyond the billions, the text coins its own term, the *sheqel*. If one divine parasang is equal to 16,400,000,000 terrestrial parasangs, then two divine parasangs are one *sheqel* plus 1,380,000,000 terrestrial parasangs, a *sheqel* being the equivalent of 240,000,000,000 terrestrial parasangs.⁴⁴ The text continues until it calculates the mundane equivalent of 10,000,000 divine parasangs. We are now prepared to calculate the size of the soles of the divine feet.

The second section of the text, lines 23–33, is parallel to the first half of the Ishmaelian section of *Sefer Haqqomah* plus a brief detail reflecting the 2,360,000,000 figure mentioned above that appears in the Aqiban text of the *Sefer Haqqomah*.⁴⁵ This figure thus begins the first section as well as concluding the second section; on line 5, the first, and presumably the second section as well, are attributed to R. Ishmael in all three manuscripts. The final section of the text, lines 33–73, is essentially the beginning of the Aqiban text, with its attribution to R. Aqiba intact, the second half of the Ishmaelian section of the *Sefer Haqqomah* recension, covering the divine heart, shoulders, head, arms, fingers and toes, and the name of the divine bow, sword and throne, also found in the *Sefer Haqqomah*.⁴⁶ The text concludes with the Ishmaelian final tally of 2×10^{18} parasangs for the divine height and 1×10^{11} parasangs for the width and the table for the conversion of celestial measurements into terrestrial terms.⁴⁷

The redactor of this recension was primarily concerned with the mystic numbers, although he does present the names as well. This is evidenced by both content and style. The author presents the final tallies for the height and width of the godhead five times, the so-called Aqiban figure of

⁴³ Ibid., lines 9–11. The figure 3,650 appears in the Mossayef ms. for 3,656 in both JTS manuscripts, and is apparently correct. At least it fits the mathematical computation.

⁴⁴ The *sheqel* should equal 31,420,000,000 parasangs. The figures are quite confused and probably corrupt.

⁴⁵ See above, *Sefer Haqqomah*, lines 54–63 and 14–15. Cf. note 5.

⁴⁶ *Sefer Haqqomah*, lines 133–135.

⁴⁷ We read 2×10^{18} for 12×10^{18} based on the manuscript variants. Cf. *Sefer Haqqomah*, lines 117–119, where the figures are 1×10^{11} parasangs for the height and 1×10^{10} parasangs for the divine width. Earlier in the text of the *Sefer Hashi'ur* (on lines 5–6), the Ishmaelian figure is given as 2×10^{18} for the height and 1×10^{10} parasangs for the width.

2,360,000,000 on lines 1, 32 and 35 and the so-called Ishmaelian figure of 2×10^{18} on lines 5 and 70–71. Furthermore, the author has devoted the entire first twenty or so lines of his work to elaborate mathematical computations intended to provide the reader with a framework for truly comprehending the mystic figures. Finally, he applies his own mathematical principles to the text he received, and made of it something new. The following comparison of two passages, one from the *Sefer Haqqomah* and one from the *Sefer Hashi'ur* will make this clearer:

Sefer Haqqomah

The pupil of His right eye is 11,500 parasangs, its angel's name is Rahmi'el. The white of the right eye is 22,000 parasangs, as is the left; the name of the right is Paḥarkasiah and the [name of the] left is Bazagtzat-giah.⁴⁸

Sefer Hashi'ur

The name of the pupil of the right eye is Bizag Tazatati'el; its [size] is 100,000,500 [divine] parasangs, which is [the equivalent of] 228,306,844,000 [terrestrial] parasangs. And [the name of the] left [pupil] is Raḥavi Raḥvi'el. The name of the white of the right eye is Sedir Pesig; [its height is] 22,000 divine parasangs, may He be blessed, [which is the equivalent of] 22,200,016,000 [terrestrial] parasangs.⁴⁹

The preoccupation with the mystic numbers is further evidenced by the name *Sefer Hashi'ur* 'The Book of the [Divine] Measurement' by which the author chose to call the text of the *Shi'ur Qomah* with which he was working. The scribe of the Mossayef manuscript, in fact, concludes the text by remarking, "the entire calculation is [herewith] complete," thus showing us that he had correctly perceived that the text he had copied was a sort of mathematical midrash on the original text. Whether that original text was the elusive Urtext, or one of the extant, or perhaps nonextant, recensions, cannot, of course, any longer be known.

The *Siddur Rabbah* is a collection of smaller texts, and exists in several different forms.⁵⁰ Two manuscripts known to me contain a specific recen-

⁴⁸ This is the text of JTS ms. 1892.

⁴⁹ This is the text of the Mossayef manuscript. We are using the author's own definition of one *sheqel* as being the equivalent of 2,400,000,000 parasangs.

⁵⁰ See Peter Schäfer, *Synopse zur Hekhalot-Literatur* (Tübingen 1981), p. VII; Scholem, *Kitve Yad Baqqabbalah* . . . (Jerusalem, 1930), pp. 22–23 and N. Sed, "Une Cosmologie Juive du

sion of the *Shi'ur Qomah*. These are JTS ms. 1746 (ff. 140a–143b), a seventeenth century Oriental manuscript and JNUL ms. 381 (ff. 53a–59a), a sixteenth or seventeenth century manuscript written in a Spanish cursive hand. The anthological nature of the text is stressed by the scribe, for example, of the Jerusalem manuscript, who not only gives a partial list of his sources, but adds that he has “abridged the material because of the profundity of the subject matter.”⁵¹ The scribe apparently assumed that the qualified reader would have ample access to the correct source material. The scribe of the JTS manuscript notes in one place that he has not copied out a long list of names, but “you may find them cited at length in *Pirque Hekhalot*.”⁵² The scribe of the Jerusalem manuscript does not care whether his readers do or do not have access to the list of names; he declines to copy them out “because there is none among us who knows [the correct text] . . . but one who would stand on the sea should read the *Pirque Hekhalot*, *Merkavah Rabbah* and *Merkavah Zuṭa*, and there he will find [the names] at length.”⁵³ Long centuries after the original theurgic nature of the text had been obscured by the editors of the various recensions, who tried to mold the material into a “normal” *merkavah* text, the scribe of the Jerusalem manuscript correctly and intuitively perceived the theurgic nature of the text.

The relationship between the manuscripts is not obvious. Both present traditions which are absent in the other's text; sometimes there is an obvious reason for this, and other times there is not. The scribe of the Jerusalem text, for example, has a distinctive orthographical use of the letter *yod*, using it freely as a *mater lectiones* where it is not traditionally found, writing, for example, *ytyr* for *ytr* ‘more’ (line 105) or *zyrtvt* for *zrtvt* ‘[hand]span-lengths’ at line 117.

The text of the *Shi'ur Qomah* itself is quite distinctive and different from its sister recensions. The text opens with the first lines of the Aqiban text (*Sefer Haqqomah*, lines 12–20 and 22–24), here given in the name of R. Ishmael. The distinctive title *shamasha rabba* ‘the great beadle’ applied here to Metatron is quite distinctive and is found almost nowhere else.⁵⁴ Only the total figure for the divine height, the distances between the eyes and arms and the closing doxology are given.

The text immediately continues with a version of the long section that

Haut Moyen Age: La Berayta de Ma'aseh Bereshit,” *REJ* 123 (1964), pp. 259–305 and 124 (1965), pp. 23–123.

⁵¹ JNUL ms. 381, f. 60a.

⁵² Lines 46–47. Cf. *Sefer Haqqomah*, lines 104–166.

⁵³ See below, variants to lines 46–47. Just what texts the scribe means is unclear.

⁵⁴ Cf., however, Munich ms. 22, f. 168a, line 2.

appears in the long versions of the *Sefer Haqqomah* text following line 150 of the manuscript cited above,⁵⁵ and a version of the midrashic passage (*Sefer Haqqomah*, lines 150–154) indicating that it was originally Moses who received the secrets presented in the text as part of his general relationship with Metatron, a relationship derived midrashically from Ex 23:20–21. The text now presents a series of traditions that come earlier in the *Sefer Haqqomah* regarding the divine crown and gemstone (*Sefer Haqqomah*, lines 113–115; *Siddur Rabbah*, lines 33–35) and the divine body (*Sefer Haqqomah*, lines 132–133; *Siddur Rabbah*, line 36.) This initial section concludes with an elaborate description of the celestial worship service, paralleling lines 154–166 of the *Sefer Haqqomah*. This section concludes with the remark noted above to the effect that the reader is referred elsewhere for the full list of names with which Metatron calls his God.

The text now continues with the full text of the Ishmaelian text found in the *Sefer Haqqomah*, lines 47–104. By presenting the preceding traditions before this part of the text, rather than after, as in the *Sefer Haqqomah*, the editor has apparently attempted to emphasize the unimpeachable authority of Metatron. Whereas in the other recensions, these traditions are included almost as midrashic afterthoughts, here they form the context in which the central portion of the *Shi'ur Qomah* is to be presented. The Ishmaelian text itself is not quite the same as the text given in the *Sefer Haqqomah*; it is, for example, shorter by virtue of the absence of the lists of mystic permutations of the Tetragrammaton and other divine names that are given in the *Sefer Haqqomah* at several locations.

The editor of this recension gives special prominence to the description of the lover found in the fifth chapter of the Song of Songs. Unlike, for example, the editor of the *Sefer Haqqomah*, who merely included a few lines from that passage immediately before the end of the Nathanian section of the text (at lines 115–117), the editor of the *Siddur Rabbah* recension has chosen to present all the verses spread out, in order, across the latter half of the Ishmaelian section. Thus Song 5:10 and 11 are found here on lines 73 and 74; Song 5:12 is found on lines 81–82; Song 5:13 on lines 90–91; Song 5:14 on lines 101–102; Song 5:15 on lines 106–107 and Song 5:16 on lines 107–108. These verses are quite unrelated to their contexts; the editor has apparently inserted them as a sort of pious justification for the extreme anthropomorphism of the text. This section concludes with a promise of rare rewards to one who knows these secrets and with an obscure remark known to us both from the *Merkavah Rabbah* recension of the text (see below,) and from the *Hekhalot*

⁵⁵ See above, *Sefer Haqqomah*, line 150, variants.

Rabbati, “Metatron, Prince of the Presence, said, ‘Until here did I see the height of Yedidiah, Master of the Universe . . .’” Yedidiah is apparently the name of the godhead here, inspired, probably, by the fact that Yedidiah is known from clear Biblical tradition to have been an alternate name for King Solomon – the very man being described in the Song of Songs!⁵⁶ The parallelism is exact: just as the earthly lover was Yedidiah, so is the celestial Man also named Yedidiah. In the *Merkavah Rabbah* and the *Hekhalot Rabbati* texts, the sentence is actually followed by a selection of verses from the Song. No doubt the same editors who sought to encase the original text in a frame of *merkavah* traditions were anxious to provide Biblical authentication for the extreme anthropomorphism of the text, of which the textual evidence is their heavy reliance on Song 5:10–15. On the other hand, it is equally clear that the *Shi’ur Qomah* itself was hardly composed as midrash to these verses, to which the traditions presented in the various recensions are distinctly unrelated.⁵⁷

The text continues with the table that is common to all the recensions for converting supernal into mundane dimensions, a distinctive discussion of the importance of the table, and a further list of rewards for one who reads the text on Mondays, Thursdays and fast-days.

Finally, the text concludes with a unique warning from God Himself: “R. Ishmael said, ‘I heard the sweet voice of the godhead declaring, ‘I am the Lord of all souls, and all the names given in this book have no equivalencies [Hebrew: *temurah*, i.e. they cannot be elaborated by being subjected to letter-substitution techniques], and regarding him who knows these [names], but does not use them [magically], I swear by all the names that I possess that I will never bring him via [earthly] death to life eternal until he receives a great reward . . . and that he shall inherit Paradise [when he dies], and there he shall sit before me as My [personal] student. On the other hand, should he use them [magically], then his good reward will turn to evil and I shall hand him over to a cruel angel, for he was insensitive to the honor due My great Name and he loses his portion in the world to come . . .’”⁵⁸ This vivid denunciation of the use of the magic names found in the text for base practical purposes is without parallel, and presumably reflects just such

⁵⁶ Cf. 2 Sam 12:25. The remark there that Solomon was called Yedidiah “for the sake of God” by Nathan only made the reference more suggestive in the eyes of the mystics. This is guaranteed by the otherwise unintelligible use of the Hebrew preposition *ba’avur* ‘for the sake of’ as one of the secret names of Metatron in the Aqiban text. Cf. *Sefer Haqqomah*, line 23 and parallels.

⁵⁷ See my book on the *Shi’ur Qomah*, pp. 19–20.

⁵⁸ Lines 131–138.

abuse in the time and place of the author of this recension. The text goes on to list more rewards in store for one who recites (Hebrew: *shoneh*) the text, presumably on a daily basis, so the apparent idea is that one may recite the text to acquire the favors God extends to the pious students of His limbs and their dimensions and names, but not for any particular goal of one’s own devising.

The elusive *Merkavah Rabbah* text has been the subject of uncharacteristic interest in recent years.⁵⁹ This text is apparently the oldest text to contain within it its own recension of the *Shi’ur Qomah*, and it was apparently that fact that led Scholem to declare that the *Shi’ur Qomah* was originally part of the *Merkavah Rabbah*.⁶⁰ Of course, that is only circumstantial evidence, and does not seem to actually have been the case.⁶¹ Whatever the precise history of the text, there can be no doubt that the text of the *Shi’ur Qomah* that appears in the three manuscripts which present the *Merkavah Rabbah* constitutes its own unique recension of the text.

There are three manuscripts: JTS ms. 8128 (ff. 41a–43b), a fourteenth or fifteenth century German manuscript,⁶² Oxford ms. 1531 (ff. 70b–73a), also a fourteenth century German manuscript,⁶³ and Munich manuscript 40 (ff. 111a–113a), a late fifteenth century manuscript, also German.⁶⁴ Like Peter Schäfer and Rachel Elior, we have chosen to present the Seminary manuscript as the base manuscript against which we have collated the variant readings from the other two.⁶⁵ The text was almost printed by Mossayef in his *Merkavah Shelemah*, but unfortunately, the *Shi’ur Qomah* text was for some reason omitted;⁶⁶ the texts are now printed in Schäfer’s grand synopsis of *hekhalot* literature synoptically.⁶⁷

The boundaries of the text are not too clear, or, more precisely, the beginning is hard to fix; the text ends with an authoritative *sefiq* ‘conclusion.’

⁵⁹ See Peter Schäfer, “Prolegomena zu einer kritischen Edition und Analyse der Merkavah Rabba,” *Frankfurter Judaistische Beiträge* 5 (1977), pp. 65–99 and 6 (1978), pp. 114–145; Idem, *Synopse zur Hekhalot-Literatur* (Tübingen, 1981), p. vii; Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism* (Leiden and Cologne, 1980), pp. 174ff.; Scholem, *Jewish Gnosticism, Merkavah Mysticism and Talmudic Tradition*, 2nd ed. (New York, 1965), p. 6.

⁶⁰ Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 6.

⁶¹ See above, pp. 2–3.

⁶² Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 102, but see Schäfer, *Synopse*, p. ix, note 8.

⁶³ Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 102; cf. Schäfer, p. ix, note 12 and Neubauer, *Catalogue of the Hebrew Manuscripts in the Bodleian* . . . , col. 538.

⁶⁴ Schäfer, *Synopse*, p. ix and p. ix, note 18; Cf. Steinschneider, *Die Hebräischen Handschriften der K. Hof- und Staatsbibliothek*, 2nd ed. (Munich, 1898), p. 14.

⁶⁵ Schäfer, *Synopse*, p. vi; Elior, *Hekhalot Zutarti* (Jerusalem, 1982), p. 14.

⁶⁶ Mossayef, *Merkavah Shelemah* (Jerusalem, 1921), pp. 1a–6a.

⁶⁷ Schäfer, *Synopse* §§ 688–711, pp. 252–260.

The beginning of the text is quite unmarked; we are forced to assume the recension opens with the first passage known to us from any other recension, here a parallel to *Sefer Haqqomah*, line 47. Other recensions, however, begin with various prayers and hymns, and so it does not go without saying that the recension included by the redactor of the *Merkavah Rabbah* did not begin earlier than the line given here as line 1. Of course, it is also possible, if not probable, that the *Merkavah Rabbah* recension did not exist at all before hand, and was produced by the redactor of the *Merkavah Rabbah* himself specifically for inclusion into the larger text. Regardless, the text of the *Shi'ur Qomah* that appears in these texts is quite unique and certainly may be considered to be a recension of the original material.⁶⁸

The relationship between the three manuscripts is not clear, but it seems that in a large percentage of cases in which the manuscripts disagree on a particular reading, it is the Oxford and Munich manuscripts that present a common front against the New York text; in other instances, even where all three manuscripts agree, the similarity between the Oxford and Munich manuscripts seems undeniable. For example, on lines 31–32, where the New York manuscript repeats the divine name Yah twenty-three times, both of the other manuscripts read “Yah 23x [yh k”g].”

The text divides roughly into four sections. Lines 1–164 are parallel to lines 47–104 and 108–119 of the *Sefer Haqqomah*. These two sections, attributed in the *Sefer Haqqomah* to R. Ishmael and R. Nathan respectively, are mixed together here and the homogenized whole is given in the name of R. Ishmael. At certain points in the text, long lists of syllables derived from the various divine names are inserted into the text. The redactor does not pretend to be working from scratch, and indicates in many places that he is working with a text before him, which was either the elusive Urtext, or the *Sefer Haqqomah* itself. For example, on lines 58–59, he writes that the name of the left ankle is “either Asotmas or Atarqas Astematz [vocalization uncertain.]” Because the author ignores the Aqiban text, mixes the Ishmaelian and Nathanian texts together, ignoring the latter attribution entirely, and because he ignores all the sections of the *Sefer Haqqomah* that we hypothesize were absent in the Urtext, we feel it most likely that the redactor of *Merkavah Rabbah* was working with the Urtext itself. On lines 70–71 and 77–83, the redactor gives two separate lists of names engraved on the divine heart. The former is similar to the list that appears in the *Sefer Razi'el*,⁶⁹ the latter list, given with the heading, “and there are those who say,” is parallel

⁶⁸ See, however, Schäfer, *Synopse*, pp. v–vii.

⁶⁹ *Sefer Razi'el*, lines 117–126.

to the list given in the *Sefer Haqqomah*.⁷⁰ Since it seems highly unlikely that the redactor of the *Merkavah Rabbah* was working with both those texts before him (unless we radically reevaluate our estimation of the age of the *Merkavah Rabbah* itself), we can only assume that the Urtext of the *Shi'ur Qomah* was, perhaps, not the sole text composed in antiquity to utilize these traditions.

Perhaps the redactor knew of both lists and preserved them; only later did each become the particular version of a specific recension.

The second section, which is constituted by lines 164–175, is an interesting version of the *Sefer Haqqomah*, lines 104–108. The section begins with the regular table for converting celestial measurements into terrestrial terms, but then goes on to address the reader directly. “[We have stated (above) that] the width of His hand is 420,000,000 parasangs;” the text continues, “is it, then, possible [to accept] what is written regarding each parasang of the Holy One, blessed be He, [that it be the equivalent of] 240,000 terrestrial parasangs, these parasangs being measured in terms of divine cubits – [and still] others say that each parasang is three mils, and each mil is 10,000 cubits and each cubit is three of His spans, and each divine span fills the entire universe?”⁷¹ The redactor is clearly troubled by the obvious conclusion, that the divine hand is not really 420 million parasangs wide, but is actually either $1,008 \times 10^{11}$ parasangs, or 378×10^{11} universe-lengths wide. The redactor cannot fathom what these latter numbers mean – and so cannot but wonder if they can be taken seriously, and, more importantly, how man can accept the Biblical assertion of a common image for God and man as literal truth, if the hand alone of this anthropomorphically conceived Deity is taken to be almost 40 trillion universe lengths wide. At any rate, the text continues with an obscure remark that the author intends to solve the difficulty, the same remark we cited above from the *Siddur Rabbah* recension. Here, the text reads: ‘amar r. barukh metatron ‘ad ka’n ra’iti rum yedidiah demareh ‘alma shalom. As we noted there, this remark appears, in addition to those two locations, in the *Hekhalot Rabbati* as well.⁷² In that source, the line appears immediately after a reasonably long selection of *Shi'ur Qomah* traditions roughly parallel to the Aqiban text of the *Sefer Haqqomah*. In the *Siddur Rabbah*, the line follows a list of rewards stored up for the faithful *Shi'ur Qomah* mystic.

⁷⁰ *Sefer Haqqomah*, lines 64–72.

⁷¹ *Merkavah Rabbah*, lines 167–171, using some variant readings.

⁷² *Siddur Rabbah Debereshit*, lines 114–115; *Hekhalot Rabbati* 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Schäfer, *Synopse* § 167, pp. 74–75. The line appears in *Hekhalot Rabbati* in Munich ms. 22, Dropsie College ms. 436 and Budapest ms. 238, and is absent in JTS ms. 8128, Oxford ms. 1531, Munich ms. 40 and Vatican ms. 228.

The beginning of the text is quite unmarked; we are forced to assume the recension opens with the first passage known to us from any other recension, here a parallel to *Sefer Haqqomah*, line 47. Other recensions, however, begin with various prayers and hymns, and so it does not go without saying that the recension included by the redactor of the *Merkavah Rabbah* did not begin earlier than the line given here as line 1. Of course, it is also possible, if not probable, that the *Merkavah Rabbah* recension did not exist at all before hand, and was produced by the redactor of the *Merkavah Rabbah* himself specifically for inclusion into the larger text. Regardless, the text of the *Shi'ur Qomah* that appears in these texts is quite unique and certainly may be considered to be a recension of the original material.⁶⁸

The relationship between the three manuscripts is not clear, but it seems that in a large percentage of cases in which the manuscripts disagree on a particular reading, it is the Oxford and Munich manuscripts that present a common front against the New York text; in other instances, even where all three manuscripts agree, the similarity between the Oxford and Munich manuscripts seems undeniable. For example, on lines 31–32, where the New York manuscript repeats the divine name Yah twenty-three times, both of the other manuscripts read “Yah 23x [yh k”g].”

The text divides roughly into four sections. Lines 1–164 are parallel to lines 47–104 and 108–119 of the *Sefer Haqqomah*. These two sections, attributed in the *Sefer Haqqomah* to R. Ishmael and R. Nathan respectively, are mixed together here and the homogenized whole is given in the name of R. Ishmael. At certain points in the text, long lists of syllables derived from the various divine names are inserted into the text. The redactor does not pretend to be working from scratch, and indicates in many places that he is working with a text before him, which was either the elusive Urtext, or the *Sefer Haqqomah* itself. For example, on lines 58–59, he writes that the name of the left ankle is “either Asotmas or Atarqas Astematz [vocalization uncertain.]” Because the author ignores the Aqiban text, mixes the Ishmaelian and Nathanian texts together, ignoring the latter attribution entirely, and because he ignores all the sections of the *Sefer Haqqomah* that we hypothesize were absent in the Urtext, we feel it most likely that the redactor of *Merkavah Rabbah* was working with the Urtext itself. On lines 70–71 and 77–83, the redactor gives two separate lists of names engraved on the divine heart. The former is similar to the list that appears in the *Sefer Razi'el*,⁶⁹ the latter list, given with the heading, “and there are those who say,” is parallel

⁶⁸ See, however, Schäfer, *Synopse*, pp. v–vii.

⁶⁹ *Sefer Razi'el*, lines 117–126.

to the list given in the *Sefer Haqqomah*.⁷⁰ Since it seems highly unlikely that the redactor of the *Merkavah Rabbah* was working with both those texts before him (unless we radically reevaluate our estimation of the age of the *Merkavah Rabbah* itself), we can only assume that the Urtext of the *Shi'ur Qomah* was, perhaps, not the sole text composed in antiquity to utilize these traditions.

Perhaps the redactor knew of both lists and preserved them; only later did each become the particular version of a specific recension.

The second section, which is constituted by lines 164–175, is an interesting version of the *Sefer Haqqomah*, lines 104–108. The section begins with the regular table for converting celestial measurements into terrestrial terms, but then goes on to address the reader directly. “[We have stated (above) that] the width of His hand is 420,000,000 parasangs;” the text continues, “is it, then, possible [to accept] what is written regarding each parasang of the Holy One, blessed be He, [that it be the equivalent of] 240,000 terrestrial parasangs, these parasangs being measured in terms of divine cubits – [and still] others say that each parasang is three mils, and each mil is 10,000 cubits and each cubit is three of His spans, and each divine span fills the entire universe?”⁷¹ The redactor is clearly troubled by the obvious conclusion, that the divine hand is not really 420 million parasangs wide, but is actually either $1,008 \times 10^{11}$ parasangs, or 378×10^{11} universe-lengths wide. The redactor cannot fathom what these latter numbers mean – and so cannot but wonder if they can be taken seriously, and, more importantly, how man can accept the Biblical assertion of a common image for God and man as literal truth, if the hand alone of this anthropomorphically conceived Deity is taken to be almost 40 trillion universe lengths wide. At any rate, the text continues with an obscure remark that the author intends to solve the difficulty, the same remark we cited above from the *Siddur Rabbah* recension. Here, the text reads: ‘amar v. barukh metatron ‘ad ka’n ra’iti rum yedidiah demareh ‘alma shalom. As we noted there, this remark appears, in addition to those two locations, in the *Hekhalot Rabbati* as well.⁷² In that source, the line appears immediately after a reasonably long selection of *Shi'ur Qomah* traditions roughly parallel to the Aqiban text of the *Sefer Haqqomah*. In the *Siddur Rabbah*, the line follows a list of rewards stored up for the faithful *Shi'ur Qomah* mystic.

⁷⁰ *Sefer Haqqomah*, lines 64–72.

⁷¹ *Merkavah Rabbah*, lines 167–171, using some variant readings.

⁷² *Siddur Rabbah Debereshit*, lines 114–115; *Hekhalot Rabbati* 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Schäfer, *Synopse* § 167, pp. 74–75. The line appears in *Hekhalot Rabbati* in Munich ms. 22, Dropsie College ms. 436 and Budapest ms. 238, and is absent in JTS ms. 8128, Oxford ms. 1531, Munich ms. 40 and Vatican ms. 228.

Given, then, that the line is used in three different *Shi'ur Qomah* contexts, all clearly part of the same general set of traditions, but also quite distinct from each other, we may surmise that the line was, in fact, part of an intermediary textual formulation, and was worked by three different authors into their own works in three distinctive ways. The other redactors, presumably, chose to omit the tradition because of its textual difficulty.⁷³

Assuming the 'amar r. barukh does not mean "R. Barukh said," owing to our inability to find a suitable identification for such a hypothetical rabbi, we may emend the 'alaph-resh siglum used by the scribes to indicate the regular phrase 'amar r. X 'Rabbi Y said,' to read 'aleph-resh-yod, even without any manuscript support, and translate "R. Ishmael said, 'Blessed be Metatron! Until this point, I saw the stature of Yedidiah, the Master of the Universe . . .'"⁷⁵ The practice of assigning new names to the godhead based on some specific aspect of his self-revelation is a well-known feature of *merkavah* mysticism and its literature. Here, Yedidiah, as noted above, is meant to emphasize the anthropomorphic aspect of the preceding text, Yedidiah being an alternate name for King Solomon, whom the author of the Song of Songs specifically identified as the male lover being described in the fifth chapter of that book.⁷⁶ This second section then concludes, as we might have expected, with a selection of verses from the fifth chapter of the Song, in which the lover is described in great detail.⁷⁷

The third section of the text, which covers lines 176–183, is parallel to lines 125–127 of the *Sefer Haqqomah*, and is an expanded version of all the marvellous rewards and boons stored up for the faithful reciter of the *Shi'ur Qomah*.⁷⁸ This expansion is quite developed and promises a shining face, a handsome body, the fear of others, a good reputation, peaceful dreams, a good memory for Torah, prosperity in this world, entrée into the next world, forgiveness for the sins of one's youth, freedom from evil inclinations, and safety from all sorts of demons, wild beasts, snakes and scorpions. This text eventually had its own life of sorts; in one fourteenth century

⁷³ See the various attempts at emendation in the manuscript variants.

⁷⁴ Reading *mareh* for *demareh*.

⁷⁵ The concluding word, *shalom*, seems best left untranslated, unless it can be read *shalum* and means "complete," yielding the phrase, "I saw the height . . . complete," i. e. the total height.

⁷⁶ 2 Sam 12:25; Song 3:9, 3:11, 8:12, cf. Song 1:5. See above, n. 56.

⁷⁷ There can be no question that the author includes these verses to emphasize the antiquity and validity of anthropomorphic description of God. There is no ground at all for assuming that the *Shi'ur Qomah* is, by extrapolation, a sort of midrash on the Song of Songs, except perhaps in the broadest sense of the word. See Jellinek, *Bet Hamidrash*, vol. 6 pp. xxxix–xxxixiii; Scholem, *Jewish Gnosticism*, pp. 36–42 and Lieberman, in Scholem, op. cit., p. 126.

⁷⁸ Cf. *Siddur Rabbah Debereshit*, lines 140–145 and *Sefer Razi'el* lines 200–204; cf. *Sefer Haqqomah*, lines 120–124 and *Sefer Razi'el*, lines 197–200.

manuscript, this text is attributed to Rabbenu Tam (!) and recommended as a cure for sudden muteness.⁷⁹

The final section of the text, lines 183–214, is quite unique to this recension and offers six benedictions to be recited after the conclusion of the text.⁸⁰ The first of these, *ברוך אתה ה' שומע תפילה*, is introduced by a long rehashing of all the rewards listed in section three of the text. The rest of the benedictions, each framed with additional material are:

2. בא"י אדיר בהררי תורה
3. בא"י אדיר מכל לשון
4. בא"י עושה פלאות הפלא ופלא
5. בא"י רם משניח על הכל
6. בא"י רם על רמים (רום) וארון על כל הנדורים

The ABB-CDD structure of the six is quite apparent and presumably shows quite an intentionally composed liturgical composition. The JTS and Munich manuscripts end with a firm *seliq* 'conclusion' and *tam venishlam* 'finished and complete'; the *Shi'ur Qomah* is the final piece of the *Merkavah Rabbah*.

The *Sefer Razi'el* is a relatively long collection of mystical and magic texts of widely divergent provenances, ranging from Jewish Palestine of late antiquity to gaonic Babylonia and thence to medieval Ashkenaz. Towards the end of the book, there appears a recension of the *Shi'ur Qomah*, quite similar in format and text to the *Sefer Haqqomah*, and yet distinct enough to warrant consideration in its own right.

We have utilized six manuscripts: JTS ms. 1879 (ff. 69b–73a), a fifteenth century Italian manuscript; JTS ms. 2130 (ff. 36b–51a), a late nineteenth century Yemenite manuscript with quite interesting and distinctive features, despite its late date; JTS ms. 8115 (ff. 37a–46a), a fifteenth or sixteenth century Italian manuscript; Florence Plut. ms. 44.13 (ff. 121a–127a), also a fifteenth or sixteenth Italian text; JNUL ms. 476 (ff. 84b–89a), a sixteenth or seventeenth century Oriental manuscript, possibly copied somewhere in the Balkan region; and British Library ms. Or. 6577 (ff. 25b–36a), a fourteenth or fifteenth century Spanish manuscript.

In choosing a base manuscript against which to collate the readings of the other manuscripts, we were guided by certain principles. Although it is

⁷⁹ Parma ms. 2784 (De Rossi ms. 1390; Perreau ms. 13), ff. 15a–b. See below, appendix 5. Cf. JTS ms. 2131, ff. 35a–36a, for a much longer text, including even more material.

⁸⁰ The reference to eight benedictions in the JTS manuscript is wrong. There follow six benedictions in all three manuscripts, and there is no initial number indicated in the other two texts.

probably the oldest manuscript, we have not used the British Library manuscript as our base because it, along with JTS ms. 2130, seems to have been unduly influenced by the text of the *Sefer Haqqomah*. In other words, when the scribe came to the *Shi'ur Qomah* section of *Sefer Razi'el*, he fixed his text in accordance with the *Sefer Haqqomah* he had before him. The British Library manuscript is not even a complete text of the *Sefer Razi'el*, although the context guarantees the provenance of his copy; probably he was merely copying part of a text of *Sefer Razi'el* that had already been contaminated by the *Sefer Haqqomah* text. Of the remaining four manuscripts, JTS ms. 1879 seems the best from a textual point of view, and is possibly the oldest of the remaining four in any event. The text of the *Sefer Razi'el* was published by Moses Mendez Coutinho in Amsterdam in 1701.

The manuscripts are not all precisely identical. Four manuscripts, for example, offer the long *melekhi* litany known to us from the *Sefer Haqqomah* immediately after line 39.⁸¹ Whether this should be taken as contamination from the *Sefer Haqqomah*, or an omission in the two manuscripts, JTS ms. 1879 and JNUL ms. 476, that do not give the hymn is quite unclear. If we eliminate JTS ms. 2130 and the British Library manuscript from our evaluation, the manuscripts are quite evenly matched. Otherwise, the texts present relatively similar formats.

The text is so similar to the long version of the *Sefer Haqqomah* that one can almost say that these two recensions are really versions of a single recension. As an example, we might compare the texts of both the Aqiban and Nathanian texts in both recensions. First, the Aqiban text:

Sefer Haqqomah
(Oxford ms. 1791)

R. Aqiba said: I give testimony based on my testimony that Metatron said to me, (Metatron, who is) the great prince of testimony, our lord and master, who . . . and who saves us and redeems us from every evil thing. From the place of the seat of His glory and up (is a distance of) 1,180,000,000 parasangs. From the place of the seat of His glory and down (is a distance of)

Sefer Razi'el
(JTS ms. 1892)

R. Ishmael said: Metatron, the great prince of testimony, said to me, I give testimony based on this testimony regarding the Lord, God of Israel, the living and existent God, our Lord and our Master, that from His precious seat and up is 1,180,000,000 (parasangs.) His height is 2,300,000,000 (parasangs, that is) His height (in parasangs.) And from His right arm to His left

⁸¹ These are the Florence manuscript, JTS ms. 2130 and ms. 8115 and the British Library manuscript.

1,180,000,000 parasangs. His height is 2,300,000,000 parasangs. From the right arm (across) until the left arm is 770,000,000 parasangs. And from the right eyeball until the left eyeball (is a distance of) 300,000,000 parasangs. The skull of His head is 3,000,003 and a third (parasangs.) The crown on His head is 600,000 (parasangs), corresponding to the 600,000 Israelite minions. Thus is He called the great, mighty and awesome God, Kaliote, Tzaziote, Haqtas, Baavur, Masos. Blessed be the name of the glory of His kingdom forever.

arm is 150,000 (parasangs.) From His right eyeball to His left eyeball is 300,000 (parasangs.) The skull of His head is 333 and three (= 3,330,000,003 parasangs.) The crown on His head are (600,000), corresponding to the (number of) Israelite minions. Therefore is He called the great, mighty and awesome God, Beliteh, Yedidot, El, Hai, Kilita, Bizta, Hamqoq, Haqtaf, Qetef, Baavur, Masos. Blessed be the name of the glory of His kingdom forever.

There can be no question that we are dealing with parallel recensions of a single original text. It is not always the *Sefer Razi'el*, however, that presents the shorter text. In the Nathanian text, for example, the *Sefer Razi'el* offers what is apparently a more elaborate version of the ancient text:

Sefer Haqqomah

R. Nathan, the student of R. Ishmael, says: Even (with respect to the) nose, he gave me an exact measurement. And likewise (regarding) the lip and likewise regarding the cheeks. Even though he gave me the measurement of the forehead, he gave me the measurement of . . . The width of the forehead is as the height of the neck. And so is (it) as the length of the little finger. The name of the upper lip is Gevarhatia. The name of the lower lip is Horgia. His mouth is fire consuming fire . . . its name is Hesed Resa . . . The crown on His head is 500,000 by 500,000; Israel is its name. And on

Sefer Razi'el

R. Nathan, the student of R. Ishmael, says: Even of the nose, he gave me a dimension, as well as of the the lip and as well as of the cheeks. Even though he gave me the measurement of the width of the forehead, he also gave me the measurement of . . . The width of the forehead is as the height of the neck, and similarly is the lip as long as the nose, which is (itself) as long as the little finger. The height of the cheeks equals half the circumference of the head. The measurement of the lips is 770,000 parasangs. The name of the upper lip is Gevarhatia. His mouth is consuming fire. The crown on His head is

the gemstone that is between its horns is engraved "Israel, My people; Israel, My beloved people, is Mine." My beloved is shining and ruddy, pre-eminent among the ten-thousand. His head is finest gold . . . It turns out that the entire measurement is 100,000,000,000 parasangs tall and 10,000,000,000 parasangs wide.

500,000 by 500,000 (parasangs); its name is Israel. And the gem stone between its horns (has) "Israel, My people, is Mine; Israel, My people, is Mine" engraved on it. My beloved is shining and ruddy. His head is finest gold. (His eyes are) like doves. His cheeks are like a bed of spice; (they are) 20,000,000 parasangs. And whosoever does not conclude with this verse, errs. "His cheeks are like a bed of spice, etc." His hands are disks of gold. His calves are pillars of marble. His palate is sweetness and he is entirely lovely. Antayah, Bohin, Yahutz, Tovtahor, Yod, Yod, Yad, Yah, Yah, Yah, God is mighty! Holy, holy, holy is the Lord of hosts, the whole earth is full of his glory. The name of the measurement of His right eye is Hadar Valar (and the name of the measurement of the left (eye) is Afarhatzatziah. The height of His ears is as the height of His forehead. The name of (His) right ear is Atztehiya, and the name of the left (ear) is Manat-totzatzia. It follows that the entire measurement is 1,000,000,000,000,000 parasangs high and 1,000,000,000 parasangs wide.

Here, it seems that the *Sefer Razi'el* has preserved the embellished version of the Urtext. From these two passages, it should be clear that the two recensions, though intimately related are not to be taken as identical.

N. Sed, in his edition of the *Ḥeraiṭa Dema'ase Bereshit*, the text that immediately precedes the *Shi'ur Qomah* in the *Sefer Razi'el*, presumed the opening prayer of the *Sefer Razi'el* recension of the text to be the closing passage of the text he was editing, but a comparison with the *Sefer Haqqomah*

guarantees that this passage belongs to the *Shi'ur Qomah* and not to the preceding text.⁸²

We can now turn to the texts themselves. I have included, as a secondary apparatus, a survey of cross-references to the other recensions of the *Shi'ur Qomah* presented in this book, and also to certain outstanding examples of cognate and secondary literature. In my earlier book on the *Shi'ur Qomah*, in which I presented a full translation of the long version of the *Sefer Haqqomah* based on Oxford ms. 1791 and JTS ms. 1892, I was able to include a full commentary to which I would like to take the liberty of referring my present readers for a full set of secondary references.

In concluding this introduction to the texts, it is both my obligation and pleasure to publically acknowledge the generous assistance of all those to whose aid and guidance I have had recourse in the years of research leading up to the publication of this book. Firstly, I must mention Professors Gerson D. Cohen, Ismar Schorsch and Mayer Rabinowitz, respectively the Chancellor, Provost and Dean of the Graduate School of the Jewish Theological Seminary, all three of whom were instrumental in my being able to conduct the research reflected in these pages. Secondly, I must thank both the Charles H. Revson Foundation for their financial assistance in the 1979–1980 and 1980–1981 academic years and the Lady Davis Fellowship Trust for their support in the 1983–1984 academic year. Thirdly, I would like to acknowledge all of my colleagues, teachers and friends whose valuable comments and criticisms are reflected in my work: Shaye J. D. Cohen and David Halivni of the Jewish Theological Seminary, Moshe Idel of the Hebrew University, Yochanan Muffs and Avram Israel Reisner, both of the Jewish Theological Seminary, Benjamin Richler of the Jewish National and University Library in Jerusalem, Menahem Schmeltzer of the Jewish Theological Seminary, Barbara Sproul of Hunter College of the City University of New York, and Burton Visotzky of the Jewish Theological Seminary. In a separate category, I must express my gratitude to Peter Schäfer of the Institute for Jewish Studies at the Free University of Berlin. It is because of his early interest in my work on the *Shi'ur Qomah* that this book is being published, and it has benefitted in many ways from his constant encouragement and from his helpful advice and criticism. Finally, I am pleased to formally express my gratitude to those libraries and publishers who have

⁸² N. Sed, "Une Cosmologie Juive du Haut Moyen Age," *REJ* 123 (1964), pp. 93–95.

formally given me their permission to publish the texts included in this volume. These institutions and individuals include: The Library of the Jewish Theological Seminary, The Department of Oriental Manuscripts and Printed Book at the British Library, the Massada Publishing Company of Ramat Gan (Israel), the Montefiore Endowment, the Bayerische Staatsbibliothek in Munich, The Bodleian Library at Oxford, Rabbi S. D. Sassoon of Jerusalem, and the Yad Ben Zvi, also in Jerusalem. In addition, I am grateful to the following libraries which made materials available to me which were of great importance to me in my research: Cambridge University, The Biblioteca Medicea Laurenziana of Florence, the Jewish National and University Library in Jerusalem, and the Biblioteca Palatina in Parma.

This volume is dedicated to my father, Joseph Cohen, as was its sister volume to my late mother. No one can be as aware as I of the superhuman efforts made by my father to allow me the greatest possible peace of mind during the years I was conducting the research reflected in this book. It is certainly no understatement to observe that were it not for him, this book could never have come into existence, and it is thus natural and right that it be dedicated to him.

New York – Jack Lake (Ontario) – Jerusalem – Heidelberg
June 1, 1984

M. S. C.

ספר השיעור

כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 1886 ל"ז ע"ב – ל"ט ע"א

- 1 וזהו מדת הקומה הנאמר בספר השיעור ורב כח רלו אלף רבבות פרסאות גובה של
- 2 בורא ית' פרסה שלו שלשה מילין והמיל עשרה אלף אמה והאמה ג' זרתות והזרת מלא

חלופי גרסאות: * כ"י א=כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 1904; כ"י ב=כ"י מוסאף מס' 145. 1 וזהו השיעור: ונשמרתם מאד לנפשותיכם (!) כי לא ראייתם כל תמונה שיעור' הקומה מספר שיעור הקומה ל' ישמעאל כהן גדול גדול אדונינו, א; זהו מדת הקומה () מספר השיעור גדול אדונינו, ב. גובה: גבהו, א ב. 2 ית': יחבר, א. פרסה: שיעור פרסה, א ב. ג': שלוש, א; שלש, ב. והזרת: הזרת, א.

1 Ps 147:5; See below, lines 32 and 35; cf. SHQ 16-17; SDR 4; SDR 32-33; 'Otiot Derabbi^c Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370, and in Eisenmenger, *Entdecktes Judenthum*, p. 4; Qirqisani in Nemoi, HUCA 7(1930), p. 350; Kalir in Baer, *Seder^c Avodat Yisra'el*, p. 655; *Hekhalot Rabbati* 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Salmon b. Yeruhim, *Sefer Milhamot Adonai*, ed. Davidson, p. 122; Schäfer, *Synopse* §167.

2-3 SHQ 104-108, and see below, lines 6-7 and 72-73; SDR 115-120; MR 165-171; SRZ 172-176; Commentary of Judah Hayyat to *Sefer Ma^carekhet Ha'elohut*, ed. Mantua, 1558, p. 123b; Eleazar of Worms, *Hilkhot Kavod*, ed. Kamelhar, p. 31; Idem, *Sefer Roqeah Haggadol*, ed. Schniurson, pp. 21 and 110; 'Otiot Derabbi^c Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370; *Massekhet Hekhalot*, ed. Jellinek, p. 41 (=ed. Wertheimer, under the title *Ma^caseh Merkavah*, p. 56); Eisenmenger, p. 4; *Baraita Deshemu'el*, ed. Eisenstein, pp. 545-546; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 115; cf. Kalir in Baer, *Seder^c Avodat Yisra'el*, p. 653.

(1) And this is the size of the (divine) body as stated in the *Book of Dimension(s)*: *verav koah* ("and mighty of strength," a phrase from Ps 147:5, has a numerological value of) 2,360,000,000 cubits-- this is the height of (2) the Creator, may His name be blessed. (In divine terms,) His parasang equals three mils, and each mil equals ten thousand cubits, while each cubit equals three spans, and each span is the size of

*The following symbols are used here and throughout both the transcriptions of the texts presented in this volume and the transcription of variant readings:

()	one letter apparently missing or illegible
()	a tentative reconstruction of a difficult reading
()	a gap in the text of about one word's length
...	a gap in the text of two or more words' length
(!)	an unlikely but certain reading
(?)	a tentative and uncertain reading
סתר	a word or phrase with no parallel in the indicated manuscript
קטוע	a word of phrase absent in the indicated manuscript because of a tear in the manuscript leaf.

Marginal notes and scribal corrections made in the scribe's own hand have been included at the appropriate point of insertion in parentheses. Words copied by a scribe in error and so marked by him have been omitted.

- 3 כל העולם ויש חשבון חוץ מזה אלף אלפים רבבות רבוא ושש מאות אלף רבבות ותשע אלפים רבבות
 4 וששים ושנים רבבות ושלש אלפים ותשע מאות פרסאות ושלוש עשרה פרסאות ושלוש פרסה
 5 ור' ישמעאל בן אלישע כ"ג (הזכיר) כך () כל השיעור ב' אלפים רבבות פרסאות רבי רבבות
 6 אלפים פרסאות גובה אלף אלפים רבבות פרסאות רוחב שיעור פרסה שלו ג' מילין והמיל
 7 עשרה אלף אמה והאמה שלש זרתות והזרת מלא כל העולם שנ' (') ושמים בזרת חכן ע' (')
 8 דברי כ' ישמעאל ומכאן יש לחשוב כמה פרסאות מבשר ודם זרת של בורא ית'
 9 שיעור מהלך האדם כיום עשרת פרסאות עולה לשנה שס"ה ימים ג' אלפים ותרנ"ו
 10 ותרנ"ו (!) פרסאות ולעשר שנים עולה החשבון ל"ו אלפים ת"ק פרסאות ולמאה שנה עולה ל"ו

4 ושנים: ושתיים, ב. ושלש: וג', א. 5 ור': ורבי, ב. כ"ג: כהן (!) גדול, א; כהן גדול, ב. (הזכיר): הזכיר, א; מזכיר, ב. () : נמצא, א. ב. השיעור: השעור, א. ב': שני, א. פרסאות: פרסות, א. רבי: ורבי, א. 6 ואלף: ואלף, א. שיעור: שיעור, א. ג': שלשה, א. ב. 7 אלף: אליף, א. שלש: שלו, א. כל: כול, א. העולם: העולם כבודו, א. שנ' (!): שנאמר, א. ב. בזרת: זרית, א. חכן: חכין, א. ע' ('): עד כאן, ב. 8 זרת: זרית, א. כורא: הכורא, א. 9 שיעור: שיעור, א. כיום: חסר, א. עולה לשנה שס"ה ימים: לשס"ה ימים שבשנה, ב. ג': שלשה, א; שלש, ב. 9-10 ותרנ"ו ותרנ"ו פרסאות: ותרנ"ו פסאות (!), א; ושש מאות וחמשים פרסאות, ב. 10 ולעשר: ולעשור, א. עולה החשבון: חסר, ב. ל"ו (קמא ובתרא): ששה ושלשים, ב. ת"ק: ות"ק, ב.

See below, lines 70-72; SHQ 117-119; MR 89-93; SDR 195-196; *Hekhalot Rabbati* 26:8, ed. Jellinek, p. 104; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 124.

See above, lines 2-3 and notes, and below, lines 72-73; SHQ 104-108; MR 165-171; SDR 115-120; SRZ 172-176.

Is 40:12. יושמים בזרת חכן 7.

(3) the entire universe. There is(, however,) a different (method of) calculation as well, (according to which the height of the Creator equals a total of) 100,006,090,623,913 and one third parasangs.* (5) And R. Ishmael b. Elisha, the High Priest, remarked that the entire measurement (of the Creator) is 2,000,000,000,000,000 (i.e. 2×10^{18}) (6) parasangs in height, and 10,000,000,000 parasangs in width. The size of (one of) His parasang(s) is three mils, and the mil equals (7) 10,000 cubits, and the cubit equals three spans, and the span fills the entire universe, as it is stated (in Scripture); "...and He gauged the heavens with His span." Here end (8) the words of R. Ishmael, and from here on, we must calculate the (length in human) parasangs of the span of the Creator, may His name be blessed. (9) The distance that a man can walk in a (single) day is ten parasangs, which is to say that in a year consisting of 365 days, (he can walk) 3,656 (10) parasangs (!). In ten years, the sum totals 36,400 parasangs, and (therefore,) in one hundred years, it reaches

*Our calculations are based on the premise that the various permutations of the term *revavah* are all intended to have the meaning of ten-thousand.

- 11 רבבות וה' אלפים פרסה ולת"ק מאות שנה עולה קפ"כ רבבות וה' אלפים פרסאות זהו זרת
 12 הכורא ית' מכאן ואילך יש לחשוב האמה של בורא ג' זרתות האמה שלו ית' עולה תקמ"ז רבבות
 13 וה' אלפים פרסאות מבשר ודם עולה אמות שלו (עולה) רבבות ותע"ה רבבות פרסאות של בשר ודם ק' אמות
 14 שלו ית' עולה נ"ד מאות אלף רבבות וע"ה אלפים פרסאות של ב"ו שלשה מילין כאן יש לחשוב
 15 כפרסה של כורא ית' עולה קס"ד מאות אלף רבבות וכ"ה אלפים פרסאות של ב"ו נשלם פרסה אחת
 16 של בורא ית' וית' שני פרסאות שלו עולה שקל אחד ושמונים ושמונה אלף רבבות פרסאות של ב"ו
 17 וחשבון השקל עולה מאתים ואבעים מאות אלף רבבות פרסאות וסימן ר"מ עשר פרסאות שלו
 18 עולה שש שקלים ור' מאות אלף רבבות ור"כ אלף פרסאות ק' פרסאות שלו ית' עולה ס"ח שקלים וצ'
 19 מאות אלף רבבות פרסאות עשרת אלף פרסאות שלו ית' עולה ששת אלפים ותתמ"ג שקלים וק"פ
 20 מאות אלף רבבות פרסאות עד כאן רבוא אחד של בורא ית' עשרת רבוא פרסאות שלו עולה

11 וה': (קמא ובתרא): וחמשת, א. ב. מאות: חסר, א. 12 ית': יתברך, א. ב. מכאן ואילך יש לחשוב האמה של בורא: חסר, ב. ג': שלוש, א; שלשה, ב. האמה: שהם האמה, ב. תקמ"ז: תקמ"ו, א. 13 וה': וחמשת, א. ב. מבשר ודם: של בשר ודם, ב. עולה-רבבות (קמא): עשר אמות שלו עולה חמשת אלפים רבבות, א. ב. ק': מאה, א. ב. 14 ית': ית' שמו, א; חסר, ב. עולה: עולים, א. מאות אלף: אלף-יס, א; אלף, ב. וע"ה: ושבע מאות וחמישים, א. ב. אלפים: רבבות, א. ב. כ"ו: בשר ודם, ב. שלשה: מיל שלו זהו עשרים אלפים אמות עולה נ"ד מיאות אלף רבבות וע"ד אלפים רבבות פרסאות של ב"ו מיל שלו שלשה, א; המיל שלו שהוא עשרת אלפים אמה שלו ית' עולה נ"ד מאות אלף רבבות וחמשת ושבעים אלפים רבבות פרסאות של בשר ודם שלשה, ב. מילין: מלין, א. 14-15 כאן יש לחשוב הפרסה של בורא ית': כאלו יש לחשוב הפרסה של הכורא ית', א; שהם פרסה אחת שלו ית', ב. 15 מאות: מיאות, א. אלף: אליף, א. וכ"ה: וחמשה ועשרים, ב. אלפים: אלפים רבבות, א. ב. כ"ו: בשר ודם, ב. 15-16 נשלם-וית': נסלם (!) פרסה אחת של הכורא ית' ויתעלה, א; חסר, ב. 16 אחד: ע', א. אלף רבבות: מאות אליף רבבות, א; מאות אלף רבבות, ב. של ב"ו: וחמשים אליף רבבות פרסאות של ב"ו, א; וחמשים אלף רבבות פרסאות של בשר ודם, ב. 17 עולה: חסר, ב. מאות: חסר, א. אלף: אליף, א. וסימן: וחמשים אליף רבבות פרסאות של ב"ו חשבון השקל עולה מאתים וארבע-יס אליף רבבות פרסאות וסימן, א. עשר: עשיר, א. שלו: שלו ית', ב. 18 שש: שיש, א. וד' מאות: ומאתים, א; ומאתים ושתיים, ב. אלף (קמא ובתרא): אליף, א. ור"כ: חמשים, ב. פרסאות (קמא): פרסאות של בשר ודם, ב. ק': מיאה, א; מאה, ב. ית': חסר, א. עולה: חסר, א. ס"ח: תרפ"ד, א. וז': ותשעים, א; ומאה וחמשה, ב. 19 מאות: מיאות, א. אלף (קמא ובתרא): אליף, א; אלפים, ב. פרסאות: פרסאות של בשר ודם אלף פרסאות שלו עולה תרפ"ד שקלים ותשעים מאות אלף רבבות של בשר ודם, ב. עשרת: עשרה, א. ותתמ"ג: ושמונה מאות וארבעים ושלשה, ב. 10 מאות: מיאות, א. אלף: אליף, א. עד-ית': ית' עולה ת"ק ומיאה פרסאות ע"כ רבוא א' של הכורא ית', א; () , ב. עשרת רבוא: עשרה רבו, א; עשרה רבוא, ב. שלו: שלו ית', ב.

(11) 365,000 parasangs, and in five hundred years, it reaches 1,825,000 parasangs-- this is the span (12) of the Creator, may He be blessed. Now, let us calculate the (size in terrestrial measurements of) the cubit of the Creator, which is equal to three spans. His cubit, may He be blessed, is (thus) 5,475,000 (13) parasangs in terrestrial terms. (Ten) cubits thus total (54,750,000) terrestrial cubits. One hundred cubits (14) of His, may He be blessed, are (thus) 54,000,075,000 (!) terrestrial cubits...We may now calculate the (length of) one (15) parasang of the

- 21 ששה רבבות ושמונה אלפים ותל"ז אלפים ומאה ועשרים מאות אלף רבבות פרסאות ק' רבבות
 22 פרסאות שלו עולה ס"ד רבבות וד' אלפים ושע"ה שקלים אלף רבבות פרסאות עולה חרפ"ד רבבות וג'
 23 אלפים ותש"נ שקלים ג' אלפים רבבות פרסאות שלו הם גובה פרסותיו של בורא ית' עולה אלפים ()
 24 רבבות ור"כ שקלים ברמסי"ה שמו ית' י"ב עשר אלפים רבבות פרסה שלו עולה ח' אלפים ו ()
 25 רבבות וה' אלפים שקלים קרסוליו של ימין הבורא ית' אטרק"ם שמו ית' י"ט אלפים רבבות ()
 26 פרסאות שלו עולה י"ג אלפים וג' רבבות ואלף ור"נ שקלים מקרסוליו עד אר-כוכו של בורא ית'

21 ששה: ששה, א. ושמונה: שימונה, א. ותל"ז: לתל"ז (!), א; תל"ז, ב. אלפים: שקלים, א. במאה: ומאה, א. מאות: מיאות, א. אלף: אלף, א.
 פרסאות: פרסאות של בשר ודם, ב. ק': מיהא, א; מאה, ב. 22 שלו: שלו ית', ב. ס"ד: ס"ח, א. ב. וד': וארבעים, א; וארבעת, ב. ושע"ה: ע"ה, ב. שקלים: שקלים, א. אלף: אלף, א. עולה: אליף רבבות פרסאות שלו עולה, א; אלף רב-בות פרסאות שלו ית' עולה, ב. וג': ושלשית, א; ושלש, ב. 23 ג': שלשית, א; שלש, ב. שלו: שלו ית', ב. הם: הם, א. פרסותיו: פרסאותיו (!), א. בורא: הבורא, א. אלפים: שני אלפים, ב. () ות"ג, א; וחמשים ושלש, ב. 24 רבבות: רבבות אלפים, א. ור"כ: ור"ו, א; ואלף ומאתים וחמשים, ב. שמו: שמו, א. ית': יתברך, א. י"ב עשר: י"ב עשיר, א; שנים עשר, ב. פרסה: פרסאות, ב. שלו: שלו ית', ב. ח': שמונה, א; שמונה, ב. ו () ושני, א; ומאתים ושנים עשר, ב. 25 וה': וחמשה, א. ב. שקלים: שקלים של בשר ודם, ב. ית': ית' וית', ב. אטרק"ם: אטרק, א. י"ט: ט', א; חשעה עשר, ב. () חסר, א. 26 של: שלו ית', ב. י"ג שלשה עשר, א. ב. וג': ושלש, א; ושלש, ב. ור"נ: ר"נ, א; ומאתים וחמשים, ב. עד: ועד, א. ארכובו: ארכבותיו, א.

23-26 ... פרסותיו: SHQ 52-53; SDR 57; MR 52-55; SRZ 100-104; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 115.

25-26 ... קרסוליו: SHQ 55-56; SDR 61; MR 57-59 and 61; SRZ 104-106; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

26-28 ... מקרסוליו עד ארכובו: SHQ 56-58; SDR 58-60; MR 59-60; SRZ 106-108; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

Creator, may He be blessed, which equals 1,640,000,025,000 terrestrial parasangs. This concludes (our calculation of) one parasang (16) of the Creator, may He be blessed and may He be exalted. Two parasangs of His equal 880,000,000 terrestrial parasangs and one sheqel. (17) The calculation of the (divine) sheqel equals 2,400,000,000 parasangs, for which a mnemonic device is (the Hebrew word) ram ('exalted', which has a numerological value of 240.) Ten of His parasangs (18) equal sixteen sheqalim and 4,000,440,000 parasangs. One hundred of His parasangs, may He be blessed, equal sixty-eight sheqalim and (19) 90,000,000,000 (terrestrial) parasangs. Ten thousand of His parasangs, may He be blessed, equal 6,843 sheqalim and (20) 180,000,000,000 parasangs-- this concludes (our calculation) of one myriad (i.e. ten thousand) cubits of the Creator, may He be blessed. Ten myriad of His cubits equal (21) 120,000,505,000 parasangs. One hundred myriads (22) of His parasangs equal 644,375 sheqalim (times) 10,000,000 parasangs, which is equal to (23) 6,843,750 sheqalim (times) 30,000,000 of His parasangs...The height of the soles (of the feet) of the Creator, may He be blessed, (total)...(24)...and 220 sheqalim, its name is Barmeseh (brmsyh), may He be blessed. 120,000,000 of His parasangs equal (25) 33,000 sheqalim. The left ankle of the Creator is named Atarqam ('trqm), may He be blessed, (it is) 190,000,000 (26) of

- 27 גמג"י שמו ית' ששים אלף רבבות פרסאות ושמונים פרסאות שלו עולה מ"ה אלף רבבות פרסאות
 28 וס"ב וה' אלפים ונ"ד שקלים וקפ"ב מאות אלף רבבות פרסאות שוק הימין של הבורא ית' סתמנג"ץ
 29 שמו ית' ושל שמאל פרנגס"י שמו ית' כל זה החשבון מארכובו עד ירכו ית' שמו כ"ד אלפים
 30 רבבות ותכ"ה רבבות שקלים מותנ"י מותנה"ו אס"ם גי"ג וה"ו שמו
 31 ית' וזה מירכו עד צוארו מבית מותב יקריה ולעילא הם קי"ח אלף רבבות פרס' אלו עולה
 32 פ' אלף רבבות ותשנ"ו רבבות אלפים (ות"ר) שקלים רומ"ו של בורא ית' הוא רל"ו אלף פרסאות שלו

27 ששים: ששים ששים, א. שלו: שלו ית', ב. מ"ה: מ"א, א; אחד וארבעים, ב. פרסאות: חסר, ב. 28 וס"ב ומ"ב, א; ושנים וששים רבבות, ב. וה': וחמשה, ב. ונ"ד: וארבעה וחמשים, ב. פרסאות: פרסאות של בשר, ב. הבורא: בורא, א. ב. ית': יתברך, א. סתמנג"ץ: סתמנג"א, א. ב. 29 שמאל: שמואל, א. כל-שמו: כל זה החשבון מארכבותיו עד ירכו ית' שמו, א; חסר, ב. כ"ד: ארבעה ועשרים, ב. 30 ותכ"ה: פרסאות שלו י"ו אלפים אלפי רבבות ותכ"ה, א; פרסאות שלו עולה ששה עשר אלפים רבבות וארבע מאות וחמשה ועשרים, ב. שקלים: שקלים של בשר, א. אס"ם גי"ג: אסבגי"ג, א. 31 ולעילא: דלעילא, א. פרס': פיר-סאות (!), א; פרסאות, ב. 32 פ': שמונים, א. ב. ותשנ"ו: ושבע מאות ושבעה וחמשים, ב. אלפים: ושני אלפים, א. ב. (ת"ר): ות"ק, א; ת"ק, ב. רומ"ו: רומי, ב. הוא: חסר, ב.

28-29 ... שוק הימין: SHQ 58; SDR 61-62; MR 62-63; SDR 109-110.

29 ... שמו ית' ושל שמאל פרנגס"י: Scholem, Jewish Gnosticism, p. 98; Montgomery, *Aramaic Incantation Texts*, p. 146.

29-30 ... מארכובו עד צוארו: SHQ 59-62; SDR 63; cf. MR 69; cf. SRZ 115-116; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116.

30 ... מותנ"י: SHQ 63; SDR 66; MR 70; SDR 117.

31-32 ... מבית מותב יקריה: SHQ 15-16; cf. SDR 1-4; SRZ 31-32; 'Otivot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370.

32 ... רומ"ו של בורא: SHQ 16-17; see above, line 1 and notes, and below, line 35; SRZ 32-33.

His parasangs (tall), which equals 43,250 sheqalim. From His ankles to (the) knee of the Creator, may He be blessed, (27) is called Gamgi (gmgy), may He be blessed (and has a height of) 600,000,080 of His parasangs, which equals 250,000,000 parasangs (28) and 5,062 and 54 (?) sheqalim and 182,000,000 parasangs. The name of the right calf of the Creator, may He be blessed, is Setamnegatz (stmngs), (29) may He be blessed and the name of the left (calf), may He be blessed, is Parnagsi (prngsy). The (total) distance from His knees to His thigh(s), may He be blessed, is (30) 244,250,000 sheqalim. The name of His loins is Asam Gig Vahu ('sm gyg vhw), (31) may He be blessed-- this covers (the space between) His thigh(s) and His neck. From the seat of His glory and up (is a total of) 1,180,000,000 of His parasangs, which equals (32) 8,360,000,600 sheqalim. The height of the Creator, may He be blessed, is 236,000 of His parasangs

33 עולה קטיג אלף (רב) בות וחקייב רבבות וה' אלפים שקלים אמ' ר' עקיבא אמ' לי מטט(רוי'') שריא רביא
 34 משהבא ביה אלהי ישראל חייא וקיימא במנה ומנטלנא משזבנא ופרקנא ()
 35 מבית מותב יקריה ולעילא קייח אלף פרסאות רומו רליו אלף פרסאות ועל לבו כתובים שבעים
 36 שמות צייץ צדיק צהיו איל צויר צביי צדיק סעיף סחיו היו ייה הה' אהיה
 37 צריץ פאף צויר ציח אדוים דויר גיטיר גטיריא היה ייה והויה שריי
 38 צבאויה אהיה אשיר אהיה חפיץ מצייץ רוכיב ערבויה וייה הויה היי היה ממ'ם
 39 גגייץ קשיר הדיר ואיל ההיו והיה סייך ישיר קייק עמ'יא () ההויד רייס בכיב
 40 בכיב בכיב טטיט עמניו א'ס יייה כלייל בכיך אינויא צע'יא א'יא אהיו
 41 איה צואריו בוגנייא היה תריץ שמו ייג אלפים רבבות פרסאות שלו עולה ח' אלפים

33 קטיג: קטיה, א; מאה ואחד וששים, ב. (רב) בות: רבבות, א. ב. וחקייב: חקייב, א; וחמש מאות ושנים עשר, ב. וה': וחמשה, ב. אמ' (קמא ובתרא): אמר, א. ב. מטט(רוי''): מטטרוי', א. ב. שריא רביא: שרא רבא, א. ב. 34 משהבא: משהבא, א; משהבא, ב. כליה: כלייו, א. ב. במנה- () : ומשזבנא ומפרקנא יש כל סמא (?) רומ'יו רק השמר לך ושומר נפשך מאוד פן תעלה בדעתך שום גשמות חיו, א; כמנה ומנטלנא משזבנא ומפרקנא מכל בישא, ב. 35 רומו: רומיו, א. אלף: חסר, א. ב. 36 צייץ: צייץ, א. צויר: צוריי, א. היו יייה: (יהויה), א. ההיה: ההה', א. ב. אהיה: אהיה, א. ב. 37 צריץ: צריף, ב. דויר: דויד, א. יייה: יייה, א. והויה: והיו, א. 38 צבאויה: צבאות, א. אשיר: אשר, א. ערבויה: ערבות, א. הויה: הויה, א. 39 גגייץ: גגין, א. ב. הדיר: ההדיר, א. והיה: וה' ה', א. ישיר: שיר, א. א'יא: א'יא, א. ב. () : פח'יא, א. ב. רייס: רייס, א. ב. בכיב(קמא): בדכ', א. עמניו א'ל: עמנואל, א. בכיך: בכיב, א. ב. 41 צואריו: צוארו, ב. שלו: שלו ית', ב. עולה: חסר, א. ח': שמונה, ב.

33-34 ... עקיבא. אמ' ר' עקיבא. SHQ 12-15; SDR 1-4; SRZ 28-31.

35 ... רומו. See above, line 1 and notes, and line 32; SHQ 16-17; SDR 1-2 and 31-35; SRZ 32-35.

36-41 ... לבו. SHQ 63-72; MR 70-83; SRZ 117-126; Sefer Hanokh, ed. Jellinek, p. 114; Otiot Derabbi Aqiva, ed. Wertheimer, pp. 530 and 354.

(33) which equals 15,125,000 sheqalim. R. Aqiba said: Metatron, our lord and master, said to me, (34) I give testimony regarding the God of Israel, the living and existent... (who) exalts us and redeems us and saves (us,) (35) (that) from the seat of His glory and up (is a distance of) 118,000 parasangs. His height (is) 236,000 parasangs, and on His heart are written seventy (36) names: Tzatz (sg), Tzedeq (gdq), Tzehu (shv), El ('l), Tzur (svr), Tzevi (gby), Tzadiq (gdyq), Saaf (s p), Sehu (shv), Hu (hv), Yah (yh), Hahah (hhh), Ahah ('hh), (37) Tzaratz (srs), Paaf (p'p), Pafaf (ppp), Yod (yvd), Aalef ('l'p), Tzah (sh), Edom ('dvm), Dor (dvr), Gitar (gytr), Getira (gtyr'), Hah (hh), Yah (yh), Vehu (vhu'), Shaday (šdy), (38) Tzevaot (sb'vt), Ehyeh Asher Ehyeh ('hyh 'šr 'hyh), Hefetz (hps), Hatzatz (hgs), Rokhev Aravot (rvkb rbvt), Vayah (vyh), Hu (hv'), Hi (hy), Hayah (hyh), Mamam (mmm), (39) Gagatz (ggg), Qesher (qšr), Hadar (hdr), Ve'el (v'l), Hahu (hhv), Vahah (vhh), Sakh (sk), Yashar (yšr), Qaqaq (qqq), Ama ('m'), Hahod (hhvd), Ram (rm), Bavav (bbb), (40) Bavav (bbb), Bavav (bbb), Tatatz (ttt), Tatatz (ttt), Imanu ('mny), As ('s), Yah (yh), Kelil (klyl), Bavakh (bbk), Iva ('yv'), Tzea (s'c'), Aa (''), Ahu ('hv'), (41) Ayah ('yh). The name of His neck is Bognia Hayah Taratz (bvgniy hyh trš),

42 רבבות ות'ת רבבות וח' אלפים ותש'נ שקלים עוג'ל ראשו כח'ר הודי'ה עסטי'ה שמו
 43 עולה שלש מאות אלף רבבות פרסאות ושלשים ושלוש פרסה שלהבט(ץ) שמו ית'
 44 עולה מאתים אלף רבבות וה' אלפים רבבות ושי'ב רבבות וה' אלפים וכ'ב שקלים וק(כ)ב
 45 מאות אלף רבבות פרסאות עטר'ת שבראשו ששים רבבות פרסאות שלו עולה מ'
 46 רבבות ושש מאות וכ'ב שקלים זקנ'ו דד'ד קמפי'א שמו גריתו כתרשיש זיוו מובהק
 47 מתוך החשך ענן וערפל מקיפין אותו ושל הפנים נשפכין לפניו כקיתון ואין בידינו
 48 מורה אלא שמות מסורים לנו הה'ה השים ב'ג גבלי'א בדני'ג שפי'א שמו כל זה הוא
 49 בזקנו ית' עולה אלף רבוא וה' מאות פרסאות שלו עולה תרפ'ד רבבות וד' אלפים וצ'ב שקלים

42 ות'ת: ושמונה מאות, ב. וח': ושמונה, ב. ותש'נ: תש'נ, ב. עוג'ל: עגול, א; עוגל, ב. ראשו: ראש, ב. כח'ר: כחר, ב. 43 ושלשים ושלוש: ושלוש, א. ושליש: ושליש, ב. שלהבט(ץ): שלנבטי'א, א. ב. 44 וה' (קמא ובתרא): וחמשה, ב. וק(כ)ב: וקצה, א; וקציה, ב. 45 עטר'ת: עטרות, א. מ': מ'א, א. ב. 46 וכ'ב: וכ'ה, א. ב. קמפי'א: קמפי'א, א. מובהק: מבוהק (!), א. 47 ושל הפנים: ושלפנים, ב. כקיתון: דקיתון, ב. בידינו: ב(כ)דנו, א. 48 בדני'א: בגוי'א, א. ב. בדני'ג: בדג'ג, א. שמו: שמו ית', א. 49 וה': וחמש, א; ות'ת, ב. שלו: שלו ית', ב. וד': וארבע, ב.

41-42 ... SHQ 73-74; SDR 67-68; MR 85-86; SRZ 127-128; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 117.

42 ... עוגל ראשו. Cf. SHQ 74-77; SDR 68-69; MR 87-88; SRZ 128-129; cf. Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 117.

45 ... עטר'ת: SHQ 21-22; SRZ 36.

46 ... זקנו. SHQ 77-78; SDR 91-92; MR 130; SRZ 131-132; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

46-47 ... גריתו כתרשיש. Dan 10:6; SHQ 79-80; SDR 84; MR 120-121; SRZ 134-135; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

47 ... ושל הפנים SHQ 81; SDR 86; MR 121-122; SRZ 135-136; BT Sotah 42b, Shabbat 62b and cf. Hullin 47b and Sukkah 36a; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73 and ibid. 10:1, ed. cit., p. 84; Schäffer, Synopse §§104 and 159.

47-48 ... בידינו. SHQ 81-82; SDR 87-88; MR 122; SRZ 136-137.

(its height is) 130,000,000 of His parasangs, which equals (42) 88,008,750 sheqalim. The name of the circumference of His head is Keter Hodayah Atasyah (ktr hvdyh t'sy); (43) (which is) equal to 3,000,000,033 and one third parasangs; its name, may He be blessed, is Shalhavatz (slhbt'g) (44) (which) equals 2,053,125,122 sheqalim and (45) 122,000,000,000 parasangs. The crown on His head is 600,000 of His parasangs (tall), (which) equals (46) 40,622 sheqalim. The name of His beard is Dadad Qampiya (ddd qmpy'). His body is like tarshish; its splendor is brilliant (47) (from) within the darkness. Cloud and fog surround Him and (the angels of) the Presence (swoon) before him (as obediently as water flows when poured from) a pitcher. And in our hands, there is no (48) teacher;

50	ושבעים וחמש מאות רבבות פרסאות לשוננו מתחלה העולם ועד טופו שנ' מגיד
51	דבריו ליעקב וכל מי שאינו חותם בפסוק זה שוגג רוח'ב מצה'יו עולה י"ג אלפים רבבות
52	שמונה מאות פרסאות שלו עולה ח' אלפים רבבות ותתצ'יו רבבות וט' אלפים ורל"ו שקלים
53	ונאה ועשרים מאות אלף רבבות פרסאות רוחב מצחו אסתגיה'יו שמו ועל מצחו אלו
54	(ה)אורותיו יליה יהי'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ה'ה'ה ק"ב
55	הה'ה'ה אשיר'ה הה'ה'ה א"ה'ה הי'ו וי"ה צב"א הה"י הי'ו לזיה וס"ס ה"ה מגלגל עין ימין
56	לגלגל עין שמאל לז"א אלף רבבות פרסאות שלו עולה עשרים אלף ותקל"ה רבבות אלפים ותק"ס
57	שקלים שחור שבעין ימין ביז"ק צחתת"אל שמו עולה אלף רבוא וה' מאות פרסאות
58	שלו עולה תרפ"ד רבבות וד' אלפים וצ"ב שקלים ושבעים וחמש מאות אלף רבבות פרסאות

50 ושבעים וחמש: ומ"ה; א; וארבעים וחמש, ב. לשונ"ו: לשונ, א. מחלה: מחלה, א. ב. רעד: רעד, ב. שני: שאנא, א; שאמר, ב. 51 בפסוק: (כפס), א. רוח"ב ומצ"ו: רוח"ב ומצו, א. י"ל: שלשה עשר, ב. אלפים: אלפים אלפים, א. 52 שמונה: ושמונה, א. ב. שלו: שלו ית', ב. ח': שמונה, א; שמונת, ב. 53 ותשעה, ב. 53 אסתגיה"ו: אסתגיה"ו, א. 54 (ה)איתות: שבעים איתות (ט), א; שבעים איתות, ב. והה"א: הה"א, א. ב. יה"א: הה"א, א. הה"ה: הה"ה הה"ה הה"ה, א; הה"ה, ב. 55 אש"ר: אשר, א. הת"י: הה"ו הה"ו, א. 56 עשרים: עשרים, א. ב. וחקל"ה: וחקל"ה, א. ב. 57 ברא: רבבוא (י), א. 58 של: שלו ית', ב. ד': וארבע, ב. ושבעי-נאות: וארבעים וחמש נאות, ב. אלף: אלפים, ב. פרסאות: פרסאות ושל שמאל רחב רחבא"ל: שמו הלוכב שבעים (!) ימין סד"ר פסיק (!) שמו עולה ב' רבבות ובי' אלפים פרסאות של עולה ט"ו אלפים וט' סד"ר שמו אלף רבבות פרסאות, א; פרסאות ושל שמאל רחב"י רחבא"ל שמו הלוכב שלעין ימין סד"ר פסיק שמו עולה שני רבבות ושני אלפים פרסאות של ית' עולה ט"ו אלפים ותשע שקלים וששים נאות אלף רבבות פרסאות, ב.

50 ...לשון: SHQ 83-84; SDR 89; MR 126-127; SRZ 138-139; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

... Ps 147:19. שג' מגיד.

51 ... שאינו חותם. וכל מי SHQ 83-84 (variant readings); SDR 111; MR 127-128; SRZ 139-141.

51-52 ... מרחב: SHQ 84-85; SDR 75-76; MR 103-104 and 133; SRZ 141-143; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

53-55 וועל מצחן: SHQ 85-88; MR 104-110; SRZ 143-146.

55-56 ...מגלגל עין ימין: SHQ 19-20; SDR 80-81 and cf. 4-5; SRZ 34-35.

57-58 ...שחור: SHQ 89-80; SDR 77; MR 112-114; SRZ 146-149; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

the names alone are passed on to us. His name is Hahah Hashem Bag Bag-
ya Badnag Shafaya (hhh hsm bg bgy' bdnag spy'). All this is (49) (the
length of) His beard, may He be blessed, (and is) equal to (50) 10,000,500
parasangs. His tongue (stretches) from the beginning of the universe un-
til its end, as it is stated (in Scripture), "He tells (51) His words to
Jacob," and all who do not conclude with this verse are in error. The
width of His forehead is 130,000,800 (52) of His parasangs, (which) equals
88,969,236 sheqalim, (53) and 120,000,000,000 parasangs. The name of
the width of His forehead is Astagayahu ('stgqyhw), and on His forehead,
these (54) letters (are written): YH, YHH', YH', HHH, HV', VYHYH, 'HH,
YHV, VHH, QB, (55) 'HYH 'SR 'HYH, 'H, HY, VYH, \$B', HHY, HV, LYH, VSM, HH.
From the right eye-ball (56) to the left eye-ball is (a distance of)

59 משכס ימינו עד שמאלו י"ו אלף רבבות פרסאות שלו עולה עשרת אלפים רבבות
והת) (

60 רבבות שקלים תתמ"ה וגיג"א שמו ושלשמאל שלמ"ה וגיג"א שמו והשימוך (!)
גבר"י (

61 ואיאל שמו י"ב אלף רבבות פרסאות שלו עולה ח' אלפים ורי"ב רבבות וח'
אלפים שקלים והע) (

62 שמאל ככ"י שמו כפות ידי עולה ד' אלפים רבבות שלו עולה אלפים ותשל"ה
וחמשת

63 אלפים שקלים חנ"ז הו"ז י"א שמו אצבעותיו ט"ו אלפים רבבות ושלשת אלפים
()

64 פרסאות לכל אצבע עולה עשרת אלפים ורפ"ה רבבות וששת אלפים ורי"כ שקלים
והתמ"ת תתמנ"י ג"ג מתכב"ג שני"ש שמו יח' וית' אצבעות רגליו עולה אלף

65 רבבות פרסאות שלו עולה ו' אלפים וח' מאות ומ"ג רבבות וז' אלפים ות"ק
שקלים אדרמ"ץ

59 שמאלו: השמאל, א; שמאל, ב. י"ו: ששה עשר, ב. ותת () : ותתקליב, א; ותתקליב, ב. 60 ורגיג'יא: ורגיג'ה, א. ב. רשטשלא: של שמאל, א. והשימון: דרוע מימן, א. דרוע מימן שנים עשר אלף רבבות פרסאות שלו עולה משובה אלפים ור"כ רבבות ותמשת אלפים שקלים, ב. גבר () : גבר"ה, א. 61 וואיא"ל: וואיא"ל, א. י"ב שקלים: י"ב אלף רבבות פרסאות שלו עולה ח' אלפים ור"כ רבבות ו'ה' אלפים אלפים (!), א; חסר, ב. והעל () : דרוע, א; ודרוע, ב. 62 ו' ארבע, ב. רבבות: רבבות פרסאות, א. ב. אלפים: אלפים רבוא, א. ותשל"ח: ותשל"א, א. ותשל"ז רבבות, ב. ושלשת: וג', א. () : רבוא, א; חסר, ב. 64 פרסאות: פרסאות שלו, ב. ורפ"ה: ורכ"ב, א. ור"כ: ור"ג, א. ומאתים ותמשים, ב. 65 התמצני"ן: התמצני"ן, א. ב. מנתה"ג: מנתה"ג, א. שמי"ש: שמאל, א. ב. אלפים: חסר, ב. 66 ו' ששה, א. ב. וחי: ושמונה, ב. וז' () : וז'ה', א; ושבעת, ב.

59-60 ...משכם ימינו: SHQ 91-92; SDR 92-93; MR 129-130; SRZ 153-156; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 120.

60-61 ... והשימון: SHQ 94-95; SDR 93-94; MR 145-146; SRZ 158-159; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

62-63 ... כפות ידיה: SHQ 96-97; SDR 96-97; MR 149-152; SRZ 164-166;
Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

63-65 ...אצבעותיו: SHQ 97-100; SDR 98-101; MR 152-157; SRZ 159-163; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.; Sod Ha'egoz, ed. Dan, p. 80.

65-67 ...אצבעות רגליו. SHQ 100-102; SDR 103-106; MR 157-163; SRZ 166-170; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

31,000,000 of His parasangs, (which equals) 7,350,020,500 (57) sheqalim. The name of the pupil of the right eye is Bizaq Tzatatiel (byzq tṣṭy'y'l); (its height) equals 10,000,500 of His parasangs-- (58) this equals 6,824,092 sheqalim and 75,000,000,000 parasangs. (59) From His left shoulder (blade) to His right (shoulder blade) is (a distance of) 160,000,000 of His parasangs (which) equals 109,020,000 (or, 109,030,000) sheqalim; (60) its name is Tatmah Vegigya (tṭmh vgygy'y) and the name of the left (shoulder blade) is Shelomo Vegigya (šlṃh vgygy'y). (The name of the right arm) is Gavrah (61) Veiel (gbrh v'y'y'l); (its height is) 120,000,000 parasangs, (which is equal to) 2,133,000 sheqalim. The name of the (62) left (arm) is Akhsi ('ksy). The palms of His hands are 40,000,000 of His (parasangs), (which) equal 7,735 sheqalim; its (63) name is Ḥanaz Huz Ya (ḥnz hvz y'y). His fingers are 150,000,000 (parasangs long), which (yields) 3,000 (64) parasangs for each finger; this equals 2,866,220 sheqalim. (65) (Their names

67 () בכמנ"ת () מ"ן מזי"ז זי"ו שמו שפ"ה העליונה גב"ה שמו ית' התחתונה
 68 או' חורגיא"ל שמו ית' וית' כתר שבראשו שר"א שמו ית' עינו האחת אטט"ף שמו
 69 ית' השני אטט"ף שמו קשת"ו קטחיאל שמו חרכו מצמצ"ת שמו כסא כבודו
 70 רודפ"א שמו מקום כבוד מושבו פירוכ"א שמו בשכמל"ו נמצא כל השיעור י"ב
 71 אלפים רבבות פרסאות ריב רבבות אלפים פרסאות גובה ואלף אלפים רבבות פרסאות
 72 רוחב שיעור פרסה ג' מיליו והמיל י' אלפים אמה והאמה ג' זרתות וזרת מלא כל
 73 העולם שנ' ושמים בדרת תכן כרוך הוא וברוך שמו וברוך זכרו לעולמי עד : ת"ס .

67 () בכמנ"ת: בכמנ"ת, א ב. () מ"ן: זומ"ן, א; ווזמ"ן, ב. מזי"ז: מזי"ז,
 ב. זי"ו: זי"ו, א ב. 68 או' חורגיא"ל: ארגיא"ל, א; אורגיא"ל, ב. 68 וית':
 חסר, ב. שבראשו: שבראש, ב. שר"א: שהו"א, א. 69 השני-שמו: חסר, ב. קשת"ו:
 קשת, א. מצמצ"ת: מצמצית, א. שמו (בתרא): שמו ית', ב. 70 רודפ"א: רודפ"ה,
 א. שמו (קמא): שמו ית', ב. מושבו: משה, א. פירוכ"א: () , ב. י"ב: ב',
 א; שני, ב. 71 רי"ב: רבי, א; רבבי, ב. רבבות (בתרא): חסר, ב. 72 ג' (קמא
 ובתרא): שלשה, א ב. י': עשרת, א ב. 73 שנ': שנא', א. ושמים: שמים, א.
 ת"ס: או"ר (=אמן וכן יהי רצון), א; נשלם כל החשבון תהלה לאל עליון תס, ב.

67 SHQ 111; cf. SDR 90; MR 129 and 134; SRZ 182-183; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 123.

67-68 SHQ 111-112; cf. SDR 90; MR 130 and 135; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

68 SHQ 113-114; SDR 33-34 and 70-72; MR 96-98; SRZ 184-185; Pirge Rabbi 'Eli^cezer, ch. 4, ed. Warsaw, 1852, p. 9b; Massekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 46; 'Otiot Derabbi^c Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 366; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73; Seder Rabbah Debereshit 88, ed. Wertheimer, p. 24; BT Hagigah 13b; Valcutt Re'uvani, ed. Amsterdam, 1700, p. 24c; Schäfer, Synopse §§104 and 841.

SHQ 129-130; SRZ 207-208. עינו האחת...

SHQ 130-132; SRZ 209-210. והשני...

SHQ 132-133; SRZ 211; Ez 1:27. קשתו...

SHQ 133; SRZ 212; 'Otiot Derabbi^c Aqiva, text A, ed. cit., p. 390. חרכו...

SHQ 134; SRZ 213; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34b; Scholem, Jewish Gnosticism, p. 108, §10; Schäfer, Synopse §559. כסא כבודו...

SHQ 134-135; SRZ 213-214. מקום כבוד מושבו...

SHQ 117-119, and see above, lines 5-6 and notes; MR 89-93; SRZ 195-196; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 124. נמצא כל השיעור...

SHQ 104-108, and see above, lines 2-3 and 6-7; SDR 115-120; MR 165-171; SRZ 172-176. שיעור פרסה...

Is 40:12. ושמים...

Vetatmat Tattzamnatz Gag Menatbag Shemesh (vttmt ttgmns gg mntbg šmš), may He be blessed and may He be exalted. His toes are (66) 10,000,000 parasangs, (which) equals 68,437,500 shegalim. (Their names are) Adarmatz (67) () bakhmenat () man Maziz Zayyav ('drms (67) () bkmnt

() mn mzyz zyyv). The name of the upper lip is Gavah (gbh), may He be blessed, (and) the (name of the) lower lip is (68) O() Horgiel ('v hvrgy'l), may He be blessed and may He be exalted. The name of the crown on His head is Shara (šr'), may He be blessed. The name of one eye is Atatsaf ('ttsp), (69) may He be blessed. The name of the second (eye) is Atotpat ('vtpt). The name of His bow is Qastiel (qsty'l). The name of His sword is Matzmatzit (mšmsyt). The name of His throne of glory (70) is Rodpa (rvdp'). The name of the place of the seat of His glory is Pirukha (pyrvk'). Blessed be the name of His glorious kingdom forever. It follows that the entire measurement (of the height of the godhead) is (71) 120,000,000 parasangs (and?) 100,000,000,000 parasangs and a width of 10,000,000,000 parasangs. (72) One parasang equals three mils and one mil equals 10,000 cubits, and one cubit equals three spans and (His) span fills the entire (73) universe, as it is stated (in Scripture): "And He gauged the heavens with a span." Blessed be He and blessed be His name and blessed, His appellation forever. Finished.

סדור רבה דבראשית דמרובה דרבי ישמעאל

כ"י ביה"ט לרבנים באמריקה מס' 1746 ק"מ ע"א - קמ"ב ע"ב

- 1 אמר רבי
- 2 ישמעאל אמר לי מטטרו"ן שמשא רבא עדות זו
- 3 אני מעיד בה' אלהי ישראל שהוא רום קומתו כשהוא
- 4 יושב על כסא כבודו מאה ושמונה עשרת רבבות פרסאות רחב עין
- 5 ימינו של רבבות ושלוש אלפים פרסאות וכן לעין שמאלו מזרוע ימינו
- 6 ועד זרוע שמאלו ע' וז' רבבות פרסאות ולכן נאמר האל הגדול הגבור והנורא
- 7 הוא אמר והיה העולם ושמו קיים לעולם ולעולמים עולמים (!) תפארתו
- 8 מלאה תבל גדודים של זעם מימינו ומשמאלו זרזי ההוד וחשך וענן

חלופי גרסאות: כ"י ירושלים מס' 381 (=קטלוג שלום מס' 4)

- 1 רבי: ר' 2 שמשא רבא: ש"ה שמשא רבה. 3 בה': ביל"ו. 4 רחב: רוחב עינו
- עומד נאתים ושלשים וששה רבבות פרסאות רוחב. 5 שמאלו: שמאל. 6 ועד: ועוד.
- ע' וז': שבעים ושבע. 7 ולעולמים: ולעולמי. 8 מלאה: מליאה. ענן: וענן.

1-4 SHQ 12-17; cf. SHS 1-2 and 33-35; SRZ 28-33; 'Otiot Derabbi ^CAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370 and in Eisenmenger, Entdecktes Judenthum, p. 4; Oirqisani in Nemoy, HUCA 7(1930), p. 350; Kalir in Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 655; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Schäfer, Synopse #167.

4-5 Cf. SHQ 19-20; cf. SRZ 34-35; cf. SHS 55 and see below, lines 80-81.

5-6 SHQ 17-18 and 93-94; SRZ 33-34 and 156-157; MR 143-144 and see below, line 97.

6 Dt 10-17. האל הגדול.

7-26 SHQ, long version, see variant readings to line 150; SRZ 233-266; Cf. Ps 72:19; Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 236; and cf. I. Gruenwald, Apocalyptic and Merkavah Mysticism, p. 216.

8 Visions of Ezekiel, line 39, ed. Gruenwald, p. 114; Midrash Kohen, ed. Jellinek, p. 34; 'Otiot Derabbi ^CAqiva, text. A, ed. Wertheimer, p. 380; Seder Rabbah Debereshit #15, ed. Wertheimer, pp. 26-27 and #39, p. 41 and also #43, p. 43; Schäfer, Synopse #8772, 776 and 848.

Ps 18:12; Massekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 41.

(1) Said Rabbi (2) Ishmael: Metatron, the Great Beadle (of the celestial realm) said this testimony to me: (3) I swear by the Lord, the God of Israel, that the height of His body when He (4) sits on His Throne of Glory is 1,180,500 parasangs. The width of His right eye (5) is 33,000 parasangs, and so is His left eye. From His right arm (6) to His left arm is 770,000 parasangs, and (thus) is it stated (in Scripture): "...the great, mighty and awesome God." (7) He spoke and the universe came into being, and His name shall endure forever and always. His splendor (8) fills the earth. Platoons of anger (are) to His right and to His left (are) splendid bolts of beauty and darkness and cloud.

- 9 וערפל וטיט היון לפניו ולפניו שדה שזורעים בו כוכבים ובין כוכב
- 10 לכוכב מקום מקודש לברקים וכל ברק וברק פתח של חשמל ולמעל'
- 11 רוחות לברקים וקולות עננים ורעמים וקופלי קשת ועליו חן
- 12 וחסד וכבוד והוד ועטרת ותפא' וגאות וטבעת של ארי וחותם של
- 13 נשר ודמות של שור ופני אדם חתום וידו מונחת על זו (!) הנער
- 14 עזוז וגבור וקדוש וברוך ובאים ועומדים לפני הנער והנער
- 15 בא ומשתחוה לפני אה"ה שמו ונכנס לתחת כסא הכבוד
- 16 ואומר ברוך כבוד יהו"ה יהו"ה וי"ה יהו"ה וי"ה יהו"ה וי"ה יהו"ה וי"ה
- 17 ויה"ה והם אומרים אחריו ברוך האל הגדול הגבור וכשהוא מהלך
- 18 מהלכים אחריו מימינו כרובי אש ואבני ברד ואוצרות שלג
- 19 וכוכלי זעם (!) משמאלו כנפי סערה וגבורה סופה כשהוא
- 20 נכנס תחת כסא הכבוד האל הגדול הגבור והנורא וכשהוא

9 שזורעים: שזורעין. 10 ולמעל': ולמעלה. 11 רוחות: מן רוחות. לברקים: וברקים. עננים: ועננים. 12 והוד: והדר. ותפא': ותפארת. 13 זו: חסר. 14 ובאים ועומדים, ובאין ועומדין. 15 אה"ה: אהי"ה. לחת: תחת. 16 ברוך: חסר. יהו"ה: י"ה וי"ה. יהו"ה וי"ה: י"ה וי"ה. וי"ה יהו"ה: י"ה: חסר. 17 ברוך: ברוך ברוך. הגבור: והגבור והנורא. 17-20 וכשהוא מהלך-והנורא: חסר.

9 Ps 40:3; Visions of Ezekiel, lines 23 and 28, ed. Gruenwald, p. 107, and see notes to SRZ 235.

Cf. Commentary to the Sefer Yetzirah of Isaac the Blind, ed. Scholem, p. 16, line 343, and Commentary of R. Azriel to the Talmudic 'Aggadot, ed. Tishby, pp. 36-37.

Ez 1:4, 1:27 and 8:2. חשמל 10

?Ps 24:8. עזוז וגבור 14

Is 6:3. קדוש

Ez 3:12. וברוך

Cf. Ez 3:12. ברוך כבוד... 16

(9) And fog and slimy mud are before Him and before Him lies a field in which are sown stars. Between each pair of (10) stars, there is a spot set aside for lightning bolts-- each bolt constituting a source of electrum-- and above (Him) (11) are winds (that transport) the lightning bolts and dulled claps of thunder and the (many-colored) stripes of the rainbow, and on Him are grace (12) and mercy and honor and beauty and majesty and splendor and magnificence and the (signet-)ring of the lion and the seal of (13) the eagle and the image of the ox and the human face (which was) sealed. And His hand rests on this lad (14) (who is) brave, mighty, holy and blessed and the (angels) come and stand before the lad and the lad (15) comes and bows before (God,) Ahah ('hh) is His name, and he goes beneath the Throne of Glory (16) and he says, "Blessed be the glory of YHVH, YHVH, VYH, YH, YHV, YH, (17) VYHH," and they respond, "Blessed be the great and mighty God." When he moves, (18) there move behind him the cherubs of fire and hail-stones and storehouses of snow (19) and walls of fury to his right, and to his left, the wings of storm and the might of the whirlwind-- (this occurs) when he (20) enters beneath the Throne of Glory of the great, mighty and awesome God, and when he

21 נכנס חתח הכסא מחזיק אותו בלא פנים ובאים מלאכי השרת
 22 והנער ומברכים ומשבחים את שמו הגדול הגבור והנורא
 23 וכל יום ויום הנער משבח ג' פעמי' בכל יום ונותן מזיוו ומדרו
 24 על שרי אומות העולם והנער זהו השר שהוא נכתב בז' קולות
 25 בז' אותיות בשבעים בששה על ששה ונתון בסתרי סתרים בחדרי
 26 חדרים לפלאי פלאים ומשמש לפני אש אוכלה ולא הב"ה (!) רשות
 27 למשתמש בו ולא לאדם ולא לשם ולא לאברהם וליצחק ויעקב אלא
 28 למשה בלבד ומשה אמר לפני אדון כל העולם אם אין פניך הולכים
 29 אל תעלנו מזה והב"ה הזהיר למשה השמר לפניו כי שמי בקרבו
 30 זה שם כבודי הוא השר שר הפנים וכל מלאכי השרת עומדים
 31 לפניו זהו השר הגדול הוא שר על כל השרים ושר על רבותים
 32 ואלפי שנאן ועומד לפני מי שנחעלה על הכל. קומתו' שלש

21 פנים: פניו. 22 ומברכים ומשבחים: ומברכין ומשבחין. 23 וכל: ובכל.
 מזיוו: מזיו. 24 זהו: זה הוא. בז': בשבעה. 25 בז': בשבעה (!). 26 אוכלה:
 אכלה. ולא: ולא נתן. הב"ה: הקב"ה. 27 וליצחק: ולא ליצחק. 29 תעלנו:
 תעלינו. והב"ה: והקב"ה. השמר: ואמר השמר. 30 זה: וזה. 31 רבותים: רבותיים.
 32 קומתו': קומתו.

26 ...ומשמש לפני... Cf. SHQ 112; 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, pp. 380 and 389.

26-29 ... ולא הב"ה. SHQ 150-154; SRZ 267-273.

28 למשה: Cf. Hekhalot Rabbati 27:1, ed. Wertheimer, p. 109; 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 255; Pirque Rabbi 'Eli'ezer, ed. Warsaw, 1856, pp. 95a-b; Schläfer, Synopse §272.

SRZ 272-273. אם אין פניך הולכים...

29 ...השמר. Ex 23:21.

32-33 ...קומתו... apparently referring to Metatron: Cf. variant readings to SHQ 150, gomato male ^colam 'his body fills the universe'; SRZ 255-256.

(21) enters beneath the Throne, faceless (creatures) support him and the attending angels come (22) and (so does) the lad, (and) they bless and praise His great, mighty and awesome name. (23) Everyday, the lad worships (thus) three times daily (!) and gives of his brilliance and beauty (24) to the (guardian-)angels of the nations of the world. This lad is he who is written in seven voices (and) (25) in seven letters (and) in seventy-- arranged in sixes and hidden in the most secret spot, in the innermost (26) chamber and the most wonderful location. He worships before the consuming fire. The Holy One, blessed be He, (gave) permission (27) to use it neither to Adam nor to Shem nor to Abraham nor to Isaac nor Jacob, but rather (28) to Moses alone, and Moses said before the Lord of the Universe, "If Your presence does not come (along), (29) bring us (then) not forth from here." And the Holy One, blessed be He, warned Moses, "Be solicitous of him, for My name is in him, (30) this being the name of My glory and he being the Prince of the Presence." And all the attending angels stand (31) before him. This is the great prince, the prince over all others and over the myriad (32) thousands of angels, and he stands before Him who is over all. His body is

33 אלפים רכבות פרסאו' וקורין אותו נער כתר שבראשו חמש
 34 מאות אלף פרסא על חמש מאות אלף פרסה ישראל שמו אבן יקרה שבין
 35 קרניו שלש מאות אלפי פרסה על שלש מאות אלפי פרסה עמ"י ל"י שמ"ה (!)
 36 גופו דומה לקשת והקשת דומה לכל מראה אש בית לה סביב והמלאכי'
 37 אשר עמו באים וסובבים את () הכבוד הם מצד זה והחיות מצד
 38 אחר ושכינה באמצע וחי' אחת עולה למעלה מכסא הכבוד
 39 ונוגעת אצל השרפים ויורדה על משכן הנער ואומרת קול
 40 גדול קול דממה רק הכסא אגדל ממנו מיד שתקו האופני' דממו

33 פרסאו': פרסאות. כתר: כתר. 34 פרסא: פרסה. על-פרסה: חסר. ישראל: לישראל. 35 אלפי פרסה (קמא): אלף. שלש (כתרא): ג'. אלפי (כתרא): אלף. שמ"ה: שמה. 36 והמלאכי': והמלכים (!). 37 באים וסובבים: באין וסובבין. () : כסא. 39 אצל השרפים: בשרפים. קול: בקול. האופני': האופנים.

33-34 ... 33-34 SHQ 113-115, and see below, lines 70-72; SHS 68; MR 96-97; SRZ 185-186; Pirque Rabbi 'Eli'ezer, ch. 4, ed. Warsaw, 1856, p. 9b; Massekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 46; 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 366; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73; Seder Rabbah Debereshit §8, ed. Wertheimer, p. 24; BT Hagigah 13b; Yalquf Re'uveni, ed. Amsterdam, 1700, p. 24c; Schläfer, Synopse §§104 and 841.

35 ע"מ"י ל"י: Cf. Hos 2:25.

36 ...גופו דומה... SHQ 132-135; SRZ 211; Ez 1:28; cf. Rashi to BT Hagigah 13b, s.v. hen hen; Synopse §367; cf. further, 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 390 and Yalquf Re'uveni, ed. cit., p. 24c.

36-47 ...והמלאכי': SHQ 154-171; SRZ 273-292; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

38 במצא: Cf. Midrash Konen, ed. Jellinek, pp. 34 and 38.

39 ...משכן הנער: Zohar II 143a, 159a and 169b, and Tiqqune Hazzohar, introduction, ed Margoliot, p. 13a.

נער: Scholem, Jewish Gnosticism, p. 50; Lieberman in Gruenwald, Apocalyptic and Merkavah Mysticism, pp. 238-239 and Margoliot, Mal'akhe ^cElyon, pp. 89-90.

40 דממה: Cf. I K 19:17; cf. Midrash Konen, ed. Jellinek, p. 33; Seder Rabbah Debereshit §19, ed. Wertheimer, p. 30 and ibid. §47, p. 47; Hekhalot Rabbati 28:2, ed. Wertheimer, p. 111; Schläfer, Synopse §§276, 597, 744 and 796.

(33) 30,000,000 parasangs, and they call him, "Lad". The crown on his head is (34) 500,000 parasangs by 500,000 parasangs; its name is Israel. The gem between (35) his (or, its) horns is 300,000 parasangs by 300,000 parasangs; Ami Li (^cmy ly) (is its name.) (36) His body is like a rainbow, and the rainbow (to which his body is similar would be one) which is similar to anything with an image of fire surrounding it all around. The angels (37) who are with him come and encircle the (Throne of) Glory; they are on one side and the celestial creatures are on the (38) other side, and the Shekhinah is in the center. And one creature ascends above the Throne of Glory (39) and touches the seraphim and descends on the Tabernacle of the Lad and declares in a great voice, (40) (which is also) a voice of silence, "The throne alone shall I exalt over him." The 'ofanim* become silent (and)

*the celestial creatures which are the hypostasized wheels of the chariot-throne.

41 השרפים וגדודי עיריין וקדישין דחופין לנהר דינור והחיות
 42 נותנות על פניהם לארץ והנער מביא אש חרשית ונותן באוזניהם
 43 כדי שלא ישמעו את קול הדבור וכמצא הוא לבדו והנער קורא אותו
 44 האל הגדול הגבור והנורא האדיר והחזק האמין הטהור והקדוש
 45 והעוז והיקר והנכבד הזך והנקי האהוב והמופלא והנשא והנשגב
 46 והמפואר וכך הוא קורא יי"ה אדיר יי"ה וכו' עד סוף כל
 47 השמות הקדושים כאשר תמצא בפרקי היכלות הארוכה
 48 אמר רבי ישמעאל אני ראיתי את יי"ה אלהי ישראל

41 השרפים: השרפים. דחופין: לדחופין. 42 נותנות: נתונות. פניהם: פיהם.
 באוזניהם: באזניהם שלחיות. 44 האדיר: והאדיר. האמין: והאמין. והקדוש:
 הקדוש. 45 והעוז: והעיוז. 46 והמפואר: חסר. קורא: חסר. וכו': רא"ה
 רכ"ו הח"י יי"ה אהי"ה אשר אהי"ה ההי"ו יהו"ה יהו"ה ה"א וכו'. 47 כאשר-
 בארוכה: ולכניהם עד סוף הספר ולא רציתי לכתבם לפי שאין אתנו יודע עד מה
 עד ישקף וירא יי"ה משמים והרועה לעמוד על הים יקרא פרקי היכלות ומרכבה רבא
 ומרכבה זוטא ושם תמצא בארוכה. 48 יי"ה: יי"ה.

41 השרפים: See SHQ, notes to line 159.

24 חרשית: Cf. Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism*, p. 216;
 cf. the text published in Tarbiz 38(1969), p. 360, line 44 and cf.
 Gruenwald's remark in Tarbiz 39(1970), p. 216.

43-46 ... והנער קורא. SHQ 162-164; MR 11-12; SRZ 285.

48-51 ... ישמעאל. אמר ר' ישמעאל. Cf. I K 19:22, 2 Ch 18:18 and Is 6:3; SHQ 47-48;
 MR 1-4; SRZ 93-97.

(41) the seraphim are still. The platoons of ^Cirin* and gadishin* are
 shoved into the River of Fire and the celestial creatures (42) turn
 their faces downward, and the lad brings the fire silently and puts it
 in their ears (43) so that they do not hear the spoken voice; he
 remains (thereupon) alone. And the lad calls Him, (44) "the great,
 mighty and awesome, noble, strong, powerful, pure and holy, (45) and
 the strong and precious and worthy, shining and innocent, beloved and
 wondrous and exalted and supernal (46) and resplendent God." And thus
 does he recite, "YH 'DYR YHV..." (the reader should continue) until
 (he has completed) all the (47) names as you will find them at length
 in Pirque Hekhalot.** (48) R. Ishmael said: I saw the Lord, God of Israel,

*angelic creatures mentioned in Daniel, chapter 4.

**It is unclear precisely to which text of merkavah mysticism the scribe
 is referring.

49 מלכו של עולם יושב על כסא
 50 רם ונשא וכל חילותיו עומדים וכל צבא השמים ניצבים
 51 עליו מימינו ומשמאלו ועומד יופיאל שר התורה שר
 52 הכעס ונקרא מטטרו"ן רוח פיסקוני"ת איטמו"ן
 53 פיסקו"ן סניגרו"ן היגרו"ן היקרו"ן מיטו"ן מיקו"ן
 54 אסט"ס סקט"ס הסקו"ס רב"א זנט",
 55 ואמרתי לו (כדי) למדיני שיעורו של
 56 הב"ה ואמר לי ידיד אומר לך שיעור של יוצרינו ית' שיעור'

50 ניצבים: עומדים. 51 יופיאל: יופיאל. 52 הכעס: הפנים. 53 סניגרו"ן:
 סניגרו"ן. 54 הסקו"ס: הצקו"ן. רב"א: זוו"א רב"א. 55 (כדי): רבי.
 למדיני: למדני. 56 הב"ה: הקב"ה. שיעור: שיעורו. שיעור: שיעור.

52-53 ... מטטרו"ן רוח. SHQ 49-51; MR 21-25; SRZ 88-92; 'Otiot Derabbi
^CAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 353; BT Sanhedrin 44b; Tiqqune Haz-
 zohar 18, ed. Margoliot, p. 31b; ibid. 57, ed. cit., p. 91b.

55-56 ... ואמרתי לו. SHQ 51-52; SRZ 97-98; cf. MR 25-26.

(49) the King of the Universe, sitting on (50) an exalted and lofty
 throne, and all His soldiers were standing, as was the entire army of
 heaven, (51) to His right and to His left before Him. And Yofiel, the
 Prince of the Torah and the Prince of (52) Anger is also standing (there),
 he (who) is called Metatron (^{mttrvn}), Ruah (^{rvh}), Pisqonit (^{pysqvnvt}),
 Itmon (^{'ytmn}), (53) Pisqon (^{pysqvn}), Senigron (^{sngrvn}), Higron (^{hygrvn}),
 Hiqron (^{hygrvn}), Miton (^{mytvn}), Miqon (^{myqvn}), (54) Astas (^{'sts}), Saqtas
 (^{sqt}), Hasqos (^{hsqvs}), Raba (^{rb'}), Zantu (^{zntv}). (55) And I said to
 him: Teach me the dimensions of (56) the Holy One, blessed be He. And
 he said to me: Friend, I shall tell you the dimensions of our Creator,
 may He be blessed. The dimensions

57 פרסות רגליו ג' רבבות פרסאות בפרסאותיו מכף רגלו
 58 ועד קרסוליו י"ב אלפים רבבות פרסאות מקרסולנו (!) ועד
 59 ארכבותיו מ"ה אלפים רבבות פרסאות גובה רגלו הימין
 60 אפרמס"א שמו ושל שמאל אהמ"ץ שמו
 61 קרסול ימין תצמחני"ה שמו ושל שמאל אסתר () שמו שוק
 62 הימין הנגנוג"ה שמו ושל שמאל ממנהזז"ה שמו
 63 מארכבותיו (!) ועד ירכבותיו ס' אלפי רבבות ואלפי פרסאות גובה
 64 ארכובת ימין שחספנ"ס שמו ושל שמאל מגנהודי"ה שמו. ירך ימין

57 פרסות: פרסאות רגליו מלא העולם שני' השמים כסאי והארץ הדום רגלי גובה
 פרסאות. בפרסאות: חסר. 58 מקרסולנו: מקרסוליו. 59 ארכבותיו: רכובותיו.
 רגלו: רגל. 60 אפרמס"א: אפרמסי"א. שמאל: שמאלו. אהמ"ץ: אותמ"ץ.
 61 קרסול: קרסול. תצמחני"ה: תסולת (לי"ה). אסתר (): אסתמות.
 62 הנגנוג"ה: הנגנוס"ה. ממנהזז"ה: תפתהזז"ה. 63-65 מארכבותיו-שמו
 (בתרא): חסר.

57 פרסות רגליו: SHQ 54; SHS 23; MR 52-54; SRZ 100-104; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 114.

57-58 מכף רגלו... SHQ 55-56; MR 55-57; SRZ 104-106; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

58-59 מקרסוליו... SHQ 56-58; SHS 26-28; MR 59-60; SRZ 106-109; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

61 קרסול ימין... SHQ 55-56; SHS 25; MR 57-59 and 61; SRZ 106.

61-62 שוק הימין... SHQ 58; SHS 28-29; MR 62-62; SRZ 109-110.

63 מארכבותיו ועד... SHQ 59; cf. SHS 29-30; MR 63 and 69; SRZ 111-112 and cf. 115-116.

64 ארכובת ימין... SHQ 60; MR 65-66; SRZ 113.

64-65 ירך ימין... SHQ 61; MR 64-68; SRZ 114.

(57) of the soles of His feet are 30,000 of His parasangs. From His foot (58) until His ankle is 120,000,000 parasangs. From His ankles until (59) His knees is a height of 450,000,000 parasangs. The name of His right foot (60) is Afarmasia ('prmsy'), and the name of His left (foot) is Ohamatz ('vhms). (61) The name of His right ankle is Tatzmatniah ('tzmtnyh), and the name of the left (ankle) is Astr ('str...). The name of the right calf (62) is Hanagnugah ('hngnvgah) and the name of the left (calf) is Mamnehazaziah ('mmnhzzyh). (63) From His knees to His knees until His thighs is a height of 600,002,000 parasangs. (64) The name of His right knee is Shahsaspenas ('shsspnas), and the name of the left (knee) is Meganhodiah ('mgnhvdyh). The name of the right thigh

65 כתמנט"ש שמו ושל שמאל תפתהזז"ה שמו מירכותיו ועד כתיפותיו
 66 ס' אלפים רבבות ופ' פרסה גובה מותניו אפסגהודרי"ה שמו
 67 מכתפותיו ועד צוארו ל"ט אלפי רבבו' פרסאו' צוארו רבוא וח' אלפי'
 68 רבבו' פרסאו' טננהזז"ה שמו עיגול ראשו' ו' אלפי' רבבו' ושל"ג
 69 פרסאו' גובה חטרי"ה אדורי"ה שמו קומת נו' (!) ראשו כ"ד אלפי' פרסאו'
 70 כתר שבראשו ישראל עמיל"ו שמו
 71 שלש מאות אלפי' פרסה על שלש מאות
 72 אלפי' פרסה זו היא קומתו של ידידי"ה

65 ועד כתיפותיו: חסר. 66 ופ': ושמונה. אפסגהודרי"ה: אפסגה"ו דרי"ה.
 67 מכתפותיו: חסר. י"ט-צוארו (בתרא): חסר. וח': וחמש. אלפי': אלפים.
 68 רבבו': רבבות. פרסאו': פרסאות. טננהזז"ה: סגנהז"י אתי"ה. ראשו': ראשו.
 ו' אלפי' רבבות: שבעת אלפים רבבות. 69 פרסאו': פרסאות. חטרי"ה: העטרי"ה.
 נו': נזירא (?). אלפי' פרסאו': אלפים רבבות פרסאות. 70 עמיל"ו: עמי לי.
 71 שלש (קמא): ושיעורו שלש. על שלש מאות: על שלש על ג' (!) מאות.
 אלפי': אלף.

65-66 מירכותיו... Cf. SHQ 61-62; MR 68-69; cf. SHS 115-116; cf. SRZ 115-116; cf. Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116.

66 מותניו... SHQ 63; SHS 30; MR 70; SRZ 116-117.

67 מכתפותיו עד... Cf. SHQ 73; cf. SRZ 115-116.

67-68 צוארו... SHQ 73-74; MR 85-87; SHS 41-42; SRZ 127-128; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 117.

68-69 עיגול ראשו... SHQ 74-77; SHS 42; cf. MR 87-88 and 93-95; SRZ 128-129; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

70-72 כתר שבראשו... SHQ 113-115 and see above, lines 33-34; MR 96-98; SHS 68; SRZ 184-185.

(65) is Katmantash (ktmntš), and the name of the left (thigh) is Taftehozaziah (tpthvzzyh). From His thighs to His shoulders (66) is a height of 600,000,080 parasangs. The name of His loins is Afasesag-hudariah ('pssghvdryh). (67) From His shoulders to His neck (is a distance of) 190,000,000 parasangs. His neck is 180,000,000 (68) parasangs (tall); its name is Tananhuyatiah ('nnhvy'tyh). The circumference of His head is 500,000,333 (69) parasangs tall. Its name is Hatatrah Aduriah (h'trh'dvryh). The height of... His head is 24,000 parasangs. (70) The name of the crown on His head is Israel Amilu (yšr'l'mly), (71) (it is) 300,000 parasangs by 300,000 (72) parasangs. This is the height of (or, the body of) Yedidiah.*

*As the author prepares to introduce a selection of verses from the Song of Songs, he calls the godhead Yedidiah, according to 2 Samuel 12:25, a cognomen of King Solomon's.

73 בשכמל"ו דודי צח דגול מרבבה ראשו כחם פז קווצותיו תלחלים
 74 שחורות כעורב ועשר יש לו להב"ה עד שלא חרב בית המקדש
 75 מישחרב בית המקדש כביכול נתמעו (!) רחב מצחו רבוא וח' אלפי'
 76 רבבות פרסה מססגהו"ה שמו השחור שבעין ימין רבוא ואלף
 77 וק"ק פרסה וכן של שמאל שחור של ימין אזהה"ה שמו ושל שמאל
 78 מטטג"ס שמו לובן שבעין ימין ב' רבבות וב' אלפים פרסה
 79 וכן של שמאל לובן דימין פתרס"ה שמו ושל שמאל
 80 פצקס"ה שמו. () מגלגלי ענוהי ג' רבבות וג' אלפים
 81 פרסה מדת גבינ' () () דת עיניו כיונים על אפיקי

73 בשכמל"ו: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. צח: צח ואדום. 74 ועשר:
 ועשר קווצות. להב"ה: להקב"ה. מקדש: היכל. 75 מישחרב: משחרב. בית
 המקדש: ב"ה. נתמעו: נתמעטו. רחב: רוחם (!). רבוא: ריבוא. 76 מססגהו"ה:
 מססג"ה וי"ה. ואלף: אלף. 77 וק"ק: וחמש מאות. שמאל (קמא): שמאל לובן
 דימין"ן אזהה"ה: אזה"ה הי"ה. 78 מטטג"ס: מטט"ס. 80 פצקס"ה: בצקצ"ה.
 () : פתח. מגלגלי ענוהי: גלגלי עינו. ג': הי"ג. וג': ושלש. 81 פרסה:
 חסר. גבינ' () () דת: גבינו כמדת. עיניו: עיניו גבן ימין חדר(ור) ל"ס
 שמו ושל שמאל אברד"יו ציציה"ה שמו עיניו.

73 Song 5:10; SHQ 115-117; MR 173; SRZ 186.

... Song 5:11; SHQ 116; MR 174; SRZ 186.

75-76 SHQ 84-85; MR 104, cf. line 133; SHS 51-52;
 SRZ 141-142; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

76-77 SHQ 89-90; SHS 57-58; MR 111-114; SRZ 146-149;
 Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

78-80 SHQ 90-91; MR 114-116; SRZ 1501-53; Salmon b.
 Yeruhim, ed. cit., p. 119.

80-81 SHQ 19-20; see above, lines 4-5; SHS 55-57;
 MR 116-117; SRZ 34-35.

81-82 Song 5:12; SHQ 116; MR 174; SRZ 187.

(73) Blessed be the name of His glorious kingdom forever. My beloved
 is shining, pre-eminent among the ten-thousand. His head is finest gold.
 His curly locks are (74) as black as a raven's, and (of these), the
 Holy One, blessed be He, had ten before the Temple was destroyed.
 (75) Since the Temple was destroyed, so to speak, they diminished. The
 width of His forehead is 180,000,000 (76) parasangs; its name is
 Masasgehuyah (mssghvyh). The black of (His) right eye is 11,200 (77)
 parasangs, and so is (the black of His) left (eye). The name of the
 black of the right (eye) is Azdehayah ('zdhyyh); the name of the (black
 of the) left (eye) (78) is Matatgas (mttgs). The white of the right
 eye is 22,000 parasangs, (79) and so is the left. The name of the white
 of the right (eye) is Patarsasyah (ptrssyh) and the name of (the white
 of) the left (eye) is (80) Patzaqsasiah (pqsssyh)...His eyeballs are
 33,000 (81) parasangs. The size of His eyebrows is the same as (the
 size of) His eyes. (His eyes) are like doves by watercourses,

82 מים רוחצות בחלב יושכות על מלאה. . מראה פניו ומראה
 83 הלסתות כמדת הרוח וכיצירת הנשמה שאין כל בריה יכול
 84 להכירו שנאמר גוייתו כתרשיש ופניו וזיווהי מבהיק ונהיר
 85 מתוך החשך והענן והערפל שמקיפין אותו ואעפ"י שמקיפין
 86 אותו כל שרי הפנים נשפכים הם לפניו כקיתון של מים
 87 מפני תואר יופיו והדרו ואין בידינו מדה אלא השמות מגולין
 88 לנו חוטמו רבוא ואלפי פרסאות פיו מלא כל העולם אש אוכלה
 89 אש חסד שמו לשונו מסוף העולם ועד סופו מגיד דברו (!) ליעקב

81 להכירו: והכירה. שנאמר: שנא'. 85 והערפל: וערפל. ואעפ"י: ואפעפ"י.
 משקיפין: שמסבין. 86 הם: הן. של מים: חסר. 87 יופיו: יופי. מגולין:
 מעלין. 88 חוטמו: חוטמא'. ואלפי: ואלף. פרסאות: פרסאות בגעש"ה שמו.
 העולם: העולם כלו. 89 סופו: סופו אציצה"ה שמו. דברו: דבריו.

82-84 SHQ 78-79; MR 118-119; SRZ 132-134; Hekhalot Rabbati
 4:3, ed. Wertheimer, p. 72, ed. Jellinek, p. 86; ibid. 10:1, ed. Wert-
 heimer, p. 84; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118; Schäfer, *Synopse*,
 §§102 and 159.

84 Dan 10:6; SHQ 79-80; SHS 46-47; MR 120-121; SRZ 134-
 135; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

86-87 SHQ 81; SHS 47; MR 121-122; SRZ 135-136; BT
 Sotah 42b, Shabbat 62b, and also Hullin 47b and Sukkah 36a; Hekhalot
 Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73 and ibid. 10:1, ed. cit., p. 84;
 Schäfer, *Synopse* §§104 and 159.

87-88 SHQ 81-82; SHS 47-48; MR 122; SRZ 136-137.

88 Cf. SHQ 82-83; cf. SHS 48; MR 123-124 and 134; SRZ 137-
 138.

89 SHQ 83-84; MR 126-127 and 129; SHS 50-51; SRZ 138-139;
 Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

Ps 149:17.

(82) washing in milk, sitting at the reservoir. The image of His face
 and the image (83) of His cheeks is as the dimension of the spirit and
 as the creation of the soul, such that no one can (84) recognize it, as
 it is stated (in Scripture): "His body is like tarshish.*" His splendor
 is luminous and glows (85) from within the darkness, and (from within)
 the cloud and fog that surround Him and although they surround (86) Him,
 all the princes of the Presence (supplicate) before Him as (obediently
 as water flows when it is poured from) a water-pitcher, (87) because of the
 vision of His comeliness and beauty. There is no measurement in our
 hands; the names (alone) are revealed (88) to us. His nose is 11,000
 parasangs. His mouth fills all the universe, (it is) consuming (89) fire;
 Hased (had) is its name. His tongue (extends) from one end of the uni-
 verse to the other. "He tells His (words) to Jacob

*The meaning of tarshish is unclear; see the related passages in
 Song 5:14 and Ez 1:16 and 10:9.

90 וכו' שפתיו כ' רבבות ואלף. . לחייו כערוגת הבשם מגדלות
 91 מרחקים. . שפתותיו שושנים נוטפות מור עובר. . זקנו רבוא
 92 ואלף וח' מאות פרסאות גובה אוזניו כגובה הלסתות. . משכס
 93 ימינו ועד שכס שמאל י"ב אלפים רבבות פרסאות זרוע ימין
 94 ט"ו אלפים רבבות פרסאות וכן של שמאל. . וכל העולם כולו
 95 תלוי בו בקמיעה ביד גיבור שנא' ומתחת זרועות עולם
 96 וזרועותיו כפולים על שכמו כפות ידיו ז' אלפי רבבות
 97 פרסאות וכן של שמאל. . מזרוע ימינו ועד זרוע שמאלו ע"ז

90 וכו': חקיו ומשפטיו לישראל. שפתיו: שפתיו מלא. ב': שני. ואלף: ואלף
 העליונה התרהוטי"א שמו והתחתונה הדרגהו"ה שמו. 92 וח': ושמונה. פרסאות:
 פרסאות הדרבסוסי"ה שמו. אוזניו: אוזניו. הלסתות: ההלסתות (!) אזן ימין
 אקתהו"ז שמו ושל שמאל מצי"ה טס"ה שמו. 93 שמאל: שמאלו. פרסאות:
 פרסאות שכס ימינו גגריהו"ז שמו ושל (!) תמנני"ה שמו ושל ש"ל
 מהונו"ה שמו. 96 שכמו: שכמו זרוע ימינו קטסט"ה שמו ושל שמאל מתקיהאסטי"ה
 שמו. ז': שבעת. 97 של שמאל: שמאל כף ימין הודז"ה שמו ושל שמאל הוששי"ה
 שמו.

90 ... שפתיו: SHQ 111, variant readings; cf. SHS 67-68; MR 129-130 and 135-136; SRZ 181-182.

Song 5:13; SHQ 95-96; MR 174-175.

91-92 ... זקנו: SHQ 77-78; SHS 46; MR 130; SRZ 131-132; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

92 ... גובה אוזניו: Cf. MR 102-103; 110, 113 and 137; SRZ 193-194.

92-93 ... משכס ימינו: SHQ 91-92; SHS 59-60; MR 139-140; SRZ 153-156; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 120.

93-94 ... זרוע ימין: SHQ 94-95; SHS 60-61; MR 145-148; SRZ 158-159; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

95 ... ומתחת זרועות עולם: Dt 33:27.

96 ... כפות ידיו: SHQ 94; MR 144-145; SRZ 157-158; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87 and cf. ibid. 11:12, ed. cit., p. 86; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121; Schäfer, *Synopse* §167.

96-97 ... כפות ידיו: See below, line 120; SHQ 96-97; SHS 62-63; MR 149-152; SRZ 164-166; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

97 ... מזרוע ימינו: See above, line 5; SHQ 93-94 and cf. 17-18; MR 143-144; SRZ 33-34 and 156-157.

(90) etc." His lips are 21,000 (parasangs.) His cheeks are like beds of spice, towers of (91) perfume. His lips are roses dripping flowing myrrh. His beard is 11,800 (92) parasangs. The height of His ears is the same as the height of His cheeks. From His right shoulder (93) to His left shoulder (is a distance of) 120,000,000 parasangs. The right arm (94) is 150,000,000 parasangs, as is the left. And the entire world (95) hangs from it, like an amulet (hangs) from the arm of a hero, as it is stated (in Scripture): "And beneath His arms-- the universe." (96) And His arms are crossed on His (breast.) The palms of His hands are 70,000,000 (97) parasangs and so is the left (!). From His right

98 אלפים רבבות פרסאות אצבעות ידיו ל' אלפים רבבות פרסאות
 99 ט"ו אלפים רבבות ל"ד ימין ג' אלפים רבבו' פרסאות לכל אצבע
 100 ואצבע וכן של שמאל הן חסר הן יתר אצבעות של יד ימין את
 101 מונה מן הגודל והולך. . וכן לשמאל את מונה מן הגודל ידיו
 102 גלילי זהב ממולאים בתרשים. . מעיו עשת שן מעולפת
 103 ספירים אצבעות רגליו שני אלפים () פרסאות רגל של
 104 ימין י' אלפים רבבות פרסאות ב' אלפים פרסאות לכל אצבע
 105 ואצבע הן חסר הן יתר וכן לשל שמאל אצבעות של ימין

98 ל': שלשים. 99 ג': שלשה. 100 יתר: יתיר. של יד: שליד. 101 מונה: מונ"ה. הגדול: אגודל. והולך: תתמ"ץ גגנ"ץ גננ"ש. מן הגדול: אגוד"ל תצמ"ץ תסנ"ס אששו"ן אגמ"ץ. 103 () : רבבות. 103-104 רגל-פרסאות (בתרא): חסר. 105 יתר: יתיר.

98-101 ... אצבעות ידיו: SHQ 97-100; SHS 63-64; MR 152-157; SRZ 159-164; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 121; *Sod Ha'egoz*, ed. Dan, p. 80.

101-102 ... גלילי זהב: Song 5:14; MR 175; SRZ 189.

102 ... מעיו עשת שן: Song 5:14.

103-106 ... אצבעות רגליו: SHQ 100-103; SHS 65-67; MR 157-163; SRZ 166-170; *Midrash Mishle* 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., pp. 121-122.

arm to His left (arm) is (98) 770,000,000 parasangs. His fingers are 300,000,000 parasangs (together), (99) (thus yielding a figure of) 150,000,000 for the right hand (and) 30,000,000 parasangs for each finger. (100) And such is the left (hand as well,) give or take (some slight variation for each different finger.) The fingers of His right hand you (101) count (starting) from the thumb and moving (towards the pinky-finger.) And similarly, on the left (hand), you (begin to) count from the thumb. His hands (102) are disks of gold, inlaid with *tarshish*.* His loins are polished ivory studded with (103) sapphires. His toes are 20,000,000 parasangs. His right foot (104) is 10,000,000 parasangs, (that is,) 2,000 (!) for each toe, (105) give or take (some variation for each different toe,) and such is the left (foot, as well.) The toes of (His) right (foot)

*The meaning of *tarshish* is unclear; see above, note to line 84.

106 את מונה והולך מן הגדול. . . וכן של שמאל שוקיו עמודי שש
 107 מיוסדים על אדני פז מראהו כלכנון כחור בארזים חכו
 108 ממתקים וכלו מחמדים זה דודי וזה ריעי בנות ירושלם
 109 לכן נקרא האל הגדול הגבור והנורא. . . וכל היודע רז זה מובטח
 110 לו שהוא בן העולם הבא וניצול מדינה של גיהנם ומחבוב
 111 הקבר ומכל כשפים ומכל מזיקים וכל מי שאינו חותם בפסו'
 112 זה אינו אלא שוגג כי י"ה אלהיכם אלהי האדנים ואדני האדונים
 113 האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח

106 הגדול: אגודל אדרמ"ס אדרמ"ץ צצנח"ץ צצפ"ץ מסההו"ס. וכן של שמאל:
 ושל שמאל זנח"ס גגח"ס זקמ"ס אחו"ס החמ"ס. 108 ריעי: רעין. 109 רז
 זה: זו וזה. 110 הבא: חסר. גיהנם: גהינם. ומחבוב: ומחבוט. 111 בפסו':
 בפסוק. 112 י"ה: יי"ו. אלהיכם: הוא. 113 ישא: יש (!).

106 ... Song 5:15; MR 173; SRZ 189. שוקיו עמודי שש...

107 ... Song 5:16; MR 173-174; SRZ 190. חכו ממתקים...

109 ... Dt 10:17. האל הגדול...

109-114.. See below, lines 126-130; cf. SHQ 120-124 and 125-127; SRZ 197-198 and 201-204; Hai and Sherirah Gaon in Levin, 'Ogar Hagge'onim, vol. 4, pt. 2, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed. Weiser, vol. 2, p. 216; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 124; commentary of Judah Hayyat to Sefer Ma'arekhet Ha'elohut, ed. Mantua, 1558, pp. 123a and 124a (different readings!); Scholem, Jewish Gnosticism, p. 103 84; Schäfer, Synopse §549.

111 ... Cf. SHQ 83-84, variant readings, SHS 51; MR 127-128; SRZ 139-141; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 122. וכל מי שאינו חותם...

113 ... Dt 10:17. כי יי"ו אלהיכם...

(106) you count (starting) from the big toe (and move towards the little toe.) And so the left. His calves are pillars of marble (107) supported by golden pegs. He resembles Mount Lebanon, a lad* among the cedars. His palate (108) is all sweetness and he is entirely lovely. This is my beloved; this is my friend, O daughters of Jerusalem. (109) Thus is He called, "the great, mighty and awesome God." And all who know this secret are secure (110) that they are to inherit a (portion in) the world to come and are saved from the judgement of Hell and from punishment in the (111) grave and from all sorcery and from all demons. Anyone who does not conclude with this verse, (112) is only in error: "For the Lord, your God, is God of gods and Lord of lords, (113) the great, mighty and awesome God, who shows no favor and who takes no

*or, the choicest.

114 שוחד. . . אמר מטטרו"ן ש"ה ע"כ ראיתי רום
 115 ידידי"ה מארי דעלמא אבל אומר
 116 לך חשבון פרסאות וכמה שיעורן כל פרסה ופרסה ח' מילין
 117 וכל מיל ומיל ד' אלפים אמה באמה () שלו והאמה ד' זרתות
 118 בזרת שלו וזרת שלו מסוף העולם ועד סופו שנא' מי מדד
 119 בשעלו מים ושמים בזרת חכן וכל בשליש עפר הארץ
 120 ושקל בפלס הרים וגבעות' כמוזנים (!) ורחב ידו הרי אמרנו שהוא
 121 ד' אלפים פרסא"ה (!). . . ואיפשר מי שנא' בו ושמים בזרת חכן

114 ש"ה: סר (!) הפנים. רום: רוד (!). 116 ח': א'. () : חסר.
 117 זרתות: זירתות. 118 שנא': חסר. 120 וגבעות': וגבעות. כמוזנים:
 במאזניים. ורחב: ורוחב. 121 פרסא"ה: רכבות פרסאות.

114 Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87, ed. Jellinek, p. 91; MR 172; Schäfer, Synopse §167. אמר מטטרו"ן ש"ה...

115-120 ... SHQ 104-108; SHS 2-3, 6-7 and 72-73; MR 165-171; SRZ 172-176; cf. sources listed in notes to SHQ 104; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 122. אבל אומר לך חשבון...

118 ... Is 40:12. מי מדד...

120 ... See above, lines 96-97. ורחב ידו הרי אמרנו

121 ... Is 40:12. ושמים בזרת חכן

(114) bribe." Metatron, the Prince of the Presence, said: Until here did I see the height of (115) Yedidiah,* the Master of the Universe, but I shall tell (116) you (nonetheless) the calculation of (these) parasangs, and just how long each of these parasangs is. A parasang is eight mils (117) and each mil is 4,000 cubits...and each cubit is four spans, (118) in His terms, and His span (stretches) from one end of the universe to the other, as it is stated (in Scripture): "Who measured (119) the waters in the hollow of his hand and meted out heaven with the span, and comprehended the dust of the earth in a measure (120) and weighed the mountains in scales and the hills in a balance?" We have stated that the width of His hand is (121) 4,000 (parasangs. We must then ask), is it possible for One regarding whom it was stated, "He meted out heaven with the span,"

*See above, line 72.

122 אתה אומר אינו רחב ידו אלא ד' אלפים פרסה אלא כל פרסה
123 משל ה"ה ד"כ (!) אלפים רבבות פרסה של בשר ודם ופרסאות
124 הללו מדורות באמה שלו ואמה שלו זרתות וטפח
125 שלא (!) מלא כל העולם שנא' מי מדד בשעלו מים וכו'
126 אמר רבי ישמעאל כשאמרתי לפני רבי עקיבה (!) כל השבח
127 הזה אמר לי כל היודע שיעור
128 זה ושבח יוצרו שהוא מכוסה מכל הבריות מובטח לו
129 שהוא בן ה"ה וטוב לעתי' לבו' וצריך בקדושה ובטהרה
130 להיות קוראו בשניות ובחמישיות בצום ובתענית
131 אמר רבי ישמעאל שמעתי נעימת קול מפי הגבורה
132 אומרת אני הוא אדון כל הנשמות
133 וכל אלו השמות האמורות בספר הזה אין להם תמורה והיודען

122 אינו: אין. רחב: רחוב. ד': חסר. פרסה: רבבות פרסאות. 123 ד"כ:
כ"ד. 124 זרתות: ג' זרתות. 125 שלא: וטפח שלו. מים וכו': חסר. 126 רבי:
ר'. עקיבה: עקיבא. 127 הזה: חסר. 129 ה"ה: העולם הבא. וטוב לעתי' לבו':
וטוב לו לעולם הבא לעתיד לבוא. 130 קוראו: קורא'. 132 כל: לכל. הנשמו':
הנשמות. 133 וכל: וכאל (!). אלו השמות: השמות האלו.

125 ...מדד. Is 40:12.

126 ...ישמעאל. See above, lines 109-114 and notes; SHQ 120-124
and cf. lines 125-127; SRZ 196-200 and cf. lines 200-204; cf. notes to
SHQ 125.

130 ...להיות קוראו. Cf. SHQ 126-127; cf. MR 176ff.

(122) (to have it said by you that) His hand is only 4,000 parasangs?
Rather, (we must conclude that) each parasang (123) of the Holy One,
blessed be He, is 240,000,000 terrestrial parasangs, and that each of
these parasangs (124) is measured (in terms) of His cubits, and His
cubit (equals three) spans. And one handbreadth (125) (alone of His)
fills the entire universe, as it is stated (in Scripture): "Who measured
the waters in the hollow of his hand, etc." (126) R. Ishmael said:
When I said before R. Aqiba all of this glory, (127) he said to me, He
who knows these measurements (128) and the glory of his Creator, which
is hidden from all men, may be secure (129) that he has (a portion in)
the world to come, and that it will be well for him in the future, and
he must (recite it) in holiness and in purity (130) on Mondays and on
Thursdays, and on all fast days. (131) R. Ishmael said: I heard the
sweet voice of the godhead (132) saying, I am the Lord of all souls.
(133) All the names stated in this book have no equivalencies, and
(regarding) him who knows them

134 ואינו משתמש בהן נשבע אני בכל שמות שיש לי שלא
135 אשחיתנו לחיי עולם עד שישתלם שכר טוב על ספר
136 הגדול של (שכרי) אין שיעור וטובתו אין הפסק ועתיד להנחיל ג"ע
137 ויושב לפני כתלמיד ואר (!) ישתמש בו יחלופ טובתו לרעה ואמסרנו למלאך
138 אכזרי מפני שלא חס על כבוד שמי הגדול ואיבד שכרו לעולם הבא אבל
139 אשרי אדם יודעו ומזדהר בו זוכה ויורש חי עד לעולם אמ"ר ישמעאל
140 מי שהוא שונה רז זה פניו מצהיבות וקומתו נאה לו ואימתו מוטלת על
141 הבריות ושמו הטוב הולך בכל מקומות ישראל וחלומותיו מיושבים עליו ותורתו
142 משתמרת בידו אינו משכח ד"ת כל ימיו וטוב לו בעולם הזה ונח לו לעולם
143 הבא ויצר הרע אינו שולט בו וניצול מן הרוחות ומן השדין ופגעין ולטטין
144 ומכל חיות רעות ומכל נחש ועקרב ומכל המזיקין. ואני ור' עקיבה כיון
145 שלמדנו שיעורו של יוצרינו טוב לנו בעולם הזה ונח לנו בעולם הבא...

134 ואינו: אינו. משתמש: משמש. בהן: בהם. 135 אשחיתנו: ישחיתנו. עולם:
העולם (!). ספר: הספר. 136 הגדול: הגדול הזה. של (שכרי): ששכרו. הפסק:
פוסק. להנחיל ג"ע: ליושב. (!). 137 כתלמיד: כתלמיד לפני רבו. ואר: ואם.
138 ואיבד: ואבד. אבל: אבל. 139 אמ"ר: אמר רבי. 140 מצהיבות: מצהיבות.
141 ושמו: ושמה (!). הולך: הולכת (!). בכל מקומות: במקום. מיושבים:
מיושבת. 142 ד"ת: דברי תורה. 143 ויצה"ר: ויצר הרע. ופגעין: ומן המזיקין
ופגעין. ולטטין: חסר. 144 ומכל חיות רעות: ומכל חיות הקדש רעות (!). ור':
ורבי. עקיבה: עקיבא. 145 שיעורו: שיעור.

139-140 ...אמ"ר ישמעאל. Cf. SHQ 125-127; MR 176-195.

144 ...עקיבא. Cf. SHQ 125-126.

(134) but does not use them (in magic incantations), I swear by all
the names I possess that (135) I shall never bring him via (earthly)
death to life eternal until he receives a good reward in My (136) great
ledger-book. His good reward will have neither limit nor interruption
and he shall surely (thereafter) inherit Paradise, (137) (where) he
will surely sit before Me as a student (sits before his teacher.) On
the other hand, should he use (the names magically), his good (reward)
shall turn to evil, and I shall give him over to the cruel angel
(138) because he was insensitive to the honor due My great name, and
he loses his reward in the world to come. On the other hand, (139) hap-
py is the man who knows it and is careful in its regard, for he merits
to inherit life eternal in the world to come. R. Ishmael said: (140)
He who recites this secret shall have a glowing face and an attractive
body and his fear shall be cast upon (141) his fellow men and his good
name shall be known among all Israel; his dreams shall be peaceful and
his Torah (142) shall be stored up in his hand, (such that) he never
forget (any) words of the Torah for all of his days. It is good for
him in this world and peaceful for him in the world (143) to come.
The evil inclination holds no sway over him and he is safe from spirits,
demons, damagers and robbers, (144) from evil animals, snakes, scorpions
and imps. And (furthermore,) I and R. Aqiba, once (145) we learned the
dimensions of our Creator, (found that it was) good for us in this world
and peaceful for us (when we contemplated our future in) the world to
come.

שעור קומה אשר במרכבה רבה

כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 8128 מ"א ע"א - מ"ג ע"ב

- א"ר
- ישמעאל אני ראיתי מלכו של עולם יושב על כסא רם ונשא וכל
- חילותיו עומדים וכל צבא מרום בששמים משתחוים ונוצנים
- עליי מימינו ומשמאלו אמתי לו לשר תהורה ר' למינו שיעורו
- של יוצרינו ואמר לו שערן של יוצרינו ואמר לי שיעור קומה
- תתחד תחברך משביעי אני בחותם גדול כאך (!) הוא ויהיה יה
- יה ויהי יה הא ויהיא הא הלא הוי והיו ובשבץ' גדולה הו או
- ואו היה יה הני חן הני חן הני חן הלא הודא הני הניה

חלופי גרסאות: כ"י א=כ"י אוקספורד מס' 1531; כ"י ב=כ"י מינכן מס' 40

1 א"ר: אמר ר', ב. 2 ישמעאל: ישמע', א. ונשא: ונישא, א. 3 עומדים: עומדין, א; עומדי, ב. משתחווים: משתחוין, ב. נצבים: נצבים, א. נצלי, ב. 4 רבי, ב. 5 של יוצריו: חסר, א; של יוצא (י), ב. ואמר לי (קמא) (בתרא): ואמר, ב. שערו: שיעורו, א. יוצריו: יוצרנו, א. 6 מביע: מביע, ב. כאר: ב. א', א; חסר, ב. הוה: הוה, א; היה, ב. ויהוה: ויהוה, ב. 7-6 יה (בתרא) יה (קמא): יהוד, ב. 7 ויהי: ויהי, א; ויהי, ב. הא (בתרא): חסר, א. היה: הי, א. ובשבע: ובשבעה, א, בשבועה, ב. וא, ב. 8 יה (תניינא): ה', א. ב. הוה: הוה, ב. הו זא: הווא, א; היא הוה, ב. היה (בתרא): הוה יהוה יה חל היה הוה היה יה, ב.

1-4 ... א"י ישמעאל: I K 22:19; 2 Ch 18:18; SHQ 47-51; SDR 48-51; SRZ 93-97.

4-5 ...אמרתיו לו: Cf. below, lines 25-26; SHQ 51-52; SDR 55-56;
SRZ 97-99.

(1-2) R. Ishmael said: I saw the King of the Universe sitting on an exalted and lofty throne and all (3) His soldiers (were) standing (before Him) and the entire celestial, supernal army (was) bowing down (before Him) and standing (4) before Him to His right and to His left. I said to the Prince of Torah, "Rabbi, teach me the measurement (5) of our Creator!", and he said to me the measurement of our Creator, and he said to me the sh'ur qomah.^{*} (6) Be lovely! Be blessed! I adjure you by this great seal: HV' VYHVH YH YH (7) YH VYHY YHY YH V' VVYHY H' HY' HVY VYHYV and by this great oath: HV' V' HV (8) V' VH YH YH HY HY YH HY HYH YHV YH HY HYH HVZ' HY HYH YH

*the technical term for the dimensions of the divine body.

[illegible]

9 תוהו: תיהו, א; תיה', ב. היה: הו היה, ב. הזוז: הזזא, א; הוא, ב. שט:
חסר, א (לנ:הוה); ליינ', א; לה', ב. אלה: אלד, ב. ישראלי: ישר', ב.
9-10 בר'1 לעולם ועלומי עולמים: ב'הי עולם ועל (!), א. ב. 10 ווהו היה
הו: יחי הוה יח, א; וחי הוה יח, ב. ויהוה: וי הוה, ב. יהיה: יח יח, ב.
11 אותן: אותו, א. בחזק: והחזק, ב. 12 והנורא: והט', ב. אומרם:
אומ, א; אומר, ב. הכה: ההה, א. יהוה: יח, ב. הו: הו', א; יח, ב.
13 היה יהוה (קמא): חסר, ב. יהוה: חסר, א. א. יח (קמא)-הה (תליתא):
חסר, ב. יהוה (בתרא): יי", א; חסר, ב. ואיה: ואיל, א; חסר, ב. היה
יהה: חסר, ב. () (אה) הוה, א; חסר, ב. 13-14 היה-הה (בתרא): חסר
הח, ב. 14 יהוה: יהוד, ב. הו: הו', ב. והיא: וחיא, ב. 15 ויהי: וי, ב.
הה: ארזא: ארבא, א; ארגא, ב. יה יהוה: יה ויהי, ב. 16 ויהוה: ויהו, א. ב.
הה: ה, א. הקה: ההה, א; ההה, ב. אלהו אלהו: אל הוואל הו, א; אלו הוא אלו
הווא, ב. ואהיה: אהיה, א. ארדא: ארדא, ב. סכא: סכא, א.

11-12 קורא: Cf. SHQ 162-164; SDR 43-46; SRZ 285.

(9) H' TVHV HYH HZVZ; (this is) the name of Him who is the Lord,
the God of Israel in heaven and in earth, may He (be blessed)
(10) forever and for all eternity. YHVH YHH VHV HYH VH VYHVH YHYH
(11) 'HYH 'SR 'HYH. And the lad calls Him by His good, pure, strong,
(12) mighty, awesome name, and so does he declare HBH YH HH HY YHVH HVH
VH (13) HH YHVH YHV HH YH HH YH HH YHVH V'YH HYH YHH (') H' (14) YH
HVH YHV HH HV HH HH YHVH HV HY HY YHV YH YH YH VYHV VHY' (15) VH' VYHY
HYH HYH H' 'RZ' SKS RB ŠM 'R' YHV YH YHVH (16) VYHV' YH HY HH HY YH
HOH 'LHV 'LHV 'HY V'HYH 'RDH SK'

17 רב שמא רבא לומר אם חפץ זבוגיא אה אה ויה הוה יאה
 18 והיה ויה היה ארום רום דזרודתא יה הוה יה הוה יה הוה יה
 19 הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה
 20 הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה הוה יה
 21 יושב על כסא רם ונשא ומשמאלו שר הפנים רוח פסקונת אסטון
 22 סנגרון היגרין מיטון מיטון אסטס סקטס סקטס סקטס זאארסא
 23 זנטר. לשון אחר אה פסקונת פסקון איטימון הגמן איגמן
 24 סגמן סניגמן מיטון מיטון אסטס סקטס סקטס חיקרון זיוא

17 לומר: לאמר, א. זבודיא: זבודיאל, א; זבוריאל, ב. אה אה ויה הוה:
 אהוה הוה ויה, א. אה יה ההה, ב. 18 רום: דום, א; דור, ב. אזרודתו:
 מזרודתו, א; הזדורר, ב. הו (תליתאה): יה, ב. הו (בתרא): חסר, א ב.
 19 הו (קמא)-יה (תניינא): חסר, א ב. יה יה (תליתאה ורכינאה): חסר, ב.
 הי (קמא): ה', ב. יה (חמישאה): ויה, א; והי, ב. הו (תליתאה): הוה, ב.
 היי: היא, א ב. 20 הוה: הו, א ב. הי הי היא: היה יהי, א; הי הי הי, ב.
 יהוה: יי"ו (וכן להלן בכל מקום חוץ מן המסומן), א; ה', ב. ישראל: ישר,
 א. 21 ונשא: ונישא, א ב. ומשמאלו שר: ומשמאלו אילו שרי, א; ומשמאלו אלדי
 שרי, ב. הפנים: הפני', ב. פסקונת: פסקון, א; פסקון, ב. 22 היגרין:
 הוגרין, א. מיטון: מיקף, ב. מסטס סקטס הסקון: הס וס הק וס הס קוף, א;
 הס סס (ט)קנן הס קוף, ב. זאארסא: זירוא רבא, א; זאא רבא, ב. 23 זנטר:
 זכטר, ב. 23-25 לשון-זנטוף: חסר, א ב.

21-25 Cf. SHQ 49-51; SDR 52-54; SRZ 88-92 and 98;
 'Otiot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 353; BT Sanhedrin 44b;
 Tiqqune Hazzohar 18, ed. Margoliot 31b and 57, ed. cit., p. 91b.

(17) RB ŠM' RB' LVMR 'M HPŠ ZBVDY' 'H 'H VH HH VH Y'H (18) VHYH VHY HYH
 'DVM RZRVVDH' YH HV YH HV YH HV YH HV YH (19) HV YH HV YH HY HY HYH
 YH HY HYH YHV YH HV HYYV HV V' (20) HV' HYH HY HY HY'. I saw the Lord,
 the God of Israel, the King of the Universe, (21) sitting on a lofty
 and exalted throne, and to His left, (I saw the) Prince of the Presence,
 (whose names are) Ruah (rvh), Pasqonit (psqvny), Itmon ('tmvn),
 (22) Sangeron (sngrvn), Higrón (hygrvn), Miton (myfyn), Miquon (myqvn),
 Astas ('stš), Mastas (mstš), Saqyos (sqyvs), Hasqevatz (hsqvvs),
 Zaarsa (z'rs'), (23) Zantu (znfv). (Or, in) an alternate reading:
 Pasqonit (psqvny), Pisqon (pysqvn), Itimon ('yymvn), Hagman (hgm),
 Igiṣman ('ygyṣm), (24) Sagman (sgmn), Snigman (snygm), Miton (myfyn),
 Miquon (myqvn), Astas ('stš), Hastas (hstš), Hasiqtas (hsyqtš), Higrón
 (hygrvn), Ziva (zyv'),

25 רבא ו(נע)יש ונטיף ונטוכי זנטוף ואמ' לי ר' ישמעאל אומר לך
 26 () שיעור קומתו של יוצרינו שהוא מכוסה מכל הבריות ברוך שמו
 27 הגדול הגבור והנורא הזך הטהור הנכבד האדיר והאמץ הגדול
 28 והנורא והזך והקיים ומרומם על מרומם שוכן על כרוב אש יושב
 29 באופני לחב רוכב בערכות ביה שמו וגאווה בשחקים שהוא קיים
 30 לעולם ולעלמי עולמים זה שמו ברוך שמו (ו) הוא ברוך שמו. יהוה
 31 יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה
 32 יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה יהוה

25 ואמ': ואמר, ב. ר' ישמעאל: חסר, א ב. אומר לך: אומר לך, א; חסר, ב.
 26 () שיעור קומתו: שיעורו, א ב. יוצרינו: יוצרנו, א. שהוא מכוסה מכל
 הבריות: חסר, א ב. שמו: השם, א ב. הזך: זה זך, א ב. הנכבד: והנכבד,
 א ב. האדיר: האכיר, א ב. והאמץ: ואמץ, ב. 27-28 הגדול והנורא: הש'
 הג' והנ', א; והנורא, ב. 28 והזך: זה זך, א; חסר, ב. על מרומם: מרומים,
 א; מרומי', ב. 29 שמו: שמו שמו (!), א. וגאווה: וגאוותו, א. בשחקים:
 חסר, א ב. קיים: קיים ושמו קיים, א; קים ושמו קים, ב. 30 ולעלמי עולמים:
 ולעולמי עולם, א; ולעולמי עולמי', ב. זה שמו: זה כ"א, ב. ברוך שמו (ו):
 ב' א' ברוך שמו, א; ברוך שמו, ב. הוא ברוך שמו: חסר, א; וגאווה שהוא
 קיים, ב. יהוה: חסר, א ב. 31 הי (קמא): הו, ב. יהוה: יהוד, ב. יהו יהו
 יהו: יהי יה יהי יה, א; יהי יהי יה יה, ב. והו: והי, ב. חי: הי, א; חסר,
 ב. הוה (בתרא): חסר, ב. 31-32 יה (קמא)-יה (בתרא): יה כ"ג, א ב.

25-26 See above, lines 4-5; SHQ 51-52; SDR 55-56; SRZ 97-
 98.

(25) Raba (rb'), Vanish (vn^cyš'), Vantif (vnṭyp), Vantovi (vnṭvby),
 Zantof (znṭvp). And Rabbi Ishmael said to me: I shall tell you
 (26) the shi'ur qomah* of our Creator, who is hidden from all people,
 may His (27) great, mighty, and awesome, refined, pure, worthy, noble
 and brave, great (28) and awesome and refined and existent and most
 lofty name be blessed, (and may He Himself be blessed, who is) the
 Dweller over the cherubs of fire, He who sits (29) (on the chariot-
 throne which is supported by) the wheels of flame, He who is enthroned
 on (the layer of heaven called) Sheḥaqim, for He is existent (30) for-
 ever and for all time. This is His name; may His name be blessed.
 YHVH (31) YHV HY HVH YHVH YH YH YH YHV YHV YHV YHV HV' HY HVH YH YH YH
 (32) YH

*See above, line 5.

33-35 יהוה (קמא) -יהוה: יהוה כ"ג, א; יהוד כ"ג, ב. 35-36 אה (קמא)-אה (בתרא): א"ה כ"ג, א. ב. 36-38 באה (קמא)- באה (בתרא): באה כ"ג, א. ב. 38-40 היה (קמא)- היה (בתרא): היה כ"ג, א. ב. 40-41 הו (קמא)-הו (בתרא): הו כ"ג, א; הוה כ"ג, ב. 41-42 הה (קמא)-הה (בתרא): חסר, א. ב. 42-44 תאה (קמא)-תאה (בתרא): תאה כ"ג, א. ב. 44 הוי (קמא)-יהוה: חסר, א. ב. 45 תהה: תהה, א. ב. 46 הוה: הוה כ"ג, א. ב. 47 קל (קמא)-קל (בתרא): קל ד', א; חסר, ב. 48 הגדול הגדור והגדול הג' שצנן ד', א. שצנן, ב. שפער, צפצפ, א. ב. 49 תהדר: תהדרום, תהדר, ב. 50 והנה: א. הטורר והטה', ב. והטסור, ב. תהדר: תהדרום, תהדר, ב.

(33) YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH (34) YHVH
YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH YHVH (35) YHVH 'H 'H 'H
'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H (36) 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H 'H
B'H B'H B'H B'H (37) B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H
(38) B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H B'H
(39) HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH
HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH HYH
HV
HH
H'H H'H H'H (43) H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H
(44) H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H H'H
HHH HV 'H HV YH 'V YH 'HH HY HHV YH YH 'T 'HYH (46) 'ŠR 'HYH HYH BNY
HYH ŠM' KL HV' mPŠš mPŠš dCL GLGL (47) GLGL QL QL QL QL QL ŠNRK NGRK
ŠNRK ŠP^cR RB' 'cVPP' RB'. This is (48) the great, mighty and awesome,
the noble, pure, worthy and holy name. Be blessed!

49-50 תהקדש-גאווה: וגו' (!), א ב. 51 את' גלית': אתה גלית'ה, א; אתה גלית'ה, ב. שְׁמֵר: שְׁמֵר, א ב. 52 אִיִּים: אִיִּים אִיִּים, א ב. 53 פְּרוֹט-גִּבּוֹה: שְׁמֵר, א ב. 54 גִּבּוֹה: פְּרוֹט-גִּבּוֹה, א ב. 55 מִכָּר רָגְלוֹ וְעַד: חֶסֶר, א ב. 56 חֶסֶר: חֶסֶר, א ב. 57 וְכֵן-שְׁמוֹ: רָגְלוֹ שֶׁל מִיָּחָד אֶפְרוֹסִיָּה שְׁמוֹ וְשֶׁל שְׂמָאֵל אֶתְמַחֵם שְׁמוֹ, א ב. 58 וְכֵן-שְׁמוֹ: רָגְלוֹ שֶׁל מִיָּחָד אֶפְרוֹסִיָּה שְׁמוֹ וְשֶׁל שְׂמָאֵל אֶתְמַחֵם שְׁמוֹ, א ב. 59 וְכֵן-שְׁמוֹ: רָגְלוֹ שֶׁל מִיָּחָד אֶפְרוֹסִיָּה שְׁמוֹ וְשֶׁל שְׂמָאֵל אֶתְמַחֵם שְׁמוֹ, א ב. 60 וְכֵן-שְׁמוֹ: רָגְלוֹ שֶׁל מִיָּחָד אֶפְרוֹסִיָּה שְׁמוֹ וְשֶׁל שְׂמָאֵל אֶתְמַחֵם שְׁמוֹ, א ב.

52-55 ...פרסאות רגליו: SHQ 52-53; SHS 24-26; SDR 57; SRZ 100-104;
Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 115.

55-57 ...מכף רגלו: SHQ 55-56; SDR 25-26; SDR 57-58; SRZ 104-106;
Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

(49) Be sanctified! Be praised! Be exalted forever, (O) Lord, God of Israel, King of the kings of kings! (50) May He be blessed on (His) exalted and lofty throne, (He, who) dwells in the supernal chambers (of the) palace of splendor, (51) for You revealed to Moses (how the supernal beings) declare Your splendor and Your name, an image of purity and holiness, (52) amen, amen, amen, selah. The soles of His feet fill the entire universe, as it is stated (in Scripture): "Thus said the Lord, (53) the heavens (...) and the earth is My footstool." The height...of His soles is 30,000,000 (parasangs). (54) The name of His right foot is Afarmusiah Atarqas (prmwsyh trqs) and (the name of) (55) the left (foot) is Agtematz (gtms). For His foot until His ankle is 10,000,500 (56) parasangs, and (this being the measure of the right leg,) so is the left. There are some who say (that the measurement is) 120,000,000

57 פרסאו' גובה. . וכן של שמאל. קרסול של ימין אסרקסמ תשגמתיגיה
58 תמגמציגיה תתסס שמו ושל שמאל אסותמס או אטרקס
59 אסתמץ שמו. מקרסוליו ועד רכובותיו ארבעי' וחמש אלפים
60 רכבות פרסאו' גובה וי"א י"ט אלפים רכבות פרסאות גובה. . גובה
61 קרסוליו של ימין מהצותקיה שמו ושל שמאל (אל) אס נתוה שמו
62 שוק של ימין קטגיקנגבי קנגגי שמו ושל שמאל פהריה
63 ממגבזיזיה שמו מארככותיו ועד ירכותיו ס' אלפים רבוא
64 ואלף פרסאות גובה וי"א שתי' עשרה אלפי' רכבו' פרסאו'. . גוב'

59 רכובותיו: ארכבותיו, א ב. ארבעי' וחמש: מ"ה, א ב. 60 רכבות: רכב, א.
וי"א-גובה (כתרא): חסר, א ב. 61 קרסוליו: קרסול, א. מהצותקיה: תתצנת"ה,
א "את תתצנת"ה גה"ה, ב. שמ(אל): שמאל, א ב. אס נתוה: נתמת, א ב.
62 קטגיקנגבי קנגגי: גנגינה דדיה, א; גנגצי' דרי"ה, ב. 62-63 פהריה
ממגבזיזיה: ממגוזזיה, א; מכנה וזויה, ב. 63 מארככותיו: מארככותיו, ב.
ועד: עד, א. ירכותיו: יריכותיו, א ב. 63-64 רבוא ואלף: רכבות, א ב.
64 וי"א-גוב': חסר, א ב.

57-58 See below, line 61; SHQ 56; SHS 25-26; SDR 61; SRZ 106; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116.

59-60 See above, lines 57-58; SRZ 55-56; SDR 61; SHS 25-26; SRZ 104-106.

61 See above, lines 57-58; SRZ 55-56; SDR 61; SHS 25-26; SRZ 104-106.

62-63 See above, lines 57-58; SRZ 55-56; SDR 61; SHS 25-26; SRZ 104-106.

63 See above, lines 57-58; SRZ 55-56; SDR 61; SHS 25-26; SRZ 104-106.

(57) parasangs high, and so is the (measurement of) the left. The name of the right ankle is Asarqamas Tashgematziah (58) Tamtazgematzgiah Tatsaqas ('srqms tsgmtzyh (58) tmsgmssgyh tssqs) and the name of the left (ankle) is Asotmas O Atarqas (59) Astematz ('svtms 'v 'trqs (59) 'stms). From His ankles until His knees is (a distance of) 450,000,000 (60) parasangs of height, and there are some who say (that the measurement is) 190,000,000 parasangs of height. The name of the height (61) of His right ankle is Mehatzotqiah (mhsvtzyh) and the name of the left ankle is As Natovah ('s ntvvh). (62) The name of the right calf is Qatgi-qangabi Qangagi (qtgyqngby qnggy) and the name of the left (calf) is Pehariah (63) Mamgezoziziah (phryh (63) mmgbvzyzyh). From His knees to His thighs is 60,001,000 (64) parasangs of height, and there are some who say (that the measurement is) 120,000,000 parasangs. The name of the height of

65 ארכבו של ימין שססינס ססמנגץ יהמיי שמו ושל שמאל
66 מננ) (ודיה פרגנסי מנה טהריה שמו ירך של ימין ססמנגי
67 ויהמיי ששטח פרנסיי שמו ושל שמאל תפהוזזיה אפרטמיי
68 דנגגזיהזזיה שמו. . משיפתיו (!) ועד כתיפותיו פ"ה אלפי רכבו'
69 פרסאות מכתפותיו ועד צוארו י"א אלפים רכבו' פרסאות
70 ומותני מותניהו אסניגיהו אסגזירה שמו על לבו כח'
71 בו שבעים שמות צץ צדק צחאל צור צבי צדיק טקף טקף צ ()
72 שדי אלהים צח דגול אדום סס אא אפ(א) איא אהו אכי(ה) הז

65 ארכבו: ארכובת, א; ארכובה, ב. שססינס ססמנגץ יהמיי: שסנצ(ס), א;
שסנינ"ס, ב. 66 מננ) (ודיה פרגנסי מנה טהריה: מנהודיה, א; מנהודיהם,
ב. שמו: שם, א. 67 ויהמיי ששטח פרנסיי: חסר, א ב. 67-68 תפהוזזיה
אפרטמיי דנגגזיהזזיה: תפתוזזיה, א; תפתה"י זזי"ה, ב. 68 משיפתיו:
מירכותיו, א ב. כתיפותיו: כתיפיו, ב. מכתפותיו: גובה כתיפותיו, א;
גובה כת' פו) (ל, ב. ועד: עד, א. י"א: י"ט, א; צ"ו, א.
פרסאות גובה, א ב. 70 ומותני מותניהו: מותניו, א; מותניו, ב. אסניגיהו
אסגזירה: אפסגהורדיה, א; אפסס גהורדי"ה, ב. 70-85 על לבו-מהונניא
שמו: חסר, א ב.

65-66 SHQ 60; SDR 64; SRZ 113. ארכבו של ימין ...

66 Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 98; Montgomery, *Aramaic Incantation Texts*, p. 146. פרנגסי

66-68 SHQ 61; SDR 64-66; SRZ 114-115. ירך של ימין ...

68-69 Cf. SHQ 61-62 and cf. 73; cf. SHS 129-130; cf. SDR 65-66 and 67; cf. SRZ 115-116. משיפתיו (!) ...

69 SHQ 61-62 and 73; cf. SHS 29-30; cf. SDR 65-66; cf. SRZ 115-116; cf. Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116. מכתפותיו ...

70 SHQ 63; SHS 30; SDR 66; SRZ 117. מותני מותניהו

70-83 SHQ 63-72; SHS 36-41; SRZ 117-126; cf. Sefer Hanokh, ed. Jellinek, p. 114; 'Otiot Derabbi 'Aqiva, text A, ed. Wertheimer, pp. 350 and 354. על לבו ...

(65) His right knee is Shasasinas Sasmanatz Yehamay (šssyns ssmngs yhmmy) and the name of the left (knee) is (66) Mananhodiah Pargansi Yanah Tahariah (mn(h)vdyh prngsy ynh thryh). The name of the right thigh is Samtangi (67) Vihmay Shashtahat Parnasay (smtngy (67) vyhmmy šštqt prnsy) and the name of the left (thigh) is Tafhuzazia Afartamay (68) Dananganihazazia (tphvzzy' 'prtmmy (68) dnngnyhzyz'). From His (thighs) until His shoulders (is a distance of) 850,000,000 (69) parasangs. From His shoulders to His neck (is a distance of) 110,000,000 parasangs. (70) The name of His loins is Asasnigiyahu Asgehizariah ('ssnygyhv 'sghyzryh). On His heart are written (71) seventy names: Tzatz (ss), Tzedeq (sdq), Tzebiel (ghy'l), Tzur (svr), Tzevi (gby), Tzadiq (sdyq), Sa'af (s'p), Sa'af (shp), Tz() (s...), (72) Shaday (šdy), Elohim ('lhym), Tzah (gh), Dagul (dgv), Adom ('dvm), Sas (ss), Aa (''), Afa ('p'), Aya ('y'), Ahu ('hv'), Akiah ('kyh), Haz (hz),

73 וז זדר פפפ נן ה ה ה ה ה ה א(ה)ב ערפת י ה י ה ו ה מם
74 הוריה י ה ה חפץ חפץ איזא צעא זא אעק קק קשר רז זך
75 גיטר גיטר יא יא יוד אא לקץ הא האה ראו יי יי יי בכב
76 בכב בכב טט טט טט טט טט סיימו אותיותיו. . ברור
77 שם כבוד מלכותו לעולם ועד. . וי"א צץ צדק צהואל צור צדיק
78 טעג ספף יי י הו היה אתה צעץ פאף יוד אא לף דגול צח אדום גיטר
79 ט גיטריא ה ה יראה שדי צבאות אהיה אשר אהיה ספף רעץ
80 יכב ערבות ויהו ה ה מם ננן קשר הדר ואל הו ויה זך
81 וישר סס אא אע אא י ה פה החי ים בכב בכב בכב טט
82 טט טט עמנו אל כך כליל כך אי זחא צפא איא אהו זיה
83 סיימו אותיותיו. גוב' מכתיוותיו ועד צוארו חשע עשרה אלפים
84 רבבו' פרסאו' גוב' כתף ימינו גבריהזו שמו ושל שמאל תחמנניה

83 SHQ 73 and cf. 61-62; see above, line 69; cf. SRZ 115-116.

(73) Vavaz (v^{vz}), Zadakh (z^{dk}), Pafaf (p^{pp}), Nan (nn), Hah (hh),
Hah (hh), Hah (hh), Hah (hh), Ahav ('hb), Arpat (r^{pt}), Yah (yh),
Yah (yh), Vah (vh), Mamam (mmm), (74) Huriah (hvryh), Yahah (yhh),
Hefetz (h^{ps}), Hatzatz (h^{ss}), Iza ('yz'), Tze^a (z[']), Za (z'),
Aaa (''), Qaqaq (qqq), Qesher (q^{sr}), Raz (rz), Zakh (zk),
(75) Gitar (gytr), Gitar (gytr), Ya (y'), Ya (y'), Yod (yvd),
Aa (''), Laqatz (lqz), Ha (h'), Hahah (h'h), Reu (r'v), Yayay (yyy),
Yayay (yyy), Yavay (yyy), Bavav (bbb), (76) Bavav (bbb), Bavav (bbb),
Tatat (ttt), Tatat (ttt), Tatat (ttt), Kakhakh (kkk), Kalal (kl1),
(here) conclude His letters. Blessed (77) be the name of His glorious
kingdom forever. And there are others who say (that the names written
on the heart are as follows:) Tzatz (ss), Tzedeq (sdq), Tzehuel
(shv'l), Tzur (svr), Tzadiq (sdyq), (78) Saag (s^g), Sasakh (ssk),
Yayay (yyy), Yehu (yvh), Hayah (hyh), Atah ('th), Tzatzatz (sss),
Paaf (p'p), Yod (yvd), Aa (''), Laf (lp), Dagul (dgv1), Tzah (sh),
Adom ('dvm), Gitar (gytr), (79) T (t), Getira (g^{tr}), Hah (hh),
Yah (yh), Yirah (yr'h), Shaday (sdy), Tzevaot (sb'vt), Ehyeh Asher
Ehyeh ('hyh 'sr 'hyh), Safatz (sfg), Ratzatz (rss), (80) Rokhev
Aravot (rkb r^{bvt}), Vihu (vyhv), Hi (hy), Hah (hh), Mamam (mmm),
Nanan (nnn), Qesher (q^{sr}), Hadar (hdr), Vael (v'l), Hahu (hhv),
Vahah (vhh), Zakh (zk), (81) Veyashar (vy^{sr}), Sas (ss), Aa (''),
Aa (''), Aa (''), Yah (yh), Pavah (pbh), Hahai (hhy), Yam (ym),
Bavav (bbb), Bavav (bbb), Tatat (ttt), (82) Tatat (ttt), Tatat
(ttt), Imanu (m^{mv}), El ('l), Kakh (kk), Kelil (kl1), Kakhakh
(kkk), I ('y'), Zeha (zh'), Tzeza (sp'), Iya ('y'), Ahu ('hv'), Ziah
(zyh). (83) (Here are) finished the letters. The height from
His shoulders to His neck is 190,000,000 (84) parasangs. The name of
His right shoulder is Gevarhizo (gbrhyzv) and the name of the left
(shoulder) is Tatmenaniah (ttmnyh).

85 שמו. ושם אחר של מהונניא שמו. צוארו רבא ח' אלפי' רכבות
86 פרסאות גבהו וי"א י"ג אלפי' רכבו' פרסאו' גבהו גוב (!) צוארו
87 סנהניא אהיה סניגהו ויהתרץ יבהתיקץ שמו קומת נאוי (!) ראשו
88 כ"ד אלפים רכבו' פרסאות אגביו ראשו אתרהוריא ועטנ(ט)ה שמו
89 זו היא קומתו של ידידיה נמצא שיעור כל הקומה מאתי' וארבעי'
90 וחמש אלפי' רכבו' ואלף וחמש מאו' פרסאו' וללשו' וי"א נמצא שיעור (!)
91 הקומה מא' אלפי' ושבע' רכבות פרסאו' לכך הוא נקרא האל הגדול
92 הגבור והנורא ברור שם כבוד מלכותו לעולם ועד. . זהו שיעור
93 יוצרינו. . עגול ראשו הקיפו ק' מאו' אלפי' רכבות וט' אלפי' ומאה
94 פרסאו' רחבו ג' מאו' אלפי' ול"ג פרסאות ושליש
95 פרסא (!) מה שאין הפה יכולה לדבר ומה שאין האוזן יכול לשמוע
96 עטרה אדוידה שמו כתר שבראשו שיעורו שלש מאות אלפים

85 רבא: ו' רבוא, א; ו' ריבוא, ב. ח': וח', א; חסר, ב. אלפי': חסר, ב.
86 גבהו: גובהו, א. ב. וי"א-גוב: חסר, א. ב. צוארו: גובהו, א; חסר, ב.
87 סניגהו ויהתרץ יבהתיקץ: חסר, א; סנהניא-אהיה, ב. קומת נאוי: עגול, א. ב.
88 כ"ד-פרסאות: ש' רכבות וג' אלפי' () ול"ג פרסאות גובה, א; רכבות וג'
אלפי' ול"ג פרסאות גובה, ב. 88-95 אגביו-לשמוע: חסר, א. ב. 96 אדידיה:
יאדוידה, א; יארוריה, ב. שמו: שמה, ב. שבראשו: שבראשו ישר' שמו, א;
שבראשו ישראל שמו, ב. שלש מאות: ש', א. ב.

85-87 SHQ 74-75; SHS 41-42; SDR 67-68; SRZ 127-128 Salmon
b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 117.

87-88 See below, lines 93-94; cf. SHQ 74-77; SHS 42;
SDR 68-69; SRZ 128-129; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a;
Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 117.

89-93 SHQ 117-119; SHS 5-6 and 70-72; SRZ 195-196;
cf. Hekhalot Rabbati 26:8, ed. Jellinek, p. 104; Salmon b. Yeruhim,
ed. cit., p. 124.

93-95 See above, lines 87-88; SHQ 74-77; SHS 42; SDR
68-69; SRZ 128-129; Midrash Mishle, ed. cit., p. 34a.

95 SHQ 75-76; SRZ 129-130; Sefer Yetzirah, long version,
4:18, ed. Warsaw, 1884, pt. 2, p. 32a; BT Rosh Hashanah 27a and
Shavu'ot 20b; Sifre Bamidbar 8102, ed. Horowitz, p. 100.

96-98... שמו: SHQ 113-114; SHS 68; SDR 33-34 and 70-72; SRZ 184-
185; Massekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 46; Pirge Rabbi 'Eli'ezer,
ch. 4, ed. Warsaw, 1856, p. 9b; Seder Rabbah Debereshit 88, ed. Wert-
heimer, p. 24; BT Hagigah 13b; Yalqut Re'uveni, ed. Amsterdam, 1700,
p. 24c; Schäfer, Synopse 8841.

(85) Another name is Shal Mehonania (šl mhnny). His neck is
800,000,000,000 (86) parasangs, and some say, 130,000,000 parasangs.
The name of the height of His neck is (87) Sananahy Ehyeh Senighu
Viyahtratz Yavahtiqatz (snnyh 'hyh snyghv vyhts ybhtyqs). The height
of...His head is (88) 240,000,000 parasangs; its name is Agavyo Rosh
Atarhuria Vaatantiah ('gbyv r'šv 'trhvry' v^{tn}(f)yh). (89) This is the
height of Yedidiah. It follows that the measurement of the entire height
is 2,450,000,000,500 (90) parasangs, and under the rubric "there are
others who say", we find the measurement of (91) the height to be
20,070,000 parasangs. Thus is He called the great, (92) mighty and awe-
some God. Blessed be the name of His glorious kingdom forever. This

(109) HH, YH, Y', HH, YH, Y', HH, YH, YHV, () HV, YVHY, VYV, (110) () YHV, YY.
The height of His ears is like the height of His forehead. The name of
the right ear is Itztehi ('yshy') (111) and the name of the left ear is
Angehtutzatzia ('nghvssy'). The black of His right eye is 11,500 (112)
parasangs, and so is the left. The name of the black of His right (eye)
is Asazhiyyah (113) () tsius ('szhyh () tysvs) and the name of its
(guardian)-angel is Boel (bv'1). (The name of the black of) the left
(eye) is Atatgi Yaamotzi ('ttgy ycmvsy'). (114) And the light of the
sparks that go out from it (goes out) to all mankind. The name of the
white of the right (eye) (115) is Paratsiyah Sudkasiah Pered Kasasia
(prtsyh svdkssyh prd kssy') and the name of the (white of the) left (eye)

121 מקיפין אותו וכל שרי הפנים נשפכים כקיתון מכה תאר יופיו
 122 והדרו אין בידינו מדה אצל (!) השמות מגולים לנו. און ימין אמתהיז
 123 שמו ושל שמאל מצי חזאה טסיה שמו חוטמו רבא ואלף פרסאו'
 124 פגבגאציה ואבנגגטפיה שמו. גבו' אזניו ג' רבבות אלף הלחות
 125 שבעי'') וארבע רבבות פרסאות עפר גגניגיתיה שמו פניו
 126 מלא כל העולם כולו. שפתיו שתי רבבות ואלף לשונו מסוף
 127 העולם ועד סופו שנ' מגיד דבריו ליעקב וכל שאינו או' מדה
 128 בפסוק חותם בפסוק הזה אינו אלא שוגה מגיד דבריו ליעקב

121 הפנים: פנים, א; הפני', ב. נשפכים: נשפכין, א. ב. כקיתון: לפניו, א. ב.
 תאר: תואר, א. יופי: חסר, ב. 122 אצל: אבל, א. ב. מגולים: מגולין, ב.
 122-123 און-שמו (כתרא): חסר, א. ב. 123 חוטמו: חותמות, ב. רבא: ריבוא,
 א. ב. 124 פגבגאציה ואבנגגטפיה: פגבג ציציה, א; פ"ג ב"ג צציה, ב. אזניו:
 עיניו, א. ב. אלף: ואלף, א. הלחות: לסתות, א. ב. 125 שבעי'') וארבע: ע'
 ז', א; ע"ז, ב. פרסאות: חסר, ב. עפר גגניגיתיה: עשר גגניגיתיה, א. ב.
 126 שפתיו: שפתים, ב. שתי: ב', א. ב. 127 שני-ליעקב: מלמד, א; מלמדי, ב.
 או' מדה: אומר מידה, א; אומר מזה, ב. 128 חותם בפסוק: חסר, א. ב. שוגה:
 שוגג, א. ב. מגיד-ליעקב: חסר, א. ב.

121-122 ... SHQ 81; SHS 47; SDR 86; SRZ 135-136; BT Sotah 42b and Shabbat 62b; ibid. Hullin 47b and Sukkah 36a; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73 and ibid. 10:1, ed. cit., p. 84; Schäfer, Synopse 88104 and 159.

122 ... SHQ 81-82; SHS 47-48; SDR 87-88; SRZ 136-137.

123-124 ... See below, line 134; SHQ 82-83; cf. SHS 48; SDR 88; SRZ 137-138.

126-127 ... See below, line 129; SHQ 83-84; SHS 50-51; SDR 89; SRZ 138-139; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

127 ... Ps 147:19.

127-128 ... SHQ 83-84, variants, SHS 51; SDR 111; SRZ 139-141; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 122.

128-129 ... Ps 147:19.

is Paqsafiah (116) Bazqafqatia (pqspyh (116) bzqpgty'). The opening of His eyeballs is 43,500 (117) parasangs, and so is the left (eye). The size of His eyebrows is the same as His eyes. The name of the right eyebrow is Sardavolas (118) Hadar Aalar (srdvls (118) hdr 'lr), and the name of the left (eyebrow) is Afarhi Tzatz() ('(p)rhy' sgy()). The appearance of His face (119) and the appearance of His cheeks are in the image of the spirit and in the form of the soul and (as such) no man is able (120) to recognize it. His body is like tarshish.* His splendor is luminous (and) awesome from within (the darkness); cloud and fog (121) surround Him and all the princes of the presence (swoon, overcome) by the power of His loveliness and beauty, like (water) poured out from a pitcher. (122) We have no measurement in our hands, (but) the names are revealed to us. The name of the right ear is Amat-hizaz ('mt-hyzz) (123) and the name of the left (ear) is Matzi Hazaah Tasiah (msy hz'h tsyh). His nose is 11,000 parasangs, (124) its name is Pagav-geatziah Veabavgagtafia (pgbg'gyh v'bggtpty'). The height of his ears is 31,000 (parasangs). The cheeks are (125) 740,000 parasangs; its (sic) name is Afar Gagniatiah (pr ggnvytyh). His face (126) fills the entire universe. His lips are 21,000 (parasangs). His tongue (extends)

*The meaning of tarshish is unclear; see note to SDR line 84.

129 לשונו אסוסגה יהיה שמו שיפתי שעליונה הארהוטיה שמו. .
 130 ותחתונה שמו הדרגיהיה שמו זקנו הדרק מטיק שמו ר' נתן
 131 תלמידו של ר' ישמעאל אומ' אף החוטם נתן לי מדה מיומן וכן
 132 השפה וכן הלסתות אעפ"י שנתן לי מדה במצח נתן לי מדה של
 133 רוחב המצח הגובה הצואר וכן השכם כאורך החוטם ואורך
 134 החוטם כאורך אצבע א' קטנה שפתו העליונה גברהטיה

129 אסיסגה יהיה: אסיסגהיהיה, א; אסי"ס גהי"ה יה, ב. שיפתי: שפתו, א; שפתי, ב. הארהוטיה: קתרהוטיה, א; קתר הוטי"ה, ב. 130 שמו (קמא): חסר, א. ב. הדרגיהיה: הדרגיה, א; הדר"ר גהי"ה, ב. 130-137 זקנו-פרסאו': חסר, א. ב.

129 See above, lines 126-127. לשונו

See below, line 134; SHQ 111-112; SHS 67-68; cf. SDR 90; SRZ 182-183; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 123.

See below, line 136; SHQ 112; SHS 67-68; cf. SDR 90; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

See below, line 136; SHQ 77-78; SHS 46; SDR 91-92; SRZ 131-132; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

SHQ 108-111; SRZ 176-179; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

See above, lines 103-104; SHQ 84-85; SDR 75-76; SRZ 141-143.

Cf. Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123 (line 59); Lieberman, Sheqi'in, p. 12; BT Bekhorot 44a; Maimonides, Commentary to the Mishnah to M Bekhorot 7:1, ed. Kafih, vol. 3, p. 175.

See above, line 129; SHQ 111; SHS 67; cf. SDR 90; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

from one end (127) of the universe to the other, as it is stated (in Scripture): "He tells His words to Jacob," and anyone who does not say the measurement (128) with the verse (that is to say, who does not) conclude with this verse is only in error: "He tells His words to Jacob." (129) The name of His tongue is Asosgah Yahyah ('svsgh yhyh). The name of His upper lip is Harhutiah (h'rhytyh), (130) and the name of His lower (lip) is Hadargihayah (hrgyhyh). The name of His beard is Hadraq Masiq (hdaq msyq). R. Nathan, (131) the student of R. Ishmael said: (Even) of the nose, he gave me a relative measurement, and so (132) with the lip and so with the cheeks. Even though he gave me the measurement of the (height of) the forehead, he (also) gave me the measurement of (133) the width of the forehead. (The height of the forehead is like) the height of the neck and so, the (height of) the shoulder is as the length of the nose (!), and the length (134) of the nose is like the (length of) the pinky-finger. The name of His upper lip is Gevarhatia (gbrhtyh).

135 שמו. שפתו התחתונה ודגיה הזדגביה שמו. פיו אש אוכל
 136 אש מי שהוא מדבר אסא שמו. זקנו ל"ה ג"ק רבוא ואלף וחמש
 137 מאו' פרסאו' זקם יהוקם אדרסיה שמו. גובה אצנו כגובה
 138 הימין אקתא יזז שמו ושל שמאל מצייאה טסיק שמו גובה
 139 לסתות כחצי עיגול הראש וכן של מדת אדם משכם ימינו
 140 עד שכם שמאלו ל"ב אלפי רבבות פרסאו' גובה שכם ימינו
 141 גבר חזזו שמו ושל שמאל תתבניה שמו שכם של ימין
 142 מטגהיזה פנגץ שמו ושל שמאל תתמנהנניה שמו ושם אחר

137 זקם יהוקם אדרסיה שמו: יהנקט אדרסיה שמו, א; יהנקט"ו ססי"א שמו, ב.
 כגובה: כגובה כגובה, א; באבה (!), ב. 138 אקתא יזז: אסתהיזז, א. מצייאה
 טסיק: מצייאה טסיה, א; תתמנהניה, ב. שמו (כתרא): שמו שם שכמו של ימין
 מהונפ"א שמו ושל שמאל מצייאה שמו, ב. 138-139 גובה-אדם: חסר, א ב.
 140 עד: ועד, א. אלפי: אלפים, א. פרסאות: חסר, ב. 141 גבר חזזו:
 גברחזזו, א; גברה(ט), ב. תתמניה: תתמנהניה, א ב. 141-142 שכם של ימין-
 תתמנהנניה שמו: חסר, א ב. 142 אחר: אחד, א.

135 See above, line 130; SHQ 112; SHS 67-68; cf. SDR 90; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

135-136 SHQ 112-113; SRZ 183; 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, pp. 380 and 389.

136 See above, line 130; SHQ 77-78; SDR 91-92; SRZ 131-132; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

137-138 See above, lines 102-103 and 110; SDR 92; SRZ 193-194.

138-139 SHQ 110-111, variant readings.

139-140 SHQ 91-92; SHS 59-60; SDR 92-93; SRZ 153-160; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 120.

140-143 SHQ 92-93; SRZ 154-156.

(135) The name of His lower lip is Vadagiah Hazadgabiah (vdgyh hzdgbyh). His mouth is fire consuming (136) fire, its name is Mi Shehu Medabber Asa (my šhv' mabr 's'). His beard is (3,150,001,500?) (137) parasangs; its name is Zeqem Yehoqam Adarsasiah (zqm yhvqm 'drssyh). The height of the (left?) ear is as the height (138) of the right (ear?); its name is Aqta Yazaz ('qt' yzz) and the name of the left (ear) is Matziyaah Tsiq (msyy'h tsyq). The height of (139) the cheeks is as half of the circumference of the head, and such is the case for any person. From His right shoulder (140) to His left shoulder is 120,000,000 parasangs. The name of the height of His right shoulder (141) is Gevar Hizezo (gbr hzzv) and the name of the (height of) the left (shoulder) is Tatbaniah (ttbnyh). The name of the right shoulder (itself) is (142) Matatgehiza Pangatz (mttghyzh pngs), and the name of the left (shoulder itself) is Tatmanhananiah (ttmnhnnyh), and it has another name,

143 לו שלמהי ניניא שמו מזרוע ימינו ועד זרוע שמאלו כ"ד רבבו'
 144 פרסאות וי"א שתים עשרה אלפי רבבו' פרסאו' וזרועותיו
 145 כפולים על שכמו זרוע ימין ט"ו אלפי רבבו' פרסאו' גובה.
 146 וכן של שמאל כל העולם כולו תלוי בו כקמיע בזרוע גבור שנ'
 147 ומתחת זרוע עולם. זרוע ימין קטסיקיה גברהזיא עכסי
 148 שמו. ושל שמאל מתקוהגוטסיה אגנסי מטגהציהו שמו
 149 כף יד ימין ד' אלפי רבבו' פרסאו' גובה. וכן של שמאל רוחב
 150 יד ימין ארבע' אלפי רבבו' פרסאו' גובה. וכן של שמאל כף ימין
 151 חסזיא אטגויי הינזיה שמו ושל שמאל הוא הוששה אשחזיה
 152 אשוזיה שמו. אצבעו' יד ימין ט"ו אלף רבבו' פרסאות

143 לו: שכמו, א. שלמהי ניניא: שלמה ונניא, א; שלמה וכניא, ב.
 143-145 מזרע-שכמו: חסר, א ב. 145 אלפי: אלפים, א. גובה: גובהו, א ב.
 146 העולם: העול', א. גבור: גודר, ב. 147 זרוע (קמא): זרועות, א ב.
 147-152 זרוע ימין-שמו: חסר, א ב. 152-154 אצבעו'-שמאל: חסר, א; אצבעות
 ידיו ל"ב רבבות פרסאות ג' לכל אצבעות, ב.

143-144 SHQ 93-94, cf. lines 17-18; SDR 97; SRZ 33-34 and 156-157; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 121.

144-145 SHQ 94; SDR 96; SRZ 157-158; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87 and ibid. 11:2, ed. cit., p. 86; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121; Schäfer, *Synopse* §§164 and 167.

145-148 SHQ 94-95; SHS 60-61; SDR 93-94; SRZ 158-159; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

147 Dt 33:27. (sic) ומתחת זרוע עולם

149-152 SHQ 96-97; SHS 62-63; SDR 96-97 and 120; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

152-157 SHQ 97-100; SHS 63-64; SDR 98-101; SRZ 159-163; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121; Sod Ha'egoz, ed. Dan, p. 80.

(143) which is Shalmehi Ninia (šlmhy nyny'). From His right arm to His left arm (is a distance of) 240,000 (144) parasangs, and others say, 120,000,000 parasangs. And His arms (145) are crossed on His (chest). The right arm is 150,000,000 parasangs high, (146) and so is the left. The entire universe is hung on it like an amulet on the arm of a hero, as it is stated (in Scripture): (147) "And beneath (His) arm-- the universe." The name of His right arm is Qatsasiqiah Gavarhuziah Aksi (qtssyqyh gbrhvzyh ^cksy), (148) and the name of the left (arm) is Mataqhugutsiah Agnasi Mataghatzatzihan (mtqhvgvtsyh 'ngsy mtghssyhn). (149) The palm of the right hand is 40,000,000 parasangs high, and so is the left. The width (150) of the right hand is 40,000,000 (high) and so is the left. The name of the palm of the right hand (151) is Haszazia Atgoriyi Hinzayah (hszzy' 'tgvyv hynzyyh) and (the name of) the left is Hu Hushashiah Ashteziyah (152) Ash-huziah (hv' hvššyh 'štzyh (152) 'šnvzyh). The fingers of His right hand are 150,000 parasangs

153 גוב' ג' אלפי' רכבו' פרסאו' גובה כל אצבע ואצבע וכן אצבעו
 154 (יד) שמאל. אצבעו' יד ימין חתמץ חתמנה גגמנץ גגשמ
 155 גגשמ (!) גגרכחטס (רפ) עמת חצמץ גגמנה גגשמ גגנשש ואת מונה
 156 מן גודל ואליך ושל שמאל רצמטח ננס אגמץ אששנץ חנמץ)
 157 חתמח אבן מץ ושוני וכן אתה מונה מן גודל ואליך אצבעות
 158 רגל ימין חמש אלפים רכבות פרסאות אלף לכל אצבע הן חסר הן יתר
 159 וכן של שמאל. וי"א אלפי' רכבו' פרסאות ב' אלפי' רכבות לכל אצבע
 160 וכן של שמאל. אצבעו' רגל ימין אדרמס אדרמץ (בכנ) הם כנפץ

154 אצבעו': אצבעות, א; ואצבעות, ב. גגמנץ: גג מכץ, ב. גגשמ: שש שמש, א;
 גגש, ב. 155 גגשמ (קמא)-גגשמ (כתרא): גג שמש גגרנה שש, א; גגנה שש,
 ב. 156-157 רצמטח-שוני: רצמטחצנס אגמח אגמח אששנ, א; רצמח חצנס יד
 אגמץ אגמח אששנ, ב. 157 וכן-ואליך: חסר, ב. 158 רגל ימין: רגליו, א;
 רגלי', ב. חמש: י', א ב. פרסאות: פרסאות גובה, א; פרסאות גובהן, ב.
 אלף: ב' אלפי', א; אלפי', ב. הן חסר הן יתר: היו חסר היו יתר, ב.
 159-160 וכן-שמאל: חסר, א ב. 160 אדרמס: אדרמס, ב. (בכנ) הם: בכנהס, א;
 בכנהס, ב. כנפץ: כנפץ, א; כנפץ, ב.

157-163 ... 157-163: SHQ 100-102; SHS 65-67; SDR 103-106; SRZ 166-170; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, pp. 121-122.

(153) (long), 30,000,000 being the (length) of each finger, and such are the fingers of (154) the left hand. The (names of the) fingers of the right hand are Tatmatz (ttmš), Tatmanah (ttmnh), Gagmanatz (ggmns), Gagshamash (ggšms), (155) Gagshamash (ggšms), Gagrakh-patat (ggrkht), (Raf)amat (rp)amt, Tatmatz (tšmš), Gagmanah (ggmnh), Gagshamash (ggšms), Gagnashash (ggnsš), and you count (156) (i.e. these names apply to the fingers beginning) with the thumb (and continuing) on-wards (to the pinky-finger.)* (The names of the fingers on the) left hand are Ratzmanat (ršmnt), Nanas (nns), Agagmatz (ggms), Ashashnatz ('ššns), Tanmatz (tnms), (157) Tatmat (ttmt), Agan ('gn), Matz (ms), and Shoni (švny) (or, (and) Vashoni (všvny)), and (in a similar way), you must count from the thumb (across the fingers towards the pinky-finger.)* The toes (158) of the right (foot) are 50,000,000 parasangs, 1,000 (!) for each toe, give or take (some variation,) (159) and such (is the case) for the left (foot.) Others say, (there are) 100,000,000 parasangs, 20,000,000 (parasangs) for each toe, (160) and (such is the case) for the left (foot as well.) The names of the toes of the right foot are Adarmas ('drms), Adarmatz ('drms), (Bakhna)ham ((bkn)hm), Kanpatz (knps),

*It is unclear exactly how the reader is supposed to distribute the eleven names assigned to the fingers of the right hand and the nine names assigned to the fingers of the left hand over the ten fingers of the godhead.

161 מטההוס אדרמץ אדקמת פמנס בכתהמיס ואחזז ושל שמאל
 162 מרשהונוס ננהוס זקקמס החיון החו (ס)ס ייזויין עזיין הקמת(ב)
 163 אחוז ותהמוס וכשל ידיס את' מונה לכך נקרא האל הגדול הגבור
 164 והנור' ברון שם כבוד מלכותו לעולם ועד. הפרסאו' הללו בפרסאות
 165 שלו. וכמה היא הפרסה שלו ארבע מאות אמה באמה שלו
 166 ואמה שלו שלש זרתות וטפח. זרת שלו מלא העולם שני' מי
 167 מדר בשעלו מים ושמים בארץ (!) תקן (!) רוחב ידו ד' רכבו' ב' אלפים
 168 רכבו' פרסאו' ואיפשר מה שכתו' מכל פרסה ופרסה של הקב"ה כ"ד

161 מטההוס: מס ההוס, א. אדרמץ-ואחזז: חסר, א ב. 162 מרשהינוס: מרץ
 זנהוס, א; שבמיס, ב. ננהוס: ננהוס, א; כנהוס, ב. החו (ס)ס: החמסס, א ב.
 162-163 ייזויין-ותהמוס: חסר, א ב. 163 וכשל: ובשל (!), א ב. את': אתה,
 א ב. 163-164 האל-ועד: ברון, א ב. הפרסאות: והפרסאות, א ב. בפרסאות:
 כפרסאות, ב. 165 שלו: חסר, א. היא: הוא, ב. הפרסה: הפרסאות, ב. ארבע
 מאות אמה: ת', א ב. 166 ואמה: באמה (!), ב. זרת: וזרת, א. מלא: מלא כל,
 א. 167 ושמים-תקן: ושמים בזרת תכן, א; וגו', ב. רוחב: ורחב, ב.
 168 ואיפשר: ואפשר, ב. מה: מי, א; שמי, ב. שכתו': שכתוב, א ב. מכל: שכל,
 ב.

163 ... 163: SHQ 102; SRZ 170-171; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 122.

... האל הגדול.

164-171 ... 164-171: SHQ 104-108; SHS 2-3, 6-7 and 72-73; SDR 115-120; SRZ 172-176; Commentary of Judah Hayyat to Sefer Ma'arekhet Ha'elo-hut, ed. Mantua, 1558, p. 123b; Eleazar of Worms, Hilkhot Kavod, ed. Kamelhar, p. 31; Idem, Sefer Roqeah Haggadol, ed. Schniterson, pp. 21 and 110; Otiot Derabbi 'Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370; Mas-sekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 41; cf. Kalir in Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 653; Eisenmenger, p. 4; Beraita Deshemu'el, ed. Eisenstein, pp. 545-546; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 122.

166-167 ... 167: Is 40:12.

167-168 ... 168: See above, lines 149-152.

(161) Mashahus (mšhvs), Adarmatz ('drms), Adaqmat ('dqmt), Pamnas (pmns), Bakhtahmis (bkthmys) and Ahzaz ('hzz). * (The names of the toes on) the left (foot) are (162) Marsh-hunus (mršhvnvs), Nanhus (nnhvs), Zaaqmas (zqms), Hahyun (hhyvn), Haḥo (hhv), (Sa)s ((s)s), Yayzuyan (yyzvyyvn), Azyah ('zyh), Haqmazav (hqmzb), (163) Ahuz ('hvz), and Tahmos (thmvs), and, as with the hand, you count (from the big toe and move across the foot towards the little toe.)* Thus is He called the great, mighty, (164) and awesome God. Blessed be the name of His glorious kingdom for ever. These parasangs are His parasangs. (165) How much, then is His parasang (worth in terrestrial terms?) Four hundred of His cubits, (166) and His cubit is worth three spans and a handsbreadth. His span fills the universe, as it is stated (in Scripture): "Who (167) measured the waters in the hollow of his hand, and meted out heaven (with the span?" The width of His hand is 420,000,000 (168) parasangs. Is it then possible (to accept) that which is written regarding each parasang of the Holy One, blessed be He, (that it be the equivalent of) twenty-four

* The correct way in which to distribute the names of the toes is also quite unclear.

169 פרסאות של אדם ופרסאות הללו באמה שלו וי"א כל פרסה ופרס'
 170 ג' מילין וכל מיל ומיל י' אלפי' אמה וכל אמה שלש זרתות בזרת
 171 (ש) לו וזרת שלו מלא כל העולם שנ' ושמים בזרת תקן (!) א"ר ברוך מטטרון
 172 עד כאן ראיתי רום ידידיה דמרי עלמא שלום מדודך מדוד
 173 היפה בנשים דודי צח ואדום שוקיו לעמודי (!) שש חכו ממחקים

169 פרסאות: רבבות פרסאות, א; רבבות פרסה, ב. שלאדם: של אדם, א ב.
 169-171 ופרסאות-שנ': חסר, ב. באמה: מדודה באמה, א. 169-170 וי"א אמה
 (קמא): חסר, א. 170 וכל אמה: ואמה שלו, א. שלש: ג', א. זרתות: זרתות
 וטפה, א. 170-171 בזרת (ש) לו: חסר, א. 171 זרת שלו: וטפה, א. ושמים
 בזרת תקן: מי מדר בשעלו מים ומדורע ימינו ועד זרוע שמאלו כ' ד' רבכו'
 פרס' וזרועותיו כפולים על שכמו לכך נקרא זרוע ימין קניסיה שמו ושל שמאל
 מחקיה אסיה כפות ידי ד' אלפים רבבות וכן של שמאל כף ימין הורזיה שמו
 ושל שמאל היאהזשיה ש' לכך האל הגדול, א; הזרוע ימינו ועד זרוע שמאלו
 כ"ד רבבות פרסאות וזרועותיו כפולין על שכמו לכך נקרא זרוע ימין קניס
 סיקיה ש' ושל שמאל מחקיה אסיה ש' כפות ידי ד' אלפי' רבבות וכן של שמאל
 כף הימין הורזה ש' ושל שמאל הוא ששיה ש' לכך נקרא האל הגדול, ב. א"ר
 ברוך: ברוך א', א; ברוך אמון ברוך, ב. 172 דמרי: דמריה, א; חסר, ב.
 עלמא שלום: עלמ' שלו, ב. 173 דודי צח ואדום: חסר, ב. 173-175 שוקיו-
 ירושלים: כולה הפרשה עד בנות ירושלים, א; כל הפרשה על בנות ירושלים, ב.

171 Is 40:12. ושמים...

172 Cf. Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; SDR 114-115; Schaffer, *Synopse* §167. עד כאן ראיתי...

SDR 114-115. ידידיה

Song 5:9. מדודך מדוד (!) ... 172-173

Song 5:10; SHQ 115-116; SDR 73; SRZ 186. ... 173

Song 5:15; SDR 106; SRZ 189. ... שוקיו...

Song 5:16; SDR 107; SRZ 190. חכו ממחקים... 173-174

(169) human parasangs, these parasangs being measured in divine cubits? Others say, each parasang (170) (equals) three mils, and each mil, 10,000 cubits, while each cubit (equals) three of His spans, (171) and each span fills the whole universe, as it is stated (in Scripture): "...and meted out heaven with the span." R. (Ishmael?) said: Blessed be Metatron. (172) Until this point, I saw the stature of Yedidia, the Master of the Universe.* Peace! How is your beloved (more fair) than any other, (173) O most beautiful of women? My beloved is shining and ruddy. His calves are pillars of marble. His palate is all sweetness

*See SDR line 72.

174 וכולו מחמדים ראשו כחם פז עיניו כיונים לחיו כערוגת
 175 הבשם ידיו גלילי זהב. זה דודי וזה רעי בנות ירושלים.
 176 א"ר ישמעאל מי ששונה הרז הגדול הזה פניו מצהיבות קומתו
 177 נאה לו ואימתו מוטלת על הבריות ושמו הטוב הולך בכל
 178 מקומות ישראל וחלומותיו מיושבים לו ותורתו משתמרת בו
 179 ואינו שוכח דברי תורה כל ימיו טוב לו בעולם הזה וטוב לו לעולם
 180 הבא ואפילו עונות נעוריו מחולין לו לעתיד לבא יצר הרע
 181 אינו שולט בו ונצול מן הרוחין ושדין ולטטין ומכל חיו' רעות
 182 ומנחש ועקרב ומכל מיני מזיקין. ואני י"י מתנבא שיעידו
 183 () של יוצרינו טוב לנו לעולם הזה וטוב לנו לעולם הבא. א"ר ישמעאל
 184 מי שהוא שונה רז זה הגדול ותחפול אחריו שמונ' ברכות ואילו

176 א"ר: אמר ר', ב. ישמעאל: ישמע', א. מי: כל מי, ב. הרז הגדול הזה:
 רז זה גדול, א; רז הגדול הזה, ב. 177-178 בכל מקומות: במקומות, ב.
 178 ישראל: ישר', א. מיושבים: מיושבין, א ב. 179 שוכח: משכח, א ב. ימיו:
 ימי חייו, א ב. וטוב: ונוח, ב. 180 ואפילו: ואפי', א. מחולין: ימחול,
 א ב. 181 הרוחין: הרוחות, א ב. ושדין: ושדינ (!), ב. ומכל: כל, ב.
 חיו' רעות: החיות הרעות, א. 182 ומכל מיני: ומכל, א ב. ואני-מתנבא: ואני
 ור' עקיבא כיון שלמדנו, א ב. שיעידו: שיעורו, א ב. 183 () של: של, א ב.
 יוצרינו: יוצרנו, א ב. לעולם: בעולם, א ב. א"ר ישמעאל: חסר, א ב. 184 רז
 זה: רז הגדול הזה, א. הרז הגדול הזה, ב. 184-185 יתפלל-הן: שונה המשנה
 בכל יום אחרי תפילתו יאמר אותו בטהרה בביתו או בבית הכנסת, א; שונה המשנה
 בכל יום אחר תפלתו יאמר אותו בטהרה בביתו או בבית הכנסת, ב.

Song 5:11; SHQ 116; SDR 73; SRZ 186. ... 174

Song 5:12; SHQ 114; SDR 81-82; SRZ 187. ...

Song 5:13; SHQ 95-96; SDR 90-91; SRZ 188-189. ... 174-175

Song 5:14; SDR 101-102; SRZ 189. ... 175

SHQ 125-127 and cf. 120-124; SDR 139-145; SRZ 200-204 and cf. 197-200; Hai and Sherirah Gaon in Levin, 'Ogar Hagge'onim, vol. 4, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed. Weiser, vol. 2, p. 216; Moses Taku, Ketav Tammim, ed. Kirchheim, p. 62; Eisenmenger, Entdecktes Judenthum, p. 4; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 124; see below, appendix 6.

(174) and he is entirely lovely. His head is finest gold. His eyes are like doves. His cheeks are like beds (175) of spice. His hands are disks of gold. This is my beloved and this is my friend, O daughters of Jerusalem. (176) R. Ishmael said: Whosoever recites this great secret, his face shall have a (healthy) glow and his body shall be (177) attractive and his fear shall be cast over all men and his good name shall go (i.e. be known) (178) among all Israel, and his dreams shall be peaceful and his Torah shall be stored up in him, (179) all his days. It shall be good for him in this world, and good for him in the (180) next world, and even the sins of his youth shall be forgiven him in the future. The evil inclination (181) shall hold no sway over him and he shall be saved from the spirits, demons and robbers, from all wild animals (182) (and) from snakes, scorpions and (from) every sort of imp. And I and Rabbi Aqiba, once we learned the measurement (183) of our Creator (found that) it was good for us in this world, (and knew that) it would be good for us in the next world. R. Ishmael said: (184) He who recites this great mystery, let him pray thereafter (these) eight benedictions and these

185 הן. . משביע אני מטטרון עכדו ששמך כשם רבך שתזקק
 186 לי לעשות חפצי ויהיה מפני מצהיבות ותהא קומתי נאה לי ותהא
 187 אימתי מוטלת על הבריות ושמי הטוב ילך בכל המקומות מישראל
 188 ויהי חלומותיו מיושבים לי ותהא תורת שמוה לי בגופי ואל ישכח
 189 דבר מפני ומלכתי מן היום הזה עד היום הבא ותטיב לי מטובך
 190 בעולם הזה ותקיצני לעולם הבא ותבקש עלי רחמים מלפני
 191 כסא הכבוד שימחול לי לכל עונות שעשיתי בנעורתי (!) ואל
 192 ישלוט בי יצר הרע ותצילני מכל שדין ופגעין ורוחין ולסטין
 193 ומכל בני אדם ורעין' ותפלטני מכל חיות רעות ומכל נחש
 194 ומכל עקרב ומכל המזיקין שבעולם ותסתר פי(ו)ת כל דברי רעתי

185 אני: אני עליך, א.ב. עכדו: עכדי: ב. שתזקק: שתזקק, א.ב. 186 ויהי:
 ויהיו, א.ב. מפני: פניי, א. 187 על: על כל, א. המקומות מישראל: מקומות
 ישר', א. מקומות ישראל, ב. 188 ויהי: ויהיו, א. חלומותיו: חלומותיו (!),
 א. לי (קמא): חסר, א. עליו, ב. ישכח: אשכח, ב. 189 מפני ומלכתי: מלכתי,
 ב. ותטיב: ומיטיב, א. 190 ותבקש: ובקש, ב. רחמים: רחמי', ב. לכל:
 על כל, א.ב. בנעורותי: בנעורתי, א.ב. 192 שדין: רוחות ושדין, א.ב.
 ופגעין: ופגעים, א. ופגעין', ב. ולסטין: ולסטים, א.ב. 193 רעות: הרעות, א.
 194 ומכל עקרב: ועקרב, א.ב. ומכל: מכל, ב. ותסתר-רעתי: ותסכור פי חכרי
 רעתי, א. ותסכור פה דוברי רעתי, ב.

191-194 Cf. SHQ 25-27; cf. SRZ 39, variants. ואל ישלוט בי...

(185) are they: I adjure you, Metatron, His servant, (you,) whose
 name is like your Master's, that you are obliged (186) to do my will,
 (to wit:) that my face glow and my body be attractive and that (187) my
 fear be cast over all men, and that my good name go (i.e. be known)
 among all Israel (188) and that my dreams be peaceful and my Torah be
 stored up in me in my body, and that I not forget (189) anything, neither
 from my active nor from my passive memories (literally: neither from my
 mouth nor from my heart) from this day forth. Be good to me from your
 goodness (190) in this world, and awaken me to the world to come, and
 plead for compassion on my behalf before (191) the Throne of Glory that
 He forgive me all the sins I committed in my youth, and that (192) the
 evil inclination hold no sway over me, and that you save me from all
 demons and damagers and spirits and robbers (193) and from all evil
 men. Spare me from all evil animals, and from snakes (194) and scor-
 pions and from all imps in the world. Stop up the mouths of those who
 plot evil against me!

195 ברוך אתה יהוה שומע תפלה. . אדון רזים חותם כל הסתרים
 196 (מחתם) מזכירי שמו חותם על כל חותם אדיר על כל החותמות
 197 והדר לכל הבריות בא"י אדיר () בהדרי תורה. . (מגוי פצה) רז
 198 זה יוצא מכית גנדיך ועל לבי יזוקק ואברי יתחתמו פ()
 199 לפניך בא"י אדיר נכל לשון. . כל מלאכי מרום היורדין לנגדי
 200 ותחתמו ולא יעשו בי רע ותתגדלו וגדלו חכמתי וידה לפניך
 201 זרוזתיה בא"י עושה פלאות הפלא ופלא אל תפל אימי ויר(אה)
 202 עלי זפת ומנה בלבבי תיור ויאיר חותמו למעלה מפלס
 203 בא"י רם משגיח כל הכל. . יהוה אלהי ישראל השגח (על) כל איברי
 204 פתח () כליותי אל תזעזעני ברעה ותחמני בכל פגי רכ ב(א"י)

195 ברוך אתה יהוה: ב"א יי"ו, א. בא"י, ב. תפלה: תפילה, א. חותם: סותם,
 א. (סר) ותר, ב. כל: על, ב. 196 (מחתם): מחתם, א.ב. כל: חסר, א. רוב,
 ב. חותם (בתרא): חותם על רוב חותם, א. החותמות: חותמות, א. 197 והדר
 כל: והדר כל והדר על כל, א.ב. בא"י: ב"א יי"ו, ב. () : חסר, א.ב.
 בהדרי: בהדרי, ב. (מגוי פצה) רז: מגינזי ברכה רז, א. מגנזי ברכה, ב.
 198 זה יוצא: יצא רז, ב. יזוקק: יחוקק, א. יחקק, ב. ואברי: ואברי, ב.
 יתחתמו: ותחתמו (!), א. פ() : בו, א.ב. 199 לפניך: ובשמן ברכי אודה
 לפניך, א. ובשמן רכבו אורה לפניך, ב. היורדין לנגדי: היורדי', ב.
 200 ב' : כ', א. והתגדלו: יתגדלו, א.ב. חכמתי: חכמותי, ב. וידה: ואודה,
 א.ב. לפניך: לפנים, ב. 201 זרוזתיה: זריזתיה, א. זריזתיה, ב.
 ויר(אה): ויראה, א.ב. 202 זפת: (זכות) תורה, ב. ומנה: ובינה, א.ב. בלבבי
 תאיר: תאיר בלבבי, א. תאיר בלבי, ב. ויאיר: ויאירו, א.ב. חותמו: חותמות,
 א.ב. מפלס: מכולם. א.ב. 203 ישראל: ישר, א. (על) כל: על, א. חסר, ב.
 איברי: איברי, א.ב. 204 () : על, א. על כל: כליותי:
 כליותי, א. תזעזעני: תזעזעני, א. תעזבני, ב. ותחמני: ותחמני, א.
 ותצילני, ב. רע: חסר, א. ב(א"י): ב"א יו"י, א. בא"י, ב.

(195) Blessed art Thou, O Lord, (He) who listens to prayer. Lord of
 Mysteries, Sealer of all hidden things, (196) He who seals (magic seals
 on behalf of) them who recall His name, Seal over all (other) seals,
 Mighty One over all seals, (197) and (the paradigm of) beauty to all
 men! Blessed art Thou, O Lord, Noble...in the splendors of Torah.
 MGVY PSH-- this secret (name) (198) goes forth from Your treasure-house
 and is engraved on my heart and my limbs are aroused...(199) before
 You. Blessed art Thou, O Lord, Noble in any language. All the supernal
 angels who descend towards me (200) and (who work their magic seals,) may they do me no evil. May my wisdom increase, (then, shall I give
 thanks) before You. (201) Be quick! Blessed art Thou, O Lord, Doer
 of wondrous deeds, wonderful things and wonders. Let not fear or ter-
 ror fall (202) on me...* (203) Blessed art Thou, O Lord, Exalted One,
 who governs all. The Lord, God of Israel, rule over all my limbs,
 (204) open...my kidneys. Terrify me not with evil... Blessed art
 Thou, O Lord,

* Translator's note: From here to the end of this text, the translation
 ignores certain highly obscure passages and words. Many of these more
 or less inscrutable phrases seem to be the magic words that are to form
 the texts of the magic seals that the supplicant is being instructed to
 invoke during this concluding section of the mystic liturgy.

- 205 רזי רז על רזים ואדון על כל הגדודים. . אל אל אל אבירי יוצר (כל)
 206 כליותי כי כך בכך יה אה באה חות חת בחותם אגלה רום
 207 () צקיף אממס כחות' גדול קריא בכתיא ו(ח)ס על ממשלתו על כל
 208 איברי הוא חק וחוק חותם על אברי אדיר אביר ביהתוממי
 209 מממי קוממיאע הורני תוכל ח ... יי' קברוק רעק
 210 דך הוא חותם על חותמות ונזכר ... כל חותמות הן יה
 211 והאה ויה יה ברוך (שם) כבוד מלכותו לעו(לם) ועד. . בהו בהו יהו
 212 שמע בכל תפילתי בשעה הזאת מלך אדיר וחזק חנון (ורחום)
 213 ועונה לכל בריותיו () פנה לתפילת עבדך וענני בעת רצון
 214 יה הו יהו והו לעד סליק מרכבה רבא

- 205 רזי-רזים: רם על רמים, א; רם על רזים, ב. כל: חסר, ב. אל אל אל: אל
 אלים אלים, א; אלדים, ב. אבירי: אביר, א. (כל): כל, א. ב. 206 כליותי:
 כליותי, א. בכל: בכו, א. יה אה באה: יה אה באה, א. חות: חזת, א; הזת,
 ב. חת: חת, א; חת, ב. אגלה: אגלו, א; אגלו, ב. 207 () צקיף אממס:
 תקיף מרומם, א. ב. כחות': בחותם, א; חסר, ב. קריא: זריז, א; חסר, ב.
 בכתיא: בכתר, א; חסר, ב. ו(ח)ס: וחס, א; חסר, ב. על ממשלתו: על: חסר, ב.
 208 איברי: חסר, ב. הוא חק: החוק, א; חסר, ב. וחוק: וחוק, א; חסר, ב.
 חותם על: חסר, ב. על אברי: עלי, א; חסר, ב. אדיר: חסר, ב. אביר: (אדיר),
 א. 208-209 ביהתוממי מממי: חסר, ב. 209 קוממיאע-רעק: קוממי רונני הוד
 כי תוכלי חותם עלי זה זהגניאל קדיק דפק, א; חנני הו זלי תוכלי חותם עלי
 זה זהוציא"ל קברוק צפק, ב. 210 הוא: הוא רז, ב. 210-211 ונזכר-יה: וכתר
 בראש כל חותמות תהדר תתברך אנה ונהי אנה דרי תתגאה תתנשא כנה יה והה והיי
 הנעלם מעיני כל חי מק יה יה אנה נה יה, א; וכתר בראש כל חותמות תהדר תתברך
 איה והי הוה דרי תתגאה תתנשר ביה יה והה והיה הנעלם מעיני כל חי הק יה יה
 אה יה יה, ב. 211 ברוך (שם) כבוד: חסר, א. ב. לעו(לם): לעולם, א. ב. בהו
 בהו יהו: בהו בהו נה, א; כהו בהו יהו, ב. בכל: בקול, ב. תפילתי: תפילתי,
 ב. 212 (ורחום): ורחום, א. ב. 213 לכל: כל, א. ב. () פנה: פנה, א. ב.
 לתפילת: לתפלת, ב. 214 יה-והו: או יה יהו נה, א; או יה הו יהו יה, ב.
 לעד: לעד א"א חס וגשלת תהלה לאל עליון, ב.

(205) (Master of) the most recondite mysteries and Lord of all (celestial troops... (208) ... (who) engraves his seal on the limbs of the mighty... (211) Blessed be the name of His glorious kingdom forever... (212) Hear all my prayers at this time, O noble, strong, merciful and compassionate King, (213) (who) answers all His creatures, turn (favorably) towards Your servant and answer me in a propitious moment. (214) YH HV YHV VHV, forever. (Here) ends Merkavah Rabbah.

שעור קומה אשר בספר רזיאל

כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 1879 נ"ט ע"א - ע"ג ע"א

- 1 ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי
- 2 אבותינו אלהי האלהים ואדוני האדונים
- 3 אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול
- 4 הגבור והנורא אל עליון קונה שמים וארץ
- 5 אתה הוא מלך מלכי המלכים ברוך שמך
- 6 יתברך שמך יתגדל שמך יתהדר שמך
- 7 יתיקר שמך ישתבח שמך יתפאר שמך
- 8 יתצחצח שמך ויתקדש שמך ויתרומם שמך
- 9 וישתבח שמך ויתנשא שמך וזכרך לעולם
- 10 ולעולמי עולמים ולנצח נצחים ועדי עד
- 11 ולעקב עולמים מושכן על כסא וחיות עולות
- 12 בכסא הכבוד אתה אש וכסאך אש וחיותיך

חלופי גרסאות: כ"י א=כ"י פירנצי 44.13; כ"י ב=כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 2130; כ"י ג=כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 8115; כ"י ד=כ"י ירושלים מס' 476 (קטלוג שלום מס' 2); כ"י ה=כ"י הספריה הבריטית מס' אור. 6577.

- 1 ברוך: זאת התפלה צריך לאמרה בכוונה גדולה ברוך, ב. יהוה: יהוה, א; יי', ב (וכן בכל מקום חוץ מן המסומן), ד. ברוך אתה יהוה: בא"י, ג; ברוך אתה יי', ה (וכן קצור שם ההויה בכל מקום חוץ מן המסומן). 2 אלהי-האדונים: חסר, ב; אלהי האלהים ואדון כל האדונים, ה. 3 אלהי (בתרא): ואלהי, ג. 4 קונה: קונה ברחמי, ב. 5 הוא: יי', ד. מלך מלכי המלכים: ממיה הקב"ה, ב. ברוך שמך: חסר, ב. 6 יתברך שמך: חסר, א. 7 יתיקר: יתועד, ב; יתועד שמך ומיחד שמך ומיקר שמך, ה. ישתבח: יתנצח, א. ב. ג. ד. ה. 7-8 יתפאר-שמך (בתרא): חסר, ב. 9 וישתבח: ישתבח, ב. ויתנשא: יתנשא, ב. 10-11 ולנצח-עולמים: חסר, ב. 11 כסא: כסא הכבוד, ב. ה. 12 וחיותיך: וחיות הקדש, ב.

1-27 SHQ 1-11; cf. Ex 3:6, 3:15, 4:5; Baer, Seder C Avodat Yisra'el, pp. 190-191.

2 Cf. Dt 10:17. אלהי האלהים...

3-4 Cf. Dt 10:17. האל הגדול...

4 Cf. Gen 4:19 and 4:22. קונה שמים...

(1) Blessed art Thou, O Lord, our God, and God (2) of our fathers, God of gods and Lord of lords, (3) God of Abraham, God of Isaac, and God of Jacob, the great, (4) mighty and awesome God, supernal God, Creator of heaven and earth. (5) You are the King of the kings of kings, blessed be Your name. (6) May Your name be blessed. May Your name be magnified. May Your name be declared beautiful. (7) May Your name be declared dear. May Your name be praised. May Your name be glorified. (8) May Your name be declared resplendent and may Your name be sanctified and may Your name be exalted (9) and may Your name be praised and may Your name and appellation be exalted forever (10) and for all time and for all eternity and always (11) and in perpetuity. Your seat is on (the) Throne and the celestial creatures ascend (12) on-to the Throne of Glory. You are fire and Your throne is fire and Your creatures

- 13 אש ומשרתיך אש אתה אש אוכלה אתה
14 שר כל השרים ומרכבותיך על האופני'
15 אתה שולח לי אני עבדך בן אמתך שלח
16 לי להדרך
17 ג"ן ברי"א דדג"ן
18 דהוא ממונה על משרתי יה וירחיב לבי
19 ויתן תורה וחכמה וחסד בלבי ובפי ויהיה
20 לבי ופי כמעין המתגבר וכמוצא מים
21 אשר לא יכזבו מימיו
22 ברוך אתה יהו"ה על שמות שמך
23 הגדול והנורא
24 רומה יי"ק בעוזיך אשירה ואזמרה גבורתך
25 יודו שמך גדול והנורא קדוש הוא אשירה
26 ליי"ק בחיי אזמרה לאלהי בעודי יערב עליו (!)
27 אנכי אשמח ביי"ק

- 13 אש (קמא): אש לוהט, ב. אוכלה: אוכלה אש, ב; אוכלת אש, ה. אתה: חסר, ב.
14 שר: ושר, ב; שר על, ה. ואופני': האופנים, א ב ג ד ה. 15 שולח לי:
שלחני, ה. עבדך: עבדך עבדך (!), ג. 15-16 אתה-לי: שלח לי פכ"פ אמתך, ב.
17 ג"ן: בן, ב; גן, ה. ברי"א דדג"ן: ברי"א דרמ"ן, ב; בראדר, ג ה. 18 דהוא:
דהוא, ג. לבי: לבי ופי, ב. 19 ויתן-ובפי: חסר, ב; ויתן אורייתא והוכממא
והסדא בלבי ובפומי, ה. ויתן: ויתן לי, ד. בלבי: לבי (!), ב; בליבי, ד.
ויהיה: ויהא, א ד ה; חסר, ב. 20 כמעין: כמעין, ג. 22 ברוך אתה יהו"ה:
בא"י, ב. שמות: חסר, ד. 23 והנורא: חסר, ב ה. 24 יי"ק: יהוה, ב. בעוזיך:
בעזך, א ב ג; בעזיך, ה. אשירה-גבורתך: נשירה ונזמרה גבורתך, ב. 25 ונורא:
נורא שמו, ד. 26 עליו שיחי, ג; עליו שחי, ד. 26-27 יערב-ביי"ק:
אנסי, ב; חסר, ה.

15 Cf. Is 6:8. שלח לי...

20-21 Is 58:11. וכמוצא מים...

24 Cf. Ps 21:14. אשירה ואזמרה...

25-27 Ps 104:33-34. אשירה ליי"ק...

(13) are fire and Your servants are fire. You are consuming fire. You are (14) the Ruler of all rulers, and Your chariot-throne(s) rest on the 'ofanim (cf. Ez 1:15-16). * (15) You are sending me, I, Your slave, the son of Your handmaiden. Send (16) me to declare Your beauty, (17) Gan (gn), Bara (br'), Dargan (drgn), (18) (you) who are appointed over the servants of God. May my heart be widened (19) and my Torah and wisdom and mercy be in my heart and in my mouth and may (20) my heart and mouth be like a river that flows vigorously and like a source of water (21) the waters of which do not cease (to flow). (22) Blessed art Thou, O Lord, Your (23) great and awesome name is over all names. (24) Rise up, O Lord, in Your strength! I shall sing and chant Your might. (25) They shall give thanks (to) Your great and awesome Name; it is holy. I shall sing (26) to the Lord in my lifetime, I shall sing to my God with (all) my might. May my musing be sweet unto Him, (27) I shall rejoice in the Lord.

*The 'ofanim are the hypostases of the wheels of the chariot-throne upon which the godhead sits.

- 28 אמ' ר' ישמעאל אמ' לי מטטרו"ן
29 שר רבא דסהדותא מעיד אני כעדות
30 זו ביי"ק אלהי ישראל אלהא חייא וקיימא
31 מרננא ורבווננא דמן מותב ביה (!) יקריה ולעילא
32 קח"י רבבות רומיה ר"ל אלפים ורבבות רומיה
33 כסאות (!) וזרועו שלימין עד זרועו שלשמאל
34 ט"ו רבבות מן גלגל עין ימין לגלגל עין שמאל
35 ל' רבבות גולגלתיא ברישיה שלג ושלש
36 עטרות שבראשו רבבות כנגד אלפי ישראל
37 לפי נק' האל הגדול הגבור והנורא

- 28 אמ' ר': אמר רבי, ב; אמר ר', ג ד. אמ' לי: אמר לי, ב ג ד. מטטרו"ן:
מיטטרו"ן, ה. 29 שר רבא: שרה רבה, ב. דסהדותא: חסר, ב; דסהדותא, ה.
בעדות: עדות, ב. 30 ביי"ק: ביהו"ה, ב ה; בה', ד. אלהי: אלהא, ב.
31 מרננא ורבווננא: מרנא ורבונא, ב; רמנא ורבווננא, ה. דמן: המיא (!) מבי,
ב; דמנא, ה. מותב: מבית מותב, ה. ביה: בי, ג; חסר, ה. יקריה: יקרא, ב.
32 קח"י: קי"ח בן מאה ושמונה עשרה, ה. רבבות: רבבות ומבית מותב יקרא למטה
קי"ח רבבות, ב; רבבות ומבית מותב יקריה ולמטה מאה ושמונה (!) רבבות, ה.
רומיה: רומיא, ג. ר"ל: רל"ו, ב; מאתים ושלשים וששה, ה. אלפים ורבבות:
רומיה: אלפיים, א; רבבות אלפים, ב ה; אלפים, ג ד. 33 כסאות: וכסאות, א ג
ד; פרסאות, ב ה. מזרועו: מזרוע, ב. שלימין: של ימין, א (וכן בכל מקום).
ד ה. עד: ועד, ב. זרועו: הזרוע, ב. שלשמאל: של שמאל, א (וכן בכל מקום).
34 ט"ו: ע"ז, א ב ג ד, שבועים ושבע, ה. ימין: של עין ימין, ב; של ימין, ה.
לגלגל: עד גלגל, ב ג; ועד, ה. עין (בתרא): ע', א. שמאל: שלשמאל, ב; של
שמאל, ה. 35 ל': (א"ל), א; שלשים, ה. גולגלתיא: גלגלתיא, ב; גולגולתיא,
ג. ברישיה: דבראשיה, ב; דבראשיה, ה. שלג ושלש: שלוש רבבות ושלש רבבות,
ב; שלש ושלש, ד; שלש מאות ושלשים ושלש ושלש, ה. 36 עטרות: עטרה, ה.
רבבות: ס' רבבות, ב; ששים רבבות, ה. כנגד: כלפי, ה. אלפי: ס' רבבות שלא לפי,
ב; ששים רבבות אלפי, ה. 37 לפי: לפיכך, א ג ד; לפיכ', ב. נק': נקרא, א ג ד.

28-51 SHQ 12-15; SHS 33-34. cf. 1-3; SDR 1-4. אמר ר'...

31-32 SHQ 15-16; SHS 31-32; cf. SDR 1-4; 'Otiot Derabbi.
Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370. דמן מותב...

32-33 SHQ 16-17; SHS 1, 32 and 35; SDR 4; 'Otiot Derabbi
Aqiva, text A, ed. cit., p. 370 and in Eisenmenger, p. 4; Qirqisani,
in Nemoy, HUCA 7(1930), p. 350; Kalir in Baer, Seder 'Avodat Yisra'el,
p. 655; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 76; Schäfer, Synopse
§167. רומיה ר"ל...

33-34 SHQ 17-18 and 93-94; SDR 5 and 97; MR 143-144;
and see below, lines 156-157. מזרוע שלימין...

34-35 SHQ 19-20; SHS 55-57; SDR 80-81, cf. 4-5;
MR 116-117. מן גלגל עין ימין...

35 SHQ 20-21; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a. גולגלתיא...

36 SHQ 21-22; SHS 45. עטרות...

Cf. Nu 2:32. רבבות...

SHQ 22. לפיכך...

Dt 10:17; cf. Neh 9:32; Baer, Seder 'Avodat Yisra'el,
p. 87. האל הגדול...

מוריש ומעשיר מלך משפיל ומרומם מלך מטריף ומכלכל מלך מפרנס ומסורד מלך מרום ומשגל מלך מלא רחמים מלך מלא דביות מלך מולול כשחשבות מלך מלכחור לנצח מושל על כל מלך מלך מפלא פלאות מלך מצמיח ישועה מלך מבטח ומשוען מלך מחיר מסורים מלך מוציא אסירים מלך ממליך מלכים מלך משובח ומפואר מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נגבג מלך נושא עון מלך נישא ונפלא מלך נאמן מלך נכבד מלך נעים ונהגד מלך נוצר חסד מלך נאה נכוון מלך נצח נצחים מלך סומך נופלים מלך סובל עולמים מלך סתור מלך סתר להביא אש וענני כבוד מלך סולה עינות מלך שבידו כל ויעז מלך עוזז מלך גבור מלך עליון ונורא מלך עונה בצרה מלך עובר על פשע מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך ערץ ואמץ מלך פודה ומציל מלך פועל ישיעות מלך פוחח ל כל מלך צדיק ונשר מלך צח ואדום מלך צופה עתים מלך צור עולמים מלך צח צבי צבאות מלך קדוש ונורא מלך קרוב לכל קוראים עתים קנאו ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושתו למעלה מלך קדם למעלה מלך רם ונשא מלך רחום והעניו מלך רם על כל רמים מלך רוכב ערכות מלך רוכב על כסא כבוד ועל הכרובים ואלו כנפי הרוח מלך רוצח בחשבות מלך שוכן בשחקים מלך שומע תפלה מלך שדי מלך שוכן במעלות מלך חקיף מלך תמים דרכו מלך חלה עולם על כלמה תחת התלת במעלה ובמטה מ"ה הקב"ה ולו המלוכה הרחמים והסליחות מלך סולח לכל עוונכי הרופא לכל תחלואיכי מלך עושה עמנו אות לטובה בעבור שמו הגדול ש"ה מגיד דבריו יליקעק כל ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד לך ה' הממלכה והמתנשא לכל לראש והעושר והכבוד ; ב

בשמי"ו אמרו כל היודע רז זה מובטח לי שהא בן העולם הבא וניצול מדינה
שגיהנם וניצול מכל מיני פורעניות ומכל גזרות קשות ומכל מיני כשפים שהא
ממליא לבא ומשגבא ומפרקא ומפלט שנו ויצילני אני מכל מערץ בישוי ומכל
עקתא ורוח טסרה וסער וצרה למען שנו הגדול והנכבד מעתה ועד עולם ולעולמי
עולמים כשבכי בעולם הזה ובקומי לעולם הבא אמר כן יהי רצון לפיכך אנו חיבים
וכל הבניות וכל מעשיו להלל לאמר לירומם להודי ולקלט לשבח להודי ולגדל ולחזק
למלך ששבו וגבורה לו ובדיו לגדל ולחזק לכל וליחד ולהקדש ולהמליך למלך אדיר
מלך אמת מלך אחד מלך ראשון ואחרון (!) מלך אדון מלך אמיץ מלך אומר מלך
ברוך מלך ברור מלך בורא מלך ברוך מלך גדול מלך גבור מלך גואל מלך גבור מלך
גנון מלך גאה מלך גודר ומקיים מלך דר ברומים מלך דבין מלך דורש דמים מלך
דובר ומקיים מלך דובר שלום מלך דורש צדקה מלך הדור בליון מלך הוגה המולה מלך
הזמן מלך ועד מלך ותיק מלך זר מלך זר מלך זוכר כל הנשכחות מלך זקוק קופים
מלך זוכר רחמים מלך חנון מלך חסיד מלך חי ומקיים מלך חזק מלך חונן דלים מלך
חוקר כליות מלך חי החיים מלך חוצב להבות אש מלך טוב ומטיב מלך טוב וישר
מלך טהור ומטהר מלך טוב לטובים ולרעים מלך טוב לקויים מלך יחיד מלך יקר
מלך יקר מלך יודע עני מלך יושב כסתר מלך יציע מלך יתרון מלך כבוד ככיר כח
כונן כסאו לצדק מלך כובש עונות מלך לובש צדקה כשריון מלך לעד לעולם מלך
לובש רחמים מלך מוחל וסולח מלך ממת ומחיה מלך מכפר מלך מעביר כל מלך מלך
מסכה מלך מביד מלך מוריד ועמלה מלך מוריש ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך
מטיף ומכלכל מלך מפרנס עווד מלך מרום נושא מלך רחמים מלך מלא זכיות מלך
מלכותו לנצח מלך מושל על כל מלך מגן מלך מפליא פלאות מלך מצמיח ישועה מלך
משען ומבטח לצדיקים מלך מחיר אסורים מלך () מלך נורא לעילה מלך נערץ
מלך עולה על כל ברכה ומתהלל מלך נשא ובפלא מלך נאור ונכבד מלך נעים ונחמד
מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נכון מלך נאזר בגבורה מלך סומך
ונפלים מלך סובל ועולמים מלך סתור מלך סתור להבות אש וענני כבוד מלך שגיא
כח מלך עזוז וגבור מלך עליון וגורא מלך עונה בערה מלך עובר על פשע מלך עושה
פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק יומין מלך עריץ מלך פודה ומציל מלך פועל
ישועות מלך פוחז רז לכל מלך צדיק וישר מלך צח ואדום מלך צופה עתידות מלך
צור ועולמים מלך צבא בצאות מלך קדוש מלך קרוב לקדויו מלך קנוא ונוקם מלך
קונה שמם וארץ מלך קדושתו למעלה מלך קדם מעונה מלך רז ונשא ורחום וחונן
וירם על רמיז ורובכ ערבות ורובכ על כסא כבוד עיל הכרובים ועל כנפי חיות
וענפי רוח מלך רוצה בחשבות מלך שוכן שחקים שומע תפלה עדי שוכן משפלות עדי
מלך שליט על הכל מלך חולה עולם כאשכול מלך חולה צפון על חתו מלך חולה עולם
על בלימה מלך תהלתו במעלה ובטטה מלך ששמו מלך מלכי המלכיות הקב"ה וכו' האות
המלכות והגדולה והגבורה והנצח וההודי כי כל בשמים ובארץ בשמי"ו ייחל

[illegible]

גבורות יי"ו (ובש"י), ג;
בשכמל"ו אמרו כל היודע רז זה מובטח לו לחיי עולם הבא וניצל מדינה של גיהנם
וניצל מכל מיני פורעניות ומכל גזירות קשות וניצל מכל מיני כשפים שהוא ימלט
לנא משיזיב לנו ומפרק לנא ומלט לי אנא אנא פלי' מכל דבר רע ומציל אותי מכל
גזירות קשות ומכל מיני פורעניות למען הגדול (!) לפיכך אנו חייבין להלל
ולפאר ולהודות לשבח לרומם להדר לברך לגדל ליחד להקדיש ולהמליך מלך אדיר
מלך אביר מלך אמת מלך אחד מלך אחרון וראשון מלך אדון מלך אמיץ מלך ברור
מלך ברור מלך בחור מלך בורא מלך בוחן מלך גדול מלך גבור מלך גאה מלך גואל
מלך גובה מלך גנון מלך (דר במרומים) מלך דגול מלך דיין מלך דורש דמים מלך
דובר ומקים מלך דובר שלום מלך דורש צדקה מלך הדור מלכוש מלך הוגה המולה
מלך הוד מלך הדר מלך ועד מלך ותיק מלך אומר ועושה מלך שך מלך זוכר הנשכחות
מלך זוקף כפופים מלך זוכר רחמים מלך חסיד מלך חסין מלך חנון ורחום מלך חי
העולמים מלך חי וקים מלך חזק מלך חוקר כליות מלך חנון (!) דלים מלך חי
החיים מלך חוצב להבות אש מלך טוב ומטיב מלך טוב וישר מלך טהור ומטהר מלך
טוב לטובים ולרעים מלך טוב לקוויו מלך יחיד מלך ישר מלך יקר מלך יודע ועד
מלך יושב כסתר מלך יציב מלך יתרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך () כסא בצדק
מלך כובש כעשים מלך לובש צדקה כשריון מלך לעד לעולם מלך לוהט מלך לובש
רחמים מלך מוחל מלך ממת ומחיי (!) מלך מכפר מלך מעביר מלך מכסה מלך מדובר
(?) מלך מוריד ומעלה מלך מוריש ומעשיר מלך משפיל ומרומם מלך מטריף ומכלכל
מלך מפרנס ומעורר מלך מרום ונשא מלך מלא רחמים מלך מלא זכיות מלך מהולל
מלך מלכותו לנצח מלך מושל על כל מלך מג () מלך מפליא פלאות מלך מצמיח
ישועה מלך מבטח ומשען מלך מחיר אסורים מלך מוציא אסירים מלך מליך (!)
מלכים מלך משובח ומפואר מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך נשא ונפלא
מלך נאמן ונכבד מלך נעים ונחמד מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נכו
מלך נצח נצחים מלך סומך נופלים מלך סובל עולמים מלך סתור מלך סתור להבות
אש וענני כבוד מלך סולח עונות מלך סגיא כח מלך עוזז וגבור מלך עליון ונורא
מלך עונה בצרה מלך עובר על פשע מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך
פודה ומציל מלך פועל ישועות מלך פוחח יד לכל מלך צדיק וישר מלך צח ואדום
מלך צופה עתידות מלך צור עולמים מלך צח צבי צבאות מלך קדוש מלך קרוב לקוראיו
מלך קנוא ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושתו למעלה מלך קדם מעונה מלך רם
ונשא מלך רחום וחנון מלך רם על רמים מלך רוכב ערכות מלך רוכב על כסא כבוד
ועל הכרובים ועל כנפי רוח מלך רוצה בתשובה מלך שוכן שחקים מלך שומע תפלה
מלך שדי מלך שוכן במעלות שדי מלך חקיף מלך חמים דרכו מלך חולה עולם על
בלימה מלך חלתו במעלה ובמטה מלך ששמו מלך מלכי המלך' הקב"ה ולו המלוכה
והגדולה והרחמים והסליחות מלך הסולח לכל עוני הרופא לכל חלולאי מלך שהוא
עושה עמנו אות לטובה בעבור שמו הגדול שנ' מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו
לישראל לך יי"ו הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך
אדוני האדונים לך אדוני (רם) תנשא לכל לראש, ה.

38-39 SHQ 22-24. בליתיה"ה...

39 Cf. BT Pesahim 56a; Sifre Devarim 8306, ed. Finkelstein, p. 342.

(28) R. Ishmael said: Metatron, (29) the great prince of testimony, said to me, I give testimony based on this testimony (30) regarding the Lord, God of Israel, the living and existent God, (31) our Lord and our Master, that from His precious seat and up (32) is 1,180,000,000 (parasangs.) His height is 2,300,000,000 (parasangs,) (that is) His height (33) (in parasangs.) And from His right arm to His left arm (34) is 150,000 (para-sangs.) From His right eyeball to His left eyeball (35) is 300,000 (para-sangs.) The skull of His head is 333 and three (= 3,330,000,003) (para-sangs.) (36) The crowns on His head are (600,000), corresponding to the (number of the) Israelite minions. (37) Therefore is He called the great, mighty and awesome God. (38) Beliteh (blytyh), yedidot (ydydyt), El ('1), Hai (hy), Kilta (kylt'), Bizta (byzt'), Hamqoq (hmqvq), (39) Haqtat (hqtat)

40 זאת תפלה ר' ישמעאל
41 מי ימלא גבורות יהו"ה אלהי
42 ישראל וישמיע כל תהלתו ברוך שמו
43 בקדושתו ומרומם זכרו בתפארת
44 עוזו מי יוכל להבין להגיד
45 גבורותיו ועוצם נפלאותיו וסגיאיות כח מעשיו
46 ומי יוכל לידע ולהבין חקר כבודו וכבוד
47 אשר אין לה תחלה איכה תהי לו תכלה
48 אשריהם ישראל אשר שמו בו מבטחם
49 ובמצוותיו בחרו והוא ברוך שמו בחר
50 והגיד דבריו להם מה שלא עשה לכל
51 אומה ולשון שנ' מגיד דבריו ליעקב חקיו
52 ומשפטיו לישראל לא עשה כן לכל גוי ומשפטי'

40 זאת-ישמעאל: חסר, ב ה. 41 יהו"ה: ה', ב. 42-41 אלהי ישראל: חסר, ב; מלך מלכי המלכים, ה. 42 וישמיע: ישמיע, ב; ומי ישמיע, ה. כל: קול, ג. תהלתו: תכלתו ממה' בהו"ש ומי יוכל לספר ולהשמיע תהלתו, ב; תהלות מלך, ה. 42-44 ברוך-עוזו: חסר, ב ה. 44 עוזו: עזו, א. מי: ומי, ב ה. להבין: חסר, ב ג ד ה. 45 ועוצם: ועצם, א ג ד. ועוצם-כח: וכח, ב; סגיא כח ומי יוכל להגיד כח, ה. 46-47 ומי-תכלה: מי יוכל לספר רוב פלאותיו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו, ב; ומי יוכל לספר רובי פלאותיו ומי יש בו בינה לחקר כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו, ה. 47 תהי לו: תהלתו, א. 48 בו בטחונם: בטחונם עליו ית', ב; בטחונם עליו, ה. 49 ובמצוותיו: ובמצוותיו, א ב; ומצוותיו, ה. בחרו: חפצים מאד, ב; חפצו מאד, ה. 49-70 והוא ברוך שמו-לעבדך באמת: חסר, ב ה. בחר: בחר, א ג ד. 51 שנ': שנאמר, ג; שנא', ד. 52 ומשפטי': ומשפטים, א ג ד.

Ps 106:2. מי ימלא... 41

SHQ 11, variant readings. מי ימלא... 41-88

Cf. M Yoma 8:9. אשריהם... 48

Ps 147:19-20. מגיד דבריו... 51-53

Qetef (qtp), Baavur (b^cbvr), Masos (mśvś). Blessed be the name of His glorious kingdom forever. (40) This is the prayer of R. Ishmael: (41) Who can declare the mighty acts of the Lord, God of (42) Israel, and (who can) recount all His praises. Blessed be His name (43) in His holiness, and may His name be exalted in the splendor of (44) His strength. Who can understand (well enough to) recount (45) His mighty acts and the essence of His wonders and the greatness of the power of His deeds. (46) And who shall be able to know and to understand the boundaries of His glory and glory (47) which has no beginning, how can it have an end? (48) Happy is Israel, who have put their trust in Him (49) and who chose His commandments. And He, blessed be His name, chose (50) to tell His words to them, which is something which He did not do for any other (51) nation or people, as it is stated (in Scripture): "He tells His words to Jacob, His laws (52) and His statutes to Israel; He did not do that for any people,

105 רבבות וחמש מאות פרסאות גבהו וכן
 106 שלשמאל אסתמ"ץ שמו מקרסלו עד
 107 ארכובותיו תשע עשרה אלפים רבבות
 108 וחמשת אלפים ומאתים פרסאות גבהו
 109 כך שלימין ושלשמאל שוקו שלימין קנגב"ר
 110 מהדי"ה פוסק"ס שמו אצל שמו ררג ממנה
 111 זזי"א שמו מארכובותיו עד ירכיו שנים עשר
 112 אלפים רבבות פרסאות ואלף ומאתים גבהו וכן של
 113 שמאל ארכובו שלשמאל חסמנג"ץ המי"י ושל
 114 שמאל מנהנוהדי"א שמה ירר שלימין ששנוסתפרנס"י
 115 שמו ושלשמאל תפגני"ה זזי"א שמו מירכותיו

106 אסתמ"ץ שמו: קרסוליו של ימין חצמנהימתי"ה טשק"ט שמו ושל שמאל אסתמ"ץ שמו, ב; קרסלו של ימין חצמנהימתי"ה טשק"ט שמו ושל שמאל אסתמ"ץ שמו, ה. מקרסלו: מקרסוליו, א ב ג; מקרסלו, ה. 107 ארכובותיו: ארכובותיו, ד. תשע עשרה: י"ט, ב. רבבות: חסר, ה. 108 וחמשת: וד' (!), ב. אלפים ומאתים: חסר, ב. 109 כך: וכן, ב. ה. שלימין ושלשמאל: שלשמאל, ב; שלימין ושל שמאל, ג; של שמאל, ה. 109-110 שוקו-ררג: חסר, א; שוקו שלשמאל קנגג"י מהרי"ה טשק"ט שמו וכן של ימין, ב; שוקו של ימין קנגג"י מהרי"ה טשק"ט שמו ושל שמאל, ה. 110 שמו: שמאל, ג ד. ררג: חסר, ג ד. ממנה: ממנה"ו, א ג ד; ממנה, ב. 111 זזי"א: וזזי"א, ב; וזזי"ה, ה. מארכובותיו: חסר, ד. ירכיו: ירכותיו, א ב ג ד. שנים עשר: י"ב, ב. 112 אלפים: חסר, ב. ומאתים: וד' (!), ב; ומאתים פרסאות גבהו, ה. 113 ארכובות שלשמאל: חסר, א ב ג; ארכובו של ימין, ה. חסמנג"ץ המי"י: חסר, ב; חסמנג"ץ המי"י שמו, ה. 113-114 ושל שמאל: שמה ושל שמאל, א ג ד; חסר, ב. 114 מנהנוהדי"א: מנהנו"ו הרי"ה, ב; מנה(ה) נוריא, ה. שמה: שמאל, ב. ששנוסתפרנס"י: ששפוס"ץ פרס"ב, ב; ששנוסת פרנס"י, ה. 115 תפגני"ה זזי"א: תפג"ט חזיז"א, ב; תפגני חזיז"א, ה.

106 SHQ 56; SHS 25-26; SDR 61; MR 57-58 and 61.

106-108 ... מקרסוליו: SHQ 56-58; SHS 26-28; SDR 58-60; MR 59-60; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116.

109-111 ... שוקו: SHQ 58; SHS 28-29; SDR 61-62; MR 62-63.

111-113 ... מארכובותיו: SHQ 59; cf. SHS 29-30; MR 63 and cf. 69; SDR 63; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

113-114 ... ארכובו שלשמאל: SHQ 60; SDR 64; MR 65-66.

114-115 ... ירר שלימין: SHQ 61; SDR 64-65; MR 66-68.

115-116 ... מירכותיו: SHQ 61, cf. line 73; cf. SHS 29-30; SDR 65-66 and cf. line 67; cf. MR 68-69; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 116.

(105) 10,000,500 parasangs of height and so (106) is the left. Its name is Astematz ('stmg). From His ankle to (107) His knees (is a distance of) (108) 190,005,200 parasangs of height. (109) The right and the left (sides) are the same. The name of His right calf is Qangever (110) Mahadiah Posasqas (qngbr (110) mhdyl pvssqs)... (The) name (of the left calf is) Rereg Mammah (111) Zazia (rrg mmnh (111) zzy'). From His knees to His thighs is (112) 120,001,200 parasangs of height, and so is (113) the left. The name of the (right) knee is Tasmangatz Hamay (tsmngg hmyy), and the name of the (114) left (knee) is Manhanuhadia (mnhnhdy'). The name of the right thigh is Shashnustafarnasin (ššnvtstpmnsyn), (115) and the name of the left (thigh) is Tafagnia Zizia (tpgnyh zyzy'). From His thighs

116 עד צוארו כ"ד אלפים רבבות פרסאות מתנ"י
 117 מתנ"יו מתנה"ו אתנס"ה ידידיה שמו ועל לבו
 118 כתו' שבעים שמות אלו
 119 צ"ח צד"ק צחיאל צור"י צבי (!) צד"ק כס"ף פח"ן
 120 צבאות שד"י אלהיים יהו"ה צ"ח דגו"ל אדו"ם ססטז"ו (!)
 121 אע"ז אי"ה אה"ו ה"ב י"ה ה"ו ו"ו צצ"ץ פפ"ף נ"ן ה"ה
 122 ח"י ח"י רוכ"ב ערבות"י ל"ה ה"ה ו"ה ממ"ם ננ"ן הו"ו
 123 י"ה יה"ה חפ"ץ הצ"ץ אי"י ו"א צע"א זע (!) אע"ז קדו"ש
 124 קדו"ש קדו"ש קש"ר ר"ז ז"ך ניט"ר ניט"ר ל"א ל"א
 125 יו"ד אלי"ף הא"ן פא"ף יא"ו ככ"ב בב"ב טט"ט ככ"ך

116 עד: ועד, ב. ה. כ"ד: עשרים וארבע, א. ג; עשרים וארבע, ד. ה. מתנ"י: ומתנ"י, א ג ד ה; ומותני, ב. 117 מתנ"יו מתנה"ו: מותניו מותניה"ו, ב; מתניו מתניה"ו, ה. אתנס"ה: אתסג"ה, א ב. ה. ידידיה: ידידי"ה, א ג ד. 118 כתו': כתוב, א. ה. כתובים, ב. אלו: ככה, ב; חסר, ה. 119 צח: צץ, ה. צור"י: צור"ר, ב. ה. צבי, א ב ג ד. כס"ף: סע"ף, א ג ד ה; סע"ף סרע"ף, ב. פח"ן: כוה"ן, ב; סח"ן, ה. 120 יהו"ה: ל"ה ו"ה, ב. ה. אדו"ם: אדום, א; ואדו"ם, ב. ססטז"ו: ססטז"ז, א ג ד; סס"ס, ב. ה. 121 אע"ז: עא"א אא"א, ב; ואע"א, ה. אי"ה: אי"א, ב. ה. ה"ב י"ה: רכ"ה, ב. ה. ה"ו וו"ו: ה"ה ה"ו ו"ה, ב. נ"ן: כ"ן, ב. 122 ח"י ח"י: ח"י ח"י ח"י, א ד. ה. 123 יה"ה: חסר, ב. הצ"ץ: חב"ץ, ב. אי"י ו"א: איז"א, ב. ה. צע"א: תע"א, ב. זע: ז"ע, א ג ד; חסר, ב; זא, ה. אע"ז: אע"א, ב. ה. 123-124 קדו"ש קדו"ש קדו"ש קדו"ש: קק"ק, א ב ג ד. ה. 124 ר"ז: ר"ו, א; (ס)ס, ה. ניט"ר ניט"ר: גבור, ב; ניט"ר, ג. ה. 125 אלי"ף הא"ן: הא"ן אלי"ף צימ"ן, ב; הא"ן, ה. פא"ף פא"ף כו"ף, ב. יא"ו: רא"ו, א ג ד; רא"ו יי"י יי"י, ב; רא"ו (ו"ו) וו"ו ו"ו, ה. ככ"ב: ככ"ר, א. ה. ככ"כ, ב; חסר, ד. בב"ב: חסר, ב. ככ"ך: ככ"ר, ב. ה. כליל: פל"ל, ב. ה.

116-117 ... מתנ"י: SHQ 63; SHS 30; SDR 66; MR 70.

117-126 ... ועל לבו: SHQ 63-73; SHS 36-41; MR 70-83; Sefer Hanokh, ed. Jellinek, p. 114; 'Otiot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, pp. 350 and 354.

(116) to His neck is 240,000,000 parasangs; its name (!) is Matni
 (117) Motnav Matanhu Atnasah Yedidiah (mtny (117) mtnyv mtnhv 'tnsh ydydyh) and on His heart (118) are written these seventy names:
 (119) Tzah (sh), Tzedeq (sdq), Tzabiel (shy'l), Tzuri (svry), Tzvi (shy), Tzadiq (sdq), Kesef (ksp), Pahan (phn), (120) Tzevaot (sb'vt), Shadai (šdy), Elohim ('lvhym), YHVH, Tzah (sh), Adom ('dvm), Samtezo (smtzv), (121) Aaz ('z), Ayah ('yh), Ahu ('hv), Hav (hb), Yah (yh), Hu (hv), Vavav (vvv), Tzatzatz (ssg), Pafaf (ppp), Nan (nn), Hah (hh), (122) Hai (hy), Hai (hy), Rokhev Aravot (rvkb crbvt), Yah (yh), Hah (hh), Vah (vh), Mamam (mmm), Nanan (nnn), Havu (hvv), (123) Yah (yh), Yahah (yhh), Hefetz (hps), Hatzatz (hss), I ('y), Va (v'), Tzea (s'c'), Za (z'), Aaz ('z), Qadosh (qdvš), (124) Qadosh (qdvš), Qadosh (qdvš), Qesher (qšr), Raz (rz), Nitar (nytr), Ya (y'), Ya (y'), (125) Yod (yvd), Alef ('lp), Han (h'n), Paf (p'p), Yau (y'v), Kakhakh (kkk), Bavav (bbb), Tatat (ttt), Kakhakh (kkk),

126 כל"ל ס"ס אתת"ו בשכמל"ו
 127 צוארו י"ב אלפי רבבות וחי מאות פרסאות גבהו
 128 חנניה"ו בההיק"ץ שמו עגול ראשו שק אלפי רבבות
 129 ול"ג ושלש פרסאות ומה שאין הפה יכול לדבר
 130 ושאר האזן יכולה לשמוע אתרה"ו דרי"א
 131 ענוסיה שמו זקנו רבוא ואלף וחמש מאו פרסאו
 132 הדרקמסיה שמו ומראה הלסתות ומראה
 133 הפני כדמות רוח וכצורת נשמה אין כל בריה
 134 יכולה להכירו גויתו כחרשיש זיוו מובהק נורא

126 ס"ס: ס"ס, א; ס"ס, ב. אתת"ו: אותיות, ב; איותיות, ה. בשכמל"ו: ברור שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ה. 127 י"ג: שלשה עשר, א ג ד ה. אלפי: אלפים, א ב ג ד ה. וחי מאות: ושמונה מאות, א ג ד; וחי, ב; ושמונה מאות, ה. גובה: גובה, ב; גובה צוארו, ה. 128 חנניה"ו: סנניה"ו, ב ה; חנניה"ו ג. בההיק"ץ: ובההיק"ץ, ב; בנהיק"ץ, ג; ובההיק"ץ, ה. ש: שלש מאות, א ד ה; ג' מאות, ג. אלפי: אלפים, א ב ג ד ה. 129 ול"ג: ושלשים ושלש, א ד; ושלשים ושלש, ג; רבבות ושלשים ושלש, ה. ומה: מה, ד; מה מה, ה. יכול: יכולה, א. 130 ושאר: ואין, ב. אתרה"ו דרי"א: אח"ר הודרי"ה, ב; אח"ר הו(ר)די"א, ה. 131 ענוסיה: עטסיה עטסיה, ב ה. חמש מאו פרסאו: וחמש מאות פרסאות, א ג ה; וחי' פרסאות, ב. 132 הדרקמסיה: הדר"ק מסיה, א; הדרקמסיה, ה. הלסתות: הפנים, ב ה. 133 הפני: הלסתות, ב ה. בריה: נשמה, ה. 134 להכירו: להזכיר, ב. מובהק: מבהיק, ב.

127-128 ... צוארו. SHQ 73-74; SHS 41-42; MR 85-87; SDR 67-68; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 117.

128-130 ... עגול ראשו. SHQ 74-77; SHS 42; SDR 68-69; cf. MT 87-88 and 93-94; cf. Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

129-131 ... ומה שאין הפה. SHQ 75-77; MR 95; Sefer Yetzirah, long version 4:3, ed. Warsaw, 1884, pt. 2, p. 32a; BT Rosh Hashanah 27a and Shavu'ot 20b; Sifre Bammidbar §102, ed. Horowitz, p. 100.

131-132 ... זקנו. SHQ 77-78; SHS 46; SDR 91-92; MR 130, cf. line 136; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

132-134 ... ומראה הלסתות. SHQ 78-79; SDR 82-84; MR 118-119; cf. Hekhalot Rabbati 4:3, ed. Wertheimer, p. 62 and ed. Jellinek, p. 86 and ibid. 10:1, ed. Wertheimer, p. 84; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.; Schäfer, Synopsis §§102 and 159.

134-135 ... גויתו כחרשיש. Dan 10:6; SHQ 79-80; SHS 46-47; MR 120-121; SDR 84; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

(126) Kalal (kl), Sis (sys), Atatyō ('tṭyv). Blessed be the name of His glorious kingdom forever. (127) The height of His neck is 130,000,800 parasangs; (128) its name is Ḥanagihu Behahiqatz (ḥngyhv bhhyqz). The circumference of His head is (129) 3,000,000,033...parasangs, which is that which the mouth cannot express (130) nor the ear hear; its name is Atarhu Daria (131) Anusiah ('trhv dry' (131) 'nvsyh). His beard is 11,500 parasangs; (132) its name is Hadraqmasia (hḏrqmsy'), and the appearance of the cheeks and the appearance (133) of the face is in the image of the spirit and in the form of the soul (such that) no one is (134) able to recognize it. His body is like tarshish.* His splendor is luminous and awesome

*The meaning of tarshish is unclear; see note to SDR line 84.

135 מחוך החשר וענן וערפל מקיפי אותו כל שרי
 136 הפני נשפכי לפניו לכך אין בידינו מדה אלא
 137 שמות מגולין לנו כחוטם פגבציה"א שמו
 138 אברפסטי"א שמו לשונו מסוף העולם עד
 139 סופו שנ' מגיד דבריו ליעקב וגו' כל שאינו
 140 חותם בפסי זה הרי זה שוגה מגיד דבר' ליעק'
 141 חק' ומשפ' ליש' אסגוה"ו ואיר"א שמו רוחב
 142 מצחו שלשה עשר אלפי' (וח') פרסאות מססניה"ו

135 מקיפי: מקיפין, א ב ג ד. 136 הפני נשפכי: הפנים נשפכין, א ג ד; הפנים נשרפים, ב ה. לכך: כתיקון, ב ה. 137 מגולין: מגולים, ג. החוטם: החוש"ס, ה. פגבציה"א: לגבציה"א שמו, ה. 138 אברפסטי"א: איברגסטיה"א, א ג ד; אברג"ג טפיה"ה, ב; אברגסטיה"א, ה. עד: ועד, א ב ד. 139 וגו': וגומ', א; וכו', ג ד; חקיו ומשפטיו לישראל, ה. 140 חותם: יודע לחותם, ב. בפסו' זה: בפסו' זה, א ג; זה הפסו', ב; בפסו' הזה, ה. מגיד: שנ' מגיד, ב. דבר' ליעק': דבריו ליעקב, א ב ג ד. 141 חק' ומשפ' ליש': חקיו ומשפטיו לישראל, א ג ד; חסר, ב ה. אסגוה"ו ואיר"א: אסגיה"ו ואיר"א, ב; אסגוה"ו ואיר"א, ד. 142 שלשה עשר: י"ג, ג. שלשה פרסאות: חסר, ב ה. אלפי' (וח'): אלפים ושמונה, א ג ד. מססניה"ו: מעסגיה"ו, ב; מססגיה"ו, ה.

135-136 ... כל שרי הפני. SHQ 81-82; SHS 47; SDR 86; MR 121-122; BT Sotah 42b; Shabbat 62b; Hullin 47b and Sukkah 36a; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73; Ibid. 10:1, ed. cit., p. 84; Schäfer, Synopsis §§104 and 159.

136-137 ... אין בידינו. SHQ 81-82; SHS 47-48; SDR 87-88; MR 122.

137-138 ... החוטם. SHQ 82-83; cf. SHS 48; SDR 88; MR 123-124 and 134.

138-139 ... לשונו. SHQ 83-84; SHS 50-51; SDR 89; MR 126-127 and 129; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

139 ... מגיד. Ps 147:19.

139-141 ... כל שאינו. SHQ 83-84, variant readings; SHS 51; SDR 111; MR 127-128; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 122.

140-141 ... מגיד. Ps 147:19.

141-143 ... רוחב מצחו. SHQ 84-85; SHS 51-52; SDR 75-76; MR 103-104 and 133; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 118.

(135) from within the darkness, and cloud and fog surround Him. All the princes (136) of the presence (supplicate before Him, as obediently as water) poured out (from a pitcher.) Therefore, we have no measurement in our hands save (137) the names, (which) are revealed to us alone. The name of the nose is Pagavtzatziya (pgbṣṣy'), (138) its name is Avarpafatkhia ('brpṣṣy'). His tongue (extends) from one end of the universe until (139) the other, as it is stated (in Scripture): "He tells His words to Jacob, etc." Whosoever does not (140) conclude with this verse, errs. "He tells His words to Jacob, (141) His laws and statutes to Israel." Its name is Asasguhu Vaira ('ssgvhv v'yr'). The width (142) of His forehead is 13,008 parasangs; its name is Masasnihu

143 יואינג'אג'ים שמו על מצחו כתר' ע"כ אוחיות אלו
144 יהיו היה ירה"ה היי"ל יהי"ה היה ויהי"ה יהיו ויהי"ה
145 רחמייה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה
146 ויהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה
147 למינן רבוא ואלף ויהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה יהי"ה
148 שלימין אור היה אטסיסו"ם שמו והשר שלו
149 רחביאל שמו ושלמטל מטטגרימצי"א שמו וזימקל
150 היוצאים ממנו אוריהן לכל הלובים שבעין זמינו

143 יואיאנג'ס: ינאליא ג'ט, ב; ינאליא (ג'ט), ה. כתו' ע"ב: כתוב
שבעים ושנים. א ד; כתיב, ב; כתוב ע"ב, ג; כתוב שבעים ושנים, ה. אחיות
אלו: חסר, א אותה, ה. 144 יהי': ירהיו, ב. ויהי': יוהי, ב.
לוה: ה"ח היי, ב. ה. ילוי' חסר, ב. 145 יוהיו': רהיו,
א ב ג ד ה. יוהיו': יויו היי, א ג ד. יהויו': איי היה יוה יוה היי, ב;
יוהי' היה יוהי יהיו'. יוהיי' ינהיי', ב. ויהי' חסר, ב.
רהיו': רהיו יהיו', ב. ה"א: היה היי, א. 146 (קמפ) תהי' (כתרא): חסר,
ב. 147 וה' מאות: וחמש מאות, א ג ד ה; ות"ק, ב. של שמאל: שלשמאל, ב.
148 אור היה: אויר ההי', אן אדרינהי', ב; אורייה, ג; אורייה, ה. אטסינו'ס:
שטאטינסמו'ס, ב; אטסינו'ס, ב. 149 רהביאל: רהביאל, ב. ולשלמל ועל
שלשמאל, ב. מטטרגיעמציל': שהוא'ל מטט' גרופעציליא, ב; מטט'ר יעמציליא, ה.
וזיקוקי: זזיקוקין, א ב ג ה; זזיקוקים, ד. 150 היוצאים: היוצאין, ב ג ה.
אורייה: אורייה, א. לכל: לכל הכרות, א ג ד ה; לכל בריון, ב. הלבוין:
הלבוין, א ד; הלבו, ב.

143-146 ... על מצחו כתו': SHQ 85-89; SHS 53-55; MR 104-110.

146-148 ... שחור שבט: SHQ 89-80; SHS 57-58; SDR 76-77; MR 111-114;
Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

148-149 ... : והשר שלו. SHQ 90.

149-150 . . . וזיקוקי: SHQ 130; MR 114.

150-153 ...הלויין: SHQ 90-91; SDR 78-80; MR 114-116; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 119.

(143) Yuayangas (mssnyhv (143) yv'yy'ngs). On His forehead are written these seventy-two letters: (144) YHV, HHV, YVH, H', HY, YH, H', HH, VVH, YYY, HV, VH, (145) YVYHV, HH, YH, YHV', HV, VYHY, YHY, VYH, YHV, H', HH, YHV, V', HY', HV, H'.* The black of His right eye (147) is 11,500 parasangs, and so is the left; (148) its name is Or Hayah Atatisos ('vr hyh 't'ysvs), and the name of its (guardian-)angel is (149) Rah-viel (rhvy'l). The name of the (black of the) left eye is Matatgriama-tzia (mttgr'ymsy'), and the light of the sparks (150) that go out from it (goes) out to all. The white of His right eye

*One of these seventy-three letters is presumably to be omitted.

151 שחים רבבות ימינו) שחים רבבות ושנים אלפי
152 פסאות וכן לשמאל שלמנו פדרססס"א שמו
153 ושלמאל בדקצת"א שמו משמך ימינו ועד
154 שכם שמאלו י"ו אלפי רבבות פסאו שכם שלמין
155 טטגהי"ז אכנ"ז שמו ושלמאל חתמההינ"א
156 שמו ושם אחר לו שלמחצנ"א שמו מזרוע ימינו
157 ועד זרוע שמאלו י"ב אלפי רבביו פסאו זרועותיו
158 כפולים זרוע שלמין אכנ"א זזיגועס"א שמו שלו

151 ימינ() שנים רכבות: חסר, א ג ד ה; ימינו שנים שנים רכבות, ג.
שנים רכבות (תבא): כ"ב רכבות, ב. ושנים: ושני, ב; ושני, ה. אלפי:
אלפי, א ד; חסר, ב. ה. 152 שלמינו: ושנו, ב. פדכסס"א: פדכססס"א
בזקוח"א, שמו: חסר, ב. 153 ושלשאל-שמו: חסר, ב. 154 שש עשרה,
א ג ד ה. שש: ושכס, א ג ד ה. 155 טטה"ז: מטטה"ז, א ג ד; שמו מטט-
גריא"א עגני"ו, ב; מטטגריא"א, ה. אעגני"א: עגני"א, שמו: חסר,
ב. ושלשאל: ושמו שלשאל, ב. תתמתיכני"א: תתמתיכני"א, ב. תתמחצני"א, ה.
156 שמו (קמא): חסר, ב. אחר: א', ב. לו: יש לו, ב. שלחחצני"א שמו:
שלמי"א ינגיא"ל, ב. 157 ועד: עד, א ב. ייב: שנים עשרה, א ד. ה. אלפי
רבו"ו פראסו: אלפי רכבות פראסו (וכן להלן) א. ה. 157-160 זרועותיו-
פראסו' (קמא): חסר, א. זרועותיו: זרועות', ד. כפולים: כפולין, ד.
158 גבר"ה זזיגועכ"ס: גברהזזי"א סכ"ו, ב; גבר"ה זזיאעכ"ס, י ג; גברהזזי"א
ככט"י, ה.

153-156 ...משכם ימינו. SHQ 91-92; SHS 59-60; SDR 92-93; MR 139-140;
Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 120.

154-156 ... שכם שלימין: SHQ 92-93; MR 140-143.

156-157 ...מזרוע ימינו: See above, lines 33-34; SHQ 93-94 and cf. lines 17-18; SDR 97; MR 143-144.

157-158 זרועותיו כפולים: SHQ 94; SDR 96; MR 144-145; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87 and *ibid.* 11:2, ed. cit., p. 86; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121; Schäfer, Synopse §§164 and 167.

158-159 ... זרוע שלימין: SHQ 94-95; SHS 60-61; SDR 93-94; MR 145-148;
Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

(151) is 22,000... (152) parasangs, and so is the left. The name of the right is Padarkasasia (pdrkssy¹), (153) and the name of the left is Bazaqtazia (bzqsty¹). From His right shoulder to (154) His left shoulder is 160,000,000 parasangs. The name of the right (shoulder) is (155) Tatehiz Aangaz (ttghyz¹ngz), and the name of the left (shoulder) is Tathamhinania (ttmhynny¹), (156) and its has another name (too, which is) Shalmahtzania (šlmbšny¹). From His right arm (157) to His left arm is 120,000,000 parasangs. His arms (158) are crossed. The name of His right arm is Gavrah Zaziguakhas (gbrh zzygv¹cs), and

159 שמאל מטגהצציה"ו שמו אצבעות ידיו ט"ו אלפי'
 160 רבבו' פרסאו' וג' אלפי' פרסאו' וכל אצבע ואצבע
 161 וכן שלשמאל שלמין תחתתצמ"ץ גגמ"ת
 162 גושמ"ש גגנש"ש שמר"י ושלשמאל תחמ"ץ
 163 ית"ת תחמ"ת אגמ"ץ יושנש"ש שמס וכן אתה
 164 הוא מורה מן הגדולות והולך כפות ידיו ד' אלפים
 165 רבבו' פרסאו' וכן שלשמאל שלמין הוזז"א אטגר"י
 166 שמו ושלשמאל אשהזז"א שמו אצבעות רגליו
 167 י' אלפים רבבו' פרסאו' בכל אצבע ואצבע וכן של
 168 שמאל שלמין אנדמ"ץ אדמ"ת בכמנ"ס ככתהמ"ס
 169 ושלשמאל יוזני"ץ נזני"ץ הקמ"ת אמו"ן ותהמו"ס
 170 וכמו של הידים אתה מונה והולך לפי' נק' האל הגדול

159 מטגהצציה"ו: ממגיצציה"ו, ב; מטגהצציה"ו, ג; מטגהצציה"ו, ה. ט"ו:
 חמשה עשר, ד; עשר, ה. 160 וג': ושלשת, א ד. וג'–פרסאו': חסר, ב ה. וכל:
 בכל, ב ה. 161 תחתתצמ"ץ: תתצמ"ץ, ב. גגמ"ת: גגמ"ת, ב ה. 162 גושמ"ש:
 גגש"ש, ב ה. גגנש"ש שמר"י: חסר, ב; גגנש"ש, ה. תחמ"ץ: תצמ"ץ, ב ה.
 163 ית"ת: חסר, א ב ג ד ה. אגמ"ץ: אגמ"ץ, ב; אגמ"ץ אצמ"ת, ה.
 יושנש"ש: ושושנש"ש, ב ה. שמס: שמ"ס, א ג; חסר, ב. 164 הוא מורה: מונה,
 ב ה. הגדולות: הגדול, ב ה. והולך: ואילך, ב. ידיו: רגליו, ב ד. ד':
 ארבעת, א ה; עשרת, ד. אלפים: אלפים ארבעת אלפים, ד. 165 הוזז"א: הוזז"א,
 א ג ד ה. אטגר"י: אטגר"י, ב. 166 אשהזז"א: אשהזז"א, ב; אשהזז"א, ד.
 167 י': עשרת, א ד ה; שלמין י', ב. פרסאו': פרסאו' רבבות
 פרסאות, ה. 168 אנדמ"ץ: אתרמ"ץ, ב; אדומ"ץ, ה. אדמ"ת: אתרמ"ת, ב.
 בכמנ"ס: ברמנ"ס, ב. ככתהמ"ס: ככתהמ"ס, א; ככתהמ"ס ואהו"ז, ב; ככתהמ"ס,
 ד; ככתהמ"ס ואהו"ז, ה. 169 יזני"ץ: זכני"ץ, ב; יזני"ץ, ה. נזני"ץ:
 נזני"ץ, א; זכני"ץ, ב; כזני"ץ, ד; כזני"ץ, ה. הקמ"ת: התמ"ת, ב.
 אמו"ן: אהו"ז, א ב ג ד ה. ותהמו"ס: חסר, ב; ותהמו"ס, ה. 170 וכמו של
 הידים: וכשהידיים, ב ה; וכמו שלהידיים, ג. לפי' נק': לפיכך נקרא, א ב ג ד ה.

159–164 ... אצבעות ידיו: SHQ 97–100; SHS 63–65; SDR 98–101; MR 152–157;
 Sod Ha'Egoz, ed. Dan, p. 80; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 121.

164–166 ... כפות ידיו: SHQ 96–97; SHS 62–63; SDR 96–97 and cf. line 120;
 MR 149–152; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

166–170 ... אצבעות: SHQ 100–102; SHS 65–67; SDR 103–106; MR 157–163;
 Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a; Salmon b. Yeruhim, ed. cit.,
 p. 121.

170–172 ... לפי' נק': SHQ 102–104; MR 163; Dt 10:17; Neh 9:32; Salmon
 b. Yeruhim, ed. cit., p. 122.

(159) the name of the left (arm) is Matag-hatzatziyahu (mtghssyhyv).
 His fingers are 150,000,000 (160) parasangs, 3,000 parasangs (for)
 each finger, (161) and so is (it with) the left hand.) The (names
 of the fingers) of the right (hand) are Tatmat-tatzmatz (ttmttgmz),
 Gagmanat (ggmnt), (162) Gushmash (gvšmš), Gagnashash (ggñšš), Shamri
 (šmry). The names of the (fingers of the) left (hand) are Tatmatz
 (ttms), (163) Yatat (ytt), Tatmat (ttmt), Agagmatz ('ggmz), Yeshoshnim
 (yšvšnym), and thus you (164)...teach (them), (counting) from the thumb
 (and going) forward (across the fingers towards the pinky-finger.) The
 palms of His hands are 40,000,000 (165) parasangs, and so is the left (!).
 The name of the right one is Huzia Atagray (hvzy' 'tgryy) (166) and the
 name of the left is Ash-hazazia ('šhzy'). His toes (167) are 100,000,000
 parasangs (...) each toe, and so is (it) with the (168) left. The names
 of (the toes on the right foot) are Anadmatz ('ndmz), Adadmat ('ddmt),

171 הגבור והנורא שנ' כי יי"ק אלהיכם הוא אלהי האלהים
 172 ואדוני האדוני האל הג' אמר לי אמר לי
 173 חשבון פרסאות כמה שיעורן כל פרסה ופרסה
 174 ג' מילין וכל מיל ומיל י' אלפי' אמה וכל אמה ב'
 175 זרתות בזרת שלו ית' וזרת שלו מלא העולם כולו
 176 שנ' ושמם בזרת תכן ר' נתן חלמירו של
 177 ר' ישמעאל אומ' אף החוטם נתן לי מדה וכן
 178 השפה וכן הלסתות אע"פ שנתן לי מדה המצח

171 יי"ק: ה', ב ד. אלהי: חסר, ה. 172 האדוני האל הג': האדונים וגומ',
 א; האדונים האל הגדול הגבור והנורא, ב; האדונים האל וכו', ד; האד' האל
 הנאמן שומר הבריית והחסד לאוהביו ולשמרי מצותיו ולאף דור, ה. אמר לי:
 אבל, ב ה. אמור: אמר, ב ה. לי (בתרא): חסר, א ג ד. 173 כמה: כולך כמה,
 ב. פרסה ופרסה: פרסא ופרסא, ה. 174 ג': שלש, א ג ד; שלשת, ה. י':
 עשרת, א ד ה. אמה: אמה ואמה, ב. ג': שתי, א ד ה. 175 זרתות: זדרות (!),
 א. בזרת שלו: חסר, ה. ית', יתברך, א ג ד; חסר, ב ה. וזרת שלו: בזרת
 שלא (!), ה. מלא: מלאו, ב ה. העולם: כל העולם, ב. כולו: כלו, א ג.
 176 שנ': שנ' מי מדר שבעלו מים, ב ה. תכן: תכן וכל בשליש עפר הארץ ושקל
 בפלס הרים וגבעות במאזנים, ב. 177 ר': רבי, ב. אומ': אומר, א ב ג ה.
 מדה: מדה מימין ומדה משמאל, ב; מדה ומדה מיומן, ה. וכן: ומן, ב.
 178 השפה: השפתים, ב. וכן הלסתות: והלסתות, ב. אע"פ: ואע"פ, ב; אף ע"פ,
 ג; אף על פי, ה. המצח: הטפח, ה.

171 Dt 10:17. כי יי"ק...

172–176 ... אמר לי: SHQ 103–106; SHS 2–3, 6–7 and 72–73; SDR 115–120;
 MR 164–171; Commentary of Judah Hayyat to Sefer Ma'arekhet Ha'elohut,
 ed. Mantua, 1558, p. 123b; Eleazar of Worms, Hilkhot Kavod, ed. Kamel-
 har, p. 31; Idem, Sefer Roqeah Haggadol, ed. Shniurson, pp. 21 and 110;
 'Otior Derabbi 'Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370; Massekhet Hekhalot,
 ed. Jellinek, p. 41 (=Ma'ase Merkavah, ed. Wertheimer, p. 56); cf.
 Kalir in Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 653; Eisenmenger, Entdecktes
 Judenthum, p. 4; Beraita Deshemu'el, ed. Eisenstein, pp. 545–546;
 Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 122.

176 Is 40:12. שמים...

176–179 ... נתן ר': SHQ 108–110; MR 130–134; Salmon b. Yeruhim, ed. cit.,
 p. 123, lines 7–9.

Bakhmanas (bkmns), (and) Bakhat-hanis (bkthnys), (169) and (the names
 of the toes on the left foot) are Yazuyan (yzvyyv), Nezuyan (nzvyyv),
 Haqmat (hqmt), Amon ('mvn), and Tahmos (thmvs), (170) and like the hands,
 you count (from the big toe) and proceed (across the foot.) Thus is
 He called the great, (171) mighty and awesome God, as it is stated (in
 Scripture): "For the Lord, your God, is the God of gods and (172) the
 Lord of lords, the great God (...)." He said to me: Say to me (173) the
 calculation of the measurement of the parasangs. Each parasang (174) is
 three mils, and each mil is 10,000 cubits, and each cubit is two (175) of
 His spans, may He be blessed, and His span fills the entire universe,
 (176) as it is stated (in Scripture): "And (He) gauged the heavens with
 a span." R. Nathan, the student of (177) R. Ishmael says: Even of the
 nose, he gave me a dimension, as well as (178) of the lip and as well
 as of the cheeks. Even though he gave me the measurement of the width
 of the forehead,

179 נתן לי מדה שלמה רוחב המצח כגובה צואר
 180 וכן הש(פה) כארך כחוטם כארך אצבע קטן
 181 וגובה לסתות כחצי עגול הראש וכן מדת שפתותיו
 182 ע"ז רבבו' פרסאו' שפתי העליונה גברהטני"א
 183 שמה והתחתונה השרגה"א שמה פיו אש אוכלה
 184 (כ)תר שבראשו ה' מאות אלף על ה' מאות אלף ישראל"ל

179 שלמה: של אמה, א; של כל אמה ואמה עד יה, ב; של אמה של עריה, ה. צואר:
 הצואר, ב. 180 הש(פה): השכס, א ב ג ד ה. כארך (קמא): באורך, א; כאורך,
 ב ג ד ה. החוטם: החוטם אורך החוטם, ה. כארך (כתרא): באורך, א ב ג ד ה.
 אצבע קטן: האצבע קטנה, ב. 181 וגובה: גובה, ב ג ד. לסתות: הלסתות, ה.
 מדת: מדת כל אדם, ב; מדת כל מדת האדם, ה. 181-183 שפתותיו-שמה: חסר, ב.
 182 ע"ז: שבעים ושבעה, א ד ה. 183 אוכלה: אוכלה אש כשהוא מדבר אכדרי"א שמו
 ומ שהוא רוצה גובה כינויו, ב; אוכלה () דבר הסריס"א שמו ומה שהוא רוצה
 מדבר (נוח) כינויו, ה. 184 (כ)תר: כתר, א ב ג ד ה. ה' מאות (קמא ובתרא):
 חמש מאות, א ד ה; ת"ק, ב; ת"ק מאות (!), ג. אלף (קמא): אלפים, ג. אלף
 (בתרא): חסר, ב; אלפים, ג. ישראל"ל וי"ש, ב.

179 Cf. Scholem, *Kiryat Sefer* 6(1930), p. 419. מדה של אמה

SHQ 110. רוחב המצח...

180 SHQ 110-111. וכן הש(פה)...

Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 123; cf. BT Bekerhorot 44a; Lieberman, *Sheqi'in*, p. 12; Maimonides, *Commentary to the Mishnah* to M Bekerhorot 7:1, ed. Kafih, vol. 3, p. 175. כארך אצבע קטן

SHQ 111, variant readings, SDR 91; cf. SHS 67-68; MR 129-130 and 135-136; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123. שפתותיו... 181-182

SHQ 111-112; SHS 67-68; MR 129 and 134-135; SDR 90; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123. שפתו העליונה... 182-183

SHQ 111-112; SHS 67-68; cf. SDR 90; MR 130 and 135; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123. והתחתונה... 183

SHQ 112; cf. SDR 26; MR 135-136; 'Otiot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 380 and ibid., p. 389. פיו אש אוכלה

SHQ 113-114; SHS 68; SDR 33-34 and 70-72; MR 96-98; *Pirge Rabbi Eli'ezer* ch. 4, ed. Warsaw, 1852, p. 9b; *Massekhet Hekhalot*, ed. Jellinek, p. 46; 'Otiot Derabbi Aqiva, text A, ed. cit., p. 366; *Hekhalot Rabbati* 5:1, ed. Wertheimer, p. 73; *Seder Rabbah Debereshit* 88, ed. Wertheimer, p. 24; BT Hagigah 13b; *Yalqut Re'uveni*, ed. Amsterdam, 1700, p. 24c; Schäfer, *Synopse* §§104 and 841. כתר שבראשו... 184-185

(179) he (also) gave me the measurement of (a cubit? see variant readings.) The width of the forehead is as the height of the neck, (180) and similarly is the lip as long as the nose, which is (itself) as long as the nose, which is as long as the little finger. (181) The height of the cheeks equals half the circumference of the head. The measurement of the lips (182) is 770,000 parasangs. The name of the upper lip is Gevarhatia (gbrhfy') (183) and the name of the lower lip is Hashargahi (hšrgy'). His mouth is consuming fire. (184) The crown on His head is 500,000 by 500,000 (parasangs); its name is Israel (yśr'l).

185 שמו ואכן יקרה שבין קרניו ישראל עמי לי ישראל"ל (!)
 186 עמי לי חקוק עליה דודי צח ואדום ראשו כחם פז
 187 כיונים (!) לחייו כערוגת הבושם ב' אלפי' רבבו' פרסאו'
 188 וכל מי שאינו חותם בפסו' זה שוגה לחייו כערוגת
 189 הבושם וגו' ידין גלילי זהב שוקיו עמודי שש
 190 חכו ממתקי' וכולו מחמד' אנטי"ה בוחי"י יחו"ץ
 191 טובטהו"ר יו"ד יו"ד יו"ד יו"ה יו"ה חסין יה קק"ק יו"ק

185 ישראל"ל: ישראל, א ג ד; י"ש שמו, ב. 185-186 עמי-לי: עמואל"י י"ש עמי"י
 אל"י, ב. 186 ואדום: ואדום דגול מרבבה, ב. כחם פז: קווצותיו תתלים, ה.
 פז: פז וגו', ב. 187 כיונים: עיניו כיונים על אפיקי מים וגו', ב; עיניו
 כיונים על אפיקי מים, ה. הבושם: הבושם וגו', ה. ב' שני, א ד ה.
 188 בפסו': בפסוק, ב ה. זה: ה', ב; הזה, ה. שוגה: הרי זה שוגה, ה.
 189 וגו': מגדלות מרקחים וגו', ב; וכו', ג ד; מגדלות מרקחים שפתותיו שושנים
 נוספות מור עובר, ה. שש: שש מיוסדים וגו', ב; שש וכו', ה. 190 חכו:
 כחו (!), ג. ממתקי': ממתקים, א ג ד ה; ממתקים וגו', ב. וכלו מחמד':
 וכלו מחמדים, א ג ד; זה דודי וזה רעי בנות ירושלים, ב; וכלו מחמדים זה דודי
 וזה רעי, ה. אנטי"ה: אגטי"ה, ב ה. בוחי"י: טחו"ן, ב ה. יחו"ץ: יחו"ן,
 ב ה. 191 טובטהו"ר: טו"ב טהו"ר, א ב ג ה. יו"ד: יו"ד, ב. יו"ה יו"ה:
 יה"ה, ב. חסין: יה; חסין"ל יו"ה, א; חסין"ל חסין"ל, ב. קק"ק: קדוש קדוש קדוש,
 ה. יו"ק: יהוה, ב.

SHQ 114-115; MR 98-99. ואכן יקרה... 185-186

Cf. Hos 2:15. ישראל עמי לי...

Song 5:10; SHQ 115-116; SDR 73; MR 173. דודי צח... 186

Song 5:11; SHQ 116; SDR 73; MR 174. ראשו כחם... 186-187

Song 5:12; SHQ 114; SDR 81-82; MR 174. כיונים 187

Song 5:13; SHQ 95-96; SDR 90; MR 174-175; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 123. לחייו... 188-189

Song 5:14; SDR 101-102; MR 175. ידין... 189

Song 5:15; SDR 106; MR 173. שוקיו... 189

Song 5:16; SDR 107; MR 173-174. חכו ממתקי'... 190

(185) And the gem between its (or, His) horns (has) "Israel, My people, is Mine; Israel, (186) My people, is Mine" engraved on it. My beloved is shining and ruddy. His head is finest gold. (187) (His eyes are) like doves. His cheeks are like a bed of spice; (they are) 20,000,000 parasangs. (188) And whosoever does not conclude with this verse, errs. "His cheeks are like a bed (189) of spice, etc." His hands are disks of gold. His calves are pillars of marble. (190) His palate is sweetness and he is entirely lovely. Antayah (n'tyyh), Boḥin (bvḥyn), Yaḥutz (yḥvṣ), (191) Tovtavor (ṭvṭḥvr), Yod (yvd), Yod (yvd), Yad (yd), Yah (yh), Yah (yh), Yah (yh), God is mighty! Holy, holy, holy is the Lord

ספרת הר הצופים
 למדעי הרוח והחברת

- 192 צבאות מ' כ' ה' כ'. מדת עיניו שלימין הד"ר וול"ר
 193 שמו אפרהצציה גובה אזניו כגובה מצחו
 194 שלימין אצטההי"א שמו ושלשמאל מנטוצציה"א
 195 שמו נמצא השיעור כולו רוב רבי רבב"ו אלפי
 196 פרסאו"ר גובה ואלף אלפי אלפי פרסאו"ר רוחב אמ'
 197 ר' ישמעאל כששאלתי הדבר הזה אמ' לי כל מי
 198 שיעור זה של יוצרינו ושכחו של יוצרנו
 199 שהוא מכוסה מכל בריה מובטח לו שהוא בן
 200 העולם הבא אמר ר' ישמעאל לפני

192 מ' כ' ה' כ': מלא כל הארץ כבודו, א ב ג ד; מלא כל הארץ כבד', ה. מדת
 עיניו גביניו, ב; גביניו כמדת עיניו, ה. וול"ר, א ב ג ד ה.
 193 אפרהצציה"ה: ושלשמאל אפרח צציה"ו שמו, ב; ושל שמאל אפדה"ה צציה"ו שמו, ה.
 194 שמו: שמה, ג. מנטוצציה"א: מנטהוצציה"א, א; מגוגה"ו צציה"א, ב; ()
 ג; מטגהוצציה"א, ה. 195 כולו: כלו, א ג; שלו, ב. רוב: רבי, ב; רובי, ה.
 אלפי: אלפים, ב. 196 אלפי: חסר, ב ה. רוחב: שלרוחב, ב; רחב, ג. אמ':
 אמר, א ה. 197 ר': רבי, ב. כששאלתי: כשאמרתי, א ב ג ד ה. הדבר הזה: את
 הדבר הזה, א ג ה; דבר זה, ב. אמ' לי כל מי: אמר לו כל, א ג; לפני רבי
 עקיבא אמר לי כל מי, ב; אמ' לי כל, ד; לפני ר' עקיבא אמר לי כל, ה.
 198 שיעור: שהוא יודע, ב ה. זה: חסר, ב; הזה, ה. של יוצרנו: שליוצרנו, ג.
 יוצרינו: יוצרנו, א ד; יוצרינו זה (!), ב; יוצרו, ה. יוצרנו: יוצרינו, א
 ג ד; הקב"ה, ב ה. 199 מכל: מן הבריות, ב ה. שהוא בן: שהוא בין, א; לחי',
 ה. העולם הבא: העה"ב, א; וייטב לו בעה"ז משוב העה"ב והוא מאריך ימים
 בעה"ז, ב; העולם הבא ומאריך את ימיו בעולם הזה, ה. אמר: אמר, א; אמר לי,
 ב. ר': רבי, ב.

192 Cf. Salmon b. Yeruhim 16:78, ed. Davidson, p. 124. מדת עיניו ...

193-195 SHR 92; cf. MR 102-103, 110 and 137; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 124. גובה אזניו ...

195-196 SHQ 117-119; SHS 70-72 and cf. 5-6; MR 88-93; Hekhalot Rabbati 26:8, ed. Jellinek, p. 104; Salmon b. Yeruhim, loc. cit. נמצא השיעור כולו ...

196-200 See below, lines 201-204; SHQ 120-124 and cf. 125-127; SDR 109-114 and 126-144; Hai and Sherirah Gaon in Levin, 'Otzar Hagge'onim, vol. 4, pt. 2, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed. Weiser, vol. 2, p. 216; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.; Commentary of Judah Hayyat to Sefer Ma'arekhet Ha'elohut, Mantua, 1558, pp. 123a and 124a (different readings!); Scholem, Jewish Gnosticism, p. 103, §4; Schöfer, Synopse §549. ר' ישמעאל ...

200-204 Cf. above, lines 196-200; SHQ 125-127 and cf. 120-124; SDR 139-145; MR 176-195; Levin, 'Otzar Hagge'onim, vol. 4, pt. 2, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed. cit., vol. 2, p. 216; Moses Taku, Ketav Tamim, ed. Kirchheim, p. 62; Eisenmenger, Entdecktes Judenthum, p. 4; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 122. אמר ר' ישמעאל ...

(192) of hosts, the whole earth is full of His glory. The name of the measurement of His right eye is Hadar Valar (hdr vlr) (193) (and the name of the measurement of the left (eye?) is Afarhatzatziah ('prhsgy)). The height of His ears is as the height of His forehead. (194) The name of (His) right ear is Atztehiya ('sthy'), and the name of the left (ear) is Manat-totatzia (mnttvsgy). (195) It follows that the entire measurement is 1,000,000,000,000,000 (196) parasangs high and 1,000,000,000 parasangs wide. Said (197) R. Ishmael: When I asked this

- 201 תלמידו אני ור' עקיבה ערבים בדבר הזה שכל
 202 מי שיעור שיעור זה של יוצרינו ושכחו מובטח
 203 לו שהוא בן העולם הבא ובכלד שיהא שונה
 204 בו בכל יום ויום קומתו מלא טרשיו שלאש
 205 דגב"ח גבהו וצב שמו קצוותיו דב"ר
 206 בר"ן דוב"ג שמו ויש להם חצי כנוי גל שרב עמו
 207 ועינו אחת שהוא רואה בו מסוף העולם עד
 208 סופו אענק"ט שמו וזיקוקין היוצאי' הימניה
 209 אוריהן לכל הבריות ועינו אחת שהוא רואה

201 תלמידו: תלמידיו, ב ד. עקיבה: עקיבא, ג ד. זה: הזה, ב. 202 מי שיעור:
 משהוא יודע, ב ה. שיעור: שיעור שיעור (!), א. זה: חסר, ד; הזה, ה. של
 יוצרינו: של יוצרנו, א ד ה; שליוצרנו, ג. ושכחו: ושכחו של הקב"ה, ב ה.
 203 בן: בין (!), א. העולם הבא: העה"ב, ב. שיהא: שהוא, ב ה. שונה:
 שונא (!), ג. 204 בו: אותו במשנה, ב ה. טרשיו: כרסיו, ב ה. שלאש: של
 אש, א ה. 205 דגב"ח-וצב: דת ב"ג ב"ג ג"כ הימ"ג, ב; ד"ג ב"ח ג"כ הימ"ג, ה.
 וצב: וצ"ב, א ג ד. קצוותיו: קצוותיו כקומתו, א ד; קומת קוצותיו, ב; ק
 בקומתו, ג; (קומי) () צותיו כקומתו, ה. דב"ר: דבר, ב ה. 206 בר"ן: בר"ד,
 א ד ה; ברור, ב. גל: ג"ב, ב. עמו: שמו, ב ה. 207 בו: בה, א ד; חסר, ב ה.
 עד: ועד, א ב ה. אענק"ט: אכס"ה, ב; אנטס"ה, ה. שמו: שמה, ב. 208 היוצ-
 אי': היוצאים, א ב; היוצאין, ג ה. הימניה: המנה, א ג; ממנו, ב; הימנה, ד ה.
 209 אוריהן: אוריהם, ב. אחרת: אחת, ב.

201 Cf. Pirge Rabbi 'Eli'ezer, ch. 3, ed. Warsaw, 1852, p. 6b, line 12. ערבים בדבר

203 Cf. SHQ 126-127; cf. MR 176ff.; SDR 130. ובכלד שיהא שונה ...

204-205 SHQ 127-128. קומתו ...

205-206 SHQ 128, variant readings. קצוותיו ...

206 SHQ 128. ויש להם ...

207-208 SHQ 129-130; SHS 68. ועינו אחת ...

208-209 SHQ 130. וזיקוקי' ...

209-210 SHQ 130-132; SHS 69. ועינו אחרת ...

thing, he said to me, all (198) who know this measurement of our Creator and the glory of our Creator (199) which is hidden from all men, may be secure that he (is to inherit a portion) in (200) the world to come. R. Ishmael said before (201) his student: I and R. Aqiba are in agreement regarding the fact that all (202) who know this dimension of our Creator and His glory are assured (203) that they (will inherit a portion) in the world to come-- but only if they recite (204) it every day. His body (or, height) is filled with...of fire; (205) the name of its height is Dagbat (dgbt)...and Tzav (sb). The name of His hair is Davar (206) Baran Doveg (db (206) brn dvbg), and they have half a name: Gal Sharav Amo (gl šrb cmv). (207) And the name of one of His eyes, (that is, the one with which) He sees from one end of the universe to (208) the other is Aanqat ('nqt), and the light from the sparks which go out from it (209) go out to all men. The name of His other eye, (the one) with which He sees

245 ומשובח ואומ' ברו' כבו' יי"ק ממקומו יה"ו ה"ו ה"ו ה"י
 246 יי"ה יה"י הן אומ' אחריו ברוך שם כבוד מלכותו
 247 לעולם ועד ונכנס לתחת כסא הכבוד וכשהוא
 248 מהלך תחת כסא הכבוד מהלכי' לימינו אבני
 249 שלברד וכותלי שלזעף ולרוח שמאלו מהלכין
 250 כנפות סערה וגבורות שלסופה וכשהנער
 251 נכנס לתחת כסא הכבוד מחזק בו כרוב פני
 252 הב"ה וכל מלאכי השרת באי' ואומ' לפני הב"ה
 253 האל הגדול הגבור והנורא ומשכחי' להב"ה ג'
 254 פעמי' בכל יום על ידי הנער ונותן הב"ה מזיו

245 ומשובח: ומשכח, א ה; משכח ומפאר, ב. ואומ': ואומר, ב. ה. ברו' כבו':
 ברוך כבוד, א ב ד ה. יי"ק: ה', ב ד. ה"ו (קמא): ה"ו, ב; חסר, ה. ה"י:
 י"ו ה"י, א ג ד; יוה"י, ב. ה. 246 יי"ה יה"י: יהי"ה, ב. הן: והן, ה. הן-
 אחריו: חסר, ב. אומ': אומרי', א; אומרים, ג; אומרי', ד. ה. כבוד: כבוד
 יי"י (!), ה. 246-247 מלכותו לעולם ועד: יי"ו ממקומו (!) וכן הן אומרי'
 אחריו ברוך כבוד יי"ו ממקומו ובשכמל"ו, ב. 247 לתחת: לפניו תחת, ב.
 וכשהוא: חסר, ב. 248-247 וכשהוא-הכבוד: חסר, ה. 248 מהלכי': מהלכין, א
 ג ד ה; ומהלכין, ב. לימינו: לפניו לברנ"י של אש, ב; ליברנ"י של אש, ה.
 אבני: אבנים, א ד; ואבנים, ב. ה. 249 שלברד: של ברד, א ב. וכותלי: וכות-
 לים, ב; וכתלי, ה. שלזעף: של זעף, א; של זעוף, ב. 250 וגבורות: וגבורה,
 ב. שלסופה: שלסופה, א. 250-251 וכשהנער נכנס: וכשנכנס מטטרו"ן לפני הקב"ה,
 ב; וכשהוא נכנס הנער (!), ה. 251 לתחת: תחת, ב. מחזק בו: מחזקו, ב; הקדוש
 ברוך הוא מחזקו, ה. כרוב: כרוב, ב. ה. פני: פנים, א ג ד ה; כנפים, ב.
 252 הב"ה: חסר, ה. באי' ואומ': באים ואומרי', א; באין לפני הקב"ה ואומרי',
 ב; באים ואומרים, ג ד ה. הב"ה: הקב"ה, ג. ה. 253 ומשכחי': ומשכחיו, א ב
 ד ה; ומשכחים, ג. להכחי': להקב"ה, ב ג; את הקב"ה, ה. 253-254 ג' פעמי':
 ושלשה פעמים, א ג; ג' פעמים, ב ה; ג"פ, ד. 254 יום: יום יום, ב. ה. על
 ידי: ע"י, ב. הנער: מטטרו"ן, ב. ונותן הב"ה: והקב"ה נותן, ב; ונותן הקב"ה,
 ד. ה.

245 Ez 3:12. ברוך כבוד...

246 See above, line 39. ברוך שם כבוד...

253 Dt 10:17. האל...

(240) and glory and compassion and beauty and loveliness and splendor
 and magnificence. And the hand (241) of the Holy One, blessed be
 He, rests on the head of the lad, and his name is Metatron. (242) They
 say Izzuz and Gibbor (i.e. Ps 24:8) and they say Qadosh (i.e. Is 6:3)
 (243) and Barukh (i.e. Ez 3:12). And they say Hamulah (i.e. Ez 1:25).
 They come (and) stand before the lad (244) and the lad comes and bows
 before the Holy One, blessed be He, Ahah ('hh), is His name (245) and
 (praises Him), saying, "Blessed be the glory of God from His place;
 yehu (yhy), hu (hy), hu (hy), hi (hy), (246) yah (yh), yehi (yhy)."
 They say after him, "Blessed be the name of His glorious kingdom
 (247) forever." And he enters beneath the Throne of Glory (248) (and
 when) he goes beneath the Throne of Glory, there go to his right
 hailstones (249) and walls of fury and to the left, there go (250)
 wings of storm and the potencies of whirlwind. And when the lad (251)
 enters beneath the Throne of Glory, the cherub of the face (252) of the
 Holy One, blessed be He, holds him, and all the attending angels come
 and say before the Holy One, blessed be He, (253) "the great, mighty
 and awesome God." And they praise the Holy One, blessed be He, three

255 ומהדרו על מלכי אומות העולם והנער קומתו
 256 מלא עולם וקורא אותו הב"ה נער והנער הזה
 257 מטטרו"ן שר הפנים שנכתב השר (הגדול)
 258 על כל השרי' ועל כל מלאכי השרת עומדי' לפניו
 259 והוא עומד למעלה למרום ומשמש לפניו אש
 260 אוכלת רס"ה שמה זהו מטטרו"ן שר הפנים
 261 שנכתב באות אחת שבה נבראו שמים וארץ
 262 וחתמה בטבעת אהי"ה אשר אהי"ה ונכתב בו'
 263 אותיות ובז' אותיות ובע' שמות ובשבע קדושתו (!)
 264 הן על ששה משמותם ונחקק על יי"ב אבנים
 265 ונכתב בז' קולות בששה על רום ששה ונתן
 266 בחדרי חדרי' ובסתר סתרי' ונפלאי פלאי' למשה
 267 ולא נתן הב"ה רשות להשתמש בו לא לאדם
 268 הראשון ולא לשם הגדול ולא לאברהם ולא

255 ומהדרו: והדרו, א. מלכי אומות העולם: מלאכי השרת, ב. 255-256 והנער-
 הזה: חסר, ב. 255 והנער הזה, ה. 256 הב"ה: הקב"ה, ה. הזה: זה
 זה, ה. 257 מטטרו"ן: מיטטרו"ן, ה. השר: שר, ה. (הגדול): הגדול: א ב ג ד
 ה. 258 על כל: ע"כ, ד. השרי': השרים, א ג ה. ועל כל: וע"כ, ד. עומדי':
 עומדים, א ב ג ד ה. 259 למעלה: למעלה למעלה, א ב ג ד ה. לפניו: לפני
 אד"ם, ב. 260 אוכלת: אוכלת אש, ב. רס"ה: רס"א, א ד; כס"ח, ב; כס"א, ה.
 מטטרו"ן: משה מיטטרו"ן שר הפנים ע"ה, ב; מיטטרו"ן, ה. שר: השר, ה.
 262 בו': בשש, א ד ה; חסר, ב. 263 אותיות (קמא): חסר, ב. ובז': ובשבע,
 א ד ה; בז', ב. ובע': ובשבעים, א ד; ובז' שמות ובכ"ז אותיות ובע', ב;
 ובעשרים וששים, ה. ובשבע: ובז', ב. קדושתו: קדושות, ב ה; קדושת', ד.
 264 הן: וניתן, ב. ה. יי"ב: ששים עשרה, א ד ה. 265 בז': בשבע, א ד; בשבעה,
 ה. קולות: קלת, ה. בששה: בו', ג. ששה: ו', ג. ונתן: וניתן, ב; וחתם,
 ה. 266 חדרי': חדרים, א ב ה. סתרי': סתרים, א ב ה. ונפלאי': ונפלאי,
 ב ה. פלאי': פלאים, א ב ה. למשה: למשה רבינו ע"ה, ב. 267 הב"ה: הקב"ה,
 ב ג ה. 268 הראשון: חסר, ב. הגדול: כן נח, ב.

255-256 SDR 32-33. קומתו...

262-263 Scholem, *Kabbalah*, p. 380. 'בו'...ובז'...

263 Cf. Wertheimer, *Batte Midrashot*, vol. 2, p. 340; Lieberman
 in Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism*, pp. 240-241, esp.
 note 54.

267-273 SHQ 150-154; SDR 26-29; cf. MR 51. ולא נתן...

(254) times every day (led) by the lad. And the Holy One, blessed be
 He, gives of His brilliance (255) and beauty to the kings of the nations
 of the world. And the lad's height (256) fills the universe, and the
 Holy One, blessed be He, calls him "Lad." And this lad is (257) Meta-
 tron, Prince of the Presence, who is written (as) the great prince
 (258) over all the princes, and over all the attending angels. They stand
 before him (259) and he stands in the exalted heights, and serves before
 (260) consuming fire, Resa ('rs') is its name. This is Metatron, Prince
 of the Presence, (261) who is written in (the) one letter, with which
 were created heaven and earth (262) and sealed with the (signet-)ring
 of Ehyeh Asher Ehyeh ('hyh 'sr 'hyh), and he is written in six (263)
 letters and in seven letters and in seventy names and in the (seven)...
 of his holiness (264) which correspond to six of his names. And it is
 engraved on twelve stones (265) and written in seven voices, in six by
 a height of six, and put (266) in the innermost chamber, in the most

269 ליצח' ולא ליעק' אלא למשה בלבד שנ' הנה אנכי
270 שולח מלאך לפניך והזהיר הב"ה למשה להשתמר
271 בו שנ' השמר מפניו ושמע בקולו אל תמר
272 בו כי לא משה אמ' לפני הב"ה אם אין פניך
273 הולכי' אל תעלינו מזה ומלאכי' עמו באים
274 וסובבים לפני כסא הנכבד הן מצד אחד
275 וחיות מצד אחד ושכינה על כסא הכבוד
276 באמצעתה וחיה אחת עולה על השרפים
277 יורדות (!) על משכן הנער ואומ' בקול גדול

269 ליצח': ליצח', א ב ג ד. ולא ליעק': ולא ליעקב, א ב ג ד; וליעקב, ב.
שנ': שנא', א. 170 שולח: שלח, ב ג. לפניך: לפניך לשמרך, ה. הב"ה: הקב"ה,
ב ג. להשתמר: שישתמר, ב. 271 שנ': שנאמ', א. השמר: שמור (!), ג.
271-272 אל-לא: וגו' כי שמי בקרבך, ב. 272 כי לא: חסר, ה. משה: למשה, ב.
אמ': אמר, א ב ד ה. לפני הב"ה: לפני הקב"ה, ב; ה. להב"ה, ג. 273 הולכי':
הולכים, א ב ג. אל תעלינו מזה: אל ת"מ, ב; אל... (!) תעלינו מזה, ה. ומלאכי':
ומלאכים, א ב ג ד. עמו: אשר עמו, ב ה. 274 הנכבד: כבודו, ב; הכבוד, ה.
275-276 הן-הכבוד: חסר, ה. אחד: א', ב. 275 אחד: א', ב. על כסא הכבוד:
ע"ה והכבוד, ב. 276 באמצעתה: באמצעתם, א ג; כאמצע, ב ד ה. 277 יורדות:
ויורדות, א; ויורדת, ב ה. הנער: מטרו"ן, ב. ואומ': ואומר, א; ואומרה, ב;
ב; ואומרה, ה.

269 Cf. *Hekhalot Rabbati* 27:1, ed. Wertheimer, p. 109; 'Otiot
Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 355; *Pirge Rabbi Eli'ezer*,
ed. Warsaw, 1856, pp. 95a-b; Schäfer, *Synopse* §272.

269-270 Ex 23:20. הנה אנכי...

271-272 Ex 23:21. השמר מפניו...

BT Hagigah 15a and Sanhedrin 38b. אל תמר בו

273-292 SHQ 154-171; SDR 36-47; Salmon b. Yeruhim,
ed. Davidson, p. 118. עמו באים...

276 Cf. *Midrash Konen*, ed. Jellinek, pp. 24 and 38. באמצעתה

277 Bammidbar Rabbah 12:12; cf. *Zohar* II 143a, 159a and
169b; *Tiqqune Hazzohar*, introduction, ed. Margoliot, p. 13a. משכן הנער

Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 50; Lieberman in Gruenwald,
Apocalyptic and Merkavah Mysticism, pp. 283-239; Margoliot, *Mal'akhe*
Elyon, pp. 89-90. נער

recondite hiding place and in the most intense wonder, for Moses.
(267) And the Holy One, blessed be He, gave (permission) to use it nei-
ther to the first man (268) nor to Shem the Great, nor to Abraham, nor
(269) to Isaac nor to Jacob, (but) rather to Moses alone, as it is
stated (in Scripture): "Behold, I (270) am sending an angel before you."
And the Holy One, blessed be He, warned Moses to be careful in its re-
gard (271) as it is stated (in Scripture): "Be careful before him and
obey him...do not rebel (272) against him." And did Moses not say be-
fore the Holy One, blessed be He, "If Your presence does not (273) go
(with us), raise us then not out of here?" And the angels which are
with him come (274) and encircle the glorious throne. They are on one
side (275) and the (celestial) creatures are on the other side, and the
Shekhinah is on the Throne of Glory (276) in the center of them all.

278 קול דממה דקה זך כסא הכבוד מיד שתקו
האופנים דממו המלאכי' גדודין עירין
279 וקדישי' חשים ונדחפים לנהר דינור
281 וחיות נופלות על פניהן כארץ והנער הזה
282 מביא את האש החרישית ונותן באזניהם
283 שלחיות שלא ישמעו את קול הדבור של
284 הב"ה ואת שם המפורש שהנער מזכיר
285 באותה שעה וכך הוא קורא להב"ה כשמו
286 החי הטהור הקדוש והנורא והאדיר
287 והחזק והעוז והגבור והנורא
288 אדירי' הו"א אהדבי' תחי"י יהו"ה אהי"ה אשר

278 זך: וזה, ב. 279 דממו: ודממו, ב. המלאכי': המלאכים, א ב ג ד ה. גדודין
עירין: וגדודין ועירין, ב. 280 וקדישי': וקדישין, א ג ד ה; קדישין, ב.
חשים: חושים, ה. ונדחפים: ורופפים, ב; ודחופים, ה. 281 וחיות נופלות:
והחיות נותנות, ב; וחיות נותנות, ה. עד: חסר, א ב ג ד ה. פניהן: פניהם,
ב ג ה; ופניהם, ד. והנער הזה: מטרו"ן, ב. 282 את: חסר, ב. החרישית:
החרישית; ב. 283 שלחיות: של חיות, א. שלא: כדי שלא, ב ה. הדבור: הכבוד,
ב. 283-284 של הב"ה: שלהב"ה, ג. ב; ה; שלהב"ה, ג. 284 ואת: חסר, ג. שהנער:
שמטרו"ן, ב. 295 קורא: קורא אותו, א ה. להב"ה: להקב"ה, ב; לקדוש כבוד
הוא, ה. 296 הטהור: והטהור, ב. הקדוש: והקדוש, ב ה. והנורא: חסר, ב;
והאדיר (!), ה. והאדיר: והאדיר וההדור, ב. 287 והעוז: והעוז והאהוב, ב;
והעיוז, ג; והעיוז והאהוב, ב. והנורא: חסר, א; והנכבד והנורא, ב ה.
288 אדירי' הוא: אדיריה'ו, ב ה. אהדבי': אהדבי' א ב ד ה. תחי"י: תחי"י,
א ג ד ה; החי"ם, ב. 288-289 אשר אהי"ה: חסר, א ג.

278 I K 19:12; cf. *Midrash Konen*, ed. Jellinek, p. 33;
Seder Rabbah Debereshit §19, ed. Wertheimer, p. 30, and §47, p. 47;
Hekhalot Rabbati 28:2, ed. Wertheimer, p. 111; Altmann, "Shire Qedushah,"
p. 17, notes 6 and 7; Schäfer, *Synopse* §§276, 596, 744 and 797.

280 Dan 7:10; BT Hagigah 14a; 'Ekah Rabbati to Lam 3:23, ed.
Buber, pp. 132-133; *Bereshit Rabbah* 78, ed. Theodor-Albeck, p. 916;
Jellinek, *Bet Hammidrash*, vol. 3, pp. 162-163; *Ma'ayan Hokmah*, ed.
Jellinek, pp. 59-60; Yannaï 33:89-92, ed. Zulay, p. 88; Lewy in
Tarbiz 12(1940), p. 167.

281 *Seder Rabbah Debereshit* §47, ed. Wertheimer, p. 46;
cf. *Massekhet Hekhalot*, ed. Jellinek, p. 44; 3 *Enoch*, ch. 14, ed. Odeberg,
p. 20, Schäfer, *Synopse* §§798 and 899.

282 Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism*, p. 216;
Idem, *Tarbiz* 38(1969), p. 360, line 44 and *Tarbiz* 39(1970), p. 216.

285-292 SHQ 162-164; SDR 43-46; MR 11-12. וכך הוא קורא...

And one creature goes up over the seraphim (277) and descends on the
tabernacle of the lad and says in a great voice, (278) a still, small
voice, "The Throne of Glory is glistening." Immediately, the wheel-
creatures fall silent (279) and the angels are still. Battalions of
Cirin* (280) and gadishin* hurry and hasten into the river of fire.
(281) And the (celestial) creatures fall on their faces on the earth,
and this lad, (282) whose name is Metatron, brings the fire of silence,
and puts (it) in the ears (283) of the creatures so that they do not
hear the sound of the speech of (284) the Holy One, blessed be He, and
the explicit name that the lad utters (285) at that time. And thus does

*These two species of angelic being are mentioned in Daniel, chapter 4.

- 316 עלינו לשבח ולפארך ולגדלך וליחדך
 317 אדון כל העולמים אדון כל הכריות
 318 ואלוה כל הנשמה חי החיים ראשון ואחרון
 319 יי"ק מלך גאות לבש וגו' לבש יי"ק עוז תתא' אף
 320 תכון תבל וגו' נכון כסאך מאז וגו' עד סוף
 321 המזמור לדוד מזמור ליי"ק הארץ ומלואה
 322 כל המזמור מזמור לדוד הכו ליי"ק בני אלים עד
 323 סוף וכו' אתה הוא יי"ק לבדך אתה עשית את
 324 השמים עד סוף ועתה יי"ק אלהינו מודי' אנחנו

316 לשבח: לשבחך, ה. וליחדך: ולייחדך, ב. 317 אדון (קמא): אדון אדון, א;
 צור עולמים ואדון, ב; צור כל העולמים ואדון, ה. העולמים: העולם, ב. אדון
 (בתרא): ואדון, ב. ה. 318 ואלוה: אלוה, ה. הנשמה: הנפשות, ב. ואחרון:
 ואחרון ברוך הוא לעדי עד, ב. 319 וגו': חסר, א ה; וכו', ד. עוז: עז, א.
 תתא': תתאזר, א; התאזר, ה. 319-322 לבש (בתרא)-המזמור: חסר, ב. 320 וגו'
 (קמא): תמוט, א ה; בל תמוט וגו', ג; וכו', ד. וגו' (בתרא): וגומ', א; וכו',
 ד; מעולם אתה, ה. 320-321 עד סוף המזמור: עד מטה עדותיך, ה. 321 המזמור:
 המזמור, א. 322 כל המזמור: תבל ויושבי בה כולו, ה. מזמור: חסר, ה.
 322 ליי"ק: לה', ב. אלים: אילים, ה. 322-323 עד סוף וכו': וגו' לדוד
 מזמור לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה וגו', ב; הכו ליי"ק כבוד ועוז כולו,
 ה. 323 וכו': המזמור, א; כל המזמור, ג. יי"ק: ה', ב. לבדך: לבדך, ב.
 324 עד סוף: השמים שמי השמים וגו', ב; השמים ושמי השמים וכל צבאם כולו, ה.
 324-326 ועתה-תהלה: אתה הוא ה' האלהים אשר בחרת באברהם וגו' וברית עמו הברית
 לתת לו את ארץ הכנעני וחתי והאמורי והפריזי והיבוסים והגרשמי לתת לזרעו ותקם
 את דברך כי צדיק אתה לך יי"ו הגדולה וגבורה והנצח והתפארת והנצח וההודו עד
 ופסע וחסא ונקא, ב; לך יי"ו הגדולה וגבורה והנצח והתפארת והנצח וההודו עד
 מודים אנחנו לך נוצר חסד לאלפים נושא עון ופסע וחסא ונקא, ה. 324 מודי':
 מודים, א ג ד.

316-339 ... עלינו לשבח. SHQ 172-186; Scholem, *Jewish Gnosticism*, pp.
 105-106, #5; Baer, *Seder Avodat Yisra'el*, p. 131; Schäfer, *Synopse* #551.

319-321 ... יי"ק מלך. Ps 93:1-2.

321-322 ... לדוד מזמור. Ps 24:1.

322-323 ... מזמור לדוד. Ps 29:1.

323-324 ... אתה יי"ק. Neh 9:6.

324-325 ... ועתה. I Ch 29:13.

(316) It is our (duty) to praise You, and to declare Your beauty and
 to magnify You and to declare Your unity, (317) Lord of all worlds and
 Lord of all creation, (318) and Essence of Life, First and Last.
 (319) The Lord is King, He is robed in grandeur, etc., the Lord is
 robed, He is girded in strength; (320) the world stands firm, etc.,
 Your throne stands firm from of old, etc., until the end (321) of the
 psalm. A psalm of David. The earth is the Lord's and all that is in
 it, (322) the whole psalm. A psalm of David. Ascribe unto the Lord,
 O divine beings, until (323) the end, etc. You are He Who is alone the
 Lord. You made (324) the heavens, until the end. And now, O Lord,
 our God, we give thanks

- 325 לך ומהללים לשם תפארתך ויברכו את שם
 326 כבודך ומרום על כל ברכה ותהלה
 327 אל אלהים יהוה
 328 שדי' צבאו' יי"ה אה' יי"ה אה' יי"ה אה' יי"ה אה'
 329 אה' יי"ה אה' יי"ה אה' יי"ה אה' יי"ה אה' יי"ה אה'
 330 ואמת נוצר חסד לאלפים נושא עון ופסע
 331 וחסא ונקא
 332 יגדל נא כחך להסיר ממני ומבני ומאשתי
 333 ומאנשי ביתי יצר הרע ושכן רע
 334 ופגע רע וזיק ומזיק וכעסך ורוגזך וחמתך
 335 ועברתך וחרונך והרחיקה ממני ומעמי
 336 ומעירך ומנחלתך ויהמו רחמיך ואמונתך
 337 יהו' עלינו ותחוס ותרחם עלינו ועל סגולתך
 338 ויאמרו הכל יהו' יהו' יהו' יהו' יהו' יהו' יהו'
 339 האלהים
 340 ואתה תפול על פניך ארצה ואמור

325 לך: חסר, ג. 327 אל-יהוה: יהו' אלהים, ב. 328 אשר: אשר, א.
 329 יהו': יהו' יהו', ב. ה. 330-331 נוצר-ונקא: חסר, ב. ה. 330 חסד:
 חסד חסד, א. 332 כחך: כוחך, ב. 332-334 להסיר-ומזיק: ורחמני (!), ב;
 להסיר ממני, ה. ומבני: ובני, א. 333 יצר הרע: יצה"ר, ד. ושכן רע: חסר,
 ד. 334 וכעסך: כעסך, ה. ורוגזך: ורגזך, ב. וחמתך: ואפר, ב. 335 וחרונך:
 חסר, ב. והרחיקה: והרחיק, א ג ד ה; הרח', ב. ממני: ממני אני עבדך פל' וכן
 בר חמאמה אמר וכל אשר לי ומכל ביתי, ב; ממני אני עבדך בן עבדך פל' וכן
 אמר פל' ממני ומפלטתי ומכל אשר לי ומכל מ(), ה. ומעירך ומנחלתך:
 ומנחלתך ומעירך, ה. והמו: ויהי, ב. ואמונתך: חסר, ב. 337 עלינו ועל
 סגולתך: עד סגולתך ועלינו, ב. הכל: הכל לפניך, ב. 338 יהו' (קמא ובתרא):
 יי"ו, א ג. 338-339 יהו' (בתרא)-אלהים: חסר, ב. 340 תפול: תפיל, ב.
 על פניך ארצה: מלפניך, ב; חסר, ה. ואמור: ושח, ב; וסח, ה.

329-331 ... אל רחום וחנן. Ex 34:6.

332 ... יגדל נא כחך. Nu 14:17.

338-339 ... ויאמרו הכל. I K 18:39.

340-349 ... ואתה תפול. SHQ 186-219; cf. Jellinek, *Bet Hammidrash*, vol.
 3, pp. 161-163; 3 Enoch, ch. 14, ed. Odeberg, p. 20; *Seder Rabbah Debe-*
reshit #47, ed. Wertheimer, p. 47; Schäfer, *Synopse* #8798 and 899.

(325) to You and praise Your splendid name and they shall bless your
 name of (326) glory, (which is) exalted over all blessing and praise.
 (327) God, God, Lord, (328) Shadal (*šdy*), Tzevaot (*sb'vt*), Yah (*yh*),
 Ahah (*'hh*), Yaha (*yh*), Yah (*yh*), Ehyeh Asher (329) Ehyeh (*'hyh* *šr*)
 (329) *'hyh*), YHVH, compassionate and forgiving God, long-suffering and
 full of mercy (330) and truth, Creator of mercy for the thousands, Re-
 deemer from sin and transgression (331) and misdeed, and cleansing (of
 sin.) (332) May (Your) power be great to remove from me and from my
 children and from my wife (333) and from my household, the evil inclin-
 ation and evil neighbors and (334) evil plague and demon and imp and
 Your anger and Your wrath and Your fury (335) and Your ire from me and
 from Your people (336) and from Your city and from Your inheritance and
 may Your mercies be stirred up, (and also) Your faith, (337) O Lord, on
 our behalf. May You have mercy on and protect us and Your treasure(d)
 people. (338) And they shall declare: "The Lord is God! The Lord is

391 חיים בגנו ברוך שמו בכל דור דור ומבורך
392 במעוני מעלה ועתק יומין ועמו הון עתק
393 וצדקה ברוך כבודו ממקומו ומבורך בתפארת
394 יקרו ממלא ומבין דעת לבוראיו לחקור ולידע
395 עוז יראת שמו במושב הדרו ומבורך בתפארת
396 עוזו ברכב רכבות באוצרות שלג ומבורך
397 בנהרי שלהבת ב"ש בערפלי זיוו ומבורך בענני
398 הדרו ב"ש ברכב רכבות אלפי שנאן ב"ש בשרשרות
399 האש ומבורך במיתלי להטת בקולות רעמים
400 ומבורך בריצת ברקים ב"ש כפי כל הארץ
401 ומבורך בתהומות הארץ ב"ש כפי כל הנשמה
402 ומרום כפי כל בריה ב"ש לעולם אמן ואמן

391 חיים: החיים, ב. בגנו: בגן עדנו, ה. דור ודור: דר ודור, ד. ומבורך:
חסר, ה. 392 יומין: חסר, ב. ה. הון ועתק: חסר, ב. עתק, ה. 394 ומבין:
ומביא, א. ממלא ומבין, ב. לבוראיו: לבוראיו, ב. לב יראיו, ה. 395 עוז:
חסר, ב. שמו: שמו בהו"ש אנס"ו, ב. שמו ברוך שמו, ה. במושב הדרו: ברוך
שמו במושב יקרו, ב. 396 עוזו: עזו, א. ברכב רכבות: ברוך שמו, ה. באוצ-
רות: באוצרי, ב. 397 ב"ש: ברוך שמו, ב. ה. זיוו: זיו, ב. 398-397 בענני
הדרו: במעוני הור והדר, ב. בענני הוד, ה. 398 ב"ש ברכב רכבות: ברוך שמו
רוכב ערכות, ב. ברוך שמו ברכב ערכות, ה. אלפי שנאן: ומבורך באלפי שנאן,
ב. ה. ב"ש: ברוך שמו, ה. 399 האש: חסר, ב. ומבורך: חסר, ה. להטת: להבות,
ב. בקולות: ברוך שמו בקולות, ב. ומבורך בקולות, ה. 400 ב"ש: ברוך, ה.
הארץ: אשר בארץ, ב. ה. 401 הארץ: בארץ ברוך שמו בכל המדברים ומבורך בגלי
ים ברוך שמו לבדו בכסאו ומבורך בישיבת עוזו, ב. בארץ ברוך שמו בכל המדברים
ומבורך בגלי () ברוך שמו לבדו בכסא ומרום בישיבת עוזו, ה. ב"ש: ברוך
שמו, ה. 402 ומרום: ומבורך, ב. כפי: בשיר, ה. ב"ש: ברוך שמו, ה.
לעולם: לעולם ועד ומבורך לעולמי עולמים ברוך ה' לעולם, ב. לעולם ועד, ה.
ואין: ואין סלה, ב. אין סלה, ה.

Pr 8:18. והון עתק וצדקה 392.

SHQ 219, variant readings. לבוראיו... 394-483

Cf. Ps 89:53. ב"ש לעולם אמן ואמן 402

(391) of life in His garden. Blessed be His name in every generation and very blessed (392) in the supernal palace; He is the Ancient of Days. And with Him is wealth, strength, (393) and righteousness. Blessed be His glory from its place. He is very blessed in the beauty (394) of His honor. He understands knowledge. It is for those who were created by Him to discern and know (395) the strength of the awe surrounding His name in the seat of His beauty, and (He is) very blessed in the splendor of (396) His strength, in the chariot of the ten thousand, in the treasure houses of snow. And (He is) very blessed (397) in the rivers of flame. Blessed be His name in the fogs of His brilliance, and very blessed in the clouds of (398) His beauty. Blessed be His name in the chariot of the ten thousand times thousands of angels. Blessed be His name in the chains (399) of fire, and very blessed in the cords of incandescence (and) in the claps of thunder, (400) and very blessed in the racing forth of lightning bolts. Blessed be His name in the mouth(s) of all the earth (401) and very blessed in the depths of the earth. Blessed be His name in the mouth(s) of every soul (402) and very exalted in the mouth of every living creature. Blessed be His name forever. Amen and amen!

403 הללויה
404 אדר"י הו"א אהב"י החי"י יהו"ה אהי"ה אשר
405 אהי"ה החי"י יהו"ה יוא"י ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
406 ח"י ה"ב ה"ה ה"ה ח"י ה"ה ח"י העולמי ב' ש' כ' מ' ל' י'
407 כשמו כן גדולתו וכגדולתו כן תהלתו וכתהלתו
408 כן מלכותו וכמלכותו כן קדושתו וכקדושתו
409 כן תפארתו וכתפארתו כן ארך שנותיו וכארץ
410 שנותיו כן ארץ אפיו וכאורך אפיו כן רוב
411 רחמיו וכרוב רחמיו כן גבורתו וכגבורתו כן
412 נקמתו וכנקמתו כן גדולתו וכגדולתו כן רוב
413 חסדו וכרוב חסדו כן טובתו לכן נאה
414 לכבד שמו הגדולה והגבורה והממלכה והת"ת

403 הללויה: הללויה בני תורת אל תעזבו ומצותי תצפון אתך מוסר ה' בני אל
תמאס ואל תקון בתוכחתו שמו מצותי וחי תורת ענין לא ימוש ספר
התורה זה מפני וגו' עד כי עמך ה' אלהים הכל אשר תלך יומם יצוה ה' חסדו
ובלילה שירה עמי תפלה לאל חי ברוך לעולמים של גודל מלכותו, ב. בני תורת
אל תעזבו ומצותי תצפון אתך מוסר יי"י בני אל תמאס ואל תקון בתוכחתו שמו
מצותי וחי תורת ענין לא ימוש ספר התורה הזה מפני והגית בו יומם
ולילה למען תשמור לעשות בכל ה' () בן כי אז תצליח את דרכיך ואז תשכיל הלא
ציות חזק ואמץ אל תערוץ ואל תחת כי עמך יי"י אלהיך בכל אשר תלך יומם יצוה
יי"י חסדו ובלילה שירו עמו תפלה לאל חי ברוך לעולמים שם גודל מלכותו, ה.
אדר"י הו"א: אריה"י, ב. אדר"י, ה. אהב"י: אהב"י, א. אהב"י, ב. אה-
רבי"י, ד. אשר: אשר, א. 405 החי"י: חסר, ב. ה. יוא"י: וא"י, ב.
405-406 הו"ה-יהו"ה: ה"ו ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
חסר, ה. ה"י ה"י: ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י ה"י
לעלם וזה זכרי לדור דור בשכמל"י יהי"י ההי"י ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
ויהי"י יהי"י ההי"י והי"י ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
הו"ה, ב. העולמים, ג. העולמים זה שמו לעולם וזה זכרו לדור דור וברוך שם
כבוד מלכותו לעולם ועד יהי ההי"י ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
והי"י ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה ה"ה
ועד, ה. 408 וכמלכותו כן: חסר, ה. 409 ארך: אורך, א. ב. ג. ד. שנותיו:
שניו, ב. ה. וכאורך: וכאורך, א. ב. ג. ד. 409-410 וכאורך שנותיו: חסר, ה.
410 שנותיו: שניו, ב. ארך: אורך, א. ב. ג. ד. אפיו (קמא ובתרא): אפיו, ב.
411 רחמיו (קמא ובתרא): חסדיו, ב. ה. 143 חסדו (קמא ובתרא): רחמיו, ב. ה.
טובתו: טובתו וטובתו כן רחמיו על כל מעשיו ברוך הוא וברוך שמו, ב.
414 לכן נאה: לך נאה נאה (!), ב. לכבד: לכבוד, ב. ד. והממלכה: והמלוכה,
ה. והת"ת: והתפארת, א. ב. ג. ד. ה.

See above, line 39. ב' ש' כ' מ' ל' י' 406

Cf. I Ch 29:11. הגדולה והגבורה... 414

(403) Halleluyah! (404) Adri ('dry), Hu (hv'), Ahadabbi ('hdbb), Haḥayl
(hhy), YHVH, Ehyeh Asher (405) Ehyeh ('hyh 'sr (405) 'hyh), Heḥai
(hhy), YHVH, Yua (yv'y), Havah (hbh), Vahu (vvh), Hah (hh), (406) Hi
(hy), YHVH, Yehi (yhy), Hi (hy), YHVH, He Olamim (hy^c vlm-
(hy), Hav (hb), Hah (hh), Yehi (yhy). Blessed be the name of His glorious kingdom forever. (407) As His
ym). Blessed be the name of His greatness, and as His greatness, so is His praise. And
name, so is His kingship, and as His kingship, so is His holiness. And as His holiness, (409) so is His splendor, and as His
splendor, so is the length of His years. And as the length (410) of
His years, so is His patience, and as His patience, so is the abundance
(411) of His mercy. And as the abundance of His mercy, so is His might.
And as His might, so is (412) His vengeance. And as His vengeance, so
is His greatness. And as His greatness, so is the abundance (413) of
His kindness. And as the abundance of His kindness, so is His goodness.
Therefore, it is appropriate (414) to honor His name. (And His are) the

415 והנחצ וההוד כי כל בשמים ובארץ שמו ממנו
 416 ובו שם כבודו ומעולם שמו בכבוד לעולם
 417 ועד (עולמי) ברוך שמו ומפואר יק(ר) מלכותו...
 418 אתה יי"ק לעולם חשב כסאך לדור ודור כי שמך
 419 כך וכך שמך כי לפני כן נכון שמך ולעולמי
 420 עולמים נכון שמך משמך ירעדו גדודי אש
 421 ומפארים שמך גדודי להם משבחים שמך
 422 וחיות ושרפים מהללין ומ(ק)דישי' שמך ואופני'
 423 מטהרים שמך כי שמך עושה כל ולא נעלם
 424 ולא נסתר דבר ממך משמך ינוס הים לאחור
 425 וכל משכריו וגליו מאדרים שמך וכל דרי
 426 מעלה ומעלה וכל מעון ומעון ירעדו ויפחדו
 427 משמך שמים וארץ ודריה ותהום ואבדון
 428 וציה וצלמות אדם ובהמה הרים ובקעות

415-416 שמו-כבודו: שם כבודיך, ב. 417-416 ומעולם-ועד: מלכותו לעולם ועד,
 ה. 416 שמו: שם עילויך, ב. 417 (עולמי): ולעולמים, א; עליונים, ב ה;
 עולמים, ג ד. 417-418 ברוך-ודורי: יברכו שמך ומפואר שמך ומקודש שמך ומשובח
 שמך ומרומם שמך על כל ברכה ותהלה, ב; יברכו שמו ומפואר יקר הדרו ברוך ()
 שמך ומבורך שמך ומגודל שמך ומהולל שמך ומפואר שמך ומקודש שמך ומשובח שמך
 ומרומם שמך על כל ברכה ותהלה, ה. יק(ר): יקר, א ג ד. 419 כך וכך: כך וכך,
 ב ה. ולעולמי: לעולמי, ב. 410 נכון: אמת, ב. משמך: כי משמך, ב.
 421 מפארים: מאפרים (!), ה. להט: א ב ג ד ה. משבחים: ושבחיו, ה.
 422 וחיות: חסר, ב ה. מהללין ומ(ק)דישי': מהללים ומקדשים, א ג ד; מהללים,
 ב ה. שמך: שמך וחיות מקדישים שמך, ב; וחיות מקדישין שמך, ה. ואופני':
 ואופנים, א ב ד ה. 423 מטהרים: מטהרין, ה. עושה: עשה, ה. כל: את כל
 הכריות, ב; כל הכריות, ה. 423-424 ולא ממך: ושמן לא חזו, ב ה. 425 וגליו:
 וגלוי, ה. מאדרים: מאדירים, ב ה. 426 ומעלה: חסר, ב ה. ירעדו ויפחדו:
 יפחדו וירעדו, ב. 427 משמך: חסר, ב. וארץ: ובארץ, ה. 428 ובהמה: ובהמות,
 א.

427 Gen 1:2. ותהום

Ps 88:2, Pr 15:11 and Job 26:6, 28:22 and 31:12. וואבדון

Job 2:6. ציה וצלמות 428

greatness, the might and the kingdom, and the splendor (415) and the
 victory and the majesty, for all is in heaven and on earth. His name
 is from Him, (416) and in Him is the name of His glory, and forever has
 His name been glorious, and (so shall it be) forever, (417) and always.
 Blessed be His name, and resplendent, His precious kingdom. (418) You
 are the Lord forever; You shall sit on Your throne for every generation,
 for Your name is (419) such and such is Your name. For before all (was
 created,) Your name was established, and Your name (shall be) establish-
 ed (420) forever. Because of Your name, the battalions of fire quiver
 (421) and the battalions of flame declare Your name splendid (and) praise
 Your name, (422) and the (celestial) creatures and the seraphim laud and
 sanctify Your name. And the wheel-creatures (423) declare Your name
 pure, for Your name is omnipotent, and there is nothing invisible (424)
 nor hidden from You. Because of Your name, the sea fells backwards
 (425) and all its breakers and waves declare Your name mighty. And all
 them who dwell (426) on high, and every (celestial) residence, quiver
 and quake (427) because of Your name. Heaven and earth, and its resi-
 dents, Tehom and Abbadon, (428) desert and death-dark (wasteland),
 man and beast, mountains and valleys

429 וגבעות ימים ונהרות אש וברד שלג וקיטור
 430 ורוח סערה ומלאכי אש ומלאכי מים ירופפו
 431 משמך כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וכלם
 432 יתנו כבוד והוד והדר לשמך הגדול והנכבד
 433 והנורא. ואני פלו' בן פלו' הכותב עבדך
 434 בן אמתך עפר ואפר נכאה לכב ושפל רוח רמה
 435 ותוליעה (!) צל עובר כציץ השדה ... להתנפל
 436 תחנתי ותפלתי למצוא חן בעיניך חן וחסד וצדקה
 437 ורחמים לפני כסא כבוד מלכותך כי אתה קרוב
 438 לכל קוראריך ומצוי לכל דורשין קדוש ונורא
 439 כי אתה מלא רחמים ואתה זך חסיד חנון ורחום
 440 כי אתה אל זך טוב וישר וסלח עשה נא כרחמך
 441 וחסדיך שערי אורה ותפלה שערי תשובה ותורה
 442 וחכמה ובינה ודעת ודעך והשכל וצדקה ורחמי'

429 ונהרות: ונהרי, ב. אש: ואש, א. 430 סערה: גדולה, ב ה. ומלאכי מים:
 ומים, ב. 430-431 ירופפו משמך: כולם משמך ירופפו, ב. 431 כל: וכל, ב.
 באפיו: באפו, ב; באפיו ישנם באפו, ה. וכלם: כולם, א; חסר, ב ה. 432 יתנו:
 ישים, ב ה. 432-433 והוד-והנורא: לפניך, ב; כבוד לשמך ושם כבוד לשמך (!),
 ה. והנכבד: והגבור, א. 433-434 פלו' (קמא)-אמתך: עבדך יהודה בן אמתך
 חמאמי'ה, ב; פלוני כ"ר פלוני הכותב עבדך בן אמתך, ג; פכ"פ הכותב עבדך בן
 אמתך, ד; פלו' בר פלו' עבדך, ה. 434 נכאה: נכה, א ב ה. 435 ותוליעה:
 ותולעה, א ב ה. ... באתי אני, א ג ד ה; באתי, ב. להתנפל: להפיל, ב ה.
 תחנתי: תחנתי לפניך, ה. 436 ותפלתי: חסר, ב. למצוא: למצא, א. חן: וחו',
 ה. 438 קוראריך: קוראים, א. ומצוי: ומצאוי (!), א. 439 ואתה: כי אתה, ב.
 חסיד: וישר, א ג ד ה. 440 אל זך: זך אל, ב; זך אל רחום וחנון אל, ה.
 וישר: חסר, א ב ג. וסלח: וסלח כי אתה זך, ב; וישר וסלח כי אתה זך, ה.
 440-441 כרחמים וחסדיך: תפלתי ושאלתי ובקשתי לפני כסא כבודך ותפתח לי אני
 עבדך יהודה בר חמאמה, ב; הפצי ובקשתי מלפני כסא כבודך ותפתח לי אני
 בר פלו' עבדך תפתח לי, ה. 441 אורה ותפלה: תפלה, ב ה; ותפלה, ד. שערי
 (בתרא): ושערי, ב. 441-444 ותורה-ושמחה: ושערי בינה ושערי חכמה ושערי
 דעה שערי צדקה שערי רחמים שערי יראת שמים שערי ברכות שערי פרנסה וכלכלה,
 ב; ושערי תורה ושערי חכמה ושערי בינה ושערי דעה והשכל וצדקה ושערי
 רחמים ושערי יראת שמים ושערי ברכות ושערי פרנסה וכלכלה, ה. ורחמי': ורחמים, ג.

Cf. Gen 7:22. כל אשר... 431

Is 14:11. רמה ותוליעה 434-435

Cf. Ps 148:8. קרוב לכל... 437-438

Is 55:6. ומצוי... 438

3 Enoch, ch. 8, ed. Odeberg, pp. 13-14 (Hebrew) and pp. 23-24 (English). שערי אורה... 441-444

(429) and hills, seas and rivers and fire and hail, snow and smoke
 (430) and whirlwind, and the angels of fire and the angels of water--
 (they all) tremble (431) because of Your name. All them who have the
 spirit of life in their nostrils, they all (432) ascribe glory and majes-
 ty and beauty to Your great, worthy, (433) and awesome name. And I,
 (Mr.) X, the son of (Mrs.) Y, the writer, Your servant, (434) son of
 Your maidservant, dust and ashes, depressed of heart and humble of spirit,
 a worm (435) and a maggot, a passing shadow, (as ephemeral as) the bloom
 of the pasture, (I have come) to lay (before You) (436) my supplication
 and prayer, to find favor in Your eyes, (to find) favor, mercy and jus-
 tice (437) and compassion before the throne of the glory of Your kingdom.
 For You are close (438) to them who call upon You and may be found by
 all them who seek You, O holy and awesome One, (439) For You are full

443 וירא שמים וברכה ופרנסה וכלכלה וחדוה וששון
 444 ושמחה וכתבני בספר חיים ישרים ותמימים
 445 וברים גמורים ושים חלקי וגורלי בג"ע עמם
 446 בעבור ובעבור שמך הגדול הגבור והנורא
 447 הקדוש והטהור ברוך הוא אשר מלאכיך וצבאיך
 448 לך יתנו הדר לך יהדרו לך יאמרו ולך יכתירו
 449 ויסלסלו ויפארו ויקדישו וירוממו וישבחו ויפארו
 450 ויפתחו בשירה ותהלה וקלסו שירה וזמרה ברכה
 451 שבח והלל קלסו תורה וחידות נצח נגון והגיון
 452 צהלה ושמחה ששון רננות ונועם ענוה וגאווה

444 וכתבני: ותכתבני, ב; ותכתני (!), ה. חיים: החיים, ב. 444-445 ישרים-גמורים: עם הצדיקים, ב; ועם הצדיקים, ה. 445 ושים: חלקי: חלקי בתורתך, ב. בג"ע: בגל עדו, א ג ד; לחיים טובים, ב; ותכתבני לחיים טובים, ה. 446 עמם: חסר, ב. בעבור ובעבור: בעבור, ב. ה. שמך: כבוד שמך, ב. הגבור: והגבור, ה. 447 הקדוש והטהור ברוך הוא: המפורש והאביר והאמיץ והחזק והנפלא והקדוש והנכבד קק"ק יי"ו צבאות מלא כל הארץ כבודו, ב; הקדוש והטהור ברוך יי"ו, ד; והמפורש והאביר והאמיץ החזק והנשא והנפלא וצבאיך, ב. 448 הדר: הוא, ב; חסר, ה. יאמרו: יאמרו, ב. ה. וצבאיך: יכתירו לך, ב. 449 יסלסלו: ולך יצלצלו, ב; ולך יסלסלו, ה. ויפארו (קמא): ולך יפארו, ב. ה. ויקדישו: ויקדשו, א; ולך יקדישו, ב. ה. וירוממו: ולך ירוממו, ב. ה. וישבחו: ולך ישבחו, ב; ולך ישבחו, ה. ויפארו (כתרא): חסר, א ב ג ד ה. ויפתחו: נפתחו, ה. 450 ותהלה וקלסו: ותהלה וקילסו, א; וקילסו תהלה, ב. ה. וזמרה: ושבחה וזמרה, ה. 451 קלסו: קילסו, א; וקילסו, ה. נצח: נצח, א; ניצוח, ה. נגון: נגיון, ה. קלסו-נצח: וניצוח תהלה תורה חירות פיצוח, ב. הגיון: הגיון, ב. 452 צהלה: גילה רננון גילה צהלה, ב; גילה וצהלה, ה. ושמחה: שמחה, ב. ששון: וששון, ב. ה.

450-460 ... Cf. Hekhalot Rabbati 25:1, ed. Wertheimer, p. 105; Jellinek, *Bet Hamidrash*, vol. 3, pp. 100-101; Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 115, §31; Schäfer, *Synopse* §§251, 260 and 591.

451 והגיון: Cf. Ps 92:4; BT Berakhot 38a; PT Sanhedrin 10:1, 28a.

(440) For of compassion and You are pure, just, merciful and forgiving. Act, (therefore), You are a pure, good and honest and forgiving God. Act, (and open) the gates of light and prayer, the gates of repentance and Torah (442) and wisdom and understanding and knowledge and science and discernment and charity and compassion (443) and the fear of heaven and blessing and sustenance and support and glee and happiness (444) and joy. And inscribe me in the book of honest and upright and perfect and utterly pure living. (445) And put my lot and destiny in the Garden of Eden with them (who are righteous) (446) for Your sake and for the sake of Your great, mighty awesome, (447) holy and pure Name, may it be blessed. (You,) to whom the angels and (celestial) hosts (448) ascribe majesty; to You, they ascribe majesty; to You, they sing hymns. And You, they coronate (449) and sing melody, blessing, (451) glory, praise, acclamation, Torah, riddle-songs, victory-songs, melody and *higayon*-hymn,* (452) merriment and joy, songs of happiness and mirth, tranquillity, modesty and pride,

*precise meaning unclear; see sources listed above in note to line 451.

453 ונוה צדק ואמת וישר וגדולה פאר ע(ו)ז עלוץ
 454 עלוז ועלוי סגוב פלאות וישע נחת מנוחה נחמה
 455 שלוה שקט שלוי שאנן בטח טובה אהבה חמדה
 456 חן וחסד ויופי תואר זיו זהר (צבונה) זורח הופע
 457 ועטור נוגה אור וענף רקח ממולח מאיר אורית
 458 מאורים ואורית ועריצות כח גובה ויקר חוזק
 459 ממשלה ואומץ וחיל גאולה גאווה ומלכות והוד
 460 והוד (!) והדר וכבוד ותפארת להודריא"ל יהו"ה אלהי
 461 ישראל מלך מפואר מעוטר בתפארת מרוקם
 462 ברקמי שיר המעוטר בהוד כבוד והדר
 463 ועטרת תפארת וגאווה וכתר נוראות ששמו
 464 ערב לו וזכרו מתוק לו ומשרתיו מנעימי לו
 465 וישראל עזוז נפלאותיו מלך מלכי המלכי' ואלהי
 466 האלהים ואדוני האדונים המ () כב בקשרי קשר

453 ונוה: ונוח אמת, ב. וישר: ויושר, ב. וגדולה: וגיל וגילה וגדולה, ב; וגילה וגדולה, ה. ע(ו)ז: עוז, א; ועוז ועיזוז, ב. ועוז, ה. 453-454 עלוז-עלוי: עליוץ עליוז, א; עליוץ עיזוז, ה. 454 ועלוי: ועליוז, ב. ה. סגוב: סגוב, ג. מנוחה: ומנוחה, ב. ה. נחמה: ונחמה, ב. ה. 455 שלוי: שלום, א ג ד. שקט: השקט, ב. ה. שאנן: ושאנן, ב. חמדה: חמדה ונחמה, ב. ה. 456 ויופי: ליופי, ב; () , ה. זיו: זיו זכות, ב. () , ה. זהר: () , ה. (צבונה): נכונה, א ג ד; חסר, ב; () , ה. 457 ועטור: ועיטור, ב ד ה. וענף: ענף ועיטוף ועיטור נוגה, ב. רקח: רוקח, ב. מאיר: מאור, ב. 458 אור-ות-אורית: עוז האור, ב; אורית (!) אורית, ה. 459 ואומץ: ואומץ וזרוע רוממה () קדושה וטהרה ונקיון עיזוז גבורה, ב; ואומץ ושאו () רוממה וזהיון קדושה (וטהרה) () עיזוז גבורה, ה. וחיל: וחיל, ג. גאולה: גדולה, א ב ג ד ה. גאווה: נאווה, ג; גאווה, ה. ומלכות יהוד: מלכות, ב. 460 והוד: חסר, ג ד; והדר, ה. 459-462 והוד: והדר: חסר, ב. ה. 461 בתפארת: בת"ת, ד. 463 ועטרת תפארת: ועטרת, ב; עטרת () , ה. וגאווה: וגאווה, א; חסר, ה. 464 לו (קמא): חסר, ב. לו (מציעא): הדר לו והודו נאה לו וכבודו נחמה לו, ב. ה. מנעימי: מנעימים, א ב ג ד ה. לו (כתרא): לפניו, ב. 465 וישראל: וי"ש, ב. עיזוז: עיזוז, א. מלך מלכי המלכי': מלך מלכי המלכים, ה. 466 המ () כב: המסובב, א ב ג ה; המסוב, ד. קשר: חסר, ב; קשרי, ה.

456 הופע: ?Ps 96:1.

457 רקח ממולח: Ex 30:35.

458 אורית ועריצות: Hekhalot Rabbati 25:1, ed. Wertheimer, p. 105; Schäfer, *Synopse* §§251 and 591.

465 וישראל עיזוז: Cf. Ps 78:4, and 145:6.

465-466 ואלהי האלהים: Dt 10:17.

(453) loveliness, justice and truth, honesty, greatness, beauty, strength, *illutz*, (454) *illuz* and *illui* (i.e. types of joyful song), exaltation, wonders and salvation, calm, rest, consolation, (455) peacefulness, quiet, peace, security, goodness, love, delight, (456) grace and mercy, loveliness, attractiveness, brilliance and effulgence...shining, appearance (457) and decoration and effulgence, light and branch, refined incense, illuminator of light (458) that illuminates, airs and sternness, power, height and preciousness, strength, (459) dominion and courage and bravery, salvation, pride, kingship, majesty and beauty (460) and loveliness and honor and splendor to Hodriah YHVH, the God (461) of Israel, the resplendent King, crowned in splendor, (whose praises are) woven (462) in the fabric of (celestial) song, wrapped in beauty, glory, royalty, (463) majesty and splendor and nobility, and a crown of awesome deeds, (He) whose name (464) becomes Him and whose appellation is sweet unto Him, and His servants

467 מלכות המוקף בענפי נגידי נוגה שכענף
468 הודו כסה שמים הודו ובהדרו הופיע ממעונו'
469 מפיו נתבערו תהומות ומתארו נתוו שחקי'
470 גאים מפלאו תוארו (ו) איתנים מפוצץ כתר
471 ויקדים טורד וכל עצים ישמחו בדברו וירננו
472 דשאים בשמחתו ודבריו יזלו בשמים ויוצאין
473 יקרים בלהבי אש וחידות נותנין לשוחריהן
474 בשלוח למקימי בם מלך אהוב ונקי ונחמד
475 המגיה על כל מלכים גבוה המתגאה על כל
476 הגאים גאה ומהודר על הדורי הדר ומתנשא
477 על איתנים ומתרום על הנוראים פאר לכל
478 המלכים תהלה לבחורים גילה לקדושי' ומצוי

467 שבענף: חסר, ב. 468 הודו (בתרא): חסר, ב. ה. ממעונו': ממעונים, א ג ד;
ממרומים, ב. ה. 469 ומתארו: ומתוארו פניו, ב; ומתוארו, ה. נתוו: חסר, ב;
נתוו, ה. שחקי': שחקים, א ג ד ה. 470 מפלאו: מפלט, ב. ה. (ו) איתנים:
ואיתנים, א ג ד ה. כתר: (נזרו), ב. 471 ויקדים: ויקרים, ב. ה. טורד:
טורד חלקו, ב. ה. עצים: עצב, ב. ישמחו: ישמחו, ב. 472 ויוצאין: ויוצאים,
א; טורדין ויוצאין, ב; טורדים ויוצאים, ה. 473 וחידות נותנין: נותנים
חדוה, ב; נותנים, ג. לשוחריהן: לשוחריהם, ב. 474 למקימי בם: למקימים, ב.
ונקי ונחמד: ונחמד ונקי, ב. ה. 475-476 המגיה-גאה: הגבוה על כל גאים, ב.
מלכים: מלאכים, ג. המתגאה: ומתגאה, א ג. 745 המלכים-כל: חסר, ה. 476 ומהו-
דר: המתהדר, ב. ה. הדר: קדר, ה. ומתנשא: המתנשא, ב. ה. 477 איתנים: האית-
נים, ב. ה. לכל: נאה, ב; חסר, ה. 478 המלכים: למלכים, ב. ה. לבחורים:
לבורים, א א ד; לקרובים, ה. לקדושי': לקדושים, א ב ד ה;
ומצוי: ומצוא, ב; ומצאוי (!), ה.

468 ... כסה שמים. Cf. Ps 8:2.

471 Ps 96:12 and cf. BT Hagigah 14b. וכל עצים ישמחו

474 Hekhalot Rabbati 25:2, ed. Wertheimer, pp. 105-106 and ed. Jellinek, p. 101; Schäfer, Synopse 8263. מלך אהוב ונקי

478 Cf. Ps 73:21 and 22. ומצוי לכל מיחל שמו

sing Him songs of pleasantness (465) (as does) Israel, the most powerful of His wonderful acts. O King of the kings of kings, and God (466) of gods and Lord of lords, He who is surrounded by the intertwining bonds (467) of kingship, He who is encircled by the branches of the princes of effulgence, in a branch (468) of His majesty. His majesty is a cover for the heavens, and in His beauty, and He appears from the (celestial) residences. (469) By His mouth were the depths enkindled, and from His appearance were hewn out (the) proud heavens. (470) His appearance is His wonder, and the mighty are splintered (off) from His crown... (471)... and all the trees rejoice in His word, and the grasses celebrate (472) in His joy and His words will flow in the heavens and go forth (473) precious in flames of fire, and present riddles to those who attend them (474) in peace, and to those who bring them to fruition. O beloved, innocent and charming King (475) who lifts Himself over all the kings, the tall One, who vaunts Himself over all (476) them who are proud. Proud and very beautiful over all those who are (themselves) the essence of beauty; He raises Himself (477) over the mighty and lifts Himself over the awesome ones, splendor to all (478) the kings, praise to the chosen ones, mirth to the holy ones, and (nonetheless) available

479 לכל מיחל שמו טוב בכל דרכיו ישר בכל
480 מעשיו ונעים בכל מדותיו זך כעצה ובר ()
481 ברך בכינה ובעלילה דיין לכל הנשמה ושוט
482 לכל מדה אביר בכל חכמה ובכל רז אביר
483 בטורה ובקדושה...

479 לכל מיחל שמו: למיחלי שמו, ה. טוב: וטוב, ה. דרכיו: דבריו, א; ודרכיו, ה. ישר: וישר, ה. 480 וב () : ובדעת, א ב ג ד ה. 481 הנשמה: הנשמה ועד כל דבר, ב. ה. 482 מדה: מלה, ב. בכל חכמה: בחכמה, ב. ה. אביר: זריז, ב; אביר, ה. 483 בטורה: בטרה (!), א. ובקדושה: ובקדושה ואני המעתיק אומר די בקושט לא שלים לתושבתיה דמריה, א; ובכל קדושה מלך אמת ויחיד מלך חי וקים לעולמים מלך ממית ומחיה מלך יוצר כל מכה ובורא כל רפואה מלך יוצר כל ברכה וממין כל טובה מלך זך בכל מעשיו ומכלכל כל יצוריו מלך לכל שפל ולכל אמיץ חזק הוא מלך רם ונשא ונשגב ונפלא יקר ונכבד ישיש ידיו ישר חזק ואמיץ עליו ועניו קדוש וטהור צדיק וישר () (חסיד וחסיד גדול גבור ובורא... יושב על כסא רם ונשא עוז אדיר יקר נורא שהוא סלול על כל קשורי גאווה ומתוקן על כל עטורי פאר כהדרי היכל גאווה צופה במסתרים ורואה במעמקים ובכל מקום שם הוא ולא להשיב על דבריו ולא לאחר את רצונו וחפצו ולא להפיר מאמרו ולא מקום לנוס ממנו ולא סתר להחבא ממנו ימלך לעולמים לעולמי עולמים ימלוך כסאו לדור ודור מלך רחום וחנון סלחן ומחלן ברך הוא וברוך שמו מגלגל ומעביר תהדר בכל שיר תתפאר בכל נועם תתרום בהיכלי גאווה תתנשא בכל פאר תתגבה בכל המעשים תתגאה על כל היצורים כולם תתכבד על כסא כבודך תתיקן על כל חמדתם תתברך בכל הברכות תשתבח על כל התשבחות תתהלל בכל קילוס תתקלס בכל הרבבות תתגדל לעולמים תתקדש לעדי עד טרר'ס יהו"ה ישראל מלך על כל העולמים ואדון כל המעשים וחכם בכל הרזים ומושל הכל הרוחות אלהים אחד ושר העולמים ואדון כל המעשים מלך יחיד אשר אתה נצח נצחים סלה יהי שמך מבורך לעולם ולעולמי עולמים מי כמוך מלך הנקרא טרר'ס יהו"ה אלהי ישראל אדון האדונים יתהלל כסא כבודך לך יחנו גאות וגבורה לך י () עוז ותפארת לך יחזקו לך יאמצו לך יחדשו לך ירננו לך ישמחו לך יברכו לך ישכחו לך ירומו לך יפארו לך ינשאו לך יגדלו לך יהדרו לך יזמרו לך ייחדו לך יצאצחו לך יקלסו לך יכתירו לך ינצחו לך יסלסלו לך יעלצו לך יקדישו לך יהללו לך ישירו לך ינעימו לך טרר'ס יהו"ה אלהי ישראל יהדרוך שרפים לך יביעו... לך טרר'ס יהו"ה אלהי ישראל משרתיך יכתירו לך כתרם וישירו לך שיר חדש וגם ימליכוך לנצח והכל ממשתלח ועל הכל אלהותך (עתיק) לעולם ועד טרר'ס יהו"ה אלהי ישראל ברך אתה יהו"ה מלך על כל הרזים ואדון כל הנסתרות וכהשקב"ה קורא את הנער כך הוא קורא אותו זהו בריא"ל זה זה () זה ת"ר ותוב"ד וכינויו אח"ה דיע"י אהד"ר גז"י ההו"ה מלהט"ת א"ז ערבו"ת אנדרירורי"א זהו שמו שלנער ולא יליף קטלא חיב... וכן ממראה מתניו ולמטה דומין זה זה וממראה מתניו ולמעלה אינן דומין זה זה שמו שלנער כשמו של רבו שנ' כי שמי בקרבו שמו שלהקב"ה ע"ב אותיות ושמו שלנער ע"ב אותיות כשהוא עולה כ"ו אותיות וכשהוא יורד כ"ז אותיות כבוד אלהים הסתר דבר כדי שלא תיטרד מן העולם ע"ב דמלכא (!) דעלמא, ב;

ובקדושה מלך אמת ויחד מלך חי וקים לעולמים מלך ממית ומחיה מלך יוצר כל מכה ובורא כל רפואה מלך יוצר כל ברכה וממין כל טובה מלך זך כל מעשיו ומכלכל כל יצוריו מלך רך לכל שפל ולכל אמיץ חזק הוא מלך רם ונשא ונשגב ונפלא יקר ונכבד ידיו ישיש חזק ואמיץ עליו ועניו קדוש וטהור צדיק וישר ונאמן חסיד וחסיד גדול גבור עוש () היושב על כסא רם ונשא עוז אדיר () נורא שהוא סלול על קשורי גאווה ומתוקן על עטורי פאר כהדר היכל גאווה צופה במסתרים ורואה במעמקים ובכל מקום שם הוא ולא להשיב על דבריו ולא לאחר את רצונו וחפצו לא () ולא מקום לנוס ממנו ולא סתר להחבא ממנו ימלוך לעולמים ימלוך כסאו לדור ודור מלך רחום וחנון סלחן ומחלן ומגלגל ומעביר תהדר בכל שיר תתפאר בכל נועם תתרום בהיכלי גאווה תתנשא בכל פאר תתגבה על כל מעשים תתגאה... תתכבד על כסא (מהודר) תתיקן על כלי חמדת תתברך על כל הברכות תשתבח בכל התושבות תתהלל בכל הלל... תתקדש לעדי עד טררוס יהוה אלהי ישראל () כל עולמים ואדון כל המעשים וחכם כל הרזים... אלהים אחד אשר מעולמים

כ"י אוקספורד מס' 1791 נ"ח ע"א - ע' ע"ב

A 1 ברוך אתה ה' אלהינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול

(ספר הקומה ענייני מרכבה): ספר הקומה והבדלה לרי' עקיבא לבטל כשפנים תשובה
העקם מן הישר, ג; חסר, ט; שיעור קומה, י מ. 1 ברוך אתה ה': ברוך אתי י',
ג. אלהינו יעקב: אלהי אברי' אלהי יצחק ואלהי יעקב ית' (שמו) לעד ולנצח עד
לעקב עולמים, ג; אלהינו ואלהי אבותינו אלהי האדונים ואדוני האדונים אלהי
אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב, ט; אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצ-
ח' אלהינו יעקב, י; אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם ואלהי יצחק ואלהי יעקב,
מ. 1-2 האל-הוורוד: חסר, ג.

1-2 ...האל הגדול: Cf. Dt 10:17.

The Book of the (Divine) Body (and) Varia Regarding the Chariot-Throne.
(1) Blessed art Thou, O Lord, our God, the God of Abraham, the God of Isaac and the God of Jacob, the great,

* Not all the manuscripts of the Sefer Haqqomah are complete. To avoid the tedium of noting throughout long sections of the text that all the phrases to which variant readings are noted are absent in any given manuscript, we have allowed ourselves the luxury of only presenting variant readings in those sections of the text which are presented in any given manuscript. Thus, the absence of the opening prayer in any specific manuscript is not noted throughout the variant readings to that section of the text, but is, in fact, not noted at all. The following table will allow the reader to determine when no notation in variant readings indicates that the manuscript in question offers precisely the same text as does the base manuscript, and when no notation implies the absence of the entire section. The following fourteen discrepancies may be discerned in the base manuscript: A: lines 1-11; B: lines 12-24; C: lines 24-48; D: lines 47-104; E: lines 104-108; F: lines 108-119; G: lines 120-124; H: lines 125-132; I: lines 132-135; J: lines 135-150; K: lines 150-154; L: lines 154-171; M: lines 172-186; and N: lines 186-219. The manuscripts present these sections as follows: Ms. N: D, E, F, G, H, I, J, K, L; Ms. ♂: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♀: I, J, L; Ms. ♂: C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♀: B, D, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♂: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♀: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♂: B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♀: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♂: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N; Ms. ♀: A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N.

479 Ps 145:17. טוב בכל דרכיו

(479) to all who wish (well) for His name. Good in all His paths, honest in all His (480) deeds, pleasant in all His attributes, shining in advice and (knowledge), (481) blessed in understanding and intrigue, judge of all souls and adjudicator (482) of every quality, a knight, (483) pure and holy...

2 הגבור והנורא אל עליון קונה שמים וארץ אתה הוא מלך
3 מלכי המלכים אלהי האלהים אדוני האדונים יתברך שמך ויתרומם
4 שמך וזכרך לעולם ולעולמי עולמים ולנצח נצחים לעדי עד עולמים
5 ומושכך על כסא הכבוד וחיות עולות על כסא הכבוד אתה אש
6 וכסאך אש וחיותך ומשרתיך אש אתה אש אוכלה אש אתה שר
7 על השרים ומרכבותיך על האופנים שלח לי צדדרכיך והוא
8 הממונה על משרתי יי ויתן אוריתא בלבי ויזעקו לי בגרוני כנהר
9 המתגבר ברוך אתה ה' על שמות שמך הגדול הגבור והנורא
10 רומה ה' בעוזיך ונזמרה גבורותיך ויודו שמך גדול ונורא קדוש
11 הוא

2-3 אל-המלכים: חסר, ג. 3 אלהי האלהים: חסר, ג ט; ואלהי האלהים, י מ.
ואדוני האדונים: חסר, ג ט. 3-4 יתברך-וזכרך: חסר, ג; ברוך שמך יתגדל שמך
יתהדר שמך יתקרב שמך יתנצח שמך יתפאר שמך יתחנצח שמך ויתקדש שמך ויתרומם
שמך וישתבח שמך ויתנשא שמך וזכרך, ט. 4 לעולם-עולמים: חסר, ג; לעולמי
עולמים, י מ. ולנצח-עולמים (בחרא): חסר, ג. לעדי עד עולמים: עולמים, ט י;
ועדי עד, מ. 5 ומושכך-הכבוד: מושכך על כסא, ט. וחיות עולות על כסא הכבוד:
חסר, ג; וחיות עולות בכסא הכבוד, ט. אתה אש: אש, ג; חסר, י מ. וכסאך
אש: כסאך אש, י מ. וחיותך ומשרתיך אש: וחיותך אש ומשרתיך אש, ג י מ.
אתה אש אוכלה אש: אתה אש אוכלה, ג; אתה אש אוכלה, ט י מ. 6-7 אתה שר
על השרים: שר על כל השרים, ג; אתה שר כל השרים, ט. 7 ומרכבותיך-האופנים:
ומרכבותיך (על) כל (), ג. שלח לי צדדרכיך: שלח לי בלחריגין, ג; שאתה שר-
לח לי אני עבדך בן אמתך שלח לי להדריך ג'ין בר'א דרג'ין, ט; שלח לי ברדג'ין, י;
שלח לי ברדג'ין, מ. 7-8 והוא-יה: והוא ממונה על כל משרתי יי, ג; דהוא ממונה
על משרתי יי, ט י. 8 ויתן-בלבי: ויתן אוריתא בלבי, ג י; וירחיב לבי ויתן
תורה וחכמה וחסד בלבי ובפי, ט; ויתן אוריתא בלבי, מ. ויזעקו לי בגרוני:
ויהא לבי ופי, ט; חסר, י מ. 8-9 כנהר המתגבר: כמעין המתגבר וכמוצא מים
אשר לא יכזבו מימיו, ט. 9 ברוך אתה ה': ב'א יי, ג. על-שמך: של שמך, ג.
הגדול-והנורא: הגבור והנורא, ט. 10 רומה-בעוזיך: רומה ה' בעוזך, ג ט מ;
רומה יי' בעוזך, י. ונזמרה גבורותיך: נשירה ונזמרה גבורתך, ג מ; אשירה
ואזמרה גבורותיך, ט; נשירה ונזמרה גבורותיך, י. ויודו-ונורא: יודו שמך
גדול ונורא, ט. 10-11 קדוש הוא: קדוש הוא אשירה לה' בחיי אזמרה לאלהי
בעודי יערב עליו שיחי אנכי אכטח בה', ט.

2 Cf. Gen 14:9 and 14:22. קונה שמים וארץ

3 Dt 10:17. אלהי האלמים...

7 Cf. Is 6:8. שלח לי

10 Ps 21:14. רומה...

10-11 Ps 99:3. יודו שמך גדול...

(2) mighty and awesome God, the exalted God, the Creator of heaven and earth. You are He Who is the King (3) of the kings of kings, God of gods and Lord of lords. Blessed be Your name, exalted be (4) Your name and appellation forever and ever, for all eternity and for all time. (5) And Your seat is on the Throne of Glory; and (it is) to the Throne of Glory (that) the celestial creatures ascend. You are fire (6) and Your throne is fire and Your celestial creatures and servants are fire. You are fire consuming fire. You are prince (7) over the princes, and your chariot-throne (is) over the 'ofanim.* Send me, Tzadadabran (8) he who is appointed over the servants of God, and he will set Torah in my heart (such that its words) should cry out to me in my throat like a river (9) that flows vigorously. Blessed art Thou, O Lord, Your great, mighty and awesome name is over (other) names. (10) Be exalted in Your strength, O Lord, and we shall sing of Your mighty deeds and let them give thanks to Your great and awesome name; (11) it is holy.

*The 'ofanim are the hypostases of the wheels of the chariot-throne; see Ez 1:20-21.

12 אמר ר' עקיבא מעיד אני בעידותי דאמר לי מטטרו"ן שרא
13 רבה דאסהדותא מרנא ורבנא דמנא מנטלנא ומשיזיב לנא
14 ומפרק לנא מכל דבר רע מבית מותב יקריה ולעילא מאה
15 ושמונה עשר אלפים רבבות פרסאות מכותב יקריה
16 ולמטה מאה ושמונה עשר אלפים רבבות פרסאות רומיה
17 מאתים ושלשים אלפים רבבות פרסאות מזרוע של ימין ועד

12 עקיבא: ישמעאל, ו ח ט כ ל; עקיבה, ז. מעיד-לי: א"ל, ו ל; אמר לי, ז ח
ט כ מ; מעיד אני בעדותי דאמי' לי, י. 12-13 מטטרו"ן שרא רבה: מטטרו"ן שרא
רבא, ג ח ט כ ל; מטטרו"ן משיה שרא רבא, ו; שר הפנים מטטרו"ן שרא רבא, ז.
13 דאסהדותא: דסהדותא מעיד אני בעדותי ב"י' אלהי ישראל אלהי וקיימא,
ג; דסהדותא מעיד אני בעדותי ז' ב"י' אלהי ישראל אלהי וקיימא, ו ל;
משיהנא ב"י' אלהי ישראל אלהי וקיימא, ז; דסהדותא מעיד אני בעדותי ז' ב"י' אלהי
השמים אלהי וקיימא, ח; דסהדותא מעיד אני בעדותי ז' ב' אלהי ישראל
אלהי וקיימא, מ. מעיד אני בעדותי ב"י' אלהי ישראל אלהי וקיימא,
י; דסהדותא מעיד אני בעדותי ז' ב"י' אלהי השמים אלהי וקיימא, כ; מעיד
אני בעדותי ז' ב' אלהי ישראל אלהי וקיימא, ל; דאסהדותא מעיד אני בעדותי
ב"י' אלהי ישראל אלהי וקיימא, מ. מרנא ורבנא: חסר, ג; אדנא וריבוננא,
ו; מרנא וריבוננא, ח כ; מרנא וריבוננא, ט; מרנא וריבוננא, ל. 13-14 דמנא-
רע: מדיניה מנטלנא ומשיזיב לנא ומפרק לנא מכל דבר רע, ג; חסר, ו ט; רמנא
ומנטלנא ומשיזיבנא ומפרקנא מכל כישא, ז; חוניה, ח כ; דמנא מנטלנא ומשיזיב
לנא ומפרק לנא מכל דבר רע, מ. 14 מבית-ולעילא: דמבית מושב יקריה ולעילא,
ג; מבית מותב יקרא ועילאה, ו ל; דמן מותב ביה יקריה ולעילא, ט. 14-15 מאה
ושמונה עשר: מאה ושמונה עשר, ג; קח"י, ט; קי"ח, י; מאה ושמונה עשרה, כ ל.
15 אלפים רבבות פרסאות: אלפי רבואות פרסאות, ג; רבבות פרסאות, ו ח כ ל;
אלף רבבאות פרסא, ז; רבבות, ט. 15-16 מכותב-ולמטה: דמכותב מושב יקריה ולמטה,
ג; חסר, ו ז ט י ל מ; ומכותב מותב יקריה ולמטה, ח; ומכותב מותב ז' יקריה
ולמטה, כ. 16 מאה ושמונה עשר: חסר, ו ז ט י ל מ; מאה ושמונה עשרה, ח;
מאה ושמונה, כ. אלפים-פרסאות: אלפי רבואות פרסאות, ג; חסר, ו ז ט י ל מ.
רומיה: חסר, ו ל; ועל זה נאמר גדול אדוננו ור"ב כ"ח גימ' רל"ו כלומר ז' ז'
היא גדולתו ורומו של הכורא ית', ז; רומיא, כ. 17 מאתים ושלשים: מאתים
ושלשים ושש, ג; חסר, ו ז ל; ר"ל, ט; מאתים ושלשים וששה, ח י מ; מאתי
ושלש (!) וששה, כ. אלפים-פרסאות: אלפי רבבות פרסאות, ג; חסר, ו ז ל; אל-
פים וכסאות (!), ט; רבבות אלפים פרסאות, ח כ. מזרוע של ימין: מזרועו של
ימין, ו ח ט י ל מ; חסר, ז; ומזרועו של ימין, כ. ועד: עד, ו ח ט י כ ל מ;
חסר, ז.

12-15 SHS 33-34; SDR 1-4; SRZ 28-31. עקיבא...

15-16 SHS 31-33; cf. SDR 1-4; SRZ 31-32; 'Oriot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370. מבית מותב יקריה...

16-17 SHS 1, 32 and 35; SDR 4; SRZ 32-33; 'Oriot Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370 and in Eisenmenger, *Entdecktes Judentum*, p. 4; Qirqisani in Nemoy, *HUCA* 7(1930), p. 370; Kalir in Baer, *Seder Avodat Yisra'el*, p. 655; *Hekhalot Rabbati* 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Schäfer, *Synopse* §167. רומיה...

17-18 See below, lines 93-94; SDR 5-6 and cf. 97; SRZ 33-34 and cf. 156-157; MR 143-144. מזרוע של ימין...

(12) R. Aqiba said: I give testimony based on my testimony that Metatron said to me, (Metatron, who is) the great prince (13) of testimony, our lord and master, who (exalts...) and who saves (14) us and redeems us from every evil thing. From the place of the seat of His glory and up (is a distance of) 1,180,000,000 (15) parasangs. From the place of the seat of His glory and (16) down (is a distance of) 1,180,000,000 parasangs. His height (17) is 2,300,000,000 parasangs. From the right arm (across) until

18 דרוו של שמאל שבעים ושבעה אלפים רכבות פרסאות
19 ומגלגל עיר של ימיר דר גלגל עיר של שמאל שלשים אלפים רכבות
20 פרסאות וגלגלתיה רכבאשתי מאות אלפים רכבו' פרסאו'
21 ושלש ושלש עטרה שבראשו ששים רכבות כלפי ששים רכבו'
22 אלפי ישראל לפיכך קראה אלף הגדול הגבור והנורא כליות"ה'
23 בזיות"ה' הקטס"כ כבכו"ה שמו"ל כדור הוא וכדור

18 זרוע של שמאל: זרועו של שמאל, ו ח ט י כ ל מ; חסר, ז. שבעים ושבעה :
שבעים ושבע, ו ח כ ל; חסר, ז; ע"ז, ש; שבעה ושבעים, י מ. אלפים-פרסאות:
אפרי רבבו' פרסאות; ג, רבבות רומיה מאחי(ט) ושלשם ושהה רבבות פרסאות, ו;
חסר, ז; רבבות, ח ט כ; רבבות רומיה מאחי' ושלשם ושהה רבבות פרסאות, ל.
19 מגלגל-מימן: מגלגל עין מימן, ג; מגלגל עין של מימן, ו ל מ; חסר, ז;
מגלגל עין של מימן, ח כ; מן גלגל עין מימן, ט. עד; ועד, ו כ ל; חסר, ט
י. גלגל עין של שמאל: גלגל עין שמאל, ג; חסר, ז, לגלגל עין שמאל, ט. שלשים:
שלש', ג; חסר, ז; ל', 20 אלפים-פרסאות: רבבות פרסאות, ו; חסר, ז;
רבבות, ח ט כ ל. 20 לגלגליה ובראשיה: גולגלתיה ברישיה, ג; גלגלתי דשכינ-
תי', ו; חסר, ז; גולגלתיה דברישיה, ח כ; גולגלתיה ברישיה, ה; לגלגלתי דרי-
שיה, י מ; גולגלתיה (), ל. שלש מאות: שלשים ושלש מאות, ו ח כ ל; חסר,
ז; שלג ושלש, ט. אלפים-פרסאות: אפרי רבבו' פרסאות, ג; ושלש רבבות, ו;
חסר, ז ח ט כ ל. 21 ושלש ושלש: ח ט כ ל, חסר, ו; ושלש ושלש, ח טרה
שראונו: חסר, ז; עטרת שברשו, ח י כ ל מ; עטרות שברשו, ט. ששים-רבבו':
ששים רבבות כנגד ששים רבבות, ג; ששי' רבבות אלפי' רבבות, ו ל;
חסר, ז; ששים רבבות אלפים כלפי ששים רבבות, ח כ, כנגד, י מ. 22 אלפי ישראל:
כנגד רבבות אלפי ישראל, ג; חסר, ז. ישראל, י מ. לפיכך-הנוראה: לפיכך נקרא
הגדלו הגבור והנורא, ו; חסר, ז. 23 כליותי-משוי': כליתי' כזיו-
יתיה' הקט'ם בעבו'ר משוי', ג; ידידות' בלתי' אייל חיי' בלתי' כייל כלזיו'
בלתי' ביזותי' קט'ר המקו'ר כגו'ר עכו'ר מטוב'אי, ו; חסר, ז י מ; בלתי'ה
ידידות' אייל חיי' בלתי' כלתי' כזוזתי' המקו'ר קט'ר עכו'ר משוי';
ח; כלתי'ה ידידות' אלה'י בלתי' ביזתי' כזוזתי' המקו'ר קט'ר עכו'ר
משוי', ט; כלתי' ידידות' אייל חיי' בלתי' כזוזתי' המקו'ר קט'ר עכו'ר-
הק... המקו'ר... משוי', ל. 23 ברור הוא: חסר, ז ח ט כ ל. 23-24 ובני-רעד:
ובני-רבב'ו, ג; בשכמ'ו, ו ט ל, חסר, ז; ברור שם כבוד מלכותו לעולם ועד,

19-20 ... ומגלגל עין: SHS 55-56; SDR 80-81, cf. 4-5; MR 116-117; SRZ
34-35.

20 גולגלתייה ובראשיה: SRZ 35; cf. Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a.

21-22 ... עטרת שבראשו: SHS 45; SRZ 36.

21-22 ... ששים רבבו' Cf. Nu 2:32.

22 ...לפיכך: SRZ 37.

...לכא: Dt 10:17; cf. Neh 9:32; Baer, Seder^C Avodat Yisra'el, p. 87.

22-23 ... כליותיה צזיותיה. SRZ 38-39. Cf. 2 Sam 12:25. בעבו"ר 23

23-24 ... כרוך שם: Cf. BT Pesahim 56a; Sifre Devarim §306, ed. Finkelstein, p. 342.

(18) the left arm is 770,000,000 parasangs. (19) And from the right eyeball until the left eyeball (is a distance of) 300,000,000 (20) parasangs. The skull of His head is 3,000,003 and a third (parasangs.) (21) The crown on His head is 600,000 (parasangs), corresponding to the 600,000 (22) Israelite minions. Thus is He called the great, mighty and awesome God, Kaliote (klyvtyh); (23) Tzaziot (szzyvtyh); Haqtas (hqts), Baavur (b^cbvr); Masos (mśvs). Blessed be

24 שם כבוד מלכותו לעולם ועד / וכל הידוע רז זה מובטח לחיי ע"ה"ב
25 הקב"ה יצילנו מכל דבר רע ומכל מיני שפטים ומעין הרע ומיצר הרע
26 וממהירות רעים ומכל מיני משתות ומכל מיני מזיקין ומעניות
27 וממחשבות רעות ואל תצריכנו לידי מחנת בשר ודם
28 לפיכך אנחנו חייבים להלל לאפאר לשבח ולגורם לברך ולהגדיל
29 מלך גדול מלך גבור מלך אדיר מלך אביר מלך אמיץ
30 מלך אמת מלך יצב מלך כנון מלך מכובד מלך חי
31 מלך קים מלך קדוש מלך מקודש מלך טהור מלך ראשון
32 מלך אדון מלך אחד מלך אלהי מלך יתרון מלך מובטח

24 וכל היודע יז זה: חסר, ב ה; אמר כל היודע רז בה, ו; אמרו כל היודע רז זה; ח כ; כל היודע רז זה, י מ; אמר כל היודע רז זה, ל. מובטח לחיי עה"ב:
חסר, ב ה; מובטח הוא שהוא בן העולם הבא, ג; מובטח לו שהוא בן העולם הבא
וזוכה לחיי עולם הבא, ו; מובטח הוא לחיי עולם הבא, ח כ; מובטח לו שהוא בן
העולם הבא, י מ; מובטח לו לחיי העולם הבא, ל. 25 הקה"ת-רע: חסר, ב ה; והכ"ה
יציגנו מכל ער וכי, ג; וניצול מדינה של גיהנום וניצול מכל גזירות קשות
ומכל מיני פורענות, ו; וניצול מדינה של גהינם ומכל מיני גזרות ומכל מיני
פורענות, כ; וניצול מדינה של גיהנום וניצול מכל גזירות קשות ומכל מיני פור-
עניות, ל. ומכל-שפטים: חסר, ב ג ה; וניצול מכל מיני שפטים, ו כ ל; ונצול
מכל מיני שפטים, ח. ומעין הרע ומיעד הרע: חסר, ב ג ה; שהוא ()
משגיב לנו ומפרק לא ומפלט לי אני פלוני מכל דבר, ושל ואמציל אותי מכל
גזירות קשות ומכל מיני פורעניות למען שמו הגדול, ו; ומלא מטלתא ומשיב
לנו ומפרק לא ומלט כל בני פלני מכל דבר ער ומציל אותי מכל גזרות קשות
ומכל מיני פורעניות למען שמו הגדול, ח. מיעד הרע ומעין הרע, י; שהוא מלט-
הוא ומפלט לא ומפרק לא ומפלט לי אני פלני מכל דבר ער ומציל אותי מכל
גזרות ומכל מיני פורעניות למען שמו הגדול, כ; שהוא מטלתא ומשיב לא ומפרק
לנו ומפלט לי אני פלוני מכל דבר ער ויציל אותי מכל גזרות קשות ומכל מיני
פורעניות למען שמו הגדול, ל. ומיעד הרע ומעין הרע, מ. 26 ממרהורינים רעים:
חסר, ב ג ה ו ח כ ל. ומכל מיני משאתי: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 27 וממחשבות
מדוקי: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. ומעניות: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 28 וממחשבות
רעות: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. ואל-ודם: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; ואל תצריכנו
לידי שיר ודם, ח מ. 28 לפיכך: חסר, ב ג ה. אנתנו חיביים: חסר, ב ג ה;
אנתנו חיביי להודות, ו; או חיביי, ח; או חיבים, כ מ; או חיבים
להודות, י; אנתנו חיביי' להודות לך, ל. להלל-להגדיל: חסר, ב ג ה; להלל
לפאר ולירום ולהדר לכבוד לגדל ליחד להקדיש להמליץ, ו; להלל לשבח להודות
לשבח לירום ולהדר לכבוד לגדל ליחד להקדיש להמליץ, ח; להלל לשבח לפאר לרו-
מם לכבוד ולאהדיל, י; להלל לשבח לפאר ולירום ולהדר לכבוד לגדל ליחד להקדיש
להמליץ, ל; להלל לשבח לפאר ולירום לכבוד ולהגדיל, מ. 29 מל גדול: בשם
שוכו רומה אחילי לכתוב מספר קומי יי"ו מל יי"ו מל יי"ו ימליו לעולם ועד
שמעי ישראל יי"ו אלחנו יי"ו אחד מל אירי מל אל אמת מל אמיץ כח מל ברור
מל בחון לבכות מל ברור בפיו (!) כל מל גדול מל גבור מל גואל חזק
מל דגול בצבאות (!) מל דיין אמת מל דיוש הלכות מל הדור מל האל
הנאמן מל חיה ויחיה מל ורואי מל וותיק וחסידי מל ומלכותו בכל משלה מל
מל וישר מל חי וקים מל חזק טוחות (?) מל טהור מל טוב ומטיב מל טכ-
סיסו כובע ישועה מל ישר ונאמן מל יחיד ומיוחד מל יוצר הכל מל כביר
מל כבודו לעד מל כולל מחמדים מל נכבאים מל לעולמי עולמים מל לבש
גאות מל מוחל מלכים מכבים (!) מל מרים ומפסיל מל נויר ואירי מל (נכר)
ונעים מל נסתר ונעלם מל סולה ומוחל מל סוכל ונושא מל סועד וסומך מל
לעילוי ונורא מל עזו ונערץ מל עריץ ושבע מל פודה ומציל מל פארו נעלם
מל סלמות עוטם מל צדיק וחסידי מל צנוע ועניו מל צדקה לעד מל קדוש
והחס מל קדושתו מעלה מל קדמו מל מלך רחום וחונן מל ראשוו ואחריו מל
ער למים מל שדי צבאות מל שומע תפילה מל שכנע עד מל תקף ומושל מל
תימים ואהוב מלם את ויש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד, ב;

ספר הבהיר (!) מהתנא האלדי ר' נחוניה בן הקנה (מלך) אדיר מלך ברוך (מלך)
בתחור מלך ברוך מלך בורא מלך בחון מלך גדול מלך גאה מלך גאון מלך גבוה מלך
גבוה מלך דר בכרומים מלך גדול מלך דיין מלך דורש() מלך דובר ומקיים
מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך הדור לכוש מלך הוגה המולה מלך הוד מלך הדר
מלך ועד מלך ותיק מלך ואמר ועושה מלך זך מלך זורח הנשכחות מלך זרק כפופים
מלך זכור רחמים מלך חסיד מלך חסין מלך חנון ורחום מלך חי העולמים מלך חזק

מלך אדיר מלך אביר מלך אחד מלך אמת מלך אחד מלך אחרון וראשון מלך אדון מלך
אמיץ מלך ברור מלך בחור מלך ברוך מלך בורא מלך בוחן מלך גבור מלך גדול מלך
גאה מלך גואל מלך גנון מלך גבוה מלך דור במרומים מלך דגול מלך דיון מלך דורש
(דמים) מלך דובר ומקיים מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך הדור בלבוש מלך
הוגה המולה מלך הוד מלך הדר מלך ועד מלך ותיק מלך אומר ועושה מלך זך מלך
זוכר נשכחות מלך זוקף כפופים מלך זוכר רחמים מלך חוקר כליות מלך חי החיים
מלך חוצב להבות אש מלך טוב ומטיב וישר מלך טהור ומטהר מלך טוב לטובים
ולרעים מלך טוב לקוויו מלך יחיד מלך ישר מלך יקר מלך יודע ועד מלך יושב
בסתר מלך יציב מלך יחרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסאו בצדק מלך
כובש כעסים מלך לובש צדקה כשריון מלך לעד ולעולם מלך לוהט מלך לובש רחמים
מלך מוחל וסולח מלך ממת ומחיה מלך מכפר עונות מלך מעביר מלך מכסה מלך
מהודר מלך מוריד ומעלה מלך מוריש ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך מטריף
ומכלכל מלך מפרנס ומעודד מלך מרום ונשא מלך מלא רחמים מלך מלא זכויות מלך
מהולל מלך מלכותו לנצח מלך מושל על כל מלך מגן מלך מפליא פלאות מלך מצמיח
ישועה מלך מתיר אסורים מלך מוציא אסירים מלך ממליך מלכים מלך משוכח ומפואר
מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך נשא ונפלא מלך נכבד ונאמן מלך נאמן
ונעים מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נכון מלך נצח נצחים מלך סומך
נופלים מלך סובל עולמים מלך סתור להבות אש וענני הוד מלך סולח עונות מלך
סגיא כח מלך עזוז וגבור מלך עליון ונורא מלך עונה בצרה מלך עובר על פשע
מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך עריץ מלך פודה ומציל מלך פועל
ישועות מלך פותח יד לכל מלך צדיק וישר מלך צח ואדום מלך צופה עתידות מלך
צור עולמים מלך צח צבא צבאות מלך קדוש מלך קרוב לקוראיו מלך קנוא ונוקם
מלך קונה שמים וארץ מלך קדושתו למעלה מלך קדם מעונה מלך רם ונשא מלך רוח
וחנון מלך רם על כל רמים מלך רוכב ערבות מלך רוכב על כסא הכבוד ועל הכרוב-
ים ועל כנפי הרוח מלך רוצה בתשובה מלך שוכן שחקים מלך שומע תפילה מלך שדי
מלך שוכן במעלות שדי מלך חקיף מלך תמים דרכו מלך תולה עולם על בלימה מלך

תהלתו במעלה ומטה, ה; מלך אדיר מלך אביר מלך אמת מלך אחד מלך אחרון וראשון מלך אדון מלך אמיץ
מלך גבור (!) מלך ברור מלך בחור מלך ברוך מלך בורא מלך בוחן מלך גדול מלך
גאה מלך גואל מלך גנון מלך גבוה מלך דר במרומים מלך דגול מלך דיון מלך דו-
רש דמים מלך דובר ומקיים מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך הדור בלבוש מלך
הוגה המולה מלך הוד מלך הדר מלך ועד מלך ותיק מלך אומר ועושה מלך זך מלך
זוכר הנשכחות מלך זוקף כפופים מלך זוכר רחמים מלך חסיד מלך חסון מלך חנון
ורחום מלך חי העולמים מלך חי וקיים מלך חזק מלך חונן דלים מלך חוקר כליות
מלך חי החיים מלך חוצב להבות אש מלך טוב ומטיב וישר מלך יקר מלך יודע ועד
מלך יושב בסתר מלך יציב מלך יחרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסאו בצדק
מלך כובש כעסים מלך לובש צדקה כשריון מלך לעד ולעולם מלך לוהט מלך לובש
רחמים מלך מוחל וסולח מלך ממת ומחיה מלך מכפר עונות מלך מעביר מלך מכסה
מלך מהודר מלך מוריד ומעלה מלך מוריש ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך מטריף
ומכלכל מלך מפרנס ומעודד מלך מרום ונשא מלך מלא רחמים מלך מלא זכויות מלך
מהולל מלך מלכותו לנצח מלך (!) מושל על כל מלך מגן מלך מפליא פלאות מלך
מצמיח ישועה מלך מתיר אסורים מלך מוציא אסירים מלך ממליך מלכים מלך משוכח
ומפואר מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך נשא ונפלא מלך נכבד ונאמן
מלך נאמן ונעים מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נכון מלך נצח נצחים
מלך סומך נופלים מלך סובל עולמים מלך סתור להבות אש וענני הוד מלך סולח
עונות מלך סגיא כח מלך עזוז וגבור מלך עליון ונורא מלך עונה בצרה מלך עובר
על פשע מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך עריץ מלך פודה ומציל
מלך פועל ישועות מלך פותח יד לכל מלך צדיק וישר מלך צח ואדום מלך צופה

וקיים מלך חזק מלך חונן דלים מלך חוקר כליות מלך חי החיים מלך חוצב להבות
אש מלך טוב ומטיב וישר מלך יקר מלך יודע ועד מלך יושב בסתר מלך יציב מלך
יחרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסאו מלך כובש כעסים מלך לובש צדקה
כשריון מלך לעד ולעולם מלך לוהט מלך לובש רחמים מלך מוחל וסולח מלך ממת
ומחיה מלך מכפר עונות מלך מעביר מלך מכסה מלך מהודר מלך מוריד ומעלה מלך
מוריש ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך מטריף ומכלכל מלך מפרנס ומ () מלך
מרום ונשא מלך () (ים מלך מלא זכויות מלך מהולל מלך מלכותו לנצח מלך מושל
על כל מלך מגן מלך מפליא פלאות מלך מצמיח מלך מתיר אסורים מלך מוציא אסירים
מלך ממליך מלכים מלך משוכח ומפואר מלך () עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך
נשא ונפלא מלך נכבד ונאמן מלך נאמן ונעים מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא
עון מלך נכון מלך נצח נצחים מלך סומך נופלים מלך סובל עולמים מלך סתור להב-
ות אש וענני הוד מלך סולח עונות מלך סגיא כח מלך עזוז וגבור מלך עליון ונורא
מלך עונה בצרה מלך עובר על פשע מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק
מלך עריץ מלך פודה ומציל מלך פועל ישועות מלך פותח יד לכל מלך צדיק וישר מלך
צח ואדום מלך צופה עתידות מלך צור עולמים מלך מחביא (!) צבאות מלך קדוש
מלך קרוב לקוראיו מלך קנוא ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושתו למעלה מלך
קדם מעונה מלך רם ונשא מלך רחום וחנון מלך רם על כל רמים מלך רוכב שמים
ועל כסא הכבוד ועל הכרובים ועל כנפי הרוח מלך רוכב ערבות מלך רוצה בתשובה
מלך שוכן שחקים מלך שומע תפלה מלך שדי מלך שוכן במעלות שדי מלך חקיף מלך
תמים דרכו מלך תולה עולם על בלי מה מלך תהילתו במעלה ומטה, ה; מלך
מלך אדיר מלך אביר מלך אמת מלך אחד מלך אחרון וראשון מלך אדון מלך אמיץ
מלך בחור מלך ברוך מלך ברור מלך בורא מלך בוחן מלך גדול מלך גיבור מלך גאה
מלך גואל מלך גנון מלך גבוה מלך דר במרומים מלך דגול מלך דיון מלך דין מלך
דורש דמים מלך דובר ומקיים מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך הדור בלבוש
מלך הוגה המולה מלך הוד מלך הדר מלך ועד מלך ותיק מלך זוכר רחמים מלך זך
אומר ועושה מלך זוכר הנשכחות מלך זוקף כפופים מלך חסיד מלך חסון מלך חנון ורחום
מלך חונן דלים מלך חוקר כליות מלך חי החיים מלך חי וקיים מלך חזק מלך חוצב
להבות מלך טוב ומטיב מלך טהור קמטהר (!) מלך טוב לרעי' ולטובי' מלך טוב
לקוויו מלך יחיד (מלך) ישר מלך יודע ועד מלך יושב בסתר מלך יציב מלך יחרון
מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסאו בצדק מלך כובש כעסי' מלך לובש צדקה
כשריון מלך לוהט מלך מלא רחמים מלך מוחל וסולח מלך ממת ומחיה מלך מכפר
עונות מלך מעביר עונות ומכבה (!) מלך מת () מלך מוריד ומעלה מלך מוריש
ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך מטריף ומכלכל מלך מפרנס ומעודד מלך מרום
ונשא מלך מלא רחמים מלך מלא זכויות מלך מלכותו לנצח מלך מושל על כל מלך (מגן)
מלך פלאות מלך מצמיח ישועות מלך מתיר אסורי' מלך ממלי' מלך משוכח ומפואר
מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך נישא ונושא מלך נכבד מלך נאמן ונעים
מלך נוצר חסד מלך () מלך נושא עון מלך נצח נצחים מלך סומך נופלי' מלך
סובל עולמי' מלך סתור להבות אש () כבוד מלך סולח (ענוה) מלך שגיא כח
מלך עיזוז וגבור מלך עליון ונורא מלך עונה בצדק מלך עובר על פשע מלך עושה
פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך עריץ מלך פודה ומציל מלך פועל ישועות
מלך פותח ידו לכל מלך צדיק וישר מלך צח ואדום מלך צופ' עתידות מלך צור
עולמי' מלך צח צבי צבאות מלך קדו' מלך קרוב לקוראיו מלך קנוא ונוקם מלך
קונה שמים וארץ מלך קדוש ונורא מלך קדם מעונן מלך רם ונשא מלך חנון ורחום
מלך רם על כל רמים מלך רוכב ערבות מלך רוכב על כסא הכבוד ועל הכרובי' ועל כנפי
הרוח מלך רוצה בתשובה מלך שוכן שחקים מלך שדי מלך שומע תפלה מלך שוכן ברום
מעלות מלך חקיף מלך תמים דרכו מלך תולה ארץ על בלימה מלך תהלתו במעלה ובמטה,
ו;

עחירות מלך צור עולמים מלך מחצבי צבאות מלך קדוש מלך קרוב לקוראיו מלך קנוא ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושתו למעלה מלך קדם מעונה מלך רם ונשא מלך רחום וחננון מלך רם על כל רמים מלך רוכב שמים ועל כסא הכבוד ועל הכרובים ועל כנפי הרוח מלך רוכב ערבות מלך רוצה בתשוב' מלך שוכן שחקים מלך שומע תפלה מלך שדי מלך שוכן במעלות שדי מלך תקיף מלך תמים דרכו מלך תולה עולם על בלי מה מלך תהלתו במעלה ומטה, כ;
מלך אדיר מלך אביר מלך אמת מלך אחד מלך אחרון וראשון מלך אדון מלך אמיץ מלך בחור מלך ברור מלך ברור מלך בורא מלך בוחן מלך גדול מלך גבור מלך גאה מלך גואל מלך גנון מלך גבוה מלך דר במרומים מלך דגול מלך דיין מלך דין מלך דורש דמים מלך דובר ומקיים מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך הדור בלבוש מלך הוגה המולה מלך הוד מלך הדור מלך ועד מלך ותק מלך זוכר רחמים מלך אומר (ועושה) זן מלך זוכר הנשכחות מלך זוקף כפופים מלך זוכר רחמים מלך חסיד מלך רחום וחננון מלך חונן דלים מלך חוקר כליות מלך חי החיים מלך חי וקיים מלך חזק מלך חונן דלים מלך חוקר כליות מלך חי החיים מלך חוצב להבות מלך טוב ומטיב וישר' מלך טהור ומטהר מלך טוב לרע' ולטובים מלך טוב לקוויו מלך יחיד מלך ישר מלך יודע ועד מלך יושב כסתר מלך יציב מלך יתרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסא בצדק מלך כובש כעסים מלך לובש צדקה מלך לובש רחמים כשריון מלך לוהט מלך מוחל וסולח מלך ממת מלך ומחיה מלך מכפר עונות מלך מעביר מלך מכסה מלך מהודר מלך מוריד ומעלה מלך מוריש ומעשיר מלך משפיל מלך מרים מלך מטריף ומכלכל מלך מפרנס ומעורר מלך מרום ונישא מלך מלא רחמים מלך מלא זכיות מלך מלכתו לנצח מלך מושל על כל מלך מגן מלך מפליא פלאות מלך מצמיח ישועה מלך מתיר אסורים מלך ממליך מלך משוכח ומפואר מלך נורא עלילה מלך נערץ מלך נשגב מלך נושא ונפלא מלך נכבד נאמן מלך נאמן ונעים מלך נוצר חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נכון מלך נצח נצחים מלך סומך נופלים מלך סובל עולמים מלך ממך להבות אש וענני הוד מלך סולח ענוה (!) מלך שגיא כח מלך עיזו וגיבור מלך עליון ונורא מלך עונה בצדק מלך עובר על פשע מלך עושה פלא מלך עושה בראשית מלך עתיק מלך עריץ מלך פודה ומציל מלך פועל ישועות מלך פותח יד לכל מלך צדיק וישר מלך (צדיק) צח ואדום מלך צופה עתידות מלך צור עולמים מלך צח צבי צבאות מלך קדוש מלך קרוב לקוראיו מלך קנוא ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושים למעלה מלך קדם מעונו מלך רם ונשא מלך רחום וחננון מלך רם על כל רמים מלך רוכב ערבות מלך רוכב על כסא הכבוד ועל הכרובים ועל כנפי הרוח מלך רוצה בתשובה מלך שוכן שחקים מלך שומע תפלה מלך שדי מלך שוכן במעלות שמי' מלך תקיף מלך תמים דרכו מלך תולה העולם על בלי מה מלך תהלתו במעלה ומטה, ל.
מלך גבור: חסר, ג ב ה ו ח כ ל. מלך אדיר: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך אביר, י מ. מלך אביר: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך אדיר, י מ. מלך אמיץ: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 30 מלך אמת-מלך חי: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 31 מלך קים מלך קדוש: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך קדוש מלך קיים, י מ. מלך מקודש-מלך ראשון: חסר, ב ב ה ו ח כ ל. 32 מלך אדון-מלך מובטח: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך אדון מלך אחד מלך יתרון מלך מובטח, י מ.

24-26... וכי היודע. Cf. MR 191-194; cf. SRZ 39, variant readings.

27 ...ואל תצרכנו. Cf. Baer, *Seder* ^c*Avodat Yisra'el*, p. 556.

29-42 ...מלך גדול. Hekhalot Rabbati 18:4, ed. Wertheimer, p. 95, and 24:4, ed. cit., p. 104; Schäfer, *Synopse* 88217 and 249.

33 מלך מושגב מלך הדר מלך רם מלך נישא מלך יקר
34 מלך הוד והדר מלך נכבד מלך עוז מלך חזק מלך
35 מהודר מלך טוב מלך מטיב מלך מוחל מלך סולח
36 מלך מובהק מלך מכפר מלך מעביר מלך ממת מלך
37 מחיה מלך מוחץ מלך רופא מלך מוריש מלך מעשיר
38 מלך משפיל מלך מרומם מלך זך מלך מזין מלך
39 מטריף מלך מפרנס מלך גאה מלך גבור מלך רחום
40 מלך חנון מלך יוצר מלך בורא מלך דיין מלך דין
41 מלך שופט מלך צדק מלך קנא מלך נוקם מלך מושיע
42 מלך גואל מלך נורא מלך יקר מלך ששמו מלך מלכי

33 מלך מושגב-מלך רם: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. מלך נישא: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך נשא, י מ. מלך יקר: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 34 מלך הוד והדר: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך הדור, י מ. מלך נכבד: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך נשגב, י. מלך עוז מלך חזק: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך עוז מלך חזק מלך מכובד, י מ.
34-35 מלך מהודר-מלך מטיב: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 35 מלך מוחל מלך סולח: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך סולח מלך מוחל, י מ. 36-38 מלך מובהק-מלך משפיל: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 38 מלך מרומם: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך מרים, י מ. מלך זך: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך זך, י מ. 38-39 מלך מזין-מלך גאה: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 39 מלך גבור: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; מלך גבוה, י מ. מלך רחום: חסר, ב ג ה ו ח כ ל. 40 מלך חנון-מלך דין: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; חנון יוצר בורא דן דין, י מ. 41 מלך שופט-מלך מושיע: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; שופט בצדק קנא קנא נוקם מושיע, י מ. 42 מלך גואל-מלך יקר: חסר, ב ג ה ו ח כ ל; גואל נורא יקר, י מ. 42-43 מלך ששמו מלך מלכי המלכים: חסר, ב ג; מי ששמו מלך מלכי המלכים, ה כ; מלך מלכי המלכים, ו; אתה ששמן מלך מלכי המלכים, ח; כמו ששמו מלך מלכי המלכים, ל.

36 מעביר. Cf. Job 7:21 and 2 Sam 24:10; *M* Rosh Hashanah 1:2; cf. Ex 33:19.

(24) the name of the glory of His kingdom forever. And all who know this secret are certain (to acquire) the world to come. (25) The Holy One, blessed be He, will save him from every evil thing, and from all kinds of sorcery and from the evil eye and from the evil inclination (26) and from evil thoughts and from all kinds of destroyers, and from all kinds of damagers and from poverty (27) and from evil plans. And do not bring us to need the gifts of mortal men. (28) Therefore are we obligated to praise, beautify, glorify, exalt, bless and magnify (29) (the) great King, mighty King, strong King, certain King, (30) King of truth, fair King, balanced King, honored King, living King, (31) existent King, holy King, sanctified King, pure King, first King, (32) ruling King, one King, divine King, superior King, certain King, (33) supernal King, King of splendor, lofty King, exalted King, precious King, (34) King of beauty and splendor, honored King, King of strength, strong King, splendid King, (35) good King, beneficent King, forgiving King, excusing King, (36) luminous King, King who grants atonement, benevolent King, King who causes (men) to die, King (37) who revives (the dead), King who wounds, King who heals, King who impoverishes, King who enriches, (38) King who casts down, King who raises up, shining King, King who sustains, King (39) who nourishes, King who supports, proud King, mighty King, merciful King, (40) gracious King, King who makes (all), King who creates, King who is Judge, King of judgement, (41) King who judges, King of righteousness, jealous King, vengeful King, saving King, (42) King who redeems, awesome King, precious King, King whose name is the King of the kings of

- 43 המלכים הקב"ה ולו המלוכה הגדולה והגבורה ורחמים וסליחות
 44 מלך הסולח לכל עוונותיו והרופא לכל תחלואיכי מלך שהוא
 45 עושה עמנו לטובה את בעבור שמו הגדול הגבור והנורא
 46 שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל
 47 אמר ר' ישמעאל אני ראיתי את מלך מלכי המלכים הקב"ה שהוא יושב
 48 על כסא ונושא וחיילותיו עומדין לפניו מימינו ומשמאלו

43 הקב"ה: חסר, כ ג; ברוך הוא, ה ו ח כ ל. ולו-וסליחות: חסר, כ ג; ולו המלוכה הגדולה והגבורה ורחמים וסליחות, ה י; ולו המלוכה ורחמים וסליחות, חות, ו; ולו המלוכה והגבורה ורחמים וסליחות, ח; ולו המלוכה והגבורה ורחמים וסליחות, כ; ולו המלוכה והרחמים וסליחות, ל; ולו המלוכה והגבורה ורחמים וסליחות, מ. 44 מלך-עוונותי: חסר, ב ג; מלך הסולח לכל עוונותי, ה ח כ; מלך סולח לכל עונות, ו; מלך הסולח לכל עונות, ז; מלך סולח מלך עוונותי, י; מלך סולח לכל עוונותי, ל מ. והרופא-תחלואיכי: חסר, ב ג; הרופא לכל תחלואיכי, ה ו ח י כ ל מ. 44-45 מלך-אות: חסר, ב ג; מלך שהוא עושה עמנו לטובה, ה ו ח כ ל. 45 בעבור-והנורא: חסר, ב ג; בעבור שמו הגדול, ה ח כ ל. 46 שנאמר-לישראל: חסר, ב ג; שנ' מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך יי"ו (!) הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי"ו הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורות מלכי המלכים ומי ישמע תהלת מלך ומי יוכל להגיד גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו) אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ובמצותיו חפצו מאד שהקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאדונינו מי כאלהינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד והדר לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה גדולה ומלכות לך גדול אתה ועושה פלאות אתה עשית את השמים ואת הארץ שמי שמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון כי אתה ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ה; שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך השם הגדולה והגבורה והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי"ו הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורות מלך מלכי המלכים ומי ישמע תהלת מלך ומי יוכל להגיד גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ומלכותיו חפצו שמו הקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים (!) ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאלהינו מי כאדונינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד והדר לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה גדולה ומלכות לך גדול אתה ועושה פלאות ואתה עשית את השמים ואת הארץ שמי שמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון כי אתה ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ה; שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך השם הגדולה והגבורה והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי"ו הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורות מלך מלכי המלכים ומי ישמע תהלת מלך ומי יוכל להגיד גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ומלכותיו חפצו שמו הקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים (!) ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאלהינו מי כאדונינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד והדר לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה גדולה ומלכות לך גדול אתה ועושה פלאות ואתה עשית את השמים ואת הארץ שמי שמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון כי אתה ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ה;

שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך יי"ו הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי"ו הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורות מלך מלכי המלכים ומי ישמע תהלת מלך ומי יוכל להגיד גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ובמצותיו חפצו מאד שהקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאדונינו מי כאלהינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד והדר לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה גדולה ומלכות לך גדול אתה ועושה פלאות ואתה עשית את השמים ואת הארץ שמי שמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון כי אתה ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ה;

ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ה; שנא' מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך יי"ו הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך יי"ו הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורות מלך מלכי המלכים ומי ישמע תהלת מלך ומי יוכל להגיד גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש לו בינה לחקור (כבודו) מי יש בו מחשבה לספר חסדיו אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ובמצותיו חפצו מאד שהקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאדונינו מי כאלהינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה כבוד ועוז כי גדול אתה ועושה פלאות אתה אלהים לבדך אתה עשית את השמים ואת הארץ שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון כי אתה ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, כ; שנאמר מגיד דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל לך השם הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ לך השם הממלכה והמתנשא לכל לראש מי ימלא גבורותיו וסגיא כח מי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר רובי נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו בינה לספר חסדיו אשריהו ישראל אשר שמו בטחונם עליו ובמצותיו חפצו שמו שהקב"ה אוהב אותם ומרחם עליהם כאב על בנים (!) ומדריך באור חיים ומציל מדרך המות הדרך אותי פלוני עמך עבדך בן אמתך הדריכני באור חיים אשר בטחוני שמת עליך מי כאדונינו מי כאלהינו מי כמלכנו מי כמושיענו נודה לאדונינו נודה למלכנו נודה למושיענו לך יי"ו גדולה לך גבורה לך נאה גדולה ומלכות לך הוד לך הדר לך נאה הדרה לך מלכות לך עוז לך עוז לך נאה כבוד ועוז כי גדול אתה ועושה פלאות ואתה עשית את השמים ואת הארץ שמי השמים וכל צבאם הארץ וכל אשר עליה יודוך יי"ו אל ראשון ואחרון גבור חיל ורב להושיע יי"ו אשרי אדם בוטח בך, ל. 47 אמר ר' ישמעאל: קטוע, א; אר"י, ו; חסר, ט. אני-המלכים: קטוע, א; אני ראיתי מלך מלכי המלכים, ו; חסר, ט. הקב"ה: קטוע, א; ברוך הוא, ה ח כ ל; ב"ה, ו. שהוא יושב: קטוע, א; יושב, ג ז; והוא יושב, ה ו ח כ ל. 48 על כסא ונושא: קטוע, א; על כסא רם ונושא, ג ה ו ז ח י כ מ; על כסא רם ונושא, ל. וחיילותיו-לפניו: קטוע, א; וחיילותיו עומדים לפניו, ג ו ח י כ; וחיילותיו עומדי' לפניו, ז. מימינו ומשמאלו: קטוע, א; ממנו ומשמאלו, ז; לימינו ולשמאלו, י מ.

44 Ps 103:3. הסולח...

45 Ps 86:17. עושה עמנו אות...

46 Ps 147:19. מגיד...

47-48 I K 22:19; 2 Ch 18:18; Is 6:1; SDR 48-51; SRZ 93-97. ישמעאל...

(43) kings, the Holy One, blessed be He, and His is the kingdom and the greatness and the might and mercy and forgiveness. (44) King who pardons all your sins and who heals all your illnesses, King who (45) makes a sign with us for good, for the sake of His great, mighty and awesome name, (46) as it is stated (in Scripture): "He tells His words to Jacob, His laws and His statutes to Israel." (47) R. Ishmael said: I saw the King of the kings of kings, the Holy One, blessed be He, as He was sitting (48) on an exalted throne and His soldiers were standing before Him to

54 גובה פרסותיו שלשת אלפים רבבות פרסאות פרמסי"ה שמו
55 מנף רגליו ועד קרסוליו אלף רבבות וחמש מאות פרסאות קרסוליו
56 של ימין אטרקס"ם שמו ולש שמאל ארוא"ה טרקס"ם שמו מקרסלותיו
57 ועד ארכובותיו חשע עשרה אלפים רבבות פרסאות קבנגי"ה
58 שמו שוקיו של ימין קנגי"ה שמו ושל שמאל מהרי"ה שמו

54 גובה פרסותיו: קטוע, א; גובה פראו' , ו . שלש-פרסאות: () ת אלפים
פרסאות, א; שלשה רכבות אלפים פרסאות, ג ה כ ; שלשים אלפי רכבות פרסאות, ו ;
ג' רכבות אלפים פרסאות, ז ; שלשת רכבות אלפים פרסאות, ח ; שלש רכבות פרסאות,
י מ ; שלשה אלפים רכבות פרסאות, ל . פרמסייה שמו: ח רגלי שלימ) ...
ארקטי' שמו שלשמאל... א ; כפ רגלי של ימין פרמסייה אטי' אטרקי' שמה ושל
שמאל אנטימי' שמה, א ; כפ רגלו של ימין פרמסייה ארקי' שמה ושל שמאל אגתמי'
שמה, ו ; כדמסייה שמו, ז ; כפ רגלו של ימין פרמסייה אטרקי' שמה ושל שמאל
אגתמי' שמו, ח ; כפ רגלו של ימין פרמסייה אטרקי' שמה ושל שמאל אגתמי'
שמה, כ ; כפ רגלו של ימין פרמסייה אטרקי' שמה ושל שמאל אגתמי' שמה, ל .
55 מכפ-קרסוליו: קטוע, א ; מכפ רגלו ועד קרסול, ה ו ז ח ; מכפ רגלו ועד
קרסוליו, מ . אלף-פרסאות: ... אלף... וחמש מאות פרסאות וגובה... , א ; אלף
רכבות וחמש מאות פרסאות וגובה וכן של שמאל, ה ו כ ; אלף רכבות וה' מאות
פרסאות, ז ; אלף רכבות וחמש מאות פרסאות וגובה וכן של שמאל, ח ; אלף רכבות
וחמש רכבות פרסאות, י מ ; אלף רכבות וחמש מאות פרסאות וגובה וכן של שמאל, ל .
56-58 קרסוליו של ימין: קטוע, א ; קרסול של ימין, ג ו ח ל ; קרסול של ימין,
ה כ ; וקרסולו של ימין, ז . 56 אטרקי' שמו: (צנעמ) ... , א ; צנעמית מיה
סקים' שמו, ה ; הצנעמתי' סקקים' שמו, ו ; אטרקי' שמו, ז מ ; הצנעמתי' סס-
שאל או'א טרקים' שמו: קטוע, א ; ושל שמאל אי' אטרקי' שמו, ג ; ושל שמאל אס-
תמי' שמו, ה ; ושל שמאל אסתמי' שמו, ו ז ל ; חסר, ח ; ושל שמאל אטרקי' שמו,
ז ושל שמאל אסתמי') שמו, כ ; ושל שמאל אטרקי' שמו, מ . 57-58 מקרסוליו
ועד ארכובותיו: מקרסוליו עד ארכובותיו, א ; מקרסולותיו ועד ארכובותיו
מקרסוליו עד ארכובותיו, ה ח ; מקרסוליו עד ארכובותיו, ו ל ; מקרסוליו עד
ארכבו. ז . 57 תשע עשרה: תשע עשר, א ; ייט, ז י מ ; אלפים-פרסאות: אלף) (
...) משת אלפים רכבות ומאתים פ) ... , א ; אלפים רכבות וחמש אלפים
ומאתים פרסאות וגובה וכן שמאל, ה ; אלפים רכבות וחמש אלפי ומאתים פרסאות
וגובה וכן של שמאל, ו ל ; אלף רכבאות פרסאות, ז ; אלפים רכבות וחמשת אלפים
ומאתים פרסאות וגובה וכן שמאל, ח ; אלפים רכבות וחמשת אלפים ומאתים פרסאות
וגובה וכן שמאל, כ . 57-58 כנגי' שמו: קטוע, א ; חסר, ה ו ח ט כ ל ; גמג'ר
שמו, ז . 58 שוקי של ימין: ... שלימין, א ; שוק של ימין, ג ה ח כ ; שוק
טעק' שמו, ה ; כגי' מהרז'י' טעק' שמו, ו ; סתאג'יא שמו, ז ; כגי' מהרז'י'
טעק' שמו, ח ; כגי' מהרז'י' טעק' שמו, ח ; ושל שמאל ממנהוזזי' שמו, ושל שמאל
ממנהוזזי' שמו, ושל-שמו: ושל שמאל (וזזי' שמו, א ; ושל שמאל פרנ' שמו, ז ; ושל שמאל
ה כ ; ושל שמאל ממנהוזזי' שמו, ושל שמאל מהרז'י' שמו, ושל שמאל

(54) The height of His soles is 30,000,000 parasangs; its name is Parmeseh (prmsyyh). (55) From His feet until His ankles is 10,000,500 parasangs. The (56) name of His right ankle is Aтарqam ('trqm), and (the name) of His left (ankle) is Ava Tarqam ('v' trqm). From His ankles (57) until His knees is 190,000,000 parasangs; Qanangy (qnngy) is its name. The name of His right calf is Qangy (qngy); (58) the name of the left (calf) is Mehariah (mhr'yh).

51-52 ... ישמעאל אומר. ר' SDR 55-56; cf. MR 25-26 and 4-5; SRZ 97-99.

53 ... השמים: Is 66:1.

the right and the left. (49) (Thereupn) spoke to me the angel, the Prince of the Presence, whose name is Metatron (mttrvvn), Ruah (rvh), Pisqonit (pysqvnyv), (50) Itmon ('ytmvvn), Higrn (hygrvn), Sigron (sygrvn), Meton (mtvn), Mitān (mytn) and Netit (ntyt) (or Vantit, vntyt) (51) and Netif (ntyp) (or, Vantif, vntyp). R. Ishmael says: What is the measure of the body of the Holy One, blessed be He, who (52) lives and exists for all eternity, may His name be blessed, and... exalted? The soles of (53) His feet fill the entire universe, as it is stated (in Scripture): "The heavens are My seat, the earth, My footstool."

59 מארככותיו ועד יריכותיו שנים עשרה אלפים רבבות פרסאו'
60 ארככותיו של ימין סתמנג'י' שמו ושל שמאל פדנג'י' שמו
61 ירך של ימין ויהמ'י' שמו ושל שמאל פרטמ'י' שמו מירכותיו
62 עד צווארו עשרים וארבעת אלפים רבבות פרסאות

59 מארככותיו ועד יריכותיו: מארככותיו עד יריכ(), א; מארככותיו ועד יריכותיו, ג ח; מארככותיו ועד ירכותיו, ח ח כ; מארככותיו עד ירכותיו, ו; חסר, ז; מארככותיו ועד יריכותיו, י; מארככותיו עד יריכותיו, ל; מארככותיו ועד ירכיו, מ. שנים עשר: קטוע, א; שנים עשרה, ה ו כ ל; חסר, ז; שנים עשר, ח; ייב, י מ אלפים-פרסאו': ...רבבות פרסאות ואלף ומאת() מאות גבהו זהו שלשמאל, א; אלף אלפים פרסאות גובהו וכן של שמאל אלטב'ין ארט'ט של ימין סתמנג'י'ן יהמ'י' שמה וכן של שמאל אלטב'ין שמאל מנהדור'י'א שמה, ה; אלף אלפי רבבות פרסאות גובהו וכן של שמאל, ו; חסר, ז; אלף אלפי רבבות פרסאות גבהו וכן של שמאל, ח; אלף רבבות פרסאו' גבהו וכן של שמאל, כ; אלף אלפים רבבות פרסאות גובהו וכן של שמאל, ל. 60 ארככותיו של ימין: ארככותו של ימין, א; ארכבו של ימין, ג ו ח ל; חסר, ה ז י מ; ארט של ימין, כ. סתמנג'י' שמו: סתמנג'י'... א; סתמנג'י' שמו, ג; חסר, ה ז י מ; סתמנג'י' חמ'י' שמו, ו; סתמנג'י'ן יהמ'י' שמו, ח; סתמנג'י'ן יהמ'י' שמו, כ; סתמנג'י'ן יהמ'י' שמה, ל. ושל-שמו: מנהדור'י'א שמו, ו; ושל שמאל ארכבו של שמאל מנהדור'י'א שמו, ח; וכן של שמאל אלטב'י'א שמה, ושל שמאל מנהדור'י'א שמה, ל. 61 ירך-ימין: ירך ימין, ג; ירך הימין, ז; יריכותיו של ימין, י; ירכותיו של ימין, מ. ויהמ'י' שמו: ששנ'ס'ת ופרנגס'י' שמה, א; שיש ווס'ת פתס'י' שמו, ה כ; ששנ'ס'ת פרנס'י' שמו, ו; ויהמ'י' שמו, ז; ששנ'ס'ת פתס'י' שמו, ח; ששנ'ס'ת פרנס'י' שמו, ל. ושל-שמו: ושל שמאל תפגנ'הי'י'א (?) שמה, א; ושל שמאל תפגנ'הי'א יינ'י'א שמו, ה; ושל שמאל תפגנ'הי'א זינ'י'א שמו, ו; ושל ירך שמאל פרטמ'י' שמו, ז; ושל שמאל תמנג'י'א חמ'י'א שמו, ח; ושל שמאל תפגנ'הי'א וינ'י'א שמו, כ; ושל שמאל תפגנ'הי'א זינ'י'א שמו, ל. 61-62 מירכותיו עד צווארו: קטוע, א; מירכותיו עד צווארו, ג; מירכותיו עד צווארו, ח ח כ ל; מירכותיו עד צווארו, ו; מירכו עד צווארו, ז; מירכותיו ועד צווארו, י מ; מירכותיו עד צווארו, כ. 62 עשרים וארבעת: עשרים וארבע(), א; כ'ד, ז י מ. רבבות: רבבות, ז.

59 Cf. SHS 29-30; SDR 63; cf. MR 63 and 69; cf. SRZ 111-112 and 115-116. מארככותיו... 59

60 SDR 64; MR 65-66; SRZ 113. ארככותיו... 60

Cf. Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 98; Montgomery, *Aramaic Incantation Texts from Nippur*, p. 146. פדנגס

SDR 64-65; MR 66-68; SRZ 114. ירך של ימין... 61

SDR 65-66 and 67; MR 68-69; SHS 29-30; SRZ 115-116; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 116. מירכותיו עד... 61-62

(59) From His knees until His thighs is 120,000,000 parasangs. (60) The name of His right knee is Stammegatz (*stmgg*) and the name of the left (knee) is Pedangas (*pdngs*). (61) The name of the right thigh is Vihmai (*vyhmy*), and the name of the left (thigh) is Partmai (*prmyy*). From His thighs (62) until His neck is 240,000,000 parasangs.

63 ומותני מותנייהו ואסנג'יה'יו שמו ועל לבו שבעים שמות
64 צ'י' צדיק צהוא'יל צו'יר צב'י' צדי'ק סע'י'ף
65 סח'ין יי'י' יה'יו הה'יה אה'יה צצ'י'ץ פא'י'ף
66 פפ'י'ף יו'יד אאל'י'ף צ'י'ח ואדו'ים גיט'יר גיט'רי'א
67 ה'יה יי'יה יהו'יה שד'י' צבאו'ית אה'י'ה אש'יר אה'י'ה
68 חפ'י'ץ הצ'י'ץ רוכ'י'ב ערב'ות ויה'יו ה'י'י' אה'יה ממ'ים
69 ננ'י'ן קש'י'ה הד'יר וא'יל הה'יו וה'יה זי'ך ויש'יר אה'י'א
70 עא'י'א פה'יה הח'י'י' רי'ם בכ'י'ב כב'י'ב טט'י'ט עמ'י'ט
71 א'יל יי'יה כל'י'ל בכ'י'ך א'י'י' זה'י'א צע'י'א א'י'י'א אה'י'י'
72 זי'י'א ס'י'ים אות'יות'יו ברוך ומכו'רך שם כבוד מלכותו
73 לעולם ועד צווארו שלש עשרה אלפים רבבות פרסאות
74 גובה צווארו סמג'ה'יו ויהת'ר'י'ץ שמו עגול ראשון אלפים

63 ומותני מותנייהו: ומותני מותניו מותניהו, א; ושמו מתנ'י' מתניה'ו, ג;
ומתני מתניו מותניהו, ח ח כ; ומותני מותנא מותניהו, ו; מתנ'י' מתניה'ו שמו,
ז; מתני מותניהו, י מ; ומותני מותניו מותניהו, ל. אסנג'יה'יו שמו:
אסנג'יר'יה (?) שמו, א; אסנג'י' אסנג'יה'יו (!), ג; אה'י'ס () הד'יר יו'יה
שמו, ה; אה'י'ס ג'יה ורי'ס שמו, ו; אס'י'ד ניו'ח'י' שמו, ז; אה'י'ס גבד'י'ז'יה שמו,
ח; (אסממ'ה'יו) שמו, י; אה'י'ס גהד'יר יו'יה שמו, כ; אה'י'ס גהד'יר'יה שמו, ל.
ועל לבו שבעים שמות: ו(ע)ל... א; ועל לבו כתוב שבעים ושנים שמות, ג; ועל
לבו כתוב שבעים שמות, ח ח כ ל; ועל לבו כתוב שבעים שמות, ו; ועל לבו כתוב
אילו ע'י שמות, ז; ועל לבו כתוב ע'י שמות הללו, י; ועל לבו כתוב ע'י הללו, מ.
64 צ'י'ץ: יי'ץ, ה כ; צ'י'ץ, ו. צהוא'יל: צחוא'יל, ה ח כ; צחוא'יל,
ו; צחוא'י, ז. צב'י'ץ: צב'י'ץ, ג. סע'י'ף: כט'י'ן, ו; סט'י'ף, ל. 65-72 סח'ין-
אותיות'יו: סח'ין צבאו'ית שד'י'י' אלה'יים יהו'יה צ'י'ח דגו'יל אדו'ים סס'ים... (א)...
שבע'יים... וי'ז... צצ'י'ץ פפ'י'ף נז"י () ה'יה ה'י'י' ח'י'י' רוכ'י'ב ערב'ות יי'יה ה'יה
ו'יה ממ'ים ננ'י'ן הו'י'י' יי'יה יה'יה חפ'י'ץ הצ'י'ץ א'י'י'א צע'י' ()... אה'י'ץ... גיט'יר
גיט'יר יי'א יי'א יו'יה א'י'י'ף ווי'א'י'ץ פא'י'ף רא'יו יי'י'י' יי'יה בכ'י'ב כב'י'ב טט'י'ט ככ'י'ך
כלל'יים אחת'י'י'ן, א;
סח'ין יי'י'י' יה'יו הה'יה אה'יה צצ'י'ץ פא'י'ף פפ'י'ף יו'יד אאל'י'ף צ'י'ח ואדו'ים גיט'יר
גיט'יר'יה אה'י'ה צבאו'ית אה'יה אש'יר אה'י'ה חפ'י'ץ רוכ'י'ב ערב'ות ויה'יו
ח'י'י' ה'יה ממ'ים ננ'י'ן קש'י'ץ הד'יר וא'יל הה'יו וה'יה זי'ך ויש'יר אה'י'א עא'י'א פה'יה הח'י'י'
רי'ם בכ'י'ב כב'י'ב טט'י'ט עמ'י'ט אה'י'ה כל'י'ל בכ'י'ך א'י'י' זה'י'א צע'י'א א'י'י'א אה'י'י' אות'יות'יו, ג;
סח'ין צבאו'ית שד'י'י' צח'י'ים יי'יה צ'י'ח דגו'יל אדו'ים סס'ים אה'יה א'י'י'א א'י'י'א אה'י'י' ה'י'ב
יי'יה ה'יו ווי'ז צצ'י'ץ ספ'י'ף נ'י'ן ה'יה ו'יה ממ'י' (ה) צצ'י'ץ ה'יו יי'יה יה'יה חפ'י'ץ הצ'י'ץ
א'י'י' ד'י'א צע'י'א זי'א אע'י'א קק'י'ץ קש'י'ר רי'ן זי'ף נעו'יר יי'א יו'יד אה'י'ה ה'יו פא'י'ף
וא'יו א'י'י' בכ'י'ב ככ'י' כל'י'ל ס'י'ים אחת'י'א, ה;
סח'ין צבאו'ית שד'י'י' אלק'י' יי'יה יי'ר צ'י'ר דגו'יל אדו'ים כס'ים א'י'י'א א'י'י'א א'י'י'א יהוה'י'ב
יי'יה ח'י'י' ה'יו ווי'ז צצ'י'ץ פפ'י'ף נ'י'ן ה'יה ח'י'י' ח'י'י' רוכ'י'ב ערב'ות יי'יה ה'יה זי'ה
אנצ'י'ן נצ'י'ו הו'י'ז ווי'ר הא'י'ז פא'י'ף רא'יו יי'י'י' צב'י'ב טט'י'ט ככ'י'ף ככ'י'ל ס'י'ים אות-
יות'יו, ו;
סח'יו ה'יו יה'יו הה'יה אה'יה צדי'ק פרי'ף פפ'י'ף יו'יד אאל'י'ף צ'י'ח ואדו'ים דו'יד גיט'יר
גיט'יר'א (נ'ב ס'י'א גיט'יר'א) ה'יה יי'יה הו'י'א שד'י' צבאו'ית אה'יה אש'יר אה'י'ה חפ'י'ץ
הע'י'ץ רוכ'י'ב ערב'ות ווי'יה חו'י'א ה'י'י' ה'י'יה ממ'ים ננ'י'ן קש'י'ר הד'יר וא'יל הה'יו וה'יה
זי'ך ויש'יר אה'י'א עמ'י'א פרז'י'א הה'י'ז רי'ם בכ'י'ב כב'י'ב טט'י'ט עמ'י'ט עמ'י'ט א'יל
יי'יה כל'י'ל ככ'י'ך א'י'י'א צע'י'א א'י'י'א אה'י'י' זי'י'א זי'י'א שם אות'יות'יו כמנ'י'ן, ז;
סח'יו צבאו'ית שד'י'י' אלה'יים יי'יה צ'י'ח דגו'יל אדו'ים סס'ים א'י'א אע'י'א אה'יה אה'יו ה'י'ב
יי'י'ב ה'יו ווי'ז צצ'י'ץ פפ'י'ף נ'י'ן ה'יה ח'י'י' ח'י'י' רוכ'י'ב ערב'ות יי'יה ה'יה ו'יה
ממ'ים ננ'י'ן הו'י'י' יי'יה יה'יה חפ'י'ץ הצ'י'ץ א'י'י' צ'י'א צע'י'א ו'י'א אע'י'א קק'י'ץ קש'י'ר רי'ן
זי'ך גונ'ור יי'א יי'א יו'יר אה'י'ה ה'י' () פא'י'ף רז'יו () בכ'י'ב טט'י'ט ככ'י' כל'י'ל
ס'י'ים אחת'י'א, ח;
סח'ין יי'י'י' יה'יו הה'יה צצ'י'ץ פא'י'ף פפ'י'ף יו'יד אאל'י'ף צ'י'ח ואדו'ים גיט'יר גיט'יר'יה ה'יה
יי'יה יהו'יה שד'י' צבאו'ית אה'יה אש'יר אה'י'ה חפ'י'ץ רוכ'י'ב ערב'ות ויה'יו ה'יה
ה'יה ממ'ים ננ'י'ן קש'י'ץ הד'יר וא'יל הה'יו וה'יה זי'ך ויש'יר אה'י'א עא'י'א פה'יה הח'י'י' רי'ם
ככ'י'ב טט'י'ט עמ'י'ט א'יל יי'יה כל'י'ל ככ'י'ך א'י'י'א צע'י'א א'י'י'א אה'י'י' זי'י'א ס'י'ים אות-
יות'יו, י;
סח'ין צבאו'ית שד'י'י' אלה'יים יי'יה צ'י'ח דגו'יל אדו'ים סס'ים א'י'י'א א'י'י'א א'י'י'א אה'י'י' ה'י'ב

80 כתרשיש זיוו מובהק נורא מתוך חושך וענן ועופל מקיפין אותו
81 וכל שני הפנים נשפכים לפניו כיתרון אין בידינו אלא שמות
82 מגולין לפניו החי' הש"ס מ"ג כ"ג וארכ"ג טפ"א
83 שמו לשונו מסוף העולם ועד סופו שנאמר מגיד דבריו

80 זיו מובהק: זיא זור מובהק, ה ח כ; זיו מובהק, ו י ל מ; וזיו מובהק, ח נ א; נורא מתוך חושך; נורא מתוך החושך, א; נורא מתוך חושך, א; נורא מתוך החושך, ה ח ט י כ ל מ; מתוך החושך, ז. וענן-איתו: וענן וערפל מקיפין (...), א; וענן וערפל מקיפות אותו, ו; ענן וערפל מקיפין אותו, ז. 81 וכל-הפנים: וכל שרי (...), (פניו), א; כל שרי הפנים, ה ו ט ל; וכל שרי הפנים, ח ט י מ; ושרי הפנים, י מ; נשכפלי-לקיתון: משכפלי לפניו לקיתון, א; נשכפלי לפניו לקיתון, ג מ; נשכפלי לפניו לקיתון, ו; נשכפלי לפניו לקיתון, ט; נשכפלי לפניו לקיתון, ל. איתן-לפניו: איתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לנו, א; ואיתן בידיו מדה אלא שמות מעין לפניו, א; איתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לנו, ה ו כ; ואיתן בידיו מדה אלא שמות גלויות לנו, ז; ואיתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לנו, ח; איתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לנו, ט; איתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לפניו, י מ; איתן בידיו מדה אלא שמות מגולין לנו, ל.

82-83 החי' השים"מ"ג ב"ג ואכר"ג טפ"א: החו(ט)ס פגכצז"א שמו אב(ב) (...), החי' השים"מבצ"א ואכר"ג טפ"א, ג; החוטס פכבצז"א שמו אכר"ג טפ"א, שמו, ה; והחוטס נבנ(ב)צז"א שמו אכר"ג טפ"א שמו, ו; החי' השים"מ"ג ב"ג ו"א ב"ג ג"ג שכי"א, ז; החוטס פגכצז"א שמו אכר"ג טפ"א שמו, ח; החוטס מבצצ"א שמו אכר"ג טפ"א שמו, ש; החי' השים"מ"ג ב"ג ו"אכר" ג"ג טפ"א אכר"ג טפ"א שמו, ל; החי' השים"מ"ג ב"ג ו"אכר" ג"ג טפ"א שמו, מ; לשונ-סופ: (לשונ) מסוף העולם ועד סופו, א; לשונ מסוף העולם עד סופו, ו; לשונ מתחילת העולם ועד סופו, ז. 83-84 שנאמר מגיד דבריו ליעקב: שנאמר מגיד דבריו ליעקב כל שאינו חותם בפס' הזה הז שוגה... ליעקב חק() ומשפטיו לישראל אסגיהוואי"א שמו, א; שנ' מגיד דבריו ליעקב וכו', ל. ח; שנ' מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו (ל) ישראל כל שאינו פותח בפסוק הזה הרי זה שוגה מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו לישראל אסגניהו ואי"א שמו, ה; שנ' מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו עם (!) ישראל אסגניהו ואי"א שמו, ו; שנ' מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו עם (!) ישראל אסגניהו ואי"א שמו, ז; שנ' מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו לישראל אסגניהו ואי"א שמו, ח; שנ' מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו לישראל אסגניהו ואי"א שמו, ט; שנאמר מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו לישראל אסגניהו ואי"א שמו, י; שנאמר מגיד דבריו ליעקב חקו ומשפטיו לישראל אסגניהו ואי"א שמו, ל.

81 ...שני הפניטים. SHS 47; SDR 86-87; MR 121-122; SRZ 135-136; Cf. BT Shabbat 62b, Sotah 42b, Hullin 47b and Sukkah 36a; Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73 and 10:1, ed. cit., p. 84; Schäfer, Synopse 88104 and 159.

81-82 ... בידינו. אין: SHS 47-48; SDR 87-88; MR 122; SRZ 136-137.

82-83 ...הח"י הש"ס: SHS 48; cf. SDR 88; MR 123-124 and 134; SRZ 137-138; cf. Zohar III 130b, bottom.

83-84 ...לשוננו: SHS 50-51; SDR 89; MR 126-127; SRZ 138-139; Salmon
b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

83-84 ...תגלמ: Ps 147:19.

(80) like tarshish.* His splendor is luminous, (and) awesome from within (the) darkness; cloud and fog surround Him (81) and all the princes of the presence (supplicate) before Him as (obediently as water) poured from a pitcher. We have naught in our hands save the names, (82) which alone are revealed. (The nose,) Mag Bag Veakhragag Tafia (...hhy hšs mg bg v'krgg tpy') is (83) its name. His tongue (extends) from one end

*The meaning of tarshish is unclear; see below, line 193.

84 ליעקב רוח מצחו של עשרה אלפים רכבו' פרסאות
85 ושמונה מאות רחב מצחו אֶתְגִּיחוּ שמו ועל מצחו
86 כתובים שבעים ואותיות י"ה יהי"א ההי"א הו"א
87 ה"ה"ה ויהי"א אהי"ה צה"ה וה"ה ק"ב אהי"א א"ר
88 אהי"ה א"ה ה"י וי"ה ב"א הה"ה ה"ה ה"ו

84 רוח מצחו: רוח מיצחו, א; רח מצו, ה י כ מ; ורוח מצחו, ז; חסר, ל.
שער: שער; שלש עשר, א ט; חסר, ה ו ח כ ז י יג, ז. מ. אלפים רבבו' פרס-
אות: אלפים רבבות פרסאות; א; רבבות פרסאות; ז, חסר, ה ו ח כ ל; אלק אלה
ות, ז; אלפי רבבות ושמונה פרסאות, ט. ושמונה מאות: חסר, א ה ו ח י כ ל מ;
וח' מאות פרסאות, ז. רחב מצחו: קטוע, א; רוחב מצחו, ג י מ; חסר, ה ו ח ט
אסתגיה'ו שמו: ...שמו, א; אסתגיה'ו שמו, ז; מססגיה'ו יואיגיה'ו כנ"ש שמו,
ה; המסגיה'ו אאיה'ו ט"ס שמו, ו; אסתגיה'ו שמו, ז; מססגיה'ו שמו יואיג
שמו, ח; מססגיה'ו יואיגג'ס שמו, ט; אסתגיה'ו שמו, ז; מססגיה'ו יואיג
ג'ס שמו, כ; מססגיה' () וזיה' (ט) ג'ס שמו, ל. 85-86 ועל מצחו אותיות:
על מצחו כתוב שבעים ושנים אותיות, א; ועל מצחו כתוב שבעי' אותיות, ג; על
ועל מצחו כתוב שבעים ושנים אותיות, ה; על מצחו כתוב שבעים ושנים אותיות, ו;
ועל מצחו כתובים אילו ע' אותיות, ז; על מצחו כתוב שבעים ושנים אותיות, ח;
ועל מצחו כתוב שבעי' ושנים אותיות אלו, ט; ועל מצחו כתובים ע' אותיות, י;
ועל מצחו כתוב שבעים ושנים אותיות, כ; ועל מצחו כתוב ע' אותיות, מ.
86-89 י"ה-ה"ה: יזה"ו היה יו"ה וי"ה היה ה"ה ח"י היה ח"א היה מ"ה
יג"ו... ה"ה היו י"ה היו י"ה ח"ה ח"ה י"ה () ה"ה היה ה"ה י"ה, א;
ותר ואלו ספירות העליונות נעשר כאין סגלה, ג;
יזה"ו היה א"ה וי"ה היה ה"ה י"ה היה ה"ה וי"ה י"ה היו וי"ה וי"ה היו וי"ה
י"ה היו א"ה י"ה היו א"ה היו י"ה יזה"ו היה וי"ה היה ה"ה היה וי"ה, ה;
והוא היה ה"ה וי"ה היה ה"ה היו י"ה היה ה"ה היו י"ה היו וי"ה היה ה"ה
י"ה היו א"ה היה י"ה יהו"א היו היו י"ה י"ה היה וי"ה היו היו ה"ה היה ה"ה
וי"ה, ו;
() י"ד י"ה היה ה"ה ה"ה היה ה"ה היו וי"ה היה א"ה יהו"ה ק"ב אה"ה
אש"ר אה"ה א"ה היה וי"ה צב"א הה"ו היו וי"ה וי"ה וי"ה וי"ה וי"ה וי"ה וי"ה
יזה"ו היה א"ה וי"ה היה ה"ה י"ה היה ה"ה היו י"ה יזה"ו היה וי"ה וי"ה היה
ה"ה היו א"ה היה יזה"ו היה י"ה יזה"ו היה וי"ה היה ה"ה היה וי"ה, ח;
ה"ה היו וי"ה היה א"ה היו י"ה היה ה"ה היו י"ה היו וי"ה היו וי"ה היו י"ה יהו"א
ה"ה היו ה"ה היה וי"ה היו ה"ה היה ה"ה היו וי"ה היה ה"ה היו וי"ה צב"א
ה"ה היו ה"ה היו וי"ה קטק וי"ה, י;
יזה"ו היה א"ה י"ה יהו"א ה"ה היו י"ה היה ה"ה וי"ה יזה"ו היו וי"ה וי"ה היו
י"ה היו א"ה היה ה"ה יהו"א היו היו יזה"ו היה וי"ה היה ה"ה היה וי"ה, וי"ה
יהו"ה היו י"ה היו וי"ה היה ה"ה () י"ה היו... ינו"ה היו וי"ה וי"ה היו י"ה
י"ה היה יהו"א היו היו יהו"ה היה וי"ה יהו"ה היה ה"ה היה וי"ה, ז;
י"ה היה ה"ה ה"ה היה ה"ה ויזה"ו היה ויזה"ו היה וי"ה היה א"ה היו
י"ה צב"א הה"ו ה"ה היו וי"ה רס"ו וי"ה, מ.

84-85 ... מרחב: SHS 51-52; SDR 75-76; MR 103-104 and cf. 133; SRZ 141-143; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

85-89 ... מעוז: SHS 53-55; MR 104-110; SRZ 143-146.

of the universe to the other, as it is stated (in Scripture): "He tells His words (84) to Jacob." The width of His forehead is 130,000,800 parasangs; (85) the name of the width of His forehead is Istagyahu ('stgyhv, manuscript text vocalized). And on His forehead (86) are written seventy letters: YH, YH', HH', (87) HHY, VYHH, 'HH, YHV, VHH. QB. 'HHY 'SR 'HHY, (88) 'H, HY, VHY, SB', HHV, HHV, HV,

89 ל"ה וס"ה ה'ה שחור שבעין ימינו רבוא ואלף וחמש מא' 89
90 פרסאות השר שלו רחמיאל' שמו הלכן שבעין ימינו פחרסיה' שמו
91 ושל שמאל בזקצקיה' שמו משכס ימינו ועד שכם שמאלו שש

89 שחור שבעין ימינו: שימור שבעין ימינו, ה ו ח כ; מגלגל עין ימין עד גלגל
עין שמאל אלף רבא פרסאות ושבעין ימין, ז; שיחור שבעין ימינו, ל. 89-90 רבוא
ואלף וחמש מא' פרסאות: רבוא ואלף וחמש מאות פרסאו ()... ()... ()... ()...
()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()... ()...
וכן לשמאל של ימין אי"ז ד"ה י"ה אט"ט יסו"ס שמו, ה; רבוא ואלף וחמש מאות
פרסאות וכן של שמאל של ימין אי"ז בהו"ה אטטיו"ס שמו, ו; ריבא אלף וה'
מאות פרסאות ביז"ק צקתיה' שמו ושל שמאל רחבי' רחביאל' שמו, ז; רבוא ואלף
וחמש מאות פרסאות וכן לשמאל של ימין אי"ז דה"ה אטטיו"ס שמו, ח; רבוא ואלף
וחמש מאות פרסאות וכן של שמאל של ימין או"ה אטטיו"ס שמו, ט; רבא
אלף ות"ק פרסאות, י מ; רבוא ואלף וחמש מאות פרסאות וכן לשמאל של ימין אי"ז
ד"ה י"ה אט"ט יסו"ס שמו, כ; ריבוא ואלף וחמש מאות פרסאות וכן לשמאל של
ימין אי"ז דה"ה אטטיו"ס שמו, ל. 90 השר שלו רחמיאל' שמו: שר שלו רחביאל'
שמו ושל שמאל מנונג' (צ"ה שמו וזויה) ()... לכל הבריות, א; השר שלו
רחביה', ג; והשר שלו רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר וטמצי"א שמו וזיקוקין
היוצאין ממנו אוריהו לכל הבריות, ה; והשר רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר
יטמנו"א שמו וזיהוהין היוצא () ממנו אוריהם לכל הבריות, ו; חסר, ז; והשר
שלו רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר יטמצי"א שמו וזיקוקין היוצאין ממנו אוריהו
לכל הבריות, ח; והשר שלו רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר יטמצי"א שמו וזיקוקין
היוצאין ממנו אוריהו לכל הבריות, ט; והשר שלו רחבי' רחביאל' שמו, י; והשר
שלו רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר יטמצי"א שמו וזיקוקין היוצאין ממנו אוריהו
לכל הבריות, כ; והשר שלו רחביאל' שמו ושל שמאל מטטג'ר (יטמצי"א שמו וזויה-
הי) ()... ממנו אוריהם לכל הבריות, ל; השר שלו רחביאל' שמו, מ. הלכן שבעין
ימינו: הלכן שב () () ימינו שחם רבבות ושני אלפים פרסאות... שלשמאל של-
ימין, א; הלכן שבעין ימינו שחם רבבות ושני אלפים פרסאות וכן של שמאל של
ימין, ה ח; והלכן שבעים ימינו שחם רבבות ושני אלפי' פרסאות וכן של שמאל
של ימין, ו; הלכן שבעין ימין, ז; כלובן שבעין ימינו שחם רבבות ושנים
אלפים פרסאות וכן של שמאל של ימין, ט; הלכן שבעין, י מ; הלכן שבעין ימינו
שחם רבבות ושני' אלפים פרסאות וכן של שמאל של ימין, כ ל. פחרסיה' שמו:
קטוע, א; פחרסיה', ג; פחרסיה', ה; פחרסיה' שמו, ו; (פדרסין) שמו, ז;
פחרסיה' שמו, ח; פחרסיה' שמו, ט; פחרסיה' שמו, י; (פדר) (סי"א) שמו, כ;
פחרסיה' שמו, ל; פחרסיה' שמו, מ. 91 ושל שמאל בזקצקיה' שמו: ... בזק-
צקיה' שמו, א; ושל שמאל בוקינתיה' שמו, ה; ושל שמאל בזקצקיה' שמו, ו ל;
חסר, ז; ושל שמאל בזקצקיה' שמו, ח; ושל שמאל בזקצקיה' שמו, ט; ושל שמאל
בזקצקיה' שמו, י; ושל שמאל בוקינתיה' שמו, כ; ושל שמאל בזקצקיה' שמו, מ.
משכס שמאלו: ()... () ינו ועד שכם שמאלו, א; משכס ימינו עד שכם שמאלו,
ה ו ח כ; משכס ימינו עד שמאלו, ז. שש עשרה: י"ו, ז.

89-90 ... שחור: SHS 57-58; SDR 77; MR 112-114; SRZ 146-149; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

90 ... השר שלו רחביאל' שמו: SRZ 148-149.

90-91 ... שבעין: לכן שבעין: SDR 78-80; MR 114-115; SRZ 150-153; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 119.

91-92 ... משכס ימינו: SHS 59-60; SDR 92-93; MR 139-140; SRZ 153-156; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 120.

(89) LYH, VSM, HH. The black of His right eye is 10,000,500 (90) parasangs. The name of its prince is Rahmiel (rhmlyl). The name of the white of His right eye is Paharkasiah (phrkasyh), (91) and the name of (the white of) the left (eye) is Bazaqtzatqiah (bzqstqyh). From His right shoulder to His left shoulder is

92 עשרה אלפים רבבות פרסאות שכם של ימין תתמהיניאל' שמו
93 ושל שמאל שלמהיניאל' שמו מזרוע ימינו עד זרוע שמאלו שחם
94 עשרה אלפים רבבות פרסאות זרועותיו כפולין זרוע של ימין (!)
95 גב"ר הודיה' שמו ושל שמאל וענ"ס שמו לחיו כערוגת
96 הבושם וכן אתה מונה מן הגדול והולך כפות ידיו ארבעת

92 אלפים-פרסאות: אלפים פרסאות, א; אלף רבא פרסאות, ז; אלפי פרסאות, ט.
שכם של ימין: ושכם של ימין, ה ו ח ט כ ל; שכם ימינו, ז.
תתמהיניאל' שמו: מט ()... א; תתמהיניאל' שמו, ג; מטטגיהיאל' עט"ס שמו,
ה; מטטגיהיאל' שגג"יו שמו, ו; תתמ"ה וציניאל' שמו, ז; מטטגיהיאל' ענגי"יו שמו,
ח; מטטגיהיאל' אננגי"ז שמו, ט; מטט () י"א טטג"ן שמו, כ; מטטגיהיאל' ענגי"ן,
ל. 93 ושל שמאל שלמהיניאל' שמו: ... שמאל תתמהיניאל' ()... ושם אחר לו של-
מהיניאל' שמו, א; ושל שמאל שלמ"ה ציניאל' שמו, ג; ושל שמאל תתמהיניאל'
שמו ושם אחר יש לו שלמהיניאל' שמו, ה; ושל שמאל תתמ"ה ינגלי"א שמו ושם אחר
יש לו שלמהיניאל' שמו, ו; חסר, ז; ושל שמאל תתמהיניאל' שמו ושם אחר יש
לו שלמהיניאל' שמו, ח; ושל שמאל תתמהיניאל' שמו ושם אחר לו שלמהיניאל' שמו,
ט; ושל שמאל שלמהיניאל' שמו, י מ; ושל שמאל תתמ"ה הגי"א שמו ושם אחר יש
לו שלמהיניאל' שמו, כ; ושל שמאל () י"ה ינגלי"א שמו ושם אחר יש לו של
מהיניאל' ל. מזרוע-שמאלו: מזרוע ימינו ועד זרוע שמאלו, א ג ה ח ט י כ מ;
מזרוע ימינו עד זרוע ימין עד זרוע שמאלו, ז. 93-94 שחם
עשרה: שחם... א; י"ב, ו ז י מ. 94 אלפים רבבות פרסאות: ... פרסאות, א;
רבבות פרסאות, ה ו ח כ ל; אלף רבבות פרסאו, ז. זרועותיו כפולין: זרוע-
עות () () ים, א; זרועותיו כפולין, ג ה ח ט י כ מ; זרוע' כפולין, ו;
זרוע כפולין מזה המספר, ז; זרועות' כפולין, ל. זרוע של ימין: זרוע של
ימין, א ג ה ו ח ט י כ ל מ; וזרוע ימין, ז. 95 גב"ר הודיה' שמו: גבריה'
זדי"א עכס"י שמו, א; גבריהו"א עכס"י שמו, ה; גבריה' וזי"א עכס"י שמו, ו ל;
גבריה' ואי"ל שמו, ז; גדרהו"א ע () י"ס שמו, ח; גבריה' זדי"א עכס"י שמו,
ט; גבריהו"א שמו, י; גב"ר הודיה' עכס"י שמו, כ; גבריהו"א שמו, מ. ושל-
שמו: ושלשמאל מטטגיהיאל' () שמו, א; ושל שמאל וענ"ס שמו, ג מ; ושל שמאל
מטטגיהיאל' שמו, ה; ושל שמאל מטטג' () יניניה' שמו, ו; ושלשמאל עכס"י שמו,
ז; ושל שמאל מטטגיהיניאל' שמו, ח; ושל שמאל מטטגיהיאל' שמו, ט; ושל שמאל
יעכס"י שמו, י; ושל שמאל מטטגיהיאל' שמו, כ; ושל שמאל מנוג"ה יניניה'
שמו, ל. 95-96 לחיו כערוגת הבושם: קטוע, א; לחיו כערוגת הבושם, ג י;
חסר, ה ו ח ט כ ל; ולחיו כערוגת הבושם, ז; לחיו כערוגת הבושם, מ. 96 וכן-
והולך: קטוע, א; חסר, ה ו ח ט כ ל; אתה מונה והולך מן הגדול שבה, ז;
אתה מונה הגדול והולך, י מ. כפות ידיו: קטוע, א; חסר, ה ו ח ט כ ל.
ארבעת: קטוע, א; חסר, ה ו ח ט כ ל; ד', ז.

92-93 ... שכם של ימין: MR 140-143; SRZ 153-156.

93-94 ... מזרוע ימינו: See above, lines 17-18; SDR 5-6 and 97; MR 143-144; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 121.

94 ... זרועותיו כפולין: SDR 96; MR 144-145; SRZ 157-158; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87 and 11:2, ed. cit., p. 86; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121; Schäfer, *Synopse* 88164 and 167.

94-95 ... זרוע של ימין: SHS 60-61; SDR 93-94; MR 145-148; SRZ 159-159.

95-96 ... לחיו: Song 5:13; SDR 91; MR 174-175; SRZ 188-189; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

96-97 ... כפות ידיו: SHS 62-63; SDR 96-97; MR 149-152; SRZ 164-166; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 121.

(92) 160,000,000 parasangs. The name of the right shoulder is Tatmahinina (ttmhynynyl) (93) and the name of the left (shoulder) is Shalmahininiel (šlmhynynyl). From His right arm until His left arm is (94) 120,000,000 parasangs. His arms are folded. The name of (95) His right arm is Gevar Hodia (gbr hvdy') and the name of the left (arm) is Vaans (v'ns). His cheeks are like a bed (96) of spice. And

- 108 תיכן וגו' / ר' נתן תלמידו של ר' ישמעאל אומר אף החוטם נתן
109 לי מדה מזומן וכן השפה וכן הלסתות אעפ"י שנתן לי מדה
110 המצח נתן לי מדה של אמה רחב המצח בגובה של צואר וכן

108 ר' נתן-אומר: ר' ישמעאל אומר, א; ר' נתן תלמידו של ר' ישמעאל, ו; רבי
נתן תלמידו של רבי ישמעאל אומר, ז; ר' נתן תלמידו של ר' יוחנן אומר, ל.
108-109 אף החוטם נתן לי מדה מזומן: החוטם נתן לי מדה ומדה מזומן, א ל;
אף מחוטם נתן לי מדה ומדה מזומן, ה ח כ; אף כחוטם נתן לי מידה מזומן, ו;
אף לחוטם נתן לי () ידה, ז; אף החוטם נתן לי מדה, ט; אף החוטם נתן לי מדה
מזומן, י; אף החוטם נתן לי מדה ומדה מזומן, ל. 109 וכן השפה וכן הלסתות:
וכן הלסתות, ג; וכן וכן השפה וכן הלסתות, ה; וכן השפה וכן הלסתות:
וכן לשפה וללסתות, ז. 109-110 אעפ"י-המצח: אף... (מצח, א; אעפ"י שנתן
לי מדה מצח, ג; אעפ"י שמסר לי מידת המצח, ז. 110 נתן לי מדה של אמה: נתן
לי () ת שלאמה, א; נתן לי מדה, ג; נתן לי מדה של אמה של עדיה, ה; נתן לי
מדת המצח נתן לי מידת אמה, ו; חסר, ז; נתן לי מדה של אמה של עדיה, ח; נתן
לי מדה של אמה, ו י מ; נתן לי מדה האמה של עביה, כ; נתן לי מדה של (אמה)
של עדיה, ל. רחב המצח בגובה של צואר: של... רחב המ ()... (ובה צואר,
א; רחב המצח בגובה של צואר, ג; רחב המצח בגובה הצואר, ו ח כ ל; רחב
המצח בגובה צואר, ו; וגובה הצואר (!), ז; רחב המצח וגובה צואר, ט; רחב
המצח בגובה צואר, י; רחב המצח בגובה צואר, מ. 110-111 לכן באורך אצבע
הקטנה: וכן השכם באורך החוטם... אצבע (ק) טנה גובה לסתות כחצי עגול הראש וכן
החוטם באצבע קטנה גובה הלסתות כחצי עגול הראש וכן מי () כל ארכו, ו;
והשכם באורך אצבע קטנה, ז; וכן השכם באורך החוטם אורך החוטם באורך אצבע
קטנה גובה הלסתות כחצי עגול הראש וכן מדה כל אדם, ח; וכן השכם באורך החו-
טם באורך אצבע קטן גובה לסתות כחצי עגול הראש, ט; וכן השכם באורך אצבע
קטנה, י מ; וכן השכם באורך החוטם אורך החוטם אצבע קטנה גובה הלסתות כחצי
עגול הראש וכן מדה כל אדם, ל.

108-111 ... נתן. ר' MR 130-134; SRZ 176-179; Salmon b. Yeruhim, ed.
Davidson, p. 123.

110 ... המצח. SRZ 179.

מדה של אמה Cf. Scholem, *Kiryat Sefer* 6(1930), p. 419.

the faithful God, etc." But he said to me the calculation (105) of
the parasangs. How much is their measure? Each parasang is four mils,
and each mil (106) is ten thousand cubits, and each cubit is three
spans. And His span (107) fills the entire universe, as it is stated
(in Scripture): "Who measured the waters with the hollow of His hand,
and the skies, with His span, (108) gauged, etc." R. Nathan, the stu-
dent of R. Ishmael, says: Even (with respect to the) nose, he gave
(109) me an exact measurement. And likewise (regarding) the lip and
likewise regarding the cheeks. Even though he gave me the measurement
of (110) the forehead, he gave me the measurement of a cubit. The
width of the forehead is as the height of the neck. And so

- 111 באורך אצבע הקטנה שפתו העליונה גברהטי"א שמו שפתו
112 התחתונה הורגי"א שמו פיו אש אוכלה אש מי שהוא מדבר
113 חס"ד רס"א שמו מי שהוא מצח מדבר כח כנויו כתר שבראשו
114 חמש מאות אלף על חמש מאות אלף ישראל שמו ואכן יקרה שבין
115 קרניו ישראל עמי ישראל עמי לי חקוק עליה דודי צח ואדום

111 שפתו העליונה גברהטי"א שמו: ...שבעים ושבעה... העליונה גברהטי"א שמה, א;
שפתו העליונה גב"ר הטי"א שמו, ג; שפתותיו שבעים ושבעה פרסאות שפתו העליונה
גברהטי"א שמה, ה ב ל; שפתותיו שבעי' ושבעה פרסאו' שפת' העליונה גברהטי"א
שמה, ו; שפה העליונה גב"ה שמו, ז; שפתותיו שבעים ושבעה פרסאות שפתו העליונה
גברהטי"א שמו, ח; וכן מדת שפתותיו שבעים ושבעה פרסאות שפת העליונה
גברהטי"א שמה, ט. 111-112 שפתו התחתונה הורגי"א שמו: והתחתונה (מורהגי"א)
(ש), א; והתחתונה הורנהי"א שמה, ה כ; והתחתונה הורנהי"א שמה, ו; והתח-
תונה אורגי"א שמו, ז; והתחתונה הורנהי"א שמה, ח; והתחתונה חזרהגי"א שמה,
ט; שפתו התחתונה הורגי"א שמו, י; והתחתונה הורנהי"א שמה, כ; והתחתונה חזרהגי"א שמה,
אכלה אש: ...אש אוכל ()... א; פיו אש אוכלה אש, ל. 112 פיו אש
כמו אש אוכלה, ו; ופיו אש אוכלה אש, ז; פיו אש אוכלה אש הוא, י; פיו אכלה
אש, ל; פיו אש אוכלה אש הוא, מ. 112-113 מי-שמו: ...הוא מדבר חס"ד רס"א
(ש), א; מה שהוא מדבר חסרטי"א שמו, ה כ; מה שהוא מדבר מררפ"א שמו, ו;
חסר, ז ט; מה שהוא מדבר כח כנויו: ...כנויו, א; מי שהוא מדבר חסרטי"א שמו, י מ;
מדבר כח כנויו, ג; ומה שהוא רוצה טח בפיו, ה כ; ומה שהוא מדבר כח כנויו, ו;
וכשרוצה לדבר נ"ח כנויו, ז; ומה שהוא מדבר כח כנויו, ח; חסר, ט; שהוא
רוצה מדבר נוח כנויו, י; ומה שהוא מדבר כח כנויו, ל; שהוא הוא (!) רוצה
מדבר נוח כנויו, מ. 114 חמש-אלף (בתרא): חמש מאות אלף על חמ () חמ, ... א;
חמש מאות אלף, ג; חמש מאות אלף על חמש מאות, ו ל; חסר, ז. ישראל שמו:
...שמו, א; ישר שמו, ג. 114-115 ואכן יקרה שבין קרניו: ואכן יקרה שבין...
א; ואכן יקרה שבין קדוש, ו; ואכן יקרה שבין קרניו, ז. 115 ישראל-עליה:
ישראל עמי לי חקוק עליה, א ו ח כ ל; ישר' עמי לי חקוק עליה, ג;
עמי לי חקוק עליה, ה; ישראל עמי חקוק עליה, ז; ישראל עמי לי חקוק עליה, ג;
חקוק עליה, ט י; ישראל עמי לי חקוק עליה, ז; ישראל עמי לי חקוק עליה, ז.
ואדום: חסר, ז.

111 ed. Davidson, p. 123, line 59; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 123; BT Bekhorot 44a; Maimonides, *Commentary to the Mishnah* to M Bekhorot 7:1, ed. Kafih, vol. 3, p. 175.

SHS 67-68; cf. SDR 90; MR 129 and 134; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, ed. cit., p. 123.

SHS 67-68; cf. SDR 90; MR 135; SRZ 183; Salmon b. Yeruhim, loc. cit.

SDR 26; MR 135-136; SRZ 183; cf. 'Otiot Derabbi Agiva, text A, ed. Wertheimer, pp. 380 and 389.

SHS 68; SDR 33-34 and 70-72; MR 96-98; SRZ 184-185; Pirge Rabbi 'Eli'ezer, ch. 4, ed. Warsaw, p. 9b; Massekhet Hekhalot, ed. Jellinek, p. 46; 'Otiot Derabbi Agiva, text A, ed. cit., p. 366; ed. Seder Rabbah Debereshit 88, Hekhalot Rabbati 5:1, ed. Wertheimer, p. 73; Seder Rabbah Debereshit 88, ed. Wertheimer, p. 24; BT Hagigah 13b; Yalqut Re'uveni, ed. Amsterdam, 1700, p. 24c; Schäfer, *Synopsis* 88104 and 841.

MR 98-99; SRZ 185. Cf. Hos 2:25. 114-115 ... ואכן.

The name of the upper lip is Gevarhatia (gbrhty'). The name of the lower lip (112) is Horgia (hvrgy'). His mouth is fire consuming fire, He who speaks (?), (113) its name is Hased Resa (hsd rs'). He who (so desires), speaks-- Koah (kh) is its name. The crown on His head (114) is 500,000 by 500,000; Israel (yśr'l) is its name. And on the gemstone that is between its

שמו ושל שמאל אפרנציה'יו שמו גובה אדוניו גבוה מחצו לש ימין אצטהייא שמו
ושל שמאל מטנהוצצ'יו שמו, ל. נמצא-הזה: נמצא () עור כולו, א; חסר, ג;
נמצא כל השעור כולו, ה; נמצא כל השעור שלו, ו; נמצא כל השעור כולו, ז; ח;
נמצא השעור כולו, ט; נמצא כל השעור כולו, כ. 117-118 ברויא-פרסאות:
רוב... א; חסר, ג; רוב רבי רבבות אלפים פרסאות, ה; רוב רבי רבבות אלפים
פרסאות, ו; ה; אלפים רבבות אלפי פרסאות, ז; רוב רבי רבבות אלפים פרסאות, ח;
רוב ריבי רבי רבבות אלפי פרסאות, ט; רוב רבי רבבות אלפים פרסאות, י;
רוב רבבות אלפים פרסאות, ק; רוב רבי רבבות אלפים פרסאות, ל. 118 גובה:
חסר, ג. ז. ואף-פרסאי: חסר, ג; ואף אלפין רבבות פרסאות, ו; וריכא רבבאות
אלפים פרסאות, ז; ואף אלפי אלפי פרסאות, ט; אלפי אלפי רבבות פרסאות, י.
119 רוחב: חסר, ג; רוחב ושיעור פרסה ג' מליץ והמל אלף אמא והאמה ג'.
ז, רחב, כ. מ. 120 אמר ר' ישמעאל: אמר ר' ישמעאל, א; ארי"א, ו; אמר רבי
עקיבה, ז. כשאמרתי דבר זה: דבר..., א; כשאמרתי הדבר, ג; כשאמרתי את
הדבר הזה, ה ו ח ט כ ; כשאמרתי הדבר הזה, י. מ. לפני ר' עקיבה, טעוק, א;
ל' עקיבא, ג; לפני תלמידיו אני ור' עקיבא, ו; לפני ר' עקיבה, ז; חסר,
אמר לו כל מי: טעוק, א; ערבני דבר שכל מי, ו; אמר לי כל, ט; אמר כל
מי, י. מ. 121 שהוא-יוצרו: שהוא יודע שיעור... (שילוי), א; שהוא יודע
שיעור של יוצרו, ג; שהוא יודע שיעור זה של יוצרו, ה; ח; שידוע שיעור זה
של יוצרניו, ו; שידוע שיעור יוצרו, ז; שידוע שיעור זה של יוצרניו, ח;
שהוא יודע השעור של יוצרו, ט; שהוא יודע שיעור של יוצרניו, י;
השיעור הזה של יוצרו, י. מ. ושכחו של הקב"ה: ושכחו של הקדוש... מכוסה (), א;
ושכחו של הב"ה, ג; ושכחו של הקב"ה שהוא מכוסה מן הבריות, ה; ושכחו, ז;
ושכחו של הב"ה שהוא מכוסה מן הבריות, ח; ושכחו של יוצרניו שהוא מכוסה
מכל בריות, ט; ושכחו של הקב"ה שהוא מכוסה מכל הבריות, כ. 122 מוכט בעולם
הזה: טעוק, א; מוכט לו לחיי העולם הבא, ה; ח ט כ ; מוכט לו שהוא בן העולם
הבא, ו ט; מוכט הוא (ב) אריכות ימים בעולם הזה, ז. ובעולם הבא: () ועולם
הא, א; חסר, ה ו ז ט כ ; ולעולם איבא, י. מ. 122-123 מאיר-הבא: מטב
לו בעולם..., א; חסר, ג ה ו ז ח ט י כ ל.

116 ... כהם פז: Song 5:12; SDR 81-82; MR 174; SRZ 187.
עיניו כיונים: Song 5:12; SDR 81-82; MR 174; SRZ 187.

Davidson, p. 124.
120-124 ... יסמטאל אמר ר' Cf. below, lines 125-127; SDR 109-114 and
126-144; SRZ 196-200 and cf. 200-204; Hai and Sherirah Gaon in Levin,
'Otzar Hagge'onim, vol. 4, part 2, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed.
Weiser, vol. 2, p. 216; Salmon B. Yehuhim, ed. cit., p. 124; Commentary
of Judah Hayyat to Sefer Ma'arekhet Ha'elohut, ed. Mantua, 1558, pp. 123a
and 124a (different readings!); Scholem, Jewish Gnosticism, p. 103, 84;
Schäfer, Synopse §547.

(or, His) horns is engraved "Israel, My people; Israel, My beloved people is Mine." My beloved is shining and ruddy, (116) pre-eminent among the ten-thousand. His head is finest gold. His eyes are like doves by watercourses (117) etc., two thousand parasangs. It turns out

[illegible]

123 וטוב לו לחיי עולם הבא מטיב בעולם הזה ומטיב בעולם
124 הבא
125 אמר ר' ישמעאל אני ור' עקיבא ערבים בדבר זה שבעולם H
126 הזה בחיים טובים ולעולם הבא בשם טוב וכלבד
127 שהוא שונה אותו במשנה בכל יום ויום וקומתו מ"לא כבסינ"ה

123 מטיב בעולם הזה; קטוע, א; וייטב לו בעולם הזה, ה; ומטיב לו בעולם הזה,
ו; חסר, ז ט; ויטיב לו לעולם הזה, ח; מטיב לעולם הזה, י; וייטיב לו עולם
הזה, כ; ומטיב לו בעולם הזה, ל; מטיב לעולם הזה, מ. 123-124 ומטיב בעולם
הזה, טקוע, א; ובעולם הבא מאריך בעולם הזה וטוב לו לעולם הבא, ג; מטוב הבא
ומאריך את ימיו בעולם הזה, ה כ; מטוב העולם הבא ומאריך ימיו בעולם הזה, ו;
ומטיבין לו לעולם לעולם (!) הבא, ז; מטוב העולם הבא ומאריך את ימיו בעולם
הזה, ח ל; חסר, ט; ומטיב לעולם מאריך בעולם הזה ומאריך וטוב לחיי עולם
הבא, י מ. 125 אמר ר' ישמעאל: אמר ר' לשפיע תלמידיו, ה ו ח כ; חסר,
ז; אמר ר' ישמעאל לפני תלמידו, ט; אי"ר לפני תלמידיו, ל. אני ור' עקיבא
ערבינו בדבר זה, ב) אנן עריכים בדבר זה, א; אני ועקיבא עריכים בדבר זה, ג;
אני ור' עקיבא עריכים בדבר זה שכל מי שידוע שיעור זה של יוצרנו ושחשו של
ה(ק)בה מוכט לה שאון בין העולם הא, ה; אנו עריכים, ז; אני ור' עקיבא
עריכים בדבר זה, שכל מי שידוע שיעור זה של יוצרנו ושחשו מוכט לו שהוא בן
העולם הבא, ט; אני ור' עקיבא עריכים בדבר זה, י; אני ור' עקיבא עריכים בדבר
זה שכל מי שידוע שיעור זה של יוצרנו ושחשו של הקב"ה מוכט לו שהוא בן העו-
לם הבא, כ; אני ור' עקיבא עריכי בדבר שכל מי שידוע שיעור זה של יוצרנו
ושחשו של הבה"ה מוכט לו שהוא בן העולם הבא, ל. 126-125 שבעולם הזה בחיים
טובים: שכל מי ש) , א; חסר, ה ו ח ט כ ל; שבעולם הזה נחיה בטוב, ז.
126 ולעולם הבא בשם טוב: ...אנו מוכט לו שהוא, א; ובעולם הבא בשם טוב, ג;
חסר, ה ו ח ט כ ל; ובעה"ה נחיה בשם טוב, ז. 127-126 ובלבד-אותו: ובלבד
(שנ) , ח; ובלבד שיהא שונה בו, ט; ובלבד שהוא שונה אותה, י מ.
127 במשה: ב) , א; כחשנ(ה), ח חסר, ט. בכל-וינס; קטוע, א; חסר, ג;
בכל יום, ה ו ז ט כ ל. 127-128 וקמות-שמו: קטוע, א; קומתו מלא ככסי"ה
של אל ודוני"ג שמו, ג; קומת מלא כורסיו של אש רגבית" גיב' הדוני"ג שמו קוצותיו
קמתו דב"ר בר"ך דונ"ג שמו, ה; קומת מלא כורסיו של אש רגבית" גיב' ח"י דונ"ג
שמו קוצותיו קומתו דב"ר בר"ך דוני"ג שמו, ז; קומת מלא כרסיני"ה של אש דוני"ג
שמו, ז; קומת מלא כרסיו של אש רגבית" גיב' הדוני"ג שמו קוצותיו קומתו דב"ר
גיבו"ז; קומת מלא כרסיו של אש דגבית" גיבו"ז וצי"ץ שמו קוצותיו
בר"ך דוני"ג שמו, ה; קומתו מלא טושי של אש דוני"ג שמו, י;
קומתו דב"ר בר"ך דוני"ג שמו, ט; קומתו מלא ככסי"ה של אש דוני"ג שמו, י;
קומתו מלא ככסיו של אש רגבית" גיב' הדוני"ג שמו קוצותיו קומתו דב"ר בר"ך
דוני"ג שמו, כ; קומת מלא כורסיו של אש (רגבתי תיג"ב) ח"י דוני"ג שמו קוצותיו
קומתו דב"ר בר"ך דוני"ג שמו, ל; קומתו מלא ככסי"ה של אש דוני"ג שמו, מ.

125-127 ...שמעאל, אמר ר' Cf. above, lines 120-124; cf. SDR 139-145; MR 176-195; SRZ 200-204, and cf. 197-200; Hai and Sherirah Gaon in Levin, *'Otzar Hagge'onim*, vol. 4, pt. 2, p. 11; Ibn Ezra to Ex 33:21, ed. Weiser, vol. 2, p. 216; Idem, *Yesod Mora*, ed. Creizenach, p. 50; Moses Taku, *Ketav Tamim*, ed. Kirchheim, p. 62; Eisenmenger, p. 4; Salmon B. Yeruhim, ed. Davidson, p. 122.

126-127 ... ובלבד: Cf. SDR 130.

127-128 ... וקומתו: SRZ 204-205.

that the entire measurement is (118) 100,000,000,000 parasangs tall and 10,000,000,000 parasangs (119) wide. | (120) R. Ishmael said: When I said this thing before R. Aqiba, he said to me: Whosoever (121) knows this measurement of his Creator and the glory of the Holy One, blessed be He, (122) is secure in this world and (in) the world to come; he lives long in this world, and he (lives) long (123) and well in the world to come. He does good in this world, and does good in the world to (124) come. (125) R. Ishmael said: I and R. Aqiba are guarantors in this matter, that in this world (126) (he is secure) in a good life, and in the world to

128 ש"ל א"ש ורדנ"ג שמו ויש להם חצי כנויו גלשו"ב שמו
129 ועינו אחת שהוא רואה מסוף העולם ועד סופו אטטס"ח
130 שמו וזקוקין היצאנין המבן מאינין לכל הכריתו ועינו
131 אחרת שהוא רואה לאחוריו מה שעתידי להיות אטוטס"ח
132 שמו / גופו דומה לקשת כמראה אש בית לה

128 ויש להם חצי כנורו: קטוע, א; ויש לה חצי כנורו, ג; ויש להם חצי כנורו, ח ה ח כ מ; ויש לה חצי כנורו שמו, ו; ויש לו חיצים כנורו, ז; ויש לה חצי כנורו, י; ויש להם חצי (כנור), ל. גלוש"ב שמו: קטוע, א; ג"ל ש"ב שמו, ה ח כ; כג"ל ש"ב שמו, ו; ועליו לא שרב, ז; לא שרב עמו, ט; גלש"ב שמו, י ה ח כ; טג"ל ש"ב שמו, ל. 129 ועינו-רואה: קטוע, א; ועינו אחת שרואה, ג; ועינו אחת שרואה רואה בה, ה ח כ; ועינו אחד שרואה רואה, ו; ועינו אחת שרואה, ז; מוט-רואה: ...ועד סופו, א; מוט ועד סופו, ז; 129-130 אטט"ח שמו: אה ח כ; אכנס"ח שמו, ו; אטט"ח שמו, ז; אעקל"ט שמו, ט; אטט"ח, י מ; אעוס"ח, ל. 130 וזקוקים-המנו: (קוק) א, ...; וזקוקים היוצאים ממנו, ו; וזקוקים היוצאים ממנה, ח כ; וזקוי היוצא' ממנו, ו; וזקוקים היוצאין ממנה, ח מ; וזקוקים היוצאין הימנה, ט; וזקוקים היוצאין ממנה, ל. מאירי-הבריות: אוריהו... ח כ; מאירי כל הבריות, ג; אוריהו לכל הבריות, ו ט ל; אוריהו לא בריות, ח כ; מאירי אוריהו לכל הבריות, י מ. 130-131 ועינו אחרת: (ע) ...; א; ועינו שנית, ז. 131 שהוא-לאחוריו: קטוע, א; שרואה לאחוריו, ג; שהוא רואה בה לאחוריו, ח ט; שהוא רואה בה, ו; אורה לאחוריו, ז. מה שעתיד להיות: ...להיות, א. 131-132 אטוט"ח שמו, ו; אטט"ח שמו, ז; אטטס"ח שמה, ז; אטטס"ח שמו, י מ. 132 גרפו דומה לקשת: גרפו דומה, ...; א. 132-133 וקשת-סביב: ...למראה אש גרפו דומה לקשת, ד; וגרפו דומה לקשת, ז. פירש לאותו צד שדומה לבית בית לה סביב, א; וקשת מראה אש בית לה סביב, ז. פירש לאותו צד שדומה למראה אש פירש שסביב הלהבה ותענין שהלא מראה אש, (וקשת) דומה לכמראה אש בית לה סביב, לל המשלל גרפו לאותו מראה מיוחד, ז; וכמראה אש בית סביב לו, ז; חסר, ה; וקשתו דומה למראה אש בית לה סביב, ו; וכמראה אש בית להסביב (!), ט; וקשת דומה לכמראה אש בית לה סביב, ז; וקשת דומה למראה אש בית להסביב (!), ט.

128 ...: ויש להם. SRZ 206.

129-130 ...ועינו אחת: SHS 68; SRZ 207-208.

130 ... וזקוקין: MR 114; SRZ 149-150.

130-132 ...ועינו אחרת. SHS 69; SRZ 209-210.

132 ...הנה: SDR 36; SRZ 211; Ez 1:28; cf. Rashi to BT Hagigah 13a, s.v. hen hen divre merkavah; 'Otiot Derabbi ^CAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 390; Yalqut Re'uvani, ed. Amsterdam, 1700, p. 24c; Schäfer, Synopse #367.

132-133 ... וקשת: SHS 69; SRZ 211; Ez 1:27.

come, (he may be secure) in a good name, (but) only (127) if he recites this as a mishnah every day. And His body's name is Melo Kevase (128) Shel Esh Vedonag (ml' kbsyyh šl 'š vdvng), and they have half of His names, its name is Galshuv (glšvb). (129) And the name of one eye, with which He sees from one end of the universe to the other, is Atatsat ('t-řst). (130) And the sparks that go forth from it give light to all men. And the name of His other eye (131) with which He looks behind Himself (to see) that which is yet to be, is Atotsat ('třřst, text vocalized). (132) His body resembles a bow, and the bow is (something) like the semblance of fire (forming) a house around it.

133 סכיב וקשתו קטטיאל שמו חרבו מצמציא שמו
134 כסא כבודו דרפאל שמו מקום מושבו פירופאל
135 רודפאל שמו / וכן ביני רגלי כסא כבודו הן הן חיות
136 עומדות תחתיו רגלי כסא ראשונה שהיא חיה ב"ב כל"י
137 פניו שמו רגלי כסא שנייה שהיא חיה מצמציא כאמ"ץ

133 וקשתו קטטיאל שמו: קשת... שמה, א; חסר, ד; קשתו דומיאל קטטיאל שמה חצי מ"ן כמ"ן שמו, ה; וקשתו רומיאל קטטיאל חצי מ"ן הטי"ן שמו, ו; קשתו קטטיאל שמו, ז; קשתו דומיאל קטטיאל שמו חצו מ"ן במ"ן שמו, ח; וקשת דמיאל קטטיאל שמה חיצומ"ץ רמ"ץ שמו, ט; קשתו דומיאל קטטיאל, י; קשתו דומיאל קטטיאל שמה חצי מ"ן במ"ן שמו, כ; קשתו דומיאל קטטיאל שמה חצו מ"ן כמ"ן שמו, ל; וקשתו קטטיאל (ס), מ. רחבו-שמו: ...מצמציאל ומצמציאל שמה חצו מ"ן כמ"ן שמו, ל; וקשתו קטטיאל שמו, ה; חרבו מצמציאל שמו, ו כ ל; חרבו מצמציאל שמו, ז; חרבו מצ-מצמציאל שמו, ח; חרבו מצמציאל שמה, ט. 134 רסא-שמו: כסא כבוד... רפאל שמו, א; כסא כבודו דודופאל שמו, ג; חסר, ד; וכסא כבודו רודפאל פירודפאל שמו, ה; וכסא כבודו רודפאל פירודפאל שמו, ו; וכסא כבודו רודפאל פירודפאל שמו וכן כבודו, ח; וכסא כבודו דורפאל פירודפאל שמו, ט; וכסא כבודו רודפאל פירודפאל שמו, כ; וכסא כבודו רודפאל פירודפאל שמו, ל. 135-136 מקום-שמו: ...מושבו רודפאל (שמו, א; מקום מושבו פירופאל רוד-פאל, ג; מקום מושבו היא מרת הרחמים כדאיתא בספר סוד הגדול כי יש לשם מושב הרחמים דורפאל פירודפאל, ד; חסר, ה ו ח ט כ ל; מקום מושבו פירופאל שמו, ז; מקום מושבו פירופאל דורפאל שמו, י. 135 וכן-כבודו: קטוע, א; ובו כבודו רגלי כסא כבודו, ג; שמו רגלי הכסא כבודו, ד; וכן כבודו רגלי כסא כבודו, ה י כ מ; כבודו (וב"ב טטיו) רגלי כסא כבודו, ו; רגלי כסא, ז; רגלי כסא כבודו, ח; וכן טטיו רגלי כסא כבודו, ל. 135-136 הן הן-תחתיו: הן הן חיות העומות תחתיו וזהו שאמר הכסא נושאות ומתנשא ומנושא, ד; הן הן החיות העומות תחתיו, ו; הן החיות העומות תחתיו, ז; הן הן חיות עומדות עומדות (!) תחתיו, מ. 136 רגלי-חיה: רגל כסא... א; רגל כסא ראשונה שהיא חיה, ג ח ט כ; הרגל הראשון שהיא חיה, ד; רגל ראשון שהוא חיה, ז; רגל כסא ראשונה שהיא חיה (!), ו; רגל כסא ראשונה שור איתו נקרא ראשון שמה, א; ככ"ב ל"י פעי"ו שמו, ג; עגל הוא נקרא דמות שור איתו נקרא ראשון אוזנו שבימין נקרא ראשון והאחרון נקרא ראשון, ד; עגליאל אצביאל שמה, ח כ ל; עגליאל אצביאל שמה, ו; כככאל"ל יו"י פעי"ו שמו, ז; כככאל"ל אצביאל שמה, ט; ב"ב כל"י פעי"ו שמו, י מ. 137 רגלי-חיה: רגל... א; והשני, ד; רגל כסא שניה שהיא חיה, ה; רגל כסא שנייה שהיא חיה, ו; רגל השני שהיא חיה, ז; רגל כסא שניה שהיא חיה, י כ; רגלי כסא שנייה שהיא חיה, ל. 137-138 מצמציאל שמו: ... (מפעי"ו, א; מצמציאל מסביאל שמו, ג; נקרא נשר, ד; בבכ"ב אצביאל שמה, ה; בבכ"ב רגלי רגלי פעי"ו שמה, ו ל; מצמציאל באו-ניץ מכביאל שמו, ז; בבכ"ב אלביאל פעי"ו שמה, י כ; חסר, ט; אצביאל עיני שמו, י; אצביאל טיני שמו, מ.

134 SHS 69-70; SRZ 213; cf. *Midrash Mishle*, ed. Buber, p. 34a; Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 108, §10; Schäfer, *Synopse* §559.
134-135 SHS 70; SRZ 213-214. מקום מושבו...
135-136 SRZ 214-215; cf. *Midrash Mishle*, loc. cit. וכן ביני...
136-137 SRZ 215-216. ורגלי כסא...
137-138 SRZ 216, variant readings. רגלי כסא שנייה...שלישית...

(133) And the name of His bow is Qastiel (qst'y'l, text vocalized). And the name of His sword is Matzmatziyahu (mmsy'hyv). (134) The name of His Throne of Glory is Durifa (dvrp', text vocalized). The name of the place of His seat is Perufa (135) Rodpos (pyrvp' rvdpyv, first name vocalized). And so, between the legs of His Throne of Glory, there are the celestial creatures (136) (who) stand beneath it. The name of the first leg of the throne, which is a creature, is Bab Keli (137) Peu (bb kly p'v). The name of the second leg of the throne

138 מסמ"א שמו רגלי כסא שלישי שהיא חיה אצביאל יו"י שמו
139 רגלי כסא רביעית שהיא חיה חקצימ"ץ יו"י שמו ודמות
140 פניהם טבע של ארי וחיות של נשר ודמות הנשר ודמות
141 האדם סתום ארבעה פנים לאחת וארבע פנים לפניה
142 וארבע פנים לכל פינה ופינה וד' פנים לכל חיה וחיה
143 וד' כנפים לאחת וד' כנפים לכנף וד' כנפים לכל כנף

138 רגלי-חיה: רגל שלישי שהיא חיה, א ו; רגלי כסא שלישי שהוא חיה, ג; והשלישי, ד; חסר, ה ט י כ מ; רגלי שלישי שהוא חיה, ז; רגל שלישי שהיא חיה, ח ל. אצביאל-שמו: כככ"ב אצביאל שמה, א; אצביאל יו"י שמו, ג; נקרא אדם, ד; חסר, ה ט י כ מ; בבכ"ב אצביאל שמה, ו ל; אצביאל טיני שמו, ז; בבכ"ב אצביאל שמה, ח. 139 רגלי-חיה: קטוע, א; והרביעי, ד; רגל רביעי שהיא חיה, ז; רגל רביעית שהיא חיה, ח; רגל כסא רביעי שהיא חיה, י מ. חקצימ"ץ יו"י שמו: ... שמה, א; מיצומציאל שמו, ג; נקרא אריה, ד; אצביאל ב"ן ב"ן שמה, ה; אצביאל ב"ן ב"ן שמה, ו ל; חיצומ"ץ שמו, ז; אצביאל ב"ן ב"ן שמה, ח; אצביאל יו"י שמו, ט; ח"י צומ"ץ שמו, י; חקצימ"ץ ב"ן ב"ן שמה, כ; ח"י צומ"ץ יו"י שמו, מ. 140-141 ודמות פניהם: ודמו () ... א; וכל אחד יש לו מזל בפני עצמו הנקרא שר שלו ואותו מזל מנהיגו, ד; חסר, ז. 140 טבע-ארי: טבע של ארי, א; חסר, ד; טבע אריה, ז; טבע של אבן, ח; כובע של אריה, ט. וחיות-נשר: חסר, ד; וחיות של נשר, ה ח כ; חיות נשר, ז. ודמות הנשר: ודמות הנשר, א ה ו ח ט כ ל; חסר, ד; ודמות שור, ז. 141-142 ודמות האדם סתום: ופני אדם סתום, א ה ח ט כ ל; חסר, ד; ודמות אדם סתום, ו ז מ; ופני אדם צפון סתום, ט. 141 ארבעה-לאחת: קטוע, א; ארבע פנים לאחת, ג ד ה ח כ ל; ארבע הנשים לאחת, ד' פנים אחד, ז; ארבעה פנים לאחד, י; ארבעה פני לאחת, מ. וארבע-לפניה: ... לפניה, א; וארבע פנים פנה, ג; וד' פנים לפן האחד, ד; וארבע פנים לפנה אחת, ה ח כ ל; וארבע פני לפנה לאחת, ו; ולכל פינה ד' פנים, ז; לפנה, ט; וארבעה פנים לפנה, י מ. 142 וארבע פנים לכל פינה ופינה: וארבע פנים, ו פינה, א; וארבעה פנים לכל פנה ופנה, ג י מ; וד' פנים לכל פן ופן, ד; וארבע פנים לכל חיה, ז; ד' לכל פנה ופנה, ט. וד'-וחיה: ששים וארבע פנים... א; וארבעה פנים לכל חיה וחיה, ג; נמצא ס"ד פנים לכל חיה וחיה, ד; ששים וד' חיות, ז; ס"ד לכל חיה וחיה, ט; ס"ד פנים לכל חיה וחיה, ו מ. 143 וד' כנפים לאחת: ארבע כנפים לאחת, א ח; וארבע כנפים לאחת, ז; וארבע פנים לאחת, ה ח כ; וד' פנים לאחת, ו; וד' כנפים לאחד, ז; חסר, ט י מ; וארבעה כנפים לאחת, ל. וד' כנפים לכנף: ... כנף... א; וארבע כנפי לאחת, ג; וד' כנפים לכנפותיהם, ד; וארבע כנפים לכנפותיהם, ה ח כ; וארבע כנפי לכנפותיה, ו; ולכל כנף ד' כנפים, ז; חסר, י מ; וארבעת כנפים לכנפותיהם, ל. 143-144 וד' כנפים לכל כנף וכנף: () כנפים לכל כנף וכנף, א; וארבע כנפים לכל כנף וכנף, ה ח כ; וארבע פנים לכל כנף וכנף, ו; ס"ד כנפים לכל חיה, ז; חסר, י מ; וארבעה פני לכל כנף וכנף, ל.

SRZ 216-217 רגלי כסא רביעית... 139

SRZ 217-219. ודמות פניהם... 139-140

SRZ 219-221; cf. 3 Enoch, ch. 21, ed. Odeberg, 141-142 ארבעה פנים לאחת
p. 32; Pirge Rabbi 'Eli'ezer, ed. Warsaw, 1852, ch. 3, p. 8b; Schäfer, Synopse §868.

SRZ 221-222. וד' כנפים לאחת... 143-144

throne, which is a creature, is Matzmatz Keamatz (138) Masma (mms' k'm's msm'). The name of the third leg of the throne, which is a creature, is Aglay Nayay ('glyy nyay). (139) The name of the fourth leg of the throne, which is a creature, is Haqtzimatz Yayy (hqsym's yyy). And the image (140) of their faces (is as follows): the imprint of a lion and the stamp of an eagle and the image of an (ox) and the image of (141) a man, (which) is obscure. Each has four faces, and each corner has four

דחת... זה שגה אפאתו מלא כל גרודים של זעף מימיו וסינינים של זעם משמאלו
סימנים של זעף לפניו ובתור... זוהר מחושן וענן ופרפל וטוט היוון לפניו שדה
שזרוע) (ב כוכבים בין כוכב לכוכב מקור של ברקים בין בר) ...פי) (שה
שחמל)... למעלה רוחות ורעמים קולות וברקים... וחבלים של חותם עולים
ויורדים בו ע) ...ברוך הוא... כבוד ורחמים והוד והדר ועטרת ופאת וגיאות
...משרתו) (... (טטורן אומרי עיזו וגביר ואמרי קדוש וברוך... אומר) ()
...לפני הנער והנער בא... ()חיה לפני הקדוש ברוך הוא אה"ה שמו... אומר
ברוך כבוד... ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ונכנס לתחת כסא הכבוד כסא...
ומהלכין לימנ) (... (ברני של אש ואבנים של... מרוח שמאלו... וכש) (... ()
לתחת כסא הכבוד הקדוש ברוך הוא... ברבור פנים וכל מלאכי השר) ...לפני...
בריי) (... (גיבור והנורא ושבחין... קדוש ברוך הוא שלשה פעמים בכל...
ונתון הקדוש... ומהדרו על מלכי אמונת העולם הנער... קומתו מל העולם וקורא
או) (... ()וה הנער... מטטורן שה פנים שניתכר ש גרול על כל השרים
ועל כל מלאכי הש) (... (לפניו והוא... למרום ומשמש לפני אש אוכלת רס"ה שמו
הוא מיטטורין... שה פנים ש) (... (שבה בכראו... ותחמת טבעת אהיה אשר
אהי) ()כתב בשש אורות ובשבע אורות וב) ()שתיים אורות... ()מות
ובשבע קדושות... תחוקק על שתיים עש) ()אבנים ונכתב בשבע... על רום ששה ונתון
בחדרי חרדים ובספיתר סתרים ובפלאו פלאים למשה... א;
גדיד דבריו ליעקב וגו'; ג;

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישאראל וסימן שבעה שבעה פירש עבני ז' כרתיב
פרשז עליו עבני פרש ז' ועדיין כשז צלילו כרתיב יושב ככר עליו בצל שדי
לחלון ובביתא משה יתעסב ד' חיות דכתיב ואשא אתכם על כנפי שרשים ובנאר
כן נשא' אשא לרומ. שור נשר אדם אריה. שור אבז משוח כן יוסף דכתיב בכור
שור הדר לו וכמו שהשור נגנז ונתחלף כמו שאמר לעיל כן יתחלף שור של מטה ועדיין
היה להם להיות שרין כמו שהשור נגנז מעלה הוחדר לו שלמטה היה לו לחזר אל
שכבר הרבה לקלולי השור דהיינו ירבעם שבא ויגדל יוסף כי העמיד ג' עגלי זהו'
ז' (כלל) אז מיושב מה שאמר בפסוק כן כפרת... שור ישראל למח המשלל ישראל לפרה
יותר משאר בהמות אלא (!) תקרא כפרה אלא כפרה. ארי אבז זה משוח כן דוד שיצא
מגדל יהודה שבו כתוב גור אריה יהודה ואתה חיה בשמרה במקומה לכן אבז זה הארי
והשור שולחם אז הנשר שנאמר ואשא אתכם על כנפי שרשים אדם אין אדם אלא יש'
ראל שנאמר ואחזה צאני וצאון מרעיתי אדם אתם. ומכל"ן שדמות יהודה לא אבז
מקומה דכתיב ואת יהודה ארחם והועשתי ביה"ן אלהיהם פירש מדור הרחמי' השם
של ד' אותיות באת"ב כ"ש מצפ"ן בגמטריא כרחמים אלהיהם במידת הדין ולפיכך
אמר אל תבהל כסא כבוד פתח של חשמ"ל כי זהו החשמ"ל הנזכר בכל מקום על ה"ק
הח"ן והחמ"ל והכבוד והרחמים וזהו וחדר עטרות תפתא גאות הרי כאן ט' ספירין
והספירה העשירי' היא הניז"ר והיא המשפעת לנער מה שאמר דין של הקב"ה מונחת
כל ראש משתרו ששמו מטר"ו"ן והנער בא ומשתחוה והקב"ה ושכסבס הנער חתה כסא
הכבוד מחזקו באור פנים גם הנה כאן יש ראייה שאינו שכינה הואלי וצריך חזקה
והשכינה אינו (!) צריכה חזקה אלא להשפיע ומשמש לפניו ולפנים כי הוא כ"ג
ונכתב שש אותיות והיינו מטר"ו"ן בשבע אותיות הנזכרים בספר הקטן ובשאר
ספרים וכ"ש אותיות פירש הוא בכלל כ"ב אותיות כי שמו ידו"ה העין ובהשם
כלולים כל כ"ב אותיות ויצור מפרש"י בשבע אותיות ממש לפי ששמו ידו"ה הקטן
שיצא מפני ממנו ש"ש כ"ג ותעד לו שמי אחר מכאן כתיב וכו' ודאי שמות לפי
שגם אלו ויצאין משם של ד' אותיות ובאוד שכתבאו בן שמים וארץ דהיינו שדי'
ובד' קדושות לפי שהא מקולם מד' מדומ' ונידון על משמותם לפי ששמותם כלולים
בשמו ונחקק על י"ח אבנים הנזכרים בספר הכהנים ע"ש שמות ישראל וכתב בד' קולות
ו' על רום ו' (ברכי) שנאמר הנה אנכי שולח מלאך לפניך אבן רצה משח רבינו
ע"ה לקבל לפרווקא (?) לבדו כי אם השכינה בעצמו (!) שנאמר אם אין פניך
הולכ"י פניך של עצמך ולא פנים של השר הפנים לבד והקב"ה בעצמו הולך עם
ישראל ד';

144 וכנף ד' כנפים לכל חיה וחוה שר פני אדם והוא אליה
145 שמו שר פני אריה מפניו שמו שר פני השור אמצי"א
146 שמו שר פני הנשר עפ"י הלוזיאל"ש שמו וכשתאמר
147 ישראל נגזג פני השור להביא תחתיו כרוב שר פני הכרוב
148 נקיי"א מפניו עמי"ש ה"ל"ל יו"ה הן אמרי קדוש הן
149 אמרי ברוך שגומר מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו
150 ישראל וגו' ולא נתן הקב"ה להשתמש בו לא לאדם הראשון

[illegible]

עזוז וגבור ואוי' קדוש וברוך ואוי' המולה באין והם עומדין לפני הנער והנער
 בא ומשתחוה לפני הב"ה אה"ה שמו ומשב' ואוי' ברוך כבוד יי"ו ממקומו יה"ו
 ה"ו יוה"י יה"ו יה"י והן אוי' אחרינו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
 ונכנס לתחת כסא הכבוד מהלכין לימינו ליברני של אש ואבנים של ברד וכותלים
 של זעף ולרוח שמאלו מהלכין כנפות סערה וגבורה של סופה וכשהוא נכנס לנער
 תחת כסא הכבוד הב"ה מחזקו באור פנים וכל מלאכי השרת באים ואוי' לפני הב"ה
 האל הגדול הגבור והנורא ומשבחין להב"ה שלשה פעמי' בכל יום על ידי הנער
 ונותן הב"ה מזיוו ומהדרו על מלאכי אומות העולם והנער הזה קומתו מלא העולם
 כל השרים ועל כל מלאכי השרת עומדים לפניו והוא עומד למעלה למעלה במרום
 ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמו מטטרון שר הפנים שנכתב שר עולם הגדול על
 שמם וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב בשם אותיות ובשבע אותיות ובעש-
 רים ושתים עשרה אבנים ונכתב בשבע קולות בשה על רום ששה משמות ונחקק
 ובסתר סתרים ובפלאי פלאים למשה ה';

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חותם בספר מעשה בראשית
 הרי זה שוגה בתפארתו של הקב"ה תפארתו מלא כל גדודי' של זעף מימינו וגדודים
 וסימנים של זעף משמאלו וסימניו שבעה שבעה ובתוך הסימנים זוהר וחשך וענן
 וערפל וטיט היון ולפניו שדה זרועים בו כוכבים בו כוכב מקור של ברקים בין
 ברק לברק פתח של חשמל ולמעלה רוחות ורעמים קולות וברקים קיפלי הקשת וחבלים
 של חותם עולים ויורדים בו על הב"ה חן וחסד וכבוד ורחמים והוד והדר ועטרת
 ותפארת ונאות וידו של הקב"ה מונחת על ראש הנער משרתו ששמו מטטרון ואוי'
 עזוז וגבור ואוי' קדוש וברוך ואוי' המולה באין ועמידין לפני הנער והנער בא
 ומשתחוה לפני הקב"ה אה"ה שמו ומשב' ואוי' ברוך כבוד יי"ו ממקומו יה"ו יה"י
 ה"ו יוה"י יה"ו יה"י וכן אומ' אחרינו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ונכנס
 לתחת כסא הכבוד מהלכין לימינו ליברני של אש ואבנים של ברד וכותלים של זעף
 ולרוח שמאלו מהלכין כנפות סערה וגבורה של סופה וכשהוא (!) לנער תחת כסא
 הכבוד והנורא ומשבחין להקב"ה שלשה פעמים בכל יום ויום על ידי הנער ונותן
 הב"ה מזיוו ומהדרו על מלאכי אומות העולם והנער הזה קומתו מלא העולם וקורא
 הב"ה אותו הנער והנער הזה מטטרון שר עולם הגדול על כל השרים ועל כל מלאכי
 השרת עומדין לפניו והוא עומד למעלה למעלה במרום ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א
 שמו זה מטטרון שר הפנים שנכתב באות אחת שבו נבראו שמם וארץ וחתמה בטבעת
 אהיה אשר אהיה ונכתב בשם אותיות ובשבע אותיות ובעשרים ושתים עשרה אבנים
 שמות ובשבע קדושות ונותן על ששה משמות ונחקק על שתיים עשרה אבנים בשבע
 קולות בשעה על רום ששה וניתן בחדרי חדרים ובסתר סתרים ובפלאי פלאים
 למשה ה';

ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חות' בספר מעש' בראשית הרי זה שוגה בתפארתו
 של הקב"ה תפארתו מלא כל הארץ גדודי' של זעף מימינו וסימניו של זעף משמאלו
 וסימניו שבעה שבעה ובתוך הסימני' זר וחושך וענן וערפל וטיט היון ולפניו
 () זרועי' בין כוכב וכוכב מקור של ברקים בין ברק לברק פתח של חשמל
 ולמעלה רוחות ורעמי' קולות וברקים קופלי הקשת וחבלים של חותם עולים ויר-
 דים בו הקב"ה חן וחסד וכבוד ורחמים והוד והדר ועטרת ותפארת ונאות ידו של
 הקב"ה מונחת על ראש הנער מטטרון משר' ואומר עזוז וגבור ואומר קדוש
 וברוך ואומ' באי' ועומדי' לפני הנער והנער בא ומשתחוה לפני הקב"ה אה"ה
 שמו ומשב' ואומ' ברוך כבוד יי"ו ממקומו יה"ו יה"י וה"ו יוה"י יה"ו יה"י והם
 אומרים אחרינו בשכמל"ו ונכנס לפני כסא הכבוד מהלכין לימינו לפרני של אש
 ואבנים של ברד וכותלים של זעף ולרוח שמאלו מהלכין כנפות סערה וגבורה של
 זעף וכשהוא נכנס הנער תחת כסא הכבוד הב"ה מחזקו באור פנים וכל
 מלאכי השרת באי' ואומרים לפני הקב"ה האל הגדול הגבור והנורא ומשבחין להקב"ה
 ג' פעמים בכל יום ויום ע"י הנער ונותן הב"ה מזיוו ומהדרו על מלאכי אומות
 העולם והנער הזה קומתו מלא העולם וקורא הב"ה נער והנער הזה משר' ונותן
 (שר) עולם הגדול על כל השרים ועל כל מלאכי השרת עומדים לפניו והוי' עומד
 למעלה למעלה במרום ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמו זה משר' (נכת') באות
 אחת שבו נברא שמי' וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב בשם אותיות ובשבע
 אותיות ובעשרי' ושת' אותיות ובשבעי' שמות ובשבע קדושות ונותן על ששה
 משמות ונחקק על (שנים) בסתרי סתרים ובפלאי פלאים למשה (!) ו';

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חותם בספר מעשה ברא-
 שית הרי זה שוגה בתפארתו של הב"ה תפארתו מלא כל גדודים של זעף מימינו
 וסימניו (ם) של זעף משמאלו וסימניו שבעה שבעה ובתוך הסימנין זוהר וחשך וענן
 וערפל וטיט היון ולפניו שדה זרועים בו כוכבים בו כוכב מקור של ברקים בין
 ברק לברק פתח של חשמל ולמעלה רוחות ורעמים קולות וברקים קיפלי הקשת וחבלים
 של חותם עולים ויורדים בו על הב"ה חן וחסד וכבוד ורחמים והוד והדר ועטרת
 ותפארת ו(ג) אות וידו של הב"ה מונחת על ראש הנער משרתו ששמו מטטרון ואוי'

עזוז וגבור ואוי' קדוש וברוך ואוי' המולה באין והם עומדין לפני הנער והנער
 בא ומשתחוה לפני הב"ה אה"ה שמו ומשב' ואוי' ברוך כבוד יי"ו ממקומו יה"ו
 ה"ו יוה"י יה"ו יה"י והן אוי' אחרינו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד
 ונכנס לתחת כסא הכבוד מהלכין לימינו ליברני של אש ואבנים של ברד וכותלים
 של זעף ולרוח שמאלו מהלכין כנפות סערה וגבורה של סופה וכשהוא נכנס לנער
 תחת כסא הכבוד הב"ה מחזקו באור פנים וכל מלאכי השרת באים ואוי' לפני הב"ה
 האל הגדול הגבור והנורא ומשבחין להב"ה שלשה פעמי' בכל יום על ידי הנער
 ונותן הב"ה מזיוו ומהדרו על מלאכי אומות העולם והנער הזה קומתו מלא העולם
 כל השרים ועל כל מלאכי השרת עומדים לפניו והוא עומד למעלה למעלה במרום
 ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמו מטטרון שר הפנים שנכתב שר עולם הגדול על
 שמם וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב בשם אותיות ובשבע אותיות ובעש-
 רים ושתים עשרה אבנים ונכתב בשבע קולות בשה על רום ששה משמות ונחקק
 ובסתר סתרים ובפלאי פלאים למשה ה';

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חותם בסדר מעשה
 בראשית הרי זה שוגה בתפארתו של הקב"ה תפארתו מלא הכל גדודים של זעף מימינו
 וסימניו של זעף לפניו ובתוך סמנין זוהר וחושך וענן וערפל וטיט היון ולמטה
 שדה זרועי' בין כוכבים בין לכוכבי מקור של ברקי' בין ברק לברק (פתח) של חשמל
 ולמעלה רוחות וברקי' וקיפלי הקשת ומלאכים של חושך עולים ויורדי' בו על
 הקב"ה חן וחסד וכבוד ורחמי' והדר ועטרת ותפארת וגאות וידו של הקב"ה מונחת
 על ראש הנער ושמו מטטרון אומ' עזוז וגבור ואומרי' קדוש וברוך המולה באין
 ואומרים לפני הנער והנער בא ומשתחוה לפני הקב"ה אה"ה שמו ומשב' ואומרי'
 ברוך שם הדר מלכותו לעולם ועד ונכנס לתחת כסא הכבוד מהלך תחת כסא
 הכבוד מהלכין לימינו ואבנים של ברד וכותלי של זעף ולרוח שמאלו מהלכין כנפות
 סערה וגשורות של סופה וכשהנער תחת (!) כסא הכבוד מחזק בו כרוב פנים הקב"ה
 וכל מלאכי השרת באות ואומרי' לפני הקב"ה האל הגדול הגבור והנורא ומשבחין
 להקב"ה ג' פעמי' בכל יום על ידי הנער ונותן הב"ה מזיוו ומהדרו על מלכי
 אומות העולם והנער קומתו מלא עולם וקורא אותו הקב"ה נער והנער הזה מטטרון
 שר הפנים (נכתב) השר הגדול על כל השרי' ועל כל מלאכי השרת עומדים לפניו
 והוא עומד למעלה למרום ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמה זה מטטרון שר הפנים
 שנכתב באות אחת שבה נבראו שמם וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב
 בשם אותיות ובשבע אותיות ובשבעי' שמות ובשבע קדושות הן על ששה משרתים
 ונחקק על שתיים עשרה אבני' ונכתב בשבע קולות בשה על רום ששה ונותן בחדרי
 חדרים ובסתר סתרים ובפלאי פלאים למשה, ט';

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חותם בספר מעשה בראשית
 הרי זה שוגה בתפארתו של הקב"ה תפארתו מלא כל גדודי' של זעף מימינו וגדודים
 וסימנים של זעף משמאלו וסימניו שבעה שבעה ובתוך הסימנין זוהר וחשך וענן
 וערפל(ל) וטיט היון ולפניו שדה זרועים בו כוכבים בו כוכב מקור של ברקים בין
 ברק לברק פתח של חשמל ולמעלה רוחות ורעמים קולות וברקים קיפלי הקשת וחבל-
 ים של חותם עולי' ויורדים בו על הב"ה חן וחסד וכבוד ורחמים והוד והדר ועטרת
 ותפארת ונאות וידו של הב"ה מונחת על ראש הנער משרתו ששמו מטטרון ואוי'
 עזוז וגבור ואוי' קדוש וברוך ואוי' המולה באין ועמידין לפני הנער והנער בא
 ומשתחוה לפני הב"ה אה"ה שמו ומשב' ואוי' ברוך כבוד יי"ו ממקומו יה"ו יה"י
 ה"ו יוה"י יה"ו יה"י וה"ו יוה"י יה"ו יה"י והם אומרים אחרינו בשכמל"ו ונכנס לפני כסא הכבוד מהלכין לימינו ליברני של אש ואבנים של ברד וכותלים של
 זעף ולרוח שמאלו מהלכין כנפות סערה וגבורה של סופה וכשהוא (!) לנער תחת
 כסא הכבוד הב"ה (מאריך) באור פנים וכל מלאכי השר' באין ואוי' לפני הב"ה האל
 הגדול הגבור והנורא ומשבחין להקב"ה שלשה פעמים בכל יום על ידי הנער ונותן
 הב"ה מזיוו ומהדרו על מלאכי אומות העולם והנער הזה קומתו מלא העולם וקור'

הב"ה אותו נער והנער הזה מטטרון שר הפנים הגדול על כל השרי ועל כל מלאכי השרת עומדי לפניו והוא עומד למעלה למעלה למרום ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמו זה מטטרון שר הפנים שנכתב באות אחת שבו נבראו שמי וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב בשש אותיות ובשבע אותיות ובעשרים ושתים אותיות ובשבעין שמות ובשבע קדושות ונותן על ששה משמות ונחקק על שתיים עשרה אבנים ונכתב בשבעה קולות בששה על רום ששה ונותן בחדרי חדרים ובסחרי סחרים ובפלאי פלאים למש', כ;

מגיד דבריו ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל וכל מי שאינו חותם בסתר מעשי בראשית הרי זה שוגה בתפארתו של הב"ה תפארתו מלא כל הארץ גדודים של זעף מימינו וגדודי וסימני של זעף משמאלו וסימני שבעה שבעה ובתוך הסימני זוהר וחשך וענן וערפל וטיט היום ולפניו שדה (של) זרועי בין כוכבי בין כוכב לכוכב מקור של ברכים בין ברק לברק פתח של חשמל ולמעלה רוחות ורעמי קולות וברקים קיפלי הקשת וחבלי של חותם עולי ויורדי בו על הב"ה חן וחסד וכבוד ורחמים והוד והדר ועטרת ותפארת ונאות וידו של הב"ה מונחת על ראש הנער משרתו ששמו מטטרון ואומר עיזו וגביכו ואומר קדוש וברוך ואומ' המולה באי ועומדי לפני הנער והנער בא ומשתחוה לפני הב"ה אהיה שמו ומשבח ואומר ברוך כבוד ה' ממקומו יה"ו ה"ו יה"י יה"י יה"י והם אומרי אחריו בשכמליו ונכנס לפני כסא הכבוד מהלכי לימינו לפרני של אש ואבני של ברד וכוותלי של זעף ולרוח שמאלו מהלכים כנפות סערה וגבורה של זועה וכשהוא נכנס הנער תחת כסא הכבוד הב"ה מחזקו באור פניו וכל מלאכי השרת באי ואומרי לפני הב"ה האל הגדול הגבור והנורא ומשבחין הב"ה שלשה פעמים בכל יום ויום על ידי הנער ונותן הב"ה מזוה ומחדרו על מלאכי אומות העולם והנער הזה קומתו מלא העולם וקורא הב"ה נער והנער הזה מטטרון שר הפנים שנכתב שר עולם הגדול על כל השרים ועל כל מלאכי השרת עומדי לפניו והוא עומד למעלה למעלה למרום ומשמש לפניו אש אוכלה כס"א שמו () מטטרון שר הפנים שנכתב באות אחת שבו נבראו שמי וארץ וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ונכתב בשש אותיות ובשבע אותיות ובעשרים ושתים אותיות ובשבעין שמות ובשבע קדושות ונותן על ששה משמות ונחקק על שתיים עשרה אבנים ונכתב בשבעה קולות בששה על רום ששה ונותן בחדרי חדרים ובסחרי סחרים ובפלאי פלאות למשה, ל. 150 ולא-הקב"ה: ... ברוך הוא רשות, א; ולא נתן הקב"ה רשות, ג ה ו ז ט; ולא נתן הב"ה רשות, ח כ ל. להשתמש בו: קטוע, א; ולהשתמש, ז. לא-הראשון: ... ולא לאדם הראשון, א; חסר, ז.

144-145 ... שר פני אדם. SRZ 222-223.

145 ... שר פני אריה. SRZ 223-224.

145-146 ... שר פני השור. SRZ 225-226.

146 ... שר פני הנשר. SRZ 226-227.

146-147 ... וכשחטאו. SRZ 227-228.

147-148 ... שר פני הכרוב. SRZ 228-229.

148 ... הן הן. SRZ 230; cf. Jellinek, *Bet Hammidrash*, vol. 3, pp. 161-163 in light of *Exodus Rabbah* 23:15; *Sifre Bamidbar*, ed. Horowitz, p. 101; Altmann, "Shire Qedushah...", p. 7, n. 31.

149-150 ... מגיד. Ps 147:19.

150 (variant readings) ... תפארתו. SDR 7-26; SRZ 233-266.

151 ולא לשם ולא לאברהם ולא ליצחק ולא ליעקב אלא למשה
152 בלבד שנאמר הנה אנכי שולח מלאך לפניך וגו' והזהיר
153 הקב"ה למשה למשתמשו שנא' השמר מפניו ושמע בקולו אל
154 תמר בו אל תמירני בו / ומלאכים אשר עמו באים וסובבים
155 כסא הכבוד הן מצד אחד וחיות מצד אחד ושכינה על כסא
156 הכבוד באמצע וחיה אחת עולה על השרפים ויורדת על

151 ולא לשם: ולא לשם הגדול, א ה ו ח ט כ ל; חסר, ז. ולא לאברהם-ליעקב:
ולא לאברהם ליצחק וליעקב, א; ולא לאברהם וליצחק וליעקב, ג; לא לאברהם לא ליצ-
חק ולא ליעקב, ו; חסר, ז; ולא לאברהם ולא ליצחק וליעקב, ט; לא לאברהם ולא
ליצחק ולא ליעקב, ל. 151-152 אלא-בלבד: אלא למשה... א; אלא למשה רבינו
ע"ה בלבד, ז. 152 שנאמר: קטוע, א; שני, ג ה ח ט כ ל; שני, ו; חסר, י מ.
הנה-וגו': ...אנכי שולח... א; הנה אנכי שולח לפניך מלאך, ג; הנה אנכי
שולח את המלאך, י; הנה אנכי שולח מלאך לפניך, כ; הנה אנכי שולח מלאך, מ.
152-153 והזהיר הקב"ה למשה: () קדוש ברוך הוא את משה, א; והזהיר הקב"ה
משה, ה ו ח; חסר, ז; והזהיר הקב"ה את משה, י מ; והזהיר הקב"ה משה, כ ל.
153 למשתמשו: להשתמר בו, א ט כ; לשמשהו, ג; שישתמר בו, ה ח כ; שישתמש בו,
ז. 153-154 השמר-בו: אל תמר בו, ז; השמר מפניו שמע בקולו, י מ. 154 אל
תמירני בו: ... () מר לפני הקדוש ברוך הוא אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, ה;
(מ), א; חסר, ג; ומשה אמר לפני הב"ה אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, ה;
ומשה אמר לפני הקב"ה אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, ו ל; אל תמירנו בו,
ז; ומשה אמר להב"ה אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, ח; כי לא ישא משה
אמר לפני הב"ה אם אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, ט; ומשה א' לפני הב"ה אם
אין פניך הולכים אל תעלנו מזה, כ. 154 ומלאכים אשר עמו: קטוע, א; חסר, ד;
ומלאכים שעמו, ז; ומלאכים עמו, ט. באים וסובבים: ... וסובבים, א; חסר, ד;
רואים וסובבים, ו ל; סובבים, ז. 155 כסא הכבוד: לפני כסא... א; חסר, ד;
לפני כסא הכבוד, ה ו ח כ ל; לפני כסא הכבוד, ט. הן-אחד (בתרא): ... מצד
אחד וחיות מצד א' () , א; חסר, ד; הן מצד אחד והן מצד אחד, ה; מצד אחד והחיות
מצד אחד, ז; הן מצד אחד והחיות מצד אחד, ח כ ל; הם מצד אחד וחיות הקדש
מצד אחד, י מ. 155-156 ושכינה-הכבוד: חסר, ד; ושכינה שרויה על כסא הכבוד,
ה ו ח כ ל; והשכינה, ז. 156 באמצע: חסר, ד; באמצעם, ט. וחיה אחת עולה על
השרפים: ...אחת עולה על... א; חיה אחת עולה על השרפים וזאת החיה הוא
הכרוב ומה שנקט עולה לפי שאמר על השרפי' והשכינה () על הכרוב, ד;
ורוח אחת עולה על השרפים, ה ח כ; ורוח אחד עולה על השרפי', ו ל; וחיה אחרת
עולה על השרפים, י מ. 156-157 ויורדת-הנער: ויורד השכינה, ד; ואכרע על
משכן הנער, ו; ויורדת על שכם (!) הנער, ז.

150-154 ... SDR 26-29; cf. MR 51; SRZ 267-273.

151 למשה: Cf. *Hekhalot Rabbati* 27:1, ed. Wertheimer, p. 109; 'Otiot
Derabbi Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 355; *Pirke Rabbi Eli'ezer*,
ed. Warsaw, pp. 95a-b; Schäfer, *Synopse* §272.

152 ... הנה אנכי. Ex 23:20.

153 ... השמר. Ex 23:21.

153-154 ... אל תמר בו. Cf. *BT Hagigah* 15a and *Sanhedrin* 38b.

154-171 ... ומלאכים אשר עמו... SDR 36-47; SRZ 274-292; cf. Salmon b. Yeruhim,
ed. Davidson, p. 118.

156 ... באמצע. Cf. *Midrash Kohen*, ed. Jellinek, pp. 34 and 38.

faces, (142) four faces to every corner. And there are four faces to each creature (143) and each one has four wings. And each wing has four wings, four wings for every wing. (144) There are four wings to every creature. The name of the prince of the humanoid face is Hualiah (hv'lyh). (145) The name of the prince of the leontine face is Mafsiyah (mpsyh). The name of the prince of the bovine face is Amtziah ('msyh). (146) The name of the prince of the eagle face is Afeze Lehuziel ('ppy lhyzy'1). And when Israel sinned, (147) the bovine face was hidden and in its stead was brought a cherub. The prince of the cherubine face (148) is Naqia Pasiyah Amat Hallel Yah

157 משכן הנער ששמו מטטרו"ן ואומרת בקול גדול קול דממה
158 דקה זך כסא הכבוד מיד שחקו המלאכים ודוממין עירין
159 וקדישין חושו ודוחפין לנהר דינור וחיות חוזרת את פניהם

160 לארץ והנער הזה ששמו מטטרו"ן מביא את האש חרישית
161 ונותן באזניהם של חיות כדי שלא ישמעו את קול הדיבור של הקב"ה
162 ואת שם המפורש שהנער ששמו מטטרו"ן מזכיר באותו שעה (!)
163 בשבע קולות בשבעים קולות בשמו החי והטהור והנכבד

157 ששמו מטטרו"ן: חסר, א ד ה ו ח ט כ ל; מטטרו"ן, ג. ואומרת בקול גדול:
(ואו) בקול... א; ואומ' (') בקול גדול, ג ט; ואומר בקול גדול, ד; ואומרת,
ז; ואומר' בקול גדול, י מ. 157-158 קול דממה דקה: דממה דקה, א; בקול
דממה, ד; בקול דממה דקה, ז. 158 זך כסא הכבוד: זה כסא הכבוד, ז. מיד
שחקו המלאכים: מיד שחקו... א; מיד שחקו' האופני' מכח חוקף השכינה, ד;
מיד שחקו האופנים, ה ח ט כ; מיד שחקו, ו; מיד שחקו' המלאכים, ז; מיד
שחקו, ל. 158-159 ודוממין-וקדישין: דממו... גדודין עירין קדושין, א; חסר,
ד; דממו המלאכים גדודיו עירין וקדישין, ה ח ט כ; דממו גדודין עירין וקדישין, ו;
159 חושו-דינור: ודחו' (')... א; חסר, ד; חושם ודחופים דנהר דינור, ה ח ט כ;
חופין וד' (') בנהר דינור, ו; ונדחפין לנהר דינור, ז; חושם ודחופים דנהר
דינור, ח; חשם ונדחפם לנהר דינור, ט; חוש ודחופים לנהר דינור, י מ; חושין
ודחופים' בנהר דינור, ל. 159-160 וחיות חוזרת את פניהם לארץ: ונותנות את
פניהם בארץ, א; וחיות חוזרת את פניהם לארץ, ג י; והחיות מזיעות וטחנן'
פניהם בקרקע ומאוחז זיע מתגדל נהר גדול ושמו נהר דינור, ד; וחיות נותנות
את פניהם בארץ, ה ח ט כ; וחיו' נותנו' את פניהם בארץ, ו; והחיות פניהם לארץ,
ז; וחיות נופלות פניהם בארץ, ט; וחיות נחונות (!) פניהם בארץ, ל; וחיות
חוזרות את פניהם לארץ, מ.

157 משכן הנער 157: *Bammidbar Rabbah* 12:12; cf. *Zohar* II 143a, 159a, and 169b;
Tiqqune Hazzohar, introduction, ed. Margoliot, p. 13a; Scholem, *Jewish*
Gnosticism, p. 50; Lieberman in Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah*
Mysticism, pp. 238-239; Margoliot, *Mal'akhe Elyon*, pp. 89-90.

157-158 ... דממה: I K 19:12; cf. *Midrash Konen*, ed. Jellinek, p. 33;
Seder Rabbah Debereshit 8819 and 47, ed. Wertheimer, pp. 30 and 47;
Hekhalot Rabbati 28:2, ed. Wertheimer, p. 111; Altmann, "Shire Qedushah,"
p. 17, nn. 6 and 7; Schäfer, *Synopse* 88276, 596, 744 and 797.

159 נהר דינור 159: Dan 7:10; *BT Hagigah* 14a; 'Ekhah Rabbati to Lam 3:23, ed.
Buber, pp. 132-133; *Bereshit Rabbah* 78, ed. Theodor-Albeck, p. 916;
Jellinek, *Bet Hamidrash*, vol. 3, pp. 162-163; Ma'ayan Hokhmah, ed.
Jellinek, pp. 59-60; Yannai 33:89-92, ed. Zula, p. 88; Lewy in *Tarbiz*
12(1940), p. 167.

159-160 חוזרת פניהם לארץ 159: *Seder Rabbah Debereshit* 847, ed. Wertheimer,
p. 46; cf. *Massekhet Hekhalot*, ed. cit., p. 44; Schäfer, *Synopse* 8798.

(nqy' psyh cmt hll yh). They all say Qadosh (i.e. Is 6:3) and they all
say Barukh (i.e. Ez 3:12), as it is stated (in Scripture): "He tells
His words to Jacob, His laws and statutes (150) to Israel, etc." And
the Holy One, blessed be He, gave (permission) to use it neither to the
first man (151) nor to Shem nor to Abraham, nor to Isaac, nor to Jacob,
(but) rather to Moses (152) alone, as it is stated (in Scripture): "Be-
hold I am sending an angel before you, etc." And the Holy One, blessed
be He, (153) warned Moses (regarding) using it, as it is stated (in
Scripture): "Be on your guard before him and obey him... do not (154) re-
bel against him," (which is to say:) do not confuse him and Me. And
(the) angels who are with him come and encircle (155) the Throne of
Glory. They are on one side and the (celestial) creatures are on the
other side, and the Shekinah is on the Throne (156) of Glory in the
center. And one creature goes up over the seraphim and descends on
(157) the tabernacle of the lad whose name is Metatron and says in a great

160 והנער הזה: והנער, ד; מטטרו"ן, ז; והנער הזה, כ. ששמו מטטרו"ן: חסר,
א ד ה ו ח ט כ ל. מביא את האש: מביא... אש, א; מביא את, ג; מביא אש, ד;
מביא האש, ו ל; השר מביא אש, ז. חרישית: קטוע, א; החרישית, ה ח ט כ;
בחרישית, ו; בחרישית, ל. 161 ונותן באזניהם של חיות: ונותן... החיות, א;
ונותן באזניהם של חיות הקדש, ג מ; ונותן באזניהם, ד ז; ונותן באזניהם של
חיות הקדש, י. כדי שלא ישמעו: כדי... א; שלא ישמעו, ו ז ט. את קול
הדיבור: ... קול הדיבור, א; את הקול הדיבור, ו ל; קול דיבור, ז; את קול
הדיבור, ח ט כ מ. של הקב"ה: של הקדוש ברוך הוא, א; של הב"ה, ג ו ח ט כ. 162 ואת-
המפורש: ואת שם (')... א; ואת השם המפורש, ו ח י מ; ושמו המפורש, ז.
שהנער: קטוע, א; חסר, ז. ששמו מטטרו"ן: קטוע, א; חסר, ד ה ו ח ט כ ל.
מזכיר באותו שעה: ... באותו שעה, א; מזכיר באותו שעה, ג ה ו ח ט י כ ל מ;
מזכיר והם אינם יכולים לשמוע כי לא ניתן להם רשות לשמוע כשהוא עולה בשש
אותיות וכשהוא יורד לא ניתן לפרש והאותיות באותיות של מעלה ע"כ סדרא דמל-
כא דעלמא פירש עד כאן סדורו של מלכו של עולם היאך הוא נוהג במדת העולם
וזה נקרא מלכו של עולם אבל מכאן ואילך אין לך רשות לדבר כי אין בו לא
שינוי חפץ ולא שינוי רצון שנאמר חולה ארץ על בלימה כלום פיר' מלכר אבל כל
דבר השייכת לעולם יכול לדבר לשבח ולפאר ולחו (!) (הלל וקדושה וטהרה כמו
השרשות התכוון פירש בכל דבר השייכות לעולם יש לך רשות לדבר דכתיב סוד יי"ו
ליראיו ואין רשות בנסתרות, ד; שמזכיר מטטרו"ן באותו שעה, ז. 163 בשבע קול-
ות: קורא את... א; בשבע קולות, ג; חסר, ד; וכך הוא קורא אותו הקב"ה, ה
כ; וכך הוא קורא אות' הקב"ה, ו; בע' ז' קולות, ז; וכך הוא קורא אותו הב"ה,
ח ל; וכך הוא קורא להקב"ה, ט; בז' קולות, י מ. בשבעים קולות: חסר, ד ה ז
ח; ובז' קולות, י מ. 163-164 בשמו-והקדוש: (') שמו החי והטהור... אדיר...
א; בשמו החי הטהור והנכבד והקדוש והנורא והיראוי (!) והאמין והחזק והקדוש
ג; חסר, ד; בשמו הטהור והנכבד והקדוש והנורא והיראוי (!) והאמין והחזק והקדוש
והנורא, ה כ; בשמו הקדוש והטהור והאדיר והחזק והעיוז והאהוב והגבור והנכבד
בד והנורא אדיריהו אתה רבי החי יהוה אהיה אשר אהיה החי אהיה יוא"ל הב"ה, ו;
בשם הניכבד והנורא (השחור) והקדוש והאדיר והאמין, ז; בשמו הטהור והקדוש
והאדיר והחזק והעיוז והאהוב והגבור והנכבד והנורא, ח; בשמו החי הטהור והקדוש
והנורא והאדיר והחזק והעיוז והגבור, ט; בשמו החי והאדיר והחזק והעיוז
והאהוב והגבור והנכבד והנורא, ל.

160 חרישית 160: Cf. Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism*, p. 216;
Idem, *Tarbiz* 38(1969), p. 360, line 44 and *Tarbiz* 39(1970), p. 216.

163-164 בשמו החי... Cf. SDR 43-46; MR 11-12; SRZ 285-292.

voice, a thin voice of silence, (158) "The Throne of Glory is listening!"
Immediately, the angels fall silent and the *Cirin* and the *qadishin* (two
species of angelic being) are still.* (159) They hurry and hasten into
the river of fire. And the celestial creatures turn their faces (160)
towards the earth, and this lad whose name is Metatron, brings the fire
of deafness (or, silently) (161) and puts (it) in the ears of the cele-
stial creatures so that they do not hear the sound of the speech of the
Holy One, blessed be He, (162) and the explicit name that the lad, whose
name is Metatron, utters at that time (163) in seven voices, in seventy
voices, in his living, pure, honored,

*See Daniel, chapter 4.

M

(164) holy, awesome, worthy, brave, strong and holy name. Ah (h), Dad (dd), (165) Ah (h), Hehai (hhy), Yah (yh), Ehyeh Asher Ehyeh (hyh) (sr hyh), Ah (h), Yah (yh), Yah (yh), Yah (yh), (166) Vah (vh), Hu (hv), Yehu (yhv), Hayah (hyh). He Olamim (hy cvlmy). That is His name (shem) forever, and His name (zekher) (167) for all generations. And its explanation in the language of purity is Yehu (yhv), Lah (lh), YHVH, Hehai (hhy), (168) Ah (h), Hah (hh), Aadir (dyr). Our Lord, how mighty is Your name in all the earth!

175 התאזר אף תכון תבל כל חימוט נכון כסאך מאז מעולם
 176 אתה וגו' עד עדותיך נאמנו מאוד לביתך נאווה קודש ה'
 177 לאורך ימים אורך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי
 178 לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה תבל ויושבי בה וגו' מזמור
 179 לדוד הכו לה' בני אלים הכו לה' כבוד ועוז ואתה מושל

175 אף תכון תבל כל חימוט: חסר, ג ו ט י ל מ, אף תכון תבל בן תמוט, כ.
 נכון כסאך מאז: חסר, ג ו ט י ל מ. 175-176 מעולם אתה וגו': מעולם אתה
 וכו', ה ח; חסר, ו ט י ל; עולם אתה וכו', כ; וגומר, מ. 176 עד-מאז: חסר,
 ג ו ט י, עד עדותיך, ה ח כ ל; עד, מ. לביתך נאווה קודש: חסר, ג ה ו ח ט
 י כ ל; לביתך נאווה קדש, מ. 177-176 ה' לאורך ימים: חסר, ג ה ו ח ט י כ ל;
 יי'ו לארך ימים, מ. 177 אורך-בישועתי: חסר, ג ה ו ח ט כ ל; אורך ימים
 תבל וגו', ו ל; כל המזמור, ט. 179 הכו-ועוז: כל המזמור, ה ו ח כ ל; עד
 סוף וכו', ט; וכול(!), י. 180-179 ואתה-בכל: ואתה מושל בכל וכו', ג;
 אתה הוא יי'ו לבדך אתה עשית את השמים שמי השמים כו' לך יי'ו הגדולה והגבורה
 והתפארת והנצח וההוד עד, ה ח כ; אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים ואת
 הארץ שמי השמים וכו' לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד וכו' עד,
 ו; אתה הוא ה' לבדך אתה עשית את השמים וכו' עד סוף, ט; אתה הוא ה'
 לבדך אתה עשית את השמים וכו' לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת
 והנצח וההוד וכו' עד, ל.

Zach 14:9. והיה... 169

Baer, *Seder CAvodat Yisra'el*, p. 98. ברור אתה... 170-171

SRZ 316-339; Scholem, *Jewish Gnosticism*, pp. 105-106, #5, Baer, *Seder CAvodat Yisra'el*, p. 131; Schäfer, *Synopse* #551. עלינו לשבח... 172-186

Cf. Is 44:6 and 48:12. רשאון ואחרון 174

Ps 91:6. אורך ימים... 177 Ps 93:1,2,5. מלך... 174-177

Ps 29:1. מזמור לדוד... 178-179 Ps 24:1. לדוד מזמור... 178

I Ch 29:12. ואתה מושל... 179-180

And the Lord shall be King over, etc. You are holy and Your name (shem) is holy. Your name (zekher) is holy (170) and Your throne is holy and Your name (zekher) and servant say Qadosh* every day. Blessed (171) art Thou, the holy God. (172) It is our (duty) to praise You and to declare Your beauty, and to bless You and to magnify You and to crown You and to declare Your unity, Lord of all (173) men, God of all souls, God of all spirits, (174) Essence of Life, the First and the Last. The Lord is King, He is robed in grandeur; the Lord is robed, He is girded in strength; (175) the world stands firm, it cannot be shaken. Your throne stands firm from of old; from eternity (176) You have existed, etc., until, Your decrees are indeed enduring; holiness befits Your house, O Lord, (177) for all times. I will let him live to a ripe old age, and I shall show him My salvation. (178) A psalm of David. The earth is the Lord's and all that it holds, the world and its inhabitants, etc. A psalm (179) of David. Ascribe unto the Lord, O divine beings, ascribe unto the Lord, glory and might. And You rule

*I.e. Isaiah 6:3.

אל במאמר אדוננו דק צבא ישראל ועוד לי צדקותיך סלה ירוממו לרומם לך יחד
 יפצחו פה ויאמרו ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים
 אתה קדוש ושמך קדוש ואתה אדיר ושמך אדיר אתה אמת ושמך אמת אדון ושמך
 אדון אתה בחור ושמך בחור אתה ברור ושמך ברור אתה גבור ושמך גבור אתה גדול
 ושמך גדול אתה הדור ושמך הדור אתה ותיק ושמך ותיק אתה זך ושמך זך אתה זוקק
 ושמך זוקק אתה חסין ושמך חסין אתה חי ושמך חי אתה טהר ושמך טהר אתה יקר
 ושמך יקר אתה ישר ושמך ישר אתה יחיד ושמך יחיד אתה כביר ושמך כביר אתה
 לוהט ושמך לוהט אתה מרום ושמך מרום ואתה מכוון ושמך מכוון אתה נורא ושמך נורא
 אתה נעים ושמך נעים אתה נערץ ושמך נערץ אתה סובל ושמך סובל אתה עוזז ושמך
 עוזז אתה עתיק ושמך עתיק אתה פאר ושמך פאר אתה צדיק ושמך צדיק אתה צח ושמך
 צח אתה קדוש ושמך קדוש אתה רם ושמך רם אתה רחום ושמך רחום אתה שדי ושמך
 שדי אתה תמים ושמך תמים ברור אתה ה' האל הקדוש, ט; אל במאמר אדוננו
 דק צבא ישר' מיחלי צדקך כך יצדקו סלה צדקתך ירוממו לרומם לך יחד יפצחו
 פה יענו ויאמרו יי'ו אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמ'
 אתה קדוש ושמך קדוש אתה אדיר ושמך אדיר אתה אמיץ ושמך אמיץ אתה אמת ושמך
 אמת אתה ברור ושמך ברור אתה בחור ושמך בחור אתה גדול ושמך גדול אתה גבור
 ושמך גבור אתה גאה ושמך גאה אתה דגול ושמך דגול אתה הדור ושמך הדור אתה
 ותיק ושמך ותיק אתה ועד ושמך ועד אתה זך ושמך זך אתה זוקק ושמך זוקק אתה
 חסין ושמך חסין אתה חי ושמך חי אתה טהור ושמך טהור אתה יקר ושמך יקר אתה
 ישר ושמך ישר אתה כביר ושמך כביר אתה לוהט ושמך לוהט אתה מרום ושמך מרום
 אתה מתוק ושמך מתוק אתה נורא ושמך נורא אתה נעים ושמך נעים אתה נערץ ושמך
 נערץ אתה סובל ושמך סובל אתה עוזז ושמך עוזז אתה עתיק ושמך עתיק אתה פאר
 ושמך פאר אתה צדיק ושמך צדיק אתה צח ושמך צח ושמך קדוש אתה רחום
 ושמך רחום אתה שפיר ושמך שפיר אתה שדי ושמך שדי אתה תמים ושמך תמים ברור
 אתה יי'ו האל הקדוש, כ; אל במאמר אדוננו דק צבא ישראל
 מיחלי צדקך כך יצדקו דק סלה צדקותיך ירוממו לרומם לך יחד יפצחו פה ויאמרו
 ה' אדוננו מה אדיר שמך בכל הארץ אשר תנה הודך על השמים אתה קדוש ושמך
 קדוש אתה אדיר ושמך אדיר אתה אמיץ ושמך אמיץ אתה אמת ושמך אמת אתה ברור
 ושמך ברור אתה בחור ושמך בחור אתה גדול ושמך גדול אתה גבור ושמך גבור אתה
 גאה ושמך גאה אתה דגול ושמך דגול אתה הדור ושמך הדור אתה ותיק ושמך ותיק
 אתה ועד ושמך ועד אתה זך ושמך זך אתה זוקק ושמך זוקק אתה חסין ושמך חסין
 אתה חי ושמך חי אתה טהור ושמך טהור אתה יקר ושמך יקר אתה כביר ושמך כביר
 אתה ישר ושמך ישר אתה לוהט ושמך לוהט אתה מרום ושמך מרום אתה מתוק ושמך
 מתוק אתה נורא ושמך נורא אתה נעים ושמך נעים אתה נערץ ושמך נערץ אתה סובל
 ושמך סובל אתה עוזז ושמך עוזז אתה עתיק ושמך עתיק אתה פאר ושמך פאר אתה
 צדיק ושמך צדיק אתה צח ושמך צח ושמך קדוש ושמך קדוש אתה רחום ושמך רחום
 אתה שפיר ושמך שפיר אתה שדי ושמך שדי אתה תמים ושמך תמים ברור
 172 לשבחך: לשבח, ט. ולפארך: לפארך, י מ. ולברכך: חסר, ה ו ח ט כ ל;
 לברכך, י מ. ולגללך: לגללך, י מ; לגלל, כ. ולהתכירך: חסר, ה ו ח ט כ ל;
 להתכירך, י מ. וליחדך: וליחדך צור כל העולמים ואדון כל העולם, ה ו ח ט כ ל;
 ליחדך, י מ. 172-173 אדון כל הבריות: ואדון כל הבריות, ה ו ח ט כ ל;
 כל העולמים אדון כל הבריות, ט. 173 אלוהי כל הנשמות: אדון כל הנשמות, ג;
 אלוה כל הנשמה, ה כ ל; אלוה כל הנשמה, ו; אלוה כל הנשמות, ח י מ; ואלהי
 כל הנשמה, ט. אלוהי כל הנפשות: אלוה כל הנפשות, ג י מ; חסר, ה ו ח ט כ ל.
 174 חי החיים: חי החי, ג. הראשון והאחרון: ראשון ואחרון, ג ה ו ח ט י כ
 ל מ. 174-175 ה' מלך-התאזר: יי'ו מלך גאות לבש עד לארך ימים, ג; יי'ו מלך
 גאות לבש וכו' עד עדותיך, ו; ה' מלך גאות לבש וגו' עד סוף כל המזמור,
 ט; יי'ו מלך גאות לבש וגו' עד לביתך נאווה קודש יי'ו לאורך ימים, י; ה'
 מלך גאות לבש וכו', ל; יי'ו מלך גאות לבש, מ.

- 186 ה' הוא האלהים / ואתה תפול על פניך יושב שמים ושוכן בשמי
 187 שמים דרפא"ל השם רוכב ערבות יושב זבול במעון יושב
 188 שחקים יושב על כסא רם ומרום ברקיע שביעי כולו אור
 189 שבעתים מאורות יבהיקו כל המעונות ובו כסא כבוד נכון
 190 על ד' חיות כבוד ואוצרות חיים ואוצרות נפשות ואין חקר
 191 ותכלית למאור הגדול אשר בו ומכובד שבמלואו תאיר הארץ
 192 ומלאכים אוחזים בעמודי האש ואורם כאור נוגה לא יכבה

185-186 ויאמרו-האלהים (בתרא): ויאמ(י) ליי"י הוא האלהים הש' הוא האלהים,
 ג; ואמרו הכל ייי"י הוא האלהים ייי"י הוא האלהים, ה; ויאמרו הכל ייי"י הוא
 האלקי ייי"י הוא האלקים, ו; ואמרו הכל ייי"י הוא האלהים ייי"י הוא האלהים, ח
 כ; ויאמרו הכל ה' הוא האלהים ה' הוא האלהים, ט; ויאמרו (ה)כל ייי"י הוא
 האלהים כדכתי' וידעת היום והשבות אל לבבך כי ייי"י הוא האלהים בשמים ממעל
 ועל הארץ התחת אין עוד נשלם מה שאמרו על ענין שיעור קומה ש"ל בנל"ך ואע"י,
 ו; ויאמרו הכל ייי"י הוא האלהים כדכתי' וידעת היום והשבות אל לבבך כי ייי"י
 הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ התחת אין עוד נשלם מה שאמרו על ענין שיעור
 קומה שלו ברוך בל"ך ואע"י אלפ"י, מ. 186 ואתה תפול על פניך: חסר, ג; ז;
 ואתה תפול פניך וסח, ה; ח; ואחר תפול על פניך וסח, ו; ואתה תפול עליך
 פניך וסח, כ. יושב שמים: יושב שח"ק, ז. 186-187 ושוכן בשמי שמים: שוכן
 בשמי שמים, ה; ו; ח; כ; שוכן שמי קדם, ז. 187 דרפא"ל: דר בערפל, ה; ו; ח; כ;
 ל; רדפא"ל, ז. השם: הש', ז; ח; חסר, ה; ו; ח; כ; ל. רוכב ערבות: רכוב ערבות,
 ז. יושב זבול: יושב, ג; חונה זבול, ז. במעון: שוכן מעון, ה; ו; ח; כ; ל; שליט
 מעון, ז. 187-188 יושב שחקים: שחקים, ג; שוכן שחקים, ו; חסר, ז. 188 יו-
 שב על כסא רם ומרום: יושב מרום על כסא רם ומרום, ג; יושב על כסא מרום, ה
 ו, ז, ח, כ, ל. ברקיע שביעי: ברקיע השביעי, ה; כ; ל; ברקיע הז', ו. כולו אור:
 כמו אור, ג; כלו אור, ג. 189 שבעתים מאורות: שבעת' מאירות, ג; שבעתים
 ומאור, ה; ח; כ; ל; שבעתים מאורו, ו; שבעתים ממנו, ז. מבהיקו כל המעונות:
 בכל המעונות, ה; ח; כ; יבהיק בכל המעונות, ו; ל; יבהיקו כל התחומות והמעונות,
 ז. ובו כסא כבוד נכון: וכן כסא כבוד נכון, ג; ובו כסא הכבוד נכון, ו; ח; כ; ל;
 190 על ד' חיות כבוד: עליהם חיות כבוד, ג; על ארבע חיות כבוד, ו; ו; ח; כ; ל;
 על ארבע חיות הקדש, ז. ואוצרות חיים: ובו ואוצרות חיים, ה; ח; כ; ל; ובו או-
 צרו' חיים, ו. ואוצרות נפשות: ואוצרו' נפשות, ו; וגנזי נפשות, ז; ואוצר
 נשמות, ל. 190-191 ואין חקר ותכלית: ואין חקר ותכלית למעון, ו; ואין חקר,
 ז. 191 למאור-בו: למאור הגדול שבו, ג; ז. ומכובד שבמלואו תאיר הארץ: וממנו
 תאיר הארץ, ג; ומכובד שמלתו תאיר הארץ, ה; ו; ח; כ; כי ממנו תאיר כל הארץ, ז;
 ומכובד שמלתו תאיר הארץ, ל. 192 ומלאכים-האש: ומלאכים אוחזים בעמודי אש,
 ג; ומלאכים אוחזים בעמודי אור, ה; ח; כ; ומלאכים בעמודי אור, ו; ל; ומלאכי
 אור אוחזי עמודי אור וזוהרם כאור נוגה, ז.

186-219 ... ואתה תפול. SRZ 340-394; Jellinek, *Bet Hammidrash*, vol. 3, pp. 161-163; 3 Enoch, ed. Odeberg, p. 20 (Hebrew); Seder Rabbah Deberes-shit 847, ed. Wertheimer, p. 47; Schäfer, *Synopsis* §§798 and 899.

188-219 ... יושב. Sefer Harazim, ed. Margoliot, pp. 107-109; cf. Eleazar of Worms' text in Oxford ms. 1572, ff. 58b-59a and ms. 1573, ff. 56d-57b.

191 שבמלואו: Greek *pleroma*, cf. Scholem, *Ursprung und Anfänge der Kabbala*, pp. 59-62.

192 אוחזים: In most texts, אוחזים, cf. Song 3:8.

(186) The Lord is God. And you shall fall on your face. He who dwells in Shamayim,* who resides in Sheme Shamayim,* (187) Darape'el, the Name, (He who dwells) in Aravot*...in Zevul* and in Maon,* He who dwells in (188) Shehaqim,* sits on a lofty and supernal throne in the seventh heaven. He is all light; (189) (with) seventy times (the light of) the luminaries, all the (heavenly) residences will shine. And in it is established the Throne of Glory (190) on the four celestial creatures of glory, and the treasures of life and the treasures of souls. And there is no boundary (191) or end to the great luminary that is in it, and from

*the names of six of the celestial domains beneath the seventh heaven

- 180 בכל ובידך כח וגבורה ובידך לגדל ולחזק לכל ואתה אלהינו
 181 מודים אנחנו לך ומהללים לשם תפארתך אה"ה יה"ה
 182 אלהינו אש"ר אהי"ה יגדל נא כח להסיר ולבטל ממני
 183 כעסך ורגזך וחמתך וחרונך תרחיקם ממני פלוני בר פלוני
 184 ומבני ומפלטי מזעמך ומעמך ומעריך ומנחלתך ויהמו רחמך עלי
 185 ואמונתך ותחוס ותגן עלי ועל סגולותיך ויאמרו ה' הוא האלהים

180 ובידך כח וגבורה: חסר, ג; ה; ו; ח; ט; י; כ; ל. מ. ובידך לגדל ולחזק לכל: חסר,
 ג; ה; ו; ח; ט; כ; ל. ואתה אלהינו: חסר, ג; ה; ו; ח; כ; ל; ועתה ה' אלהינו, ט; ועתה
 אלהינו, י. מ. 181 מודים אנחנו לך: חסר, ג; מודים אנחנו לך נוצר חסד לאלפים
 נושא עון ופשע וחטאה ונקמה ייי"י שדי צבאות, ה; כ; מודי' אנחנו לך
 נוצר חסד לאלפי' נושא עון ופשע וחטאה ונקמה אל אלהי' ייי"י צורי צבאות, ו;
 מודים אנחנו לך נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקמה
 שדי צבאות, ח; מודים אנחנו לך נוצר חסד לאלפי' נושא עון ופשע וחטאה ונקמה
 אל אלהים ה' שדי צבאות, ל. ומהללים לשם תפארתך: חסר, ה; ו; ח; כ; ל; ומהללים
 לשם תפארתך ויברכו את שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה, ט. אה"ה יה"ה:
 יי"ה אה"ה יה"ה יי"ה, ה; ח; כ; ל; יי"ה אה"ה יי"ה יי"ה, ו; אל אלהי יהוה שדי
 צבאות יי"ה אה"ה יה"ה יי"ה, ט. 182 אלהי' אש"ר אהי"ה: אהיה אשר אהיה אל רחום
 וחנן אפי' ורב חסד ואמת, ה; כ; אהיה אשר אהיה יי"י אל רחום וחנן אפי' ורב חסד
 ואמת, ח; ל; אהי"ה אש"ר אהי"ה יהו"ה אל רחום וחנן אפי' ורב חסד
 ואמת נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקמה, ט. יגדל נא כח: יגדל נא
 כחך, ג; ה; ו; ח; ט; כ; ל. להסיר ולבטל: להסיר, ה; ו; ח; ט; כ; ל. ממני: ממני ומבני
 ומאשתי ומאנשי ביתי יצר הרע ושכן רע ופגע רע וזיק ומזיק, ט; ממנו, ל.
 183 כעסך-וחרונך: כעסך ורגזך וחמתך וחרונך, ג; כעסך ורגזך וחמתך ואפי'
 ועברתך וחרונך, ה; ו; כעסך ורגזך וחמתך ואפי' ועברתך, ח; וכעסך ורגזך ואפי'
 ועברתך וחרונך, ל. תרחיקם ממני: ורחקם ממני, ט. פלוני בר פלוני: פלוני
 בן פלוני ופלוני, ג; אני פלוני בן עבדך וכן אמתך, ה; כ; ל; אני פלוני עבדך
 וכן אמתך, ו; אני פלוני בן עבדך ואמתך, ח; חסר, ט; אחימנע בר פלטיאל, י. מ.
 184 ומבני ומפלטי: ומפלטני, ג; ממני ומפלגותי, ה; ו; ח; כ; ל; חסר, ט; ומבני
 מפלטי, י. מ. מזעמך ומעמך: מזעמך אני ובני ועמך, ג; ומכל אשר לי ומכל ביתי
 ומעמך, ה; כ; ומכל אשר לי ומכל ביתי ומעבדך, ו; ומכל אשר לי ומכל ביתי
 ומכל ביתי ומעמך, ח; ומעמך, ט; מזעמך מעמך, י. מ; מכל אשר לי ומכל ביתי
 ומעבדך, ל. ומעריך: ועירך, ג; חסר, ה; ו; ח; כ; ל; ומכל עבדך, ו. ומנחלתך:
 ומנחלתך, ג; ומנחלתך ומעריך, ה; ו; ח; כ; ל; ומנחלתך, י. ויהמו רחמך עלי: ויהמו
 רחמך ואמונתך עלי, ג; ויהמו רחמך ואמונתך יי"י עלינו, ה; ח; כ; ל; ויהמו רחמך
 ואמונתך יי"י עלינו, ו; ויהמו רחמך ואמונתך יהו"ה עלינו, ט; ויהמו רחמך
 ואמונתך ה' עלינו, ל. 185 ואמונתך: חסר, ג; ה; ו; ח; ט; כ; ל. ותחוס ותגן עלי:
 ותחייבי ותגן עלי, ג; ותחוס ותגן ותחוס עלינו, ה; ח; כ; ל; ותחוס ותגן ותחוס
 עלינו, ו; ותחוס ותחוס עלינו, ט; ותגן ותחוס עלי, י. מ. ועל סגולותיך: ועל
 סגולתך, ג; ה; ו; ח; ט; י; כ; ל.

180-181 ... ואתה אלהינו. I Ch 29:13 (massoretic text: ועתה).

182 יגדל נא כח Nu 14:17.

185-186 ... ה' הוא האלהים. I K 18:39.

(180) over all and in Your hand are power and might, and in Your hand is (the power) to magnify and to strengthen all. And You are our God, (181) we give thanks to You and praise Your splendid name, Ahah ('yh), Yahah (yhh), (182) Ehyeh Asher Ehyeh ('hyh 'šr 'hyh). May (Your) power be great to remove and to nullify from me (183) Your anger and Your wrath and Your fury and Your ire from me, N.N., (184) and from my children, and (be) my refuge from Your indignation (...) and from Your people, and from Your city and from Your inheritances. May Your mercy be aroused on my behalf, (185) (as well as) Your faith, and may You have mercy on me and protect me and Your treasure(d people)! "And they declared, The Lord is God,

197 ובכנפיהם יכסו פניהם ולמטה יחנו פניהם ולארכעתן
 198 פונים פניהם ולא ירימו למעלה פניהם ומפחדו ומאימתן שעל
 199 גביהם משאתו יגורו אליו ומשאתו ירופפו עמודים
 200 ומקולו ינועו אמות הסיפים ומתעטפים כסות אש לבנה
 201 ועוניך בעניה בקול חזק ואמין וקרא זה אל זה ואמר קדוש
 202 קדוש קדוש ה' צבאות מלא כל הארץ כבודו והוא מקדם לכל
 203 העולמים והוא מקדם לכל המעשים והוא מקדם לגן עדן
 204 והוא עד לא שמים וארץ והוא לבדו ואין זר אחר ואין
 205 אפס בלעדו תולה בזרוע מעונה ועל כל מעונות אימתו ועל
 206 כל מלאכים יראתו כי ברוח פיו נחצבו ולהדר חסנו נצבו

197 ובכנפיהם-כנפים: וכנפיהם יכסו פניהם, ג; חסר, ו; ל; ומכסין פניהם
 בכנפיהם, ז. ולמטה-פניהם: והחיות האופנים יחנו פניהם, ו; ל; חסר, ז.
 197-198 ולארכעתן פונים פניהם: ולארכעתן פונים פניהם, ג; חסר, ז. ולארכעתן
 פוני' פניה', ו; ופונים לארכעתן ונותנים פניהם למטה, ז. 198 ולא ירימו
 למעלה פניהם: ולא ירימו למעלה פניהם, ג; ולא ירימו למעלה, ז. מפחדו ומ-
 אימתו, ח. 198-199 שעל גביהם: והם על גביהם מושכים, ג; חסר, ז; ל; מפחדו
 עומדים לפניו כחות כחות וטובעין בנהרי טהרה, ה; והם על גביהם עומדי' לפניו
 כחות וכיתות וטובעין וטובעין בנהרי טהרה, ו; ל; ועל גביהם מושב יקרו, ז; והן
 על גביהם עומדים לפניו כחות כחות וטוב' (בנהרי טהרה, ח; וכן על גביהם עומ-
 דים לפניו כחות כחות וטובעין בנהרי טהרה, כ. 199 משאתו יגורו אליו: משאתו
 יגורו אליו וש (!), ג; חסר, ה; ו; חסר, ז. ומשאתו ירופפו עמודים, ז. 200 ומקולו
 ינועו אמות הסיפים: חסר, ה; ו; חסר, ז. ומקולו ינוע אמות הסיפים, ז. ומתעטפים:
 אש לבנה, ו; באש לבנה, ז; כסיות אש לבנה, כפאת אש לבנה, ה; כ; () ויות
 בעניה: ועוניך, ג; ייני צבאות מלא כה"כ, ו. 201 ועוניך
 בקול ערב, ז. וקרא-זה (בתרא): וקרא זה וכו', ג; חסר, ה; ו; חסר, ז. וקורין
 זה לזה, ז. 201-202 קדוש קדוש קדוש: חסר, ג; קייק, ה; ו; חסר, ז. 202 ה'-
 כבודו: חסר, ג; ייני צבאות מלא כה"כ, ו. 202-203 והוא-העולמים: והוא
 מקדם לכל עולמים, ה; חסר, ו; חסר, ז. והוא מקדם לכל עולמים, ו; חסר, ז. וקיים הוא לעולם
 ועד, ז. 203 והוא-המעשים: והוא (!) מקדם לכל המעשים, ג; חסר, ז. והוא מקדם לכל
 מעשים, ה; ו; חסר, ז; והוא מקדם לגי'ע, ו; חסר, ז. והוא מקדם לגן עדן:
 וארץ: ועוד הוא עד לא שמים וארץ, ה; ו; חסר, ז. והוא תחלה לכל עד לא שמים
 וארץ, ז. והוא לבדו: לבדו הוא, ז. ואין זר אחר, ז. 204 והוא (קמא)-
 אפס בלעדו: ואין אפס בלתו, ה; ו; חסר, ז. ואין זר אחר, ז. 204-205 ואין
 205 תולה-מעונה: תולה בזרועו מעונה, ה; ו; חסר, ז. ועל-אימתו: ועל כל מעונו
 אימתו, ג; ובכל מעונות אימתו, ה; ו; חסר, ז. 205-206 ועל (בתרא)-
 יראתו: ובכל מלאכים יראתו, ה; ו; חסר, ז. וכולם ירעדו ויפחדו מאימתו ומלאכים
 יחפזו מיראתו, ז. 206 כי-נחצבו: כי ברוח פיו נחשבו, ג; חסר, ז. כי ברוח
 פיו נחשבו זו, כ. ולהדר חסנו נצבו: ולהדר חצבו נצבו, ג; חסר, ז. ולהדר
 חוצבו נצבו, ח.

Cf. Job 26:11. ומשאתו...
 Job 41:17. משאתו... 199

Is 6:3. קדוש: 201-202 Cf. Is 6:4. ומקולו ינועו... 200

Cf. Gen 2:8. והוא מקדם לגן עדן 203

(198) and with their wings, they cover their faces and turn their
 (197) and with their wings, they cover their faces up because of the terror
 faces downward, and they do not lift their faces up because of the terror
 and fear that is (199) over them. When He raises Himself up, the mighty
 And the doorposts (200) are afraid and the pillars tremble at His roar.
 are afraid and the pillars tremble at His roar. And they wrap themselves with a cover-
 shake at the (sound of) His voice. And they proclaim in a strong and brave voice,
 ing of white fire. (201) And they proclaim in a strong and brave voice,
 and one calls to the other and says, "Holy, (202) holy, holy, is the Lord

193 כי עיניהם כחרשיש וכנוצצי ברק ומעמדם על גבי אור
 194 ומפארין באימה לך לבדך היושב על כסא הכבוד ויודע מה
 195 בסתרי אופל כי אור עמו חמה וכשלמה אור תעטה וחיות
 196 ואופנים ינשאוהו והמה מעופפי כנפים ולהם שש כנפים

193 כי-חרשיש: כי עיניהם, ה; ו; חסר, ד. וכנוצצי ברק:
 וכנוצצי ברק, ג; כנוצצי ברק, ה; כנוצצי ברק, ו; חסר, ז; כנוצצי ברק, ח
 כ; כנוצצי צדק, ל. ומעמדם על גבי אור: ומעמידות על גבי האור, ג; ומעמידם
 ע"ג אור, ו; ועומדין על גבי אור, ז. 194 ומפארין באימה: ומפארים באימה,
 ג; מפארים באימה, ה; חסר, ו. לך לבדך: חסר, ג; חסר, ז; חסר, ח; חסר, ט.
 היושב על כסא הכבוד: יושב על כסא, ג; ליושב בכסא האור כי הוא לבדו ואין זר
 אחר ואין אפס בלתו ולפני (!) נהרות אש מושכים ומשאתו יגורו אליו ומשאתו
 ירופפו עמודים ומקולו ינועו אמות הסיפים וחילולותיו עומדים לפניו לא ישרו
 דמות פניו כי הוא נסתר מן העין ואין אדם יכול לראותו כי היה דמותו מכל
 נעלמה ודמותו כל ממנו נסתרה (!) מגלה עמוקות מחשך, ה; ליושב בכס' האור כי
 הוא לבדו ואין זר אחר ואין אפס בלתו לפניו נהרות אש מושכים ומשאתו יגורו
 אליו ומשאתו ירופפו עמודי' ומקולו ינועו אמות הסיפי' וחילולותיו עומדים
 לפניו לא ישרו דמות פניו כי הוא נסתר מן העין ואין אדם יכול לראותו כי
 היה דמותו מכל נעלמה ודמותו כל ממנו נסתרה (!) מגלה עמוקו', ו; ליושב על
 כסא, ז; ליושב בכסא האור כי הוא לבדו ואין זר אחר ואין אפס בלתו ולפניו
 נהרות אש מושכים ומשאתו יגורו אליו ומשאתו ירופפו עמודים ומקולו ינועו
 אמות הסיפים וחילולותיו עומדים לפניו לא ישרו דמות פניו כי הוא נסתר מן
 העין ואין אדם יכול לראותו כי היה דמותו מכל נעלמה ודמותו כל ממנו נסתרה
 (!) מגלה עמוקות מחשך, ח; ליושב בכסא האור כי הוא לבדו ואין זר אחר ואין
 אפס בלתו ולפני נהרות אש מושכים ומשאתו יגורו אליו ומשאתו ירופפו עמודים
 ומקולו ינועו אמות הסיפים וחילולותיו עומדים לפניו לא ישרו דמות פניו כי
 הוא נסתר מן העין ואין אדם יכול לראותו כי היה דמותו מכל נעלמה ודמותו כל
 ממנו נסתרה (!) מגלה עמוקות מחשך, כ; ליושב בכסא האור כי הוא לבדו ואין
 זר אחר ואין אפס בלתו ולפניו נהרות אש מושכי' ומשאתו יגורו אליו ומאלתו
 ירופפו עמודים ומקולו ינועו אמות הסיפים וחילולותיו עומדי' לפניו לא ישרו
 דמות פניו כי הוא נסתר מן העין ואין אדם יכול לראותו כי היה דמותו מכל
 נעלמה ודמותו כל ממנו נסתרה (!) מגלה עמוקות מחשך, ל. 194-195 ויודע מה
 בסתרי אופל: ויודע מה בסתרי אפל, ה; חסר, כ; מהלך ויודע מה בסדר אופל, ו; ויודע
 מה בסתרי החושך, ז. 195 כי אור עמו חמה: כי אור עמו חונה, ג; אור עמו
 חונה, ה; חסר, כ; כי אור עמו, ו; ל; כי האור חונה עמו, ז. וכשלמה אור תעטה:
 חסר, ח; וכשלמה יעטה, ג; וכשלמה יעטה אור יושב בכסא האור וסביבותיו עוצם האור,
 ה; ו; חסר, ז. 195-196 וחיות-ינשאוהו: וחיות האופנים ינשאוהו, ה; חסר, ז.
 וז' ל. 196 ולהם שש כנפים: בכנפיהם ולהם שש כנפים, ג; ולהם שש כנפים,
 ה; חסר, ו; ל.

Cf. Dan 2:22. ויודע... 194-195 Cf. Dan 10:6. חרשיש 193

Ps 104:2. וכשלמה אור... 195

Is 6:2; cf. Yannai 132:133-134, ed. Zulay, p. 335. מעופפי כנפים 196

the glory that is in His fullness, the earth is illuminated. (192) And
 angels grasp the pillars of fire, and their light is like the light of
 (the planet) Venus; it shall not be extinguished. (193) For their eyes
 are as tarshish* and like sparks of lightning and their stance is on
 top of light. (194) And in fear, they declare You alone beautiful who
 who sits on the Throne of Glory and knows what (195) is in the hidden
 places of darkness, for light is stationed with Him, and You wrap (Your-
 self) with light as (though it were) a cloak. And the celestial crea-
 tures (196) and the wheel-creatures exalt Him, and they fly with
 wings. Each has six wings

*Meaning unclear, cf. Ez 1:16 and 10:9, Song 5:14 and Dan 10:6.

207 והוא אחד ואין לו שני ואין לו תמורה ואין דומה לו ואין זולתו
208 ואם צוה אחר ללכת חוץ למלך על כל מלכי החרץ חוקר לכבות עד לא
209 נוצרו ויודע לכבות ומחשבות עד לא תהייתה ברך שמו מבורר
210 יקר הודו לנצח נצחים ולעדיד עד ולעולמי עולמים כי אין
211 מכלעדו וזולתו אין אלהים והוא כקול מרעיש את העולם
212 ועתיק יומיו ומפרק הרים באפו ומרגיע העם בכחו ונושא

[illegible]

207 ... ויהוא אחד. Cf. Job 23:13 in light of the text in Sefer Harazim, ed. Margoliot, p. 207.

208-209 ... לחוקר לבבות: Cf. Ps 139:23.

212 עתיק יומין: Cf. Dan 7:9, 13 and 22.

...ומפרק הרי"ם: I K 19:11; cf. 'Otivot Derabbi ^CAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 390.

212-213 ... וְנוֹשָׁא הַכֶּלֶף. Cf. BT Hagigah 12b; PT Hagigah 2:1, 77a; Midrash Konen, ed. Jellinek, p. 231; Seder Rabbah Debereshit 8846 and 47, ed. Wertheimer, pp. 45 and 48; Yannai 132:133, ed. Zulay, p. 335; Schäfer, Synopse, §784.

of hosts. The earth is full of His glory." And He (was) before the Garden of Eden (was) (203) and He (will endure) until the heavens and the earth (disappear.) (204) He is unique and there is none other with Him. And there is not (205) anything aside from Him. He hangs Meonah* on His arm, and the fear of Him is over all the celestial ranges. And the awe of Him is (206) on all the angels, for they were hewn out by the breath of His mouth, and they stand up to glorify His strength. (207) And He is one, and has no second, and has no substitute and none is like Him and there is none else. (208) And if He commands, there is none to void (the command.) He lives, King over all the kings of the earth. He

*Meonah is one of the celestial domains.

כך גדולתו וכגדולתו כן רחמיו וכרחמיו כן טובתו לכן נאה לכבוד שמו הגדולה והגבורה והמלוכה והתפארת והנצח וההוד כי כל (ב) שמים וארץ שמו ממנו וכן שם כבודו ומעולם שמו בכבוד לעולם ועד עליונים יברכו שמו ומפואר יקר הדרו י"ה עלי"ו פו"ח א"ל ויה"ה עלי"ו פח"ז אל ברוך ברוך שמו ומבורך שמו ומגדול שמו ומהולל שמו ומפואר שמו ומקדש שמו ומשובח שמו ומרומם שמו על כל ברכה ותהלה כי שמו כן וכך שמו כי לפני כל נכון שמו ולעולמי עולמים נכון שמו ומשמך רעוד גדודי אש מפארים שמו גדודי להב משבחים שמו ושרפים מהללים וחיות מקדישין שמו ואופנים מטהרים שמו כי שמו עשה כל הבריות ושמים לא חזו משמך ינוס הם לאחור משמך וכל משבריו עליו מאדירים שמו וכל דרי מעלה וכל מעון ומעון ירעדו ויפחדו משמים שמים וארץ ודריה תהום ואבדון בספר חיים ועם ובהמה הרים ובקעו' וגבעות ימים ונהרות אש וברד שלג קיטור רוח (סערה) גדולה ומלאכי אש ומלאכי מים משמים ירופפו וכל אשר נשמת רוח באפיו ישים כבוד לשמו ואני פלוני בר פלוני עבדך עפר ואפר גבה לבו שפל רוח רמה ותולע' צל עובר וציץ השרה באתי להפיל תחנתי ותפילתי לפניך למצוא חן וחסד וצדקה ורחמים לפני כבוד מלכותך כי אתה קרוב לכל קוראיו ומצוי לדורשיך קדוש ונורא ברוך אתה מלא רחמים ברוך אתה זך רחום וחנן ברוך אתה זך עושה נא חפצי ושאלתי ובקשתי מלפני כבודך ופתח לי אני עבדך תפתח לי שערי תפלה ושערי תשובה שערי תורה שערי חכמה שערי בינה שערי דעה שערי השכל שערי צדקה שערי רחמים שערי יראת שמים שערי ברכו' שערי פרנסה וכלכלה בכבוד ותכתבני בספר חיים ועם הצדיקים תן לי חלקי וגורלי ותכתבני לחיים טובי' בעבור שמו הגדול הגבור והנורא והמפורש והאמץ החזק הנשא הנפלא והקדוש הנכבד והנבחר קדוש קדוש קדוש יי"ו צבאות מלא כי הארץ כבודו אשר מלאכי צבאך לך ירב(ב) ו לך יהדרו לך יאמינו לך יכתירו לך יסלסלו לך יפארו לך יקדישו לך ירוממו לך ישבחו ויפתחו בשיר וקילוס תהלה שירה וזמרה ברכה שבח והלל קלום תורה והודיות נצוח נגון והגיון גילה וגדולה פאר ועז עילוי ועילוש שיגוב פלאות וישע נחת מנוחה ונחמה ושלום השקט ושאנן כט טובה אהבה חמד' ובהמדה חן וחסד ויופי תואר אור חמלה זיו וזהר זכות זורח הופע ועטור נוגה אור וענף רקח ממלח מאור אדירות ועריצות כה גובה ויקר חוזק ממשלה ואומץ (ושחוי) רוממה וזיהיון קדושה וטהרה ונקיון עיזוז וגבורה וחיל גדולה גאווה ומלכות והוד והדר וכבוד ותפארת וזהירא"ל יי"ו אלהי ישראל המפורס בתפארת המהודר ברקמי שיר ומעוטר בהוד כבוד והדר עטרת גאווה וכתר נוראות ששמו ערב לו וזכרו מתוק לו וכתרו הדר לו והודו נאה לו וכבודו נחמד לו ומשרתיו מנעימים לו וישראל מזכירין עוזו נפלאותיו מלך מלכי המלכים ואדני האדנים ואלהי האלהים המסובב בקשר כתי מלכות המוקף בענפי נוגה נוגה (!) שבענף הודו כסה שמים ובהדרו הופיע ממרומים מפני נחועדו תהומות ומתארו נתזו שחקים גאים מפליט תארו ואיתנים מפוצץ תחרו ויקרים טורד חלקו וכל עצים ישמחו בדבריו וירננו דשאים בשמחתו ודבריו יזלו בשמים טורדים ויוצאים ויוקדים בלהבי אש וחיות נותנין (לטוהר-יהן) בשלום למקומן בס מלך אוהב נחמד ונקי המתגבה על המלכים גבוה המתגאה על הגאים גאה המתהדר על הדורים הדר המתנשא על האיתנים איתן ומרומם על כל הנוראים פאר מלכים תהלה לברורים גדולה וקדושים ומצוי לכל ומתוק למיחלי שמו זך בכל דרכיו ישר בכל מעשיו ונעים בכל מדותיו זך בעצה ובדעת ברוך בכינה ובעלילה דיין לכל נשמי' ועד לכל דבר ושופט לכל מדה אביר החכמה ובכל אדיר כטהרה ובקדושה מלך אמת ויחיד מלך חי וקיים לעולמים מלך ממיט ומחיה מלך יוצר כל מכה ובורא כל רפואה מלך יוצר כל ברכה ומכין כל טובה מלך כל מעשיו ומלכלל כל יצוריו מלך רך לכל שפל ולכל אמיץ חזק הוא מלך רם ונשא נשגב ונפלא יקר ונכבד ידיד ישיש וחזק ואמיץ עליון ועניו וטהור צדיק וישר ונאמן חסיד וחסין גדול וגבור עוז איתן היושב על כסא רם ונשא עוז אדיר יקר ונורא שהוא סלול על קשוריו גאווה ומתוקן על עטוריו פאר בחדרי הילל גאווה צופה במסתרים ורואה במעמקים ובכל מקום שם הוא ולא להשיב על דבריו ולא לאחר את רצונו וחפצו ולא להמיר ולא מקום לנוס ממנו ולא סתר להחבא מפניו ימלך לעולמים

ימלך כסאו לדור ודור מלך רחום וחנן סולחן ומולחן (!) מגלגל ומעביר תהדר בכל שיר תתפאר בכל טעם תתרום בהיכלי גאווה תתנשא בהכלי פאר תתגבה על כל מעשים תתגאה על כל יצורים תתגבר על כסא כבודך תתיקר על חמדתך תתברך בכל הרכי' תשתבח בכל התושבחות תתהלל בכל הלל תתקלס בכל הרננות תתגדל לעולמים תתקדש לעדי עד טרוסטי יי"ו אלהי ישראל מלך כל עולמים ואדון כל מעשים וחכם כל הרזים ומושל בכל הדורות אלהים אחד אשר מעולמים מלך יחיד אשר נצח נצחים סלה יהי מבורך לעולם ולעולמי עולמים מי כמוכה מלך הנקרא טרוסטי יי"ו אלהי ישראל אדון האדונים לך יהלל כסא כבודך לך יתנו גאות לך ישעו עוז ותפאר' לך יחזקו לך יאמינו לך יחדשו לך ירננו לך ישמחו לך יברכו לך ישבחו לך ירומ-מו לך יפארו לך ינשאו לך יהדרו לך יזמרו לך ייחדו לך יכתירו לך ינצחו לך יסלסלו לך יעלוזו לך יצחצחו לך יקלסו לך יקדשו לך יהללו לך ישירו לך ינעימו לך טרוסטי יי"ו אלהי ישראל יהדרו שרפים לך יביעו רננות לך טרוסטי יי"ו אלהי ישראל משרתין יכתירו לך כתרים וישירו לך שיר חדש וימליכוך לנצח ותקרא אחר לעולם ועד טרוסטי יי"ו אלהי ישראל הכל ממשלך ועל הכל ממשלך ברוך אתה יי"ו אלהינו מלך העולם מלך כל הרזים ואדון כל הסתרים וכשחקב"ה קורא את הנער כך הוא קורא אותו ז') ובריא זהובר זהובר וכטיו אהר ריעי אהר בזיהה יה מלהטט אשה ערכי אנריד וזביה כה שמו () של נער דלא יליף ודלא חיוב ודאשתמש בתגא יחלף ממראה מתניו ולמטה דומין זה לזה ממראה מתניו ולמעלה אין דומין זה לזה שמו של הנער כשמו של רבו שנ' כי שמי בקרבו שמו של הקב"ה שבעים ושנים אותיות ושמו של נער שבעים ואחת אות כשהוא עולה בשש אותות וכשהוא יורד בשבע אותות כבוד אלהים הסתר דבר כדי שלא תטרד מן העולם עד כאן דברי"ה דמלכ"א דעלמ"א... ה' ;

ממלא ומכין דעת יראיו לחקור ולידע עוז יראת שמו ברוך שמו במושב הדרו ומבורך בתפארת עוזו באוצרי' שלג באוצרות שלג ומבורך בנהרי שלהבות (ו) ברוך שמו בערפלי זיו ומבורך במותרי' לוהטו' ב"ש בקולו' וברעמי' ומבורך בריצו' ברקים ב"ש בפי כל נשמה ומבו' בפי כל בריה ב"ש בכל המדבריו ומבורך שמו בגלי היס ב"ש לבדו בכסא ומרומם בשיבת עוזו ברוך שמו לעולם ועד אא"ס הללויה בני תורתי על תעזוב ומצותי תצפון אתך מוסר יי" בני אל תמאס ואל תקוץ בתוכחתו שמו מצות' וחייה ותורתי כאישון עיניך ולא ימוש ספר התורה הזה מפניך ו () הלא צויתין חזק ואמץ וגו' יומם יצוה יי"ו חסדו ובליליה () עמי תהלה לאל חי ברוך הוא לעולם ולעולמי עולמים שם כבוד מלכותו אדרה"ו ארה"י הה"י יהו"ה אהי"ה אשר אה"ה החי"י ואי"ו הב"ה ה"ה וי"ה הב"ה וזה (שמו) לדור דור ובשכמל"ו ופי' בלשון טהרה יהו"ה ההי"ו הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הה"י (ייה"ה) יהו"ה הה"י והי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הי"ה הה"י הה"י הה"י בשכמל"ו בשמו (!) כן גדולתו וכגדולתו כן תהלתו וכתהלתו כן מלכותו וכמלכותו כל קדושתו וכקדושתו כן תפלתו וכתפלתו כן ארץ שיניו וכארץ שיניו כן ארץ אפיו וכאורך אפיו כן רוב חסדיו וכרוב חסדיו כן גבורותיו וכגבורותיו כן נקמתו וכנקמתו כן גדולתו וכגדולתו כן רוב רחמיו וכרוב רחמיו כן טובתו לכן נאה לכבוד שמו הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ שמו ממנו וכו' שם כבודו ומעולם שמו בכבוד לעולם ועד עליונים (ס) ברכו שמו ומפואר יקר הדרו י"ה עלי"ו פו"ח א"ל ויה"ה עלי"ו פח"ז אל ברוך ברוך שמו ומגדול שמו ומפואר שמו ומקדש שמו ומשובח שמו ומרומם שמו על כל ברכה ותהלה כי שמו כן וכך שמו ולפני כל נכון שמו ולעולמי עולמים נכון שמו ומשמך רעמו גדודי אש מפארים שמו גדודי להב משבחים שמו ושרפים מהללים שמו והיו מקדישין שמו ואופנים מטהר' שמו כי שמו עשה כל הבריות ושמי' לא חזו משמך ינוס הם לאחור וכל משבריו וגליו מאדירים שמו וכל דרי מעלה וכל מעון ומעון ורעדו ויפחדו משמי' שמי' וארץ ודרי תהו' ואבדון ציה וצלמות אדם ובהמה הרי' ובקעו' וגבעות ימי' ונהרות אש וברד שלג וקיטור ורוח גדולה ומלאכי אש ומלאכי מים משמים ירופפו וכל אשר רוח חיים באפיו ישים כבוד לשמו ואני בן פלו' עבדך עפר ואפר נכה לב ושפל רוח רמה ותולעה וצל עובר וציץ השרה באתי להפיל תחנתי ותפילתי לפניך למצוא חן וחסד וצדקה

[illegible]

[illegible]

נצחים סלה יהי שמך מכורך לעולם ולעולמי עולמים מי כמוך מלך אתה שנאת הכלי
שוא ואני אל תדריכני בנתיב מצותיך (!) כי בו חפצתי הט לבי אל עדותיך ואל
אל בצע חושה לעזרתי ה' תשועתי חושה לי עזרתי ומפלטי אהיה אלהי אל תאחר
חסלת צלואת דאליהו זכור לטוב, ל.

Pr 8:18. עתק וצדקה 217-218.

investigates hearts before they are (209) created and knows hearts and thoughts before they come into being. Blessed be His name, and very blessed, (210) the honor of His splendor, forever and for all eternity, and for all time. For there is none (211) except Him, and aside from Him, there is no God. And with His voice, He causes the earth to quake (212) and He is the Ancient of Days. He destroys mountains with His anger and calms the sea with His might. And he bears (213) all in His arms. And He makes the ancient pillars sway with His glance, and He supports (214) all and carries all in His arm. He is invisible to the eyes of all men, and He rules over all the (215) worlds. There is none other than Him. And all the constellations, the sun, the moon and the stars (216) bow down to Him and it was He who revealed (Himself) in the Garden of Eden and He who planted a tree (217) of life in His garden. And He is very blessed in the supernal celestial ranges, and (He is the) Ancient of Days. With Him is strength (218) and righteousness, and He is very blessed in the beauty of His honor. He understands knowledge, knowledge, knowledge. (219) The End.

Appendix 1

Oxford ms. Hebr. C. 65, f. 6, is a single leaf from the Cairo Genizah which may well be our oldest fragment, and, along with Sassoon ms. 522 (appendix 3) and British Library ms. 10675 (appendix 5), is certainly one of our three oldest texts. The text is apparently a fragment of the long version of the Sefer Haqqomah recension and is parallel to lines 49-171 of the text, including the 'El Bema'amerekhah hymn that follows line 171 in the long version.

The following transcription makes no attempt to place the words at even their approximate place on the manuscript line.

- 1 (ו' ע"א) 1... מטטרו... איטימון היג) ...
- 2 ... () קס חיקר) ... רבא... () שמעאל אומר כמה...
- 3 ... פרסאות רגליו מלוא כל... אמה...
- 4 ... () ת אלפים פרסאות כף רגלו שלימ) ... אטאקט שמו ושלשמאל...
- 5 אלף... וחמש מאות פרסאות גובהו... קרסוליו שלימין תצגמתמח (?) ...
- 6 מקרסוליו עד ארכבותיו תשע עשר אלף) ... () משת אלפים רבבות ומאתים פ) ...
- 7 שלימין קנגמומחדיה (?) טס) ... () שמו ושל שמאל) (וזזאי שמו מארכובותיו עד יריכ) ...
- 8 רבבות פרסאות ואלף ומאת) מאות גובהו (זהו) שלשמאל ארכובותו שלימין סתמנגץ...
- 9 מכה) (וריא... ירך שלימין ששנוס ופרנגסיי שמה ושל שמאל תפגנרה) א שמו ושל...
- 10 עשרים וארבע) (אלפים רבבות פרסאות ומותני מותניהו תאסגחיריה שמו ושל...
- 11 צץ צדק צחואל צור צבי צדיק סעף סחן צבאות שדי אלהים יהוה צח דגול אדום סס... א) (...
- 12 וז צצץ פפף נז) (?) הה הי הי (הי) רוכב ערכות יה הה וה ממם ננן הוו יה יהה הפץ הפץ אירא צע) (... איהץ...
- 13 גיטר גיטר לא יא יוה אלף וויאז פאף ראו ייי בכב בכב טטט ככך כללסים אחתיו ברור שם...) (ש) ...
- 14 צוארו שלשת עשר אלפים רבבות ושמונה מאות פרסאות גובהו צוארו סנגיהו יבהיתיק) (... שלש...
- 15 אלפים רבבות ושלשים ושלשה ושליש מה שאין הפה יכולה לדבר ומה שאין האוזן יכולה... את) (דדיא עט) (...
- 16 שמו זקיננו ריבו ואלף וחמש מאות פרסאות הדרקמסיא שמו ומראה הפנים ומראה הלסתות בדמות קוח ובצורת נש) (...
- 17 אין כל ביריא לכול להכירו גיויתו כתרשיש זיוו מובהק נורא מתוך החושך וענן וערפל מקיפי) (... וכל שרי) (... פני) (...
- 18 נשפכין לפניו קציתון אין בידיו מדה אלה שמות מגולין לנו החו(ט)ם פגכציא שמו אב) (... לשונ) (...
- 19 מסוף העולם ועד סופו שנאמר מגיד דבריו ליעקב כל שאינו חותם בפסוק הזה הרי זה שוגה... ליעקב חק) (...
- 20 ומשפטי לישאל אסגיהוואיא שמו רוח מיצחו שלשה עשר אלפים רבבות פרסאות... שמו על מצחו כתוב שבעים ושנים אותות ייהוה יהו ויה הה הא הי הי הא הו מה ייל...
- 21 הו הו יו הילי היה ויה יה) (הא הא היה ויה שחור שבעין ימינו רבוא ואלף וחמש מאות פרסאות) (...
- 22) (היה ואטיסיו) (...) (וה שר שלו רחביאל שמו ושלשמאל מנוניג) (-
- 23 ציא שמו וזויה) (...) (ימינו שתיים רבבות ושני אלפים פרסאות שלשמאל שלימין...
- 24 לכל הבריות הלכן שב) (...) (ימינו שתיים רבבות ושני אלפים פרסאות שלשמאל שלימין...
- 25 בזקצתיא שמו מ) (...) (ינו ועד שכם שמאלו שש עשרה אלפים פרסאות ושכם שלימין מט) (...
- 26 שמאל תתמהיננ) (...) (ושם אחד לו שלמהינניא שמו מזרוע ימינו ועד זרוע שמאלו שתיים...

- 27 פרסאות זרועותי ()... ()ים זרוע שלימין גברהזזיא עכסי שמו ושל שמאל מטגהצציהו ש ()...
 28 עשר אלפים רבבות () ות שלשת אלפים פרסאות בכל אצבע (ו)אצבע וכן של שמאל של ימין ת ()...
 29 ושלשמאל תצמץ תחמת אגמץ ואגמץ ושישם וכן אתה...מן הגדול והולך כפות י ()...
 30 פרסאות וכל של שמאל של ימין הדריאואמ () שמו... ()הוזזיא שמו אצבעות רג ()...
 31 פרסיות ושני אלפי ()... ()ת בכל אצבע ואצבע...של שמאל שלימין אדמץ אדמת...
 32 וא ()א...א(חוז) ותחמוט (?)...לפיכך נקרא האל...שומר...
 33 לאהביו ולשומרי מצ () יו לאלף דור אבל אמר...אמור...פרסיות...כל פרסה ופרסה...
 34 מילין וכל מיל ומיל () רת אלפים אמות...רבות) בזירת שלו זרת שלו מלא כל...כולו שני...
 35 בשועלו מים ושמים בזרת תיכן וכל בשליש עפר הארץ...בפלס הרים וגבעות...רגל ()...
 36 רבי ישמעאל אומר אף החוטם נתן לי מידה ומידה מיומן וכן הספה וכן הלסתות אף...מצח ()...
 37 נתן לי ()ות של אמה של () רוחב המ ()... ()ובה צואר וכן השכם כאורך החוטם...אצבע ()...
 38 (קטנה) גובה לסתות כחצי עגול הראש וכן מ ()...אדמץ...שבעים ושבעה העליונה...
 39 גברהטיא שמה והתחתונה מורהגגיא (?) ש ()אש אוכל ()...הוא מדבר חסד רסא ש ()...פז
 40 כנויו כתר שבראשו חמש מאות אלף על חמ ()אלף...שמו ואכן יקרה שבין ישראל...
 41 עמי לי חקוק עליה דודי צח ואדום דגול ()בה ראשו כתם...קווצותיו תחלים...
 42 על אפיקי מים רוחצות כחלב משבות על מלאת לחייו כערו ()...שני אלפים שאינו חותם...
 43 בפסוק זה הרי זה שוגה לחייו כערוגת הבושם מגדלות...נוטפות מר עובר...גלילי
 44 זה ממולאים בתרשיש מעיו עשת עשן (!) מעולפת ספירי ()...שש...אדני פז מראהו כלב ()...
 45 בחור כארזים חיכו ממחקים וכולו מחמדים זה דודי וזה...מזון טוב...
 46 יוד יוד יהי יהי יהי מבין (?) יה קדוש קדוש יהוה צבאות...גבינו כמידת עיניו שלימין...
 47 הדרמ ()ר (?) שמו ושלשמאל אפרהצציהו שמו גובה אוזניו...היאי שמו ושלשמאל...
 48 מטגהוצציא שמו נמצא כל (הש)יעור כולו רוב...גובה ואלף אלפים רבבות פרסאות
 49 רוחב אמי רבי ישמעאל...הדבר...שהוא יודע שיעור...
 50 שליו () ושבח של הקדוש...מכוס ()...עולמ (?) הבא מטב לו בעול ()...
 51 אמר רבי ישמעאל... ()בא עריבים בדבר זה שכל מי ש ()...
 52 הוא מובטח לו שהוא...וכלבד שהוא שונה אותו ב ()...
 53 ...
 54 וועד סופו אנטסט שמו...ומקיק...אוריהו...בו עיניו...
 55 להיות אטטוט שמה גופו דומה...למראה אש בית לה סביב קשתו...שמה
 56 מעמציה ומצמיא שמה כסא כבוד... ()רפא שמו...מושבו רודפופ () שמו
 57 הן חיות עומדות תחתיו רגל כסא...אצביא שמה רגל...
 58 מפעו שמה רגל שלישית שהוא חיה כבכב אלגיי שמה
 59 שמה ודמו ()...טובע של ארי וחותר של נשר ודמות השור ופני אדם סתום...לפינה
 60 וארבע פנים...ופינה ששים וארבע פנים...ארבע כנפים ו ()כנף... ()כע כנפים
 61 לכל כנף וכנף ש () וארבע כנפים לכל חיה וחיה שם פני אדם הואאליה...

- 62 () יועא אללמ ()...תפגמץ שמה...הנשר
 63 עפפי אלוהי ממצי ()... ()יאל שמו וכשטאו ישראל נגנז פני השור והביא תחתיו כרוב שר פני הכרוב עמטמני
 64 אליה...ספסא () פצפציה אנקנקיה שמו הן הן אומרי קדוש והן הן אומרי ברוך שני () מגיד ()
 65 ליעקב חקיו ומשפטיו לישראל כל מי שאינו חותם...זה שוגה בתפארתו...
 66 הוא תפארתו מלא הכל גדודים של זעף מימינו וסימנין של זעם משמאלו סימנין של זעם לפניו ובחור...
 67 זוהר מחושך וענן וערפל וטיט היון ולפניו שדה שזרוע () בו כוכבים בין כוכב לכוכב מקור של ברקים בין בר ()...
 68 פי () של חשמ ()... ()למעלה רוחות ורעמים קולות וברקים...וחבלים של חותם עולים ויורדים בו ע ()...
 69 ברוך הוא...כבוד ורחמים והוד והדר עטרת ותפארת וגיאיות...
 70 משרתו ש ()... ()מ)טטרון אומרי עיזוז וגיבור ואומרי קדוש וברוך... אומרי () לפני הנער...
 71 והנער בא... ()חיה לפני הקדוש ברוך הוא אהה שמו...אומר ברוך כבוד...
 72 ...ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכנס לתחת כסא הכבוד...כסא...
 73 ומלכין לימ ()... ()ברני של אש ואבנים של...מרוח שמאלו...
 74 וכש ()...לתחת כסא הכבוד הקדוש באוך הוא...ברוב פנים וכל מלאכי השר () לפני...
 75 ברו ()... ()גיבור והנורא ומשבחין...קדוש ברוך הוא שלשה פעמים בכל ונותן הקדוש
 76 ...ומהדרו על מלאכי אומות העולם והנער...קומתו מלא העולם וקורא או () ()... ()הוא נער
 77 ...מטטרון שר הפנים שניכתב שר גדול על כל השרים ועל כל מלאכי הש () לפניו והוא
 78 ...למרום ומשמש לפני אש אוכלה רסא שמו זה הוא מיטטרון שר הפנים שנכ () שבה נבראו
 79 ...וחתמה בטבעת אהיה אשר אהיה ()כתב בשש אותיות ובשבע אותיות וב () שתיים אותיות...
 80 ()...מות ובשבע קדושות...תחוקק על שתיים עש () אבנים וניכתב בשבע
 81 ...על רום ששה ונותן בחדרי חדרים ובסיתרי סתרים ובפלאי פלאים למשה... ברוך הוא רשות
 82 ...ולא לאדם הראשון ולא לשם הגדול ולא לאברהם ליצחק וליעקב אלא למשה אנכי שולח...
 83 ()...קדוש ברוך הוא את משה למשחך בו שנאמר...ואל תמר בו
 84 ()...מר לפני הקדוש ברוך הוא אם אין פניך הולכים אל תעלנו מ () וסובבים לפני כסא
 85 ...מצד אחד וחיות מצד א () ושכינה על כסא הכבוד באמצע...אתה עולה על ...ומהדרו על משכן
 86 הנער ואו () בקול...דממה דקה דך כסא הכבוד מיד שתקו...דממו...גדודין עירין קדישין
 87 חשו ודחו ()...ונותנות את פניהם לארץ והנער הזה מביא...אש...ונותן...
 88 החיות כדי...קול הדבור של הקדוש ברוך הוא ואת שמ ()...באותה שעה...
 89 קורא את הק ()... ()שמו החי הטהור...
 90 אדיר...הה ההי יהי הי הי ויה
 91 חיה...וזה זכרו לזר דור...ופירושו בלשון
 92 טהרה...הי יהי הויה הי ה...ברוך שם
 93 כבוד מלכותו לעולם ועד אל במאמרן אדונינו צדק צבא ישראל
 94 ורוממו...אתה אדיר ושמן אדיר אתה אמיץ
 95 ושמן אמיץ אתה אמ () ושמן אמת אתה...אתה ברור ושמן ברור...גבור
 96 ושמן גבור אתה גיאה ושמן גיאה...אתה דגול ושמן דגול...הוד ושמן
 97 הוד והדר אתה הדור ושמן הדור...אתה ועד ושמן ועד אתה חי ושמן חי...ושמן
 98 חסין אתה...ושמן...אתה...אתה כביר
 99 ושמן כביר אתה לוהט ושמן...אתה...
 100 עיזוז ושמן עיזוז אתה...ושמן פ ()...
 101 רחום ושמן רחום אתה שדי ושמן שדי...ברוך

- 1-33 ... מטטרוו: SHQ 49-104.*
 19 ... מגיד: Ps 147:19.
 32 ... האל... שומר: Dt 10:17.
 33 ... אבל אמר: SHQ 104-108.*
 34-35 ... בשעלו...: Is 40:12.
 36-49 ... רבי ישמעאל אומר: SHQ 108-119.*
 41 ... דודי צח: Song 5:10.
 ... ראשו כתם: Song 5:11.
 42 ... על אפיקי מים: Song 5:12.
 ... לחייו כערוגת: Song 5:13.
 42-43 ... גלילי...: Song 5:14.
 44 ... שש...: Song 5:15.
 45 ... חכו ממתקים: Song 5:16.
 46 ... קדוש: Is 6:3.
 49-50 ... רבי ישמעאל: SHQ 120-124.*
 51-55 ... אמר ר' ישמעאל: SHQ 125-132.*
 55-57 ... גופו: SHQ 132-135.*
 57-65 ... הן...: SHQ 135-150.*
 66-82 ... תפארתו מלא: SRZ 233-266.*
 82-84 ... ולא לאדם...: SHQ 150-154.*
 82 ... אנכי שולח...: Ex 23:20.
 83 ... ואל תמר בו: Ex 23:21.
 84-93 ... וסובבם...: SHQ 154-171.*
 93-101 ... במאמרך: SRZ 293-315.*

* See parallels and secondary references ad locum.

Appendix 2

Sassoon ms. 290 is a vast collection of kabbalistic material written by an Oriental scribe, Joseph, in the fifteenth century. On pages 227-228, Joseph included two selections from the *Sefer Razi'el* recension of the *Shi'ur Qomah*. Despite the scribe's indication to the contrary, the second text is quite different from any other *Shi'ur Qomah* text, and seems to constitute some sort of attempt to soften the anthropomorphism of the original text by defining the limbs of the godhead as celestial phenomena.

- 1 (227) א"ר ישמעאל א"ל מטטרו"ן שרא רבא דסהדותא מעיד אני בעדות
 2 זו ביי"ן אלהי ישראל אלהא חייא וקיימא מרנא ורבוונא דמנה מבית יקריה
 שהוא
 3 כסא הכבוד מאה ושמונה עשר רבבות עמודי אור שהם יקד יקוד כיקוד אש (בעניני)
 4 הכחות הרוחניים כדי שלא יסתכלו בדמות שכינתו ומבית מותב יקריה ולמטה
 5 קי"ח רבבות פרסאות כנגד שיעור דריכת העולם כדי שלא ישיגו הנבראים ראית
 6 דמותו רומיה רל"ו רבבות אלפים פרסאות וזהו שיעור לנגה כבודו בבי"מ שליש
 7 (228) עטרת שבראשו ק' רבבות כנגד ק' רבבות אלפי ישראל והסוד שלו בלית"א
 זהו גדול
 8 תפארתו ומורה שהוא מ(ב)לה את ברואיו בזית"א זהו שכל הנבראים בזוים
 9 לפני כבודו בעבור משוש בעבור שכל העולם ששים בו אמר לי ר' ישמעאל
 10 אני אומר לך כמה שיעורו של הבי"ה פרסות רגליו מכסים את כל העולם
 11 כולו שני השמים כסאו והארץ ה"ר ורגליו של הבי"ה הם חילולותיו שברא בעולם
 12 דכתיב רק (אין) דבר ברגלי אעבורה ידיו הם הם בגלגלים דכתי' ידיו גלילי
 זהב
 13 עיניו הם הם המלאכים היושבים (ראשונה) במלכות דכתי' שבעת אלהי עיניו
 יי"ן הם
 14 משוטטים (ב) כל הארץ אזני יי"ן הם המאזנים שעומדים לפני הגבורה לשקול בהם
 15 נפשות החסידים והצדיקים דכתי' חקל תקלתא במאזניא ואשכחת חסיד (ר) חוטם
 16 של הבי"ה הוא לשון חזוק וקיום דכתי' ותהלתי אחטום לך
- 1-9 SHQ 12-24.* א"ר ישמעאל...
 6 'speedily in our day'. במהרה בימינו=בבי"מ
 9-10 SHQ 51-54.* אמר לי ר'...
 11 Is 66:1. השמים...
 'My footstool'. הדום רגלי=ה"ר
 12 Nu 20:19. רק (אין) ...
 Song 5:14. ידיו גלילי...
 13 Zach 4:10. שבעת אלה...
 15 Dan 5:27 (MT) חקל תקלתא... (והשתכח)
 16 Is 48:9. ותהלתי אחטום לך

*See parallels listed ad locum.

Appendix 3

Sassoon ms. 522, f. 2, is a single Genizah leaf containing material parallel to the *Sefer Haqqomah*, lines 127-165. The text is quite different, at certain points, from any other manuscript, and the presence of the complete *tif'arto male' hakkol* passage (here the reading is *...hehekhai*), suggests that the scribe was copying the long version of the *Sefer Haqqomah*. This vellum leaf is very old, possibly dating back to the tenth or the eleventh centuries.¹

- 1... () לה והגבורה וגו' קומתו מלא כריסון של אש
- 2... () בר שמו בדא שמו ויש להם חצי כינוי
- 3... העולם ועד סופו ונצוצין היוצאין
- 4... () רת (ה) וא רואה לאחוריו מה שעתיד
- 5... () ש א(כ) לה מה שהוא רוצה לדבר דפא שמו
- 6... ת(פ) ארתו מלא ההיכל וגדודין שלזעף
- 7... סימן ש(ל) חשך וע(נן) (וער) פל וטיט היון ולפניו שדה
- 8... זרועה כוכבי(ם) (וכוכב) () לברקים וכל ברק וברק פתח
- 9... (חש) מל ומלמעלה... וב() ים וקיפלי הקשת וחכלים
- 10... חותם... () ים חן וחס(ד) () פארת ועטרת וכבוד ועוז
- 11... של... שלנשר ודמות... לשור ופני אדם סחום וידו
- 12... על... עזוז וגבורה הד() (ב) רור ואומרי המולה עמדים לפני
- 13... לפני... () מו ונכנס תחת כסא הכבוד וכשהו(א)
- 14... ואבנים שלברד וכתלים שלזעף ואל...
- 15... סערה וג(ד) ודים שלסופה וכשנכנס לתחת הכבוד ()
- 16... יחזקו בר() ב פנים ומלאכי שרת והנער
- 17... הגדול הגבור ובכל יום ויום משתבח שלשה פע()
- 18... מזיוו ומהדרו על מלכי אומות העולם גופו דומה לקשת והקשת
- 19... () לה למראה אש בית לה סביב והאנשים אשר מימינו נפשות () דיקים
- 20... () בבנים את כסא הכבוד () לצד אחד וחיות לצד אחד וחיה אחת ש()
- 21... עד למעלה אצל השרפים ויורדת ל()
- 22... הנער ואומרת קל... דממה דקה הכסא דממו האופנים ש()
- 23... וקדישין דחופין לנ() דינור וחיות הקדש נותנות פניהם בארץ...
- 24... מביא אש חרישית וננות() (א) זניהם שלחיות כדי שלא ישמעו... (ה) ()
- 25... ונמצא הוא לבדו... () יל לשעת בא מפ() ...
- 26... פ() אט הפג מהא... גז מס זה השם לשון גני()
- 27... הוי אמר בר(ור) יהוה אבראקס יה אדלדס שומ()

1... והגבורה. I Ch 29:13.

1-2... קומתו. SHQ 127-128.*

2-3... ויש להם. SHQ 128.*

3... העולם. SHQ 129-130.*

3-4... וניצוצין. SHQ 130.*

4... רת (ה) וא. SHQ 130-132.*

6-18... תפארתו. SRZ 233-266*; cf. Ps 72:19.

7... חשך וענן וערפל. Ps 18:12.

Ps 40:3. וטיט היון

12... עזוז וגבור. ?Ps 24:8.

* See parallels listed ad locum.

12... () רור. Ez 3:12.

Ez 1:24. המולה

18-19... גופו דומה. SHQ 132*; Ez 1:28.

19-27... והאנשים אשר... SHQ 154-171*; Salmon b. Yeruhim, ed. Davidson, p. 118.

22... דממה. I Kings 19:12.

23... () דינור. Dan 7:10.

והיות הקדש Cf. *Seder Rabbah Debereshit* §47, ed. Wertheimer, p. 46; *Massekhet Hekhalot*, ed. Jellinek, p. 44; Schäfer, *Synopse* §798.

24... אש חרישית Gruenwald, *Apocalyptic and Merkavah Mysticism*, p. 216; Idem, *Tarbiz* 38(1969), p. 360, line 44 and *Tarbiz* 39(1970), p. 216.

* See parallels listed ad locum.

1. D. Sassoon, *Ohel Dawid* (London, 1932), p. 42.

Appendix 4

F. 183 of British Library ms. 10384 (Gaster ms. 238) is a single leaf, unrelated to those leaves which precede or follow it in the manuscript. The leaf, which was written in a clear Oriental hand possibly in the sixteenth or seventeenth centuries, is probably taken from the short version of the Sefer Haggomah and undoubtedly continued beyond the present leaf. The text is most notable for its opening line: "The Shi'ur Qomah which R. Ishmael ibn Elisha...the High Priest saw when he ascended to heaven..." Aside from the odd feature of calling R. Ishmael "Ishmael ibn Elisha", the text is interesting for two reasons: its presentation of the phrase shi'ur qomah as a circumlocution for the anthropomorphically conceived godhead, rather than as the title of the work, and specific mention of R. Ishmael's famous if mythic role as High Priest. Possibly this latter detail is meant to recall to the reader the famous encounter between R. Ishmael and Akhatriel Yah in the Holy of Holies, a story preserved in BT Berakhot 7a.¹

- 1 שיעור הקומה שראה ר' ישמעאל ב' אלישע זל"ה
- 2 כהן גדול כשעלה למרום
- 3 בא"י אמ"ה אלהינו אלהי אברהם ואלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול
- 4 הגיבור והנורא אל עליון קונה שמים וארץ אתה הוא ממ"ה ואלהי האלהי
- 5 ואדוני האדונים ית' שמך ויחרומם שמך וזכרך לעולמי עולמים ולנצח נצחים
- 6 ולעדי עד יתהדר כי מושבך על כסא הכבוד וחיות עולות על כסא הכבד וכסאך אש
- 7 וחיותך אש ומשריתך אש אתה אש אוכלה אתה שר כל השרים מרכבותיך על
- 8 האופנים שלח לי בדרג"ן הממונה על משרתי יה ויתן אורייתא בלבי כנהר המתגב
- 9 בא"י על שמות שמך הגדול והנורא רומה ה' בעוז נשירה ונזמרה גבורתך ויודו שמך גדול ונורא קדוש הוא
- 10 אמר ר' עקיבה מעיד אני בעדותי דאמר לי מטטרון שרא רבא דאסהדותא
- 11 מעיד אני בעדותי ביי"ו אלהי ישראל אלהי חייא וקיימא מאנא ורבנא
- 12 דמנא מנטלנא ומשזיב לנו ומפרק לנא מכל דבר רע מבית מותב יקריה ולעילא מאה וי"ח אלפים רבבות פרסאות רומיה ק"ק ושמונים וששת אלפים
- 13 רבבות פרסאות מזרועו של ימין עד זרועו של שמאל שבעה ושבעים אלפי
- 14 אלפים רבבות פרסאות מגלגל עין של ימין עד גלגל עין של שמאל שלשים
- 15 אלפי רבבות פרסאות גולגלתא דרישיה ש' אלפים רבבות פרסאות ושלוש
- 16 ושליש עשרת שבראשו ששים רבבות כלפי ס' רבבות פרסאות לפי נקרא
- 17 האל הגדול הגיבור והנורא ברך (!) הוא וברוך שמו שבכמל"ו כל
- 18 היודע רז זה (...)
- 19
- 20

1-2 ...שעור: Cf. BT Brakhot 7a.

3-10 ...אתה: SHQ 1-11*; cf. Ez 3:6, 3:15 and 4:5; Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, pp. 190-191.

3-4 ...האל הגדול: Dt 10:17.

4 ...קונה שמים: Cf. Gen 14:19 and 14:22.

...אלהי האלהים: Dt 10:17.

8 שלח לי: Cf. Is 6:8.

9-10 ...רומה: Ps 21:14.

* See parallels listed ad locum.

10 ...יודו: Ps 99:3.

11-13 עקיבה ר' אמר: SHQ 12-15.*

11 עקיבה: Cf. Marc Bregman, "An Early Fragment of 'Avot Derabbi Natan from a Scroll," Tarbiz 52(1983), p. 207, n. 31 and the sources listed there.

13-14 ...מבית מותב: SHQ 15-16*; Otiot Derabbi 'Aqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370.

14-15 ...רומיה: SHQ 16-17*; Otiot Derabbi 'Aqiva, text A, ed. cit., p. 370; Eisenmenger, p. 4; Qirqisani in Nemoy, HUCA 7(1930); Kalir in Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 87; Hekhalot Rabbati 12:1, ed. Wertheimer, p. 87; Schäfer, Synopse #167.

15-16 ...מזרוע ימין: SHQ 17-18.*

16-17 ...מגלגל עיו: SHQ 19-20.*

17-18 ...גולגלתיה: SHQ 20*; Midrash Mishle 10:20, ed. Buber, p. 34a.

18 ...עטרת: SHQ 21-22.*

ס' רבבות: Cf. Numbers 2:32.

...לפי: SHQ 22-23.*

19 ...האל: Dt 10:17; Neh 9:32; Baer, Seder 'Avodat Yisra'el, p. 87.

19-20 ...כל היודע רז זה: SHQ 24.*

* See parallels listed ad locum.

1. Cf. Scholem, Jewish Gnosticism, pp. 51-55.

- 93 אמור חשבון פרסאות כמה שיעורן כל פרסה ופרסה
 94 שלשה מילין וכל מיל ומיל עשרת אלפים אמר
 95 () כל אמה שתי זרתות בזרת שלו וזרת שלו מלא כל
 96 העולם שנאמר מי מדד בשעולו (!) מים ושמים בזרת
 97 תכן רבי נתן תלמידו של רבי ישמעאל אומר
 98 אף החוטם נתן לי מדה ומדה מיומן וכן השפה וכן
 99 הלסתות מראה הפנים ומראה הלסתות כשיעור וכצורת
 100 נשמה אן (!) כל בריה יכולה להכירו אף על פי שנתן לי
 101 מדת המצח רוחב המצח כגובה צואר וכן השכם כאורך
 102 החוטם אורך החוטם כאורך אצבע קטנה גובה הלסתות
 103 (כ) חצי עגול הראש וכן מדת כן אדם שפתו כמו שבעים
 104 (ו) שבעה רבבות פרסאות שפתו העליונה גברהטי"א שמה
 105 (ו) התחתונה השרהטי"א שמה פיו אש אוכלה מה שהוא מדבר
 106 () סדרס"א שמו ומה שהוא רוצה רוח בפיו מדבר כתר שבראש(ו)
 107 (ח) מש מאות אלף על חמש מאות אלף ישראל שמ"ו (!) ואבן
 108 (י) קרה שבין קרניו ישראל עמי לי ישראל עמי לי חקוק עליה
 109 (דו) די צח ואדום ראשו כחם פז קווצותיו תחלילים עיניו
 110 יונים על אפיקי מים לחייו כערוגת הבושם וגומר שני
- (ג' ע"ב) 111 אלפים רבבות פרסאות וכל מי שאינו חותם בפסוק זה
 112 הרי זה שוגה מגדלות מרחקים שפתותיו שושנים
 113 נוטפות מר עובר ידין גלילי זהב שוקיו עמודי
 114 שש חכו ממתקים וכולו מחמדים זה רועי (!) וזה דודי
 115 אנטי"א טחון יחון טוב טהור יו"ד יו"ד יו"ה יו"ה יו"ה חסין
 116 (י) יהו"ה במקום יו"ה קדוש קדוש קדוש יו"ה צבאות
 117 מלא כל הארץ כבודו גביניו כמדת גבוה עיניו עיניו
 118 של ימין הדרזול"ד שמו ושל שמאל אפדה צציה"ו
 119 שמו גובה אוזניו כגובה מצחו של ימין אצטהי"א
 120 שמו ושל שמאל מטתוצציה"א שמו נמצא כל השיעור
 121 כולו רובי רבבות אלפים פרסאות גובה ואלף אלפים
 122 רבבות פרסאות רוחבו אמר רבי ישמעאל כשאמרתי
 123 את הדבר הזה לפני רבי עקיבה אמר לי כל שהוא
 124 יודע שיעור קומה של יוצרו ושכחו של הקדוש
 125 ברוך הוא שהוא מכוסה מכל הבריות מובטח לו
 126 שהוא בן העולם הבא ומאריכין את ימין בעולם
 127 הזה אמר רבי ישמעאל אני ועקיבה ערבים
 128 בדבר זה ובלבד שיהיה שונה אותו כמשנה
 129 בכל יום ויום ברוך יי"ו לעולם אמן ואמן תם

1 בעזרת הצור וישועתו בסיעתא דשמיא=בהו בסד

2 בעזרת יי נתחיל ונגמור עזרי מעם יי עושה שמים וארץ=בינו עמי עשו

3-5 ...אחחיל: Cf. Baer, *Seder* ^c*Avodat Yisra'el*, p. 271.

4-5 ...ועמך כולם: Is 60:21.

7-92 ...אמר רבי ישמעאל: Cf. SHQ 47-104*

7-8 ...אני ראיתי: Cf. I Kings 22:19; 2 Chronicles 18:18.

17-18 ...השמים: Is 66:1.

46-47 ...ברוך: sic.

61-62 ...מגיד דבריו: Ps 147:19.

* Parallels are only given here to the *Sefer Haqqomah*. See parallels and secondary references *ad locum*.

90-92 Dt 7:9. כי יי"ו אלהיכם

92-97 ...אבל: SHQ 104-108.*

96-97 ...מי מדד: Is 40:12.

97-122 ...רבי נתן: SHQ 108-119.*

109 Song 5:10. דודי צח ואדום

...ראשו: Song 5:11.

109-110 ...עיניו כיונים: Song 5:12.

110 ...לחייו כערוגת: Song 5:13.

113 Song 5:14. ידין גלילי זהב

113-114 Song 5:15. שוקיו עמודי שש

114 Song 5:16. חכו: ...

116-117 Is 6:3. קדוש קדוש קדוש

122-127 SHQ 120-124.* אמר רבי ישמעאל

123 Cf. M. Bregman, "An Early Fragment of 'Avot Derabbi Natan from a Scroll (Hebrew)," *Tarbiz* 52(1983), p. 207, n. 31. עקיבה

127-129 SHQ 125-127.* אמר ר' ישמעאל

127 See above, note to line 123. עקיבה

* Parallels are only given here to the *Sefer Haqqomah*.

Appendix 6

JTS ms. 2131, a sixteenth century Italian manuscript, and Parma ms. 2784 (De Rossi 1390; Perreau 13), an even earlier Italian manuscript, present a text attributed to Rabbeinu Tam (1100-1171), the recitation of which is claimed to be an effective cure for sudden dumbness. Within his text (lines 21-29 below), the author includes a selection from the Merkavah Rabbah recension of the Shi'ur Qomah. The text is quite similar to the text presented in the Merkavah Rabbah manuscripts, and was published by Scholem in his article, "Hakkarat Pannim Vesidre Shirtutin," in Sefer 'Assaf (Jerusalem, 1953), p. 169.

כ"י ביה"מ לרבנים באמריקה מס' 2131 ל"ה ע"ב-ל"ו ע"א

- 1 שמענו שתפילה זו מועלת לומר אותה למי שיאלם לשונו
- 2 שלאדם והיא תפילת רבינו תם
- 3 אא ה' אלהי ישראל מושל בעליונים ושליט בתחתונים קרוב לכל קוראין באמת מציל עני מיד
- 4 חזק ממנו ועני ואביון מגדלו שמע נא אל תפילת עבדך ולתחנתי ואני עני ואביון
- 5 אני והשלך אימה ופחד ורעש ושאג ותדרמה ועיורון ושיגעון מעלי וזיק ומזיק וכל שיקומו עלי
- 6 לרעה (ולהשיא) לי אני כנשאי כב"י כגודל זרועך ידמו כאבן ומוראך אס יראוני ותהי נא
- 7 (עירון) בעיניהם וסיתום וחיתום בפיהם וקיצוץ בידיהם ושיכרון ברגליהם שלא יזיקוני
- 8 יאנסוני לא לי ולא לכל אשר לי ויהיה שמך ה' עמי הם יבושו ואני לא (אבוש) הם יפוצו ואני
- 9 לא אפוך הם ינוסו ואני לא אנוס כדכתיב קומה ה' ויפוצו אויביך וינוסו משנאיך מפניך
- 10 בבקשה מכס מלאכי השרת מטטרו"ן מיכאל וגבריאל מיכאל סוריא"ל שחעמדו בבקשה לפני
- 11 הקב"ה לשמוע תפילתי ובקשתי ותחנתי לפני הקב"ה לסלוח ולמחול על כל עוונותי שעשיתי
- 12 בין באונס בין ברצון בין בשוגג בין במזיד ממני כב"י משביע אני עליכם בשם אכתריאל
- 13 יושב תהלות יש' בשבעים שמותיו הקדושים המפורשים בנקיות ובטהרה שתקחו המפתחות
- 14 ותפתחו השערים ברשות מלך מלכי המלכים ה' ק' ב' ה' ומפתחות שלחן וחסד ורחמים ושלום
- 15 וחכמה ודעת וכונה והשכל וטהרה ופרישות ונקיות וריוח והצלח והצלחה בכל מעשה ידי
- 16 ותצליחו () ידי ועיניי ותהא לי לטובה לעזור ולסמוך ולאורה ולטובה כשמש בחקופת תמוז
- 17 וכלבנה ב () החודש זו בדבר וזו בבקשה בכל מקום שאני אלך ושאצא ושאנוס ומאמרי יהיו
- 18 מתוקים כדבש מנופת צופים אמן ואמן סלה משביע אני עליך אהביאל הממונה על
- 19 האהבה ועל החיבה לבקש רחמים לפני ה' ק' ב' ה' לחן ולחסד ולרחמים לעיניך ובעיני כל
- 20 רואי ותהא עת רצון ויום ישועה ומחילה וסליחה ל(כפר) בעדינו ובעד כל ישראל
- 21 אמר ר' ישמעאל מי ששונה הרז הגדול הזה פניו מצהיבות וקומתו נאה לו ואימתו מוטלת
- 22 על הכריות ותורתו משתמרת עליו שאינו משכח דברי תורה כל ימי חייו ויצר הרע
- 23 אינו שולט בו וניצול מן הרוחות ומן השדים והליטין ואני ר' עקיבה כיון שלמדנו שיעורו
- 24 של יוצרינו טוב טוב לנו בעולם הזה ונוח לנו לעולם הבא ומי שהוא שובה הרז

- 25 הגדול הזה שונה המשנה בכל יום אחר תפילתו מעלה לו לכל (וזו) היא משביע אני עליך
- 26 מטטרו"ן עבדו של יוצרינו ששמך כשם רבך שתיזקק לי לעשות חפצי ויהיו פני מצהיבות
- 27 ותהא קומתי נאה לי ושמי הטוב ילך בכל מקומות ישראל ויהיו חלומותי מיושבים לי
- 28 ותהא תורת שמונה בגופי ואל אשכח דבר מפי ומלבי ותטיב לי מטובך והעבר כל (פיות)
- 29 דוברי שקר ורעות מעלי בא"י שומע תפילה...

חלופי גרסאות מכ"י פארמה 1390 ט"ו ע"א שורה 2 - ע"ב שורה 10
 1 למי: על מי. 2 שלאדם: פתאום. 3 ה': יי". ישראל: יש'. 4 ולתחנתי:
 ואל תחנתי. 4-5 ואני עני ואביון אני: כי עני ואביון אני. 6 (ולהשיא):
 להשיא. כגודל: כגודל. 8 אשר לי: אשר יש לי. ה': יי". 9 כדכתיב: כדכ'.
 ה': יי". 10 מיכאל (קמא): מיכאל (כך!). 11 עוונותי: עוונותי.
 13 תהלות: תהילות. המפתחות: המפתחות. 14 ומפתחות: ומפתחות. 16 () :
 ותניחו. 17 ב () : כחצי. 18 מנופת: וכנופת. 20 ל(כפר): לכפר. ישראל:
 יש'. 23 השדים: השירים. ר': ור'. 26 של יוצרינו: שליוצרינו. 27 ישראל:
 יש'. חלומותי: חלומותי.

במהרה בימינו=כב"י 6/12.

MR 176-183. אמר ר' ישמעאל... 21-29.

שנים עשר שיש

88 לו כנגד שנים עשר שבטי ישראל מהו שבח שיני להון טהוריו והרוה אריה אוג"ג גיהו"י

89 פנהוריו גרעיוא"ל שר נפשו טרפן ותחי ענפלא"ל קברקלאל השר גפריאל עבד שנקרא

(קס"ט ע"ב) 90 על שם רבו זרק שתאל לברכיא"ל לקרמיא"ל ואברגיא"ל יזרובבא"ל ועפרקא"ל

91 משרותלמה וגורניו עבקאל שר לכדו משרת למה יגדרון שר של אש אפרגשי"ה שר חכמה

92 וזה שם אחר קברקסא"ל וקגדרדו"ן מלאכי פנים אשר () לו"י י"י שהוא מלך העולם למקד

93 פסכ"א ביה"י"ב סרדס"א טרי"י וטיס"י י"י השר אשרי שרצון י"י השר פגנסא"ל נהורי

94 פרמואל"י י"י המלאך אשריוא"ל אשריוא טרי טריסי משרתים לאדרואלי אברגנ"ו דב(נ)ה"י

95 הוז"ן שמן אכזהר"ה י"י שאמר והיה העולם ענפלא"ל דרכתהא"ל אשריולו"י י"י המלך הוא שר אשריו"י דלוי אשריו"י לאאי י"י המלך והוא שר וטריטמ"ס..

96 הוה והוה הוה

97 שר סגסא"ל אור ח(י)א י"י אתריו אות בטל אריה רב"י פכסע"ל או"י ארי"ג העבד ארגעג שבשהורין י"י מלך שאמר והיה העולם ומבלעדיו אין אלהים והוא

98 אל ואביא ישועה זה הוא השם ושם חביון עוזו ארכיצ"ג שהורין עבד ארגע"ג שוריו י"י המלך מלך מלכי המלכים ברוך הוא שאמר והיה העולם אני ארגע"ג

100 שהורין עבד לארבע"ג שהוריו"י עבד המשרת לארגע"ג שבתוריו י"י צבאות אל(ו)ה ישראל

101 יושב הכרובים שאמר והיה העולם ומבלעדיו אין אלהים על פניכם שם ארגעג"ו שהורין והעבד שארגעג י"י מלך המלכים ואדון הסתרים שאמר והיה העולם הוא

102 משמח מזמר ומשבח לארגעג שאכל י"י המלך סריא"ל סגנסא"ל טו"ר טריס"ן אל המלך כגובבוה"ן י"י המלך ואדון הכרובים רם על המים וגאה על גיא(ים) סרסבא"ל

103 קרסבא"ל שם אהוב כפנז"ע פין הוגפנפג"ס טלין שם אחר בגבז"ר זהוג"ר י"י מלך המלכים ואדון הכרובים שאמר והיה העולם ומבלעדיו אין אלהים הדר

104 טהור ומהר"י או"י וה"ה א"ז ואילו מלכו של עולם זרעידיו י"י והוא שר שהיה מסתתר בהיכלו הכתרים של דהור גוזיו מלך המלכים שאמר והיה העולם ומבלעדיו

105 אין אלהים של סהר ברוך שאמר והיה העולם דהוי גבינו"א י"י אזיג"י היו"ן מלך מלכי המלכים ואדון הסתרים והוא ברא עלינו וחתהונו"ם להוד והודיה והמלך

106 ה"ה ברא כל נפלאות פרוכי פרוכי אסגרסיא"ל רכובהזלו"ו י"י טברא"ל י"י ששמו י"י שאמר

107 והיה העולם ומיבלעדיו אין אלהים ל(כך) שומר בראשית אמ"ר ישמעאל אומר אמר לי מטטרון אומר אני לך כמה שיעורו של הקב"ה אמר לי ר' שיעור פרסות רגליו מלא העולם כשנא' כה אמר ה' השמים כסאי והארץ הדום רגלי

108 גובה פרסות רגליו שלש רבבות פרסאות כף רגלו הימין פראסיה שמו ושל שמאל אסתמ"ץ שמו מקרסוליו ועד ארכובותיו תשעת אלפי רבבות מכף רגלו ועד קרסוליו

109 אלף רבבות וחמשת ושמונת אלפים פרסאות גובה ש' הימין אלף אלפין רבבות פרסאות וזהקנגג"ן הרריה שמו ושל שמאל ממג"ה צדז"ה שמו

110 (ק"ע ע"א) 120 תפגגיהו"ה שמו מארכובותיו ועד ירכו שנים עשר אלפי רבבות ואלף פרסאות

121 גובה ארכובו של ימין ששגוס"ס שמו ושל שמאל מנהנהרי"ה שמו מירכיתו ועד צידו עשרים וארבעת אלף רבבות ושני אלפים פרסאות גובהו סגנוה"ו שמו גובה

122 מתניו אפס"ג הוררי"ה שמו צידו שלשת אלפי רבבות ושתי אלפין פרסאות גובהו מתניו סגנוה"ן שמו עיגול ראשו שלשים וששה אלפים רבבות פרסאות מה שאין פה

123 יכול לדבר ולא אזן יכולה לשמוע כבודו עת הורריה שמו זקנו ריבוא אלף ושמונה מאות פרסאות הדרבוסוס"ה שמו מראה פניו ומראה לסתות כדמות

124 אדם וצורת נשמה שאין כל בריה יכול להכירו וגויתו כתרש"ש וזיווהי מבהיק ונהור מתוך החשך וענו וערפל סובבין אותו אף על פי שמקיפין אותו כל שרי

125 פנים שנפכין לפניו כחיקון מפני תואר יופיו והדרו ואין בו רע מידה כולו פנים שמו. גולין לנו אבל חוטמו סגבצצה שמו והלסתות אברגנתות"ה שמו

126 לשנו מסוף העולם ועד סופו מגיד דבריו ליעקב ועל מי חוטם בפסוק זה הרי

46 ורמי שאי כנג וכו קלקטורין אלהינו יושב על כסא רם וגישא יהב חכמתא לזכמינן ומנדעא לידעי בינה אלהא דשרי בהיכל נורא וברדא וכו(רס) () אש

47 אתקן באישתא ובמאי ועמודי דאשתא ריב נפקין מן קדם כורסיה יקריה הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים האל הגדול הגיבור והנורא דת גרימוס שמה

48 באה אחוס טהור שיה יחוש צוה אם בסיה והנער זה שנכתב בשבעה שמות בשבעה קולות בשבעה אותיות בשבעים שמות בשעה על ששה ונתון בסתרי סתרי

49 בפלאי פלאי בחדרי חדרי ומשמש לפני אש אוכלה אש ולא נתן לא לאדם ולא לשם () גדול ולא ליצחק ויעקב אלא למשה בלבד ומשה אמר לפני הקב"ה אם

50 פניך הולכים אל תעלינו מזה והקב"ה הזהיר למשה שישמא מפניו שנא' השמר מפניו כי שמי בקרבו זהו שנכתב באות אחת שבו נברא שמים וארץ וחתומים בטבעת

51 אהיה אשר אהיה זה השר שנכתב בו' בז' בכ"ב זהו השר יזביא"ל שמה ידהיא"ל קורין לו ובמחנות קדושים קורין לו מטטרון קורין לו ססנגיא"ל י"ה י"ה

52 ח"י (י)הו"ה ה"ו י"ה י"ה ה"ה ה"י ה"ו ג"ה האהוג לראפת גחש תלת חכמוג"ה

53 קדוש קנגיא"ל קנגיהא"ל הוה"א וי"ה הי"ה בג"י הי"ה מעל תגן מפרש זה מ(ץ) (קס"ט ע"א) 60 שמו הגדול שנמסר לו למשה מסניי אלהנא ועלוב ומיפי משה נמסר

61 ומפי יהושוע לזקינים ומפי זקינים לנביאים ומפי נביאים לאנשי כנסת הגדולה ומפי כנסת

62 הגדולה לעזרה הסופר ומפי עזרה להלל ומפי הילל היה טמון ע"ד שבא ר' אבהו ואי זה

63 שמי לעולם גגט"ס העיפו"ץ הקדרג"ש ב"ת איסרמו"ן קיטו"ס וקסטו"ס גראסוטו"ז קומ"ס וקדרי"ו י"י זה שמו הגדול י"י שמו יהו שמו זה שם כבודו הוא השר

64 שר הפנים וכל מלאכי שרת עומדין לפניו זה השר הגדול הוא השר על כל השרים ושר על ריביותים ואלפי שנאן ועומד לפני מי שנתעלה על כל אלהים מעלה

65 ומרום זה השר שנכתב בשבעה קדושות ונחתם בשבעים לשונות באר היטיב וחוזר תחת הכסא כשהוא ח(ד)א הולך ימינו לצדד האש רבנים של ברד ואוצרות של

66 שלג ומשמאלו ככפי סערה וכתלים של סופה ונכנס תחת הכסא כשהוא נכנס האל הגדול הגיבור והנורא מחזיק אותו בלא פנים ובאים מלאכי השרת ומברכין

67 ומשכין את שמו הגדול והנורא בכל יום משוכו שלושה פעמים ונותן מזיוו ומהדרו על שרי

68 אומות העולם כתר של ראשו י"ש שמו גופו דומה לקשת וקשת דומה לכל מראה אש מתלהב סביב ואנשים שש היומנו סובבים את כסא הכבוד הם בצד אחד והחיות

69 בצד אחד והיה אחד עולה אצל השרפים ויורדות על משכן הנער ואומרת בקול גדול קול דממה דקה רקד הכסא שתקו האופנים דממו מלאכים גדודין עירין וקדישין

70 מהפכין לנהר דינור והחיות נתנו את פניהם לארץ והנער מבאי את האש החרישית ונתנם באזניהם של חיות שלא ישמעו קול דיבור היוצא הוא לכדו והנער קורא

71 בשמו טהור הגדול והחזק וכך קורא אא"א י"ה א"ה רב"י א"ה רב"ן י"ה"ו ה"ה הוה"ה

72 הו"ה ה"י י"ה"ו ה"י"ו י"ו א"ה י"ה וי"ה הו"ה י"ה"ו ח"י הו"ה אה"ך אג"ה די"ו הא"ר יו"ס

73 ארא"ת אה"י אה"י ארגז"ן א"ו ה"ה י"ה"ו סכ"ו י"ה"ה זה שם לעולם אחר הרו"ם הו"ה ה"ה

74 ז"ה אה"ה אשר אה"ה א"ו אה"ו וי"י וה"י ארה"ו הו"ה חי עולמים זה שמי לעלם וזה זכרי

75 לדר דר וקורא לנער זה וכריז וכינוי זה זכר אה"י רוע"י לוהט"ת אש"ה בערבות

76 ממותניו ולמטה דומין זה לזה ומתניו ולמעלה (יגס) דומין זה לזה מפני שכתוב

77 ואחי מרי קו' לפלוני ע"ב ולנער ב"ע הנזה"ר בדברים הללו אהוב למעלה ואהוב למטה מתקבל על הכרית ומאריך ימים ולא ילף קטלה חייב ודאשתמש בתגא חלף

78 מרגיוא"ל טגרא"ל גיותא"ל אי"ו הי"ה ויותא"ל מלאך פנים עבד שנקרא על שם רבו אבו"ר

79 נסוררי"ה י"י בהו פרריו אילו אדריו אילי דרכוה"ץ י"י שם מסרה אילו

- 132 זה שוגג שנ' מגיד דבריו ליעקב ושל שמאל אסגוה"ו היה שמו רוחב מצחו
 133 ארבעת אלפים רבבות ושמונת אלפים פרסאות ממסגיה"ו היה שמו שחור שבעינו
 134 הימין אלף ושבע מאות פרסאות וכן השמאל שם ימינו אוה"ה ולשמאל שמו
 135 הלובן שבהם שנים רייבא ושני אלפים פרסאות וכן בשמאל עין ימינו מטגוח"י
 הו"ה
 136 שמו ושל שמאל תתנינונני"ה שמו ושם אחר יש מהוננוה מזרוע ימינו שנים
 עשרת אלפי
 137 רבבות פרסאות וכן לשמאל זרועותיו כפלים של ימין גבדוהזז"ה ושל שמאל
 138 מתגגהיוצציה"ו שמו אצבעות ידיו חמשה עשר אלפי רבבות פרסאות שלש לכל
 139 אצבע הן חסר והן יתר וכן לשמאל של ימין תתמי"ץ תתמ"ת גגמנ"ת שמי"ש
 140 גגנ"ה שמו של שמאל תתמ"ץ תתמנ"ת אגגמו"ת אגגמו"ץ אשו"ן וכן את מונה
 מן הגדול
 141 והולך כפות ידיו ארבעה אלפי רבבות פרסאות וב ש (!) של ימין הוזרר"ה
 ושל שמאל
 142 הזהוזז"ה שמו אצבעות רגליו עשרת אלפים רבבות פרסאות ושנים אלפים פרסאות
 143 לכל אצבע הן חסר והן יתר שמו של ימין ארמ"ץ אדרמ"ת בבע"ס בבנכתבתקו"י
 144 אהו"ס שמו ושל שמאל יזיא"ן גזה"ן הזח"ת אחו"ס תתמ"ס והן לידדים אתה
 מונה והולך
 145 לפיכך נקרא תאל הגדול הגיבור והנורא המקוק הקטוס הקטוף בעבור מסס וכל
 146 הידיע רז זה מוכסח לו שהוא בן העולם הבא וניצול מדין של גיהנם ומחיבוט
 147 הקבר ומכל כשפים וכל שאינו חותם לפסוק הזה הרי הוא שוגג שנ' כי י"י
 אלהים
 148 הוא אלה האלהים ואדוני האדונים.. אבל אומר לך חשבון פרסאות וכמה הוא
 149 שיעורן .. ואילו הן חשבון פרסאות כל פרסה ופרסה שמונה מילין וכל
 (ק"ע ע"ב) 150 מיל ומיל ארבעת אלפים אמה ואמתו ארבע זרתות בזרתו וזרתו
 מסוף העולם ועד
 151 סופו שנא' מי מדד בשעולו מים ושמים בזרת מיכן .. ר' (!) נתן תלמיד של
 ר' (!) ישמעאל
 152 אמר אף החוטם נתן לי מידה ומידה וממצח בגובה צואר והצואר כשהפה
 153 באורך החוטם ואורך החוטם כאורך צד אצבע קטנה וגובה כחצי עיגול הראש וכן
 154 מידה לכל אדם שמע ר' (!) ישמעאל שפתו העליונה קרדקוטי"ן שמו והתחתונה
 155 תורגוהיה"ה שמו לחיו כערוגת הכושם וג' כל מי שאינו חותם בפסוק הזה
 שוגג מדת
 156 גבע"ו (!) כמידת עיניו עינו הימין הריליו"ס שמו ושל שמאל אברהיוצציה"ו
 שמו
 157 גובה אוזנו כגובה מצחו שם של ימין אי () שהאי"ן שמו ושל שמאל יצחיהיטטי"ה
 158 שמו נמצא כל השיעור כולם רוב ריבוי רבבות אלפים פרסאות גובהו אלף
 ואלף
 159 אלפי אלפי אלפים פרסאות רחבו .. אמר ישמעאל כשאמרתי לפני ר'
 160 עקיבא כל חשבון הזאת אמרתי לו כל היודע שיעור זה ושכחו ליצורו שהוא
 מכוסה
 161 מכל הבריית מוכסח לו שהוא מבני העולם הבא וטוב לו לעתיד לבא וצריך
 162 בקדושה וטהרה להיות קורא במשנה בשניות וחמיות בצום ובתענית ..
 163 קומתו מלא העולם כורסיה של אש הוד"ג שמו קווצותיו כקומתו דובר שלום
 164 כנימין גלשר"ב שמו עינו רואה מסוף העולם ועד סופו פיו אש אוכלת אש חסד
 165 שמו והם כינוי וקשתו רום קסטיה חרבו מצמצי"ה שמו רגל כסאו הראשון עגלי
 166 שמו שניה אצבי"ה שמו שלישית ה"ן שמו רביעית ככ"ב שמו מושבו ותפארתו
 מלא
 167 היכל ומלאכי זעף בימינו ומשמאלו ובסימן של זעף זרויה"ד וחושך וענן
 וערפל וטיט
 168 היום ומלפניו שדה של זרעים בה כוכבים ובין כוכב לכוכב מקום מקדש לברקים
 וכל
 169 ברק וברק פתח של חשמל וממעלה רוחות וקולות ועננים ורעמים וכיפי וברקים
 הקשת
 170 וחבלי חותם עולים ויורדים בו ועליו חן וחסד וח' (תור) ותפארת ועטרת וגיאות
 171 וטבע של ארי וחותר נשר ודמות שור ופני אדם תחתו וידו מונחת על נער עיזוז
 וקדוש

- 172 וברוך ואמר המלך רבים לו ועומדים לפני הנער והנער משתחוה לפני אה"ה
 שמו ונכנס
 174 אומרים אחריו ברוך האל הגדול הגיבור והנורא וכשהוא מהלך מהלכין אחריו
 ()
 175 ימינו לברוני של אש ואבני ברד ואוצרות שלג וכתליו של זעף משמאלו כנפי
 176 סערה וגבורות סופה וכשהוא נכנס תחת כסא הכבוד והגדול והגיבור והנורא
 177 כל מחזיקים כרוב פנים ובאין מלאכי שרת והנער משכבים שמו הגדול הגיבור
 178 והנורא ובכל יום הנער משבח שלשה פעמים ביום ונותן מיזיו ומחדרו על שרי
 179 אומות העולם והנער זה השר הוא שנכתב בשבעה אותות בשבעה קולות
 (ק"ע ע"א) 180 בשבעים שמות ונתון בחדר חדרים וסיתתי חסרים (!) ולא נתן
 הקב"ה רשות להשתמש
 181 בן אדם הראשון ולא לאברהם ולא ליצחק ולא ליעקב אלא למשה לבדו קומתו מלא
 182 מלא (!) העולם וקורא אותו נער כתר שבראשו חמש מאות על חמש מאות פרסה
 י"ש
 183 שמו אכן שכינ קרניו שליש עמיאל"ל שמו הכתר דומה לקשת והקשת דומה לכל מראה
 184 אש בית להט סביב והאנשים אשר עמו באים סובבים כסא הכבוד הם
 185 הם (!) מצד אחד והם מצד אחד ושכינה באמצע וחה שעולה למעלה מכסא
 186 הכבוד אצל שרפים ויורדת על המשכן הנער אומר בקול דממה דקה דק הכסא
 187 ממנו מיד האופנים שתקו ומלאכים דממו ועירין וקדישין דוחפין לנהר דיבור
 188 והחיות נותנות את פניהם בארץ והנער מכיא אש חרישירי (!) ונותן בתוך
 189 אוזניהם של חיות כדי שלא ישמעו את כל הדיבור ונמצא הנער קורא בשמו
 190 הטהור אומר לפני האל הגדול הגיבור והנורא האדיר והנכבד החזק
 191 הטהור וכן הוא אומר' אריריהן ראה רבו היה יהי"ה אהי"ה אשר אהי"ה ההי"ו
 192 יהו"ה י"ה ו"ה הא הו"ה הי"ה יהי"ה ה"ה ה"ו ה"ו יהי"ה ה"י ה"י ה"י זה
 שמ(ו) לעולם
 193 וכינויו אהרג אחריו ז"ת י"ה טבח"ו ארח"ו ארגל ה"ה י"ה הי"ה ה"י
 194 העולם זה זכרי לדור דור ברוך שם כבוד מלכותו ...
 1-6 SHQ 12-22.* אמר מטטרון ...
 6-11 Cf. SHQ 127-128.* קומתו כורסה של אש ...
 11-52 Cf. SRZ 233-266.* תפארתו מלאה תבל ...
 53-260 SRZ 259-260.* ומשמש לפני אש אוכלת אש ...
 53-55 SHQ 150-154.* ולא נתן ...
 55 Ex 23:21. השמר ...
 55-72 SRZ 260-262.* זהו שנכתב ...
 60-62 M 'Avot 1:1; 3 Enoch, ch. 48D, ed. Odeberg, p. 74 (Hebrew); Schläfer, Synopse 880, and cf. JTS ms. 8128, f. 22a (below, appendix 8, lines 277-279 and Schläfer, Synopse 8379.)
 72 SHQ 113-114.* כתר על ראשו ...
 72-73 SHQ 132-135.* גופו דומה לקשת ...
 72-83 SHQ 154-171.* ואנשים ש...
 85 Cf. M 'Avot 1:13. ולא לילף ...
 114-146 SHQ 54-104.* אמ"ר ישמעאל ...
 *See parallel readings noted ad locum.

- 115-116 ... כה אמר: Isaiah 66:1.
- 145 ... המקוק: Cf. SHQ 49-51, variant readings; SRZ 38-39.*
- 146-148 ... וכל היורע: SHQ 125-127.*
- 147 ... כי י"י אלהיכם: Dt 10:17.
- 148-151 ... אבל אומר לך: SHQ 104-108.*
- 151 ... מי מדר: Is 40:12.
- 152-159 ... נתן: SHQ 108-119.*
- 155 ... לחייו כעריגות הנושם: Song 5:13.
- 160-163 ... אמר ישמעאל: SHQ 125-127.*
- 163-165 ... קומתו מלא עולם: Cf. SHQ 127-128.*
- 165-166 ... והם כינוי וקשתו: SHQ 132-133.*
- 166-167 ... רגל כסאו הראשון: SHQ 136-139.*
- 167-180 ... ותפארתו מלא היכל: SHQ 150, variant readings; see above, lines 11-52; SRZ 233-266.*
- 180-181 ... ולא נתן: SHQ 150-154.*
- 181-183 ... קומתו מלא: SRZ 255-256.*
- 183-184 ... הכתר דומה לקשת: Cf. SHQ 132-133.
- 184-194 ... והאנשים אשר עמו: SHQ 154-167.*
- 194 ... זה זכרי: Ex 3:15.

* See parallel readings noted ad locum.

Appendix 8

JTS ms. 8128 is a German manuscript, written, probably, in the fifteenth century. On ff. 18b-22a, we find a Shi'ur Qomah text which is quite different from any other. The text with which it has the most in common is the text presented in Munich ms. 22, ff. 168a-171a, which is to say that some of the passages that are not found in any other Shi'ur Qomah texts are found in both of these. Nonetheless, the texts are not really very similar, and it does not seem too likely that either is a copy or a derivative of the other. To compound the problem, the text in the JTS manuscript seems to be sandwiched in between the two halves of the elusive Hekhalot Zutarti, at least according to the textual boundaries fixed by Rachel Elior in her recent study.¹ Whether it is reasonable to imagine that the editor of the Hekhalot Zutarti himself edited a recension of the Shi'ur Qomah, as did, perhaps, the editor of the Merkavah Rabbah, is no longer to be known, but the absence of this recension of the text-- and, in fact, of any recension of the text-- within any of the other Hekhalot Zutarti manuscripts suggests that it was the medieval scribe who, unaware perhaps of the unity of the Hekhalot Zutarti, inserted within its perimeters a version of the Shi'ur Qomah.

The text itself presents within its own boundaries (which is to say, between the first and last traditions known to us from the other recensions of the Shi'ur Qomah) certain texts which, while having certain parallels of language and style with other manuscript sources, are not included in any other Shi'ur Qomah recensions in the form in which they are presented here. This text is published in Schäfer's Synopse, §§367-399.

- 1 (י"ח ע"ב) 1 קומתיה מלא כורסיית של אש דגבת גב היווג שמו
- 2 קצוותיו כקומתו דבר ברך רובג שמו ויש להם חצי כטיין גלשוב שמו
- 3 ועינו אחת שהוא רואה מסוף העולם ועד סופו אטטסט שמו וזקוקין
- 4 היוצאים ממנו מאירין... אוריהם לבירות ועינו אחרת שהוא רואה לאחוריו מה
- 5 מה שעתיד להיות אנוטטסט שמו גופו דומה לקשת וקשת כמראה אש בית
- 6 לה סביב קשתו דומה קשטיא שמו חוצו מן כמן שמו חרבו מצמעתו מצמיה שמו
- 7 כסא כבודו רודפים פידותא שמו מקום מובשבו (!) פורופא רודפא פירופב שמו וכן
- 8 כינוי רגלי כסא כבודו הן הן חיות עומדות תחתיו רגל כסא ראשונה שהיא חיה
- 9 בבבלי פנו עגלא אגליי אצבייא שמו רגלי כסא שנייה שהיא חיה מצמץ באמץ
- 10 מסמא כיכן בוביח כלגי יפעי שמו רגל שלישי שהיא חיה ככבב אגליי טיכלביקם
- 11 שמו חיה רביעית שהיא רגל הכסא חי צומץ יד אצבעיה אצבייה כובץ בכת
- 12 דצבעייה שמו ודמות פננה (!) טבע של ארי וחותרם של נשר ופני אדם חתום
- 13 ארבע פנים לאחת וארבע פנים לכל פינה וארבע פנים לכל פינה ופינה
- 14 ששים וארבע פנים לכל חיה וחיה וארבע כנפיים לאחת וארבע כנפיים לכנף
- 15 וארבע כנפיים לכל כנף וכנף ששים וארבע כנפיים לכל חיה וחיה שר פני
- 16 אדם הוא ליה אמצב אמצב אמצב שמו שר פני אריה מפסיה הודוריה
- 17 הידושא אל אוריה הוד הווה בפגמכן שמו שר פני השור אמציה שוב אליה
- 18 צממצמץ אמצב אמצב שמו שר הנשר פני עפעפי להוזיאל אליה ממציפה (!)
- 19 להודידיאל שמו וכשחטאו ישראל נגנז פני השור
- 20 והביא תחתיו כרוב שר פני הכרוב פסיו עמנו הוואליה מבי עמנו מביאליה
- 21 כרוביה כרוביה פצפציה הנק נקיה שמו החיות כשהן עופפות
- 22 עופפות בשלשים ושתיים ועופפות ברוח ומכסות גיותיהן בשלשים ושתי
- 23 ועופפות ברוח כי הן מאש כוליה והאש קלה מן הרוח לכם הרוח מסייע
- 24 לאש שנ' אל אשר יהיה שמה הרוח ללכת וגו' ואותו קול של כנפי החיר
- 25 הוא הרעש שאמר אליהו והנה יהוה עובר רוח גדולה וחזק הרי הרוח ואחר
- 26 הרוח רעש הרעש הוא כקול מים אדירים שנ' ואשמע את קול כנפיהם כקול

1. Rachel Elior, Hekhalot Zutarti (Jerusalem, 1982), p. 6.

27 מים רבים ואחר הרעש אש הרי האש שאמ' דניאל גלגלוהי נור דליק וגו'
 28 ואומ' נהר דינור נגד ונפיק מן קדם אלף אלפים ישמשוניה ורב ריכוון וגו'
 29 וכסא הכבוד עומד על ארבע החיות ודמות הכסא הוא דמות רקיע והרקיע
 30 דומה למי הים ומי הים דומה להכלת והתכלת הוא ספיר וסביב של כסא
 31 עבים טהורים שהם מברקים כברקת תרשיש וזיו ברקת הכסא שהוא
 32 כספיר עם ברקת תרשיש הוא הנוגה כדמות שתיהן ספיר ותרשיש
 33 הוא דמות החשמל כמראה האש ולא אלא כדמות להבי אש כמין
 34 צבעונין מעורבין ואין העין יכולה לשלוט בהן לדמותן ומין לכסא אש
 35 מתלקחת מן הצחצוח ומן רוב ברקות התואר ומתוכן (!) הנוראות האילו
 36 נדמו ליחזקאל דמות החיות שהן רגלי הכסא לכל רגל ארבע פנים לכל
 37 זוגי הפנים ארבע כנפיים ותמצא לארבע רגלים ששמה עשר פנים וששי'
 38 וארבע כנפים מרוח אחת ולמעלה הכסא הוא האש הגדולה כי אין
 39 לדמות מן הפרוכת של אש פרוסה לפניו ושבעה ראשי ששמי גבורי כח
 40 לפני ולפנים מן הפרוכת ומחוץ הכסא שנים עשר ממונים לכל רוח שלשה

(י"ט ע"א) 41 ואלה הם כובכיאל פדיאל מיכאל מן הימין עזריאל זכריאל שמעאל

מן השמאל
 42 גבריאל רפאל אחזיאל אחריו רגעיאל דננאל אוריאל לפניו והוא יושב באמצע
 43 כבודו כעין החשמל ובמזונו כתר שם המפורש הכלול מאש וככד על ר'
 44 ראשו עטרת הוד שני' מנגה נגדו מימינו חיים משמאלו מות ובידו שבטי
 45 אש על ימינו שני שרים אש גבורים כח ואלה שמותם שבכיאל ופריאל
 46 ועל שמאלו שני גבורי כח מקיימי גזירות ואלה שמותם הכורא וגליצור
 47 וכסא כבוד הוא מושב כבודו והחיות נושאות את הכסא ואופנים
 48 הם גלגלי מרכבה וכולן אש באש שני' ומראהן כגחלי אש מקום מושבו
 49 דרפין דיפין שמו ומה הוא חקר שמו וחוסן רטיין דפאי מלאכי
 50 רומא לא ידעין יתיה אדני יה יהוה יה אה אדני יה ויה יהי הא
 51 הו יה אברוגן רב שמו מאחז פני כסא שמו וארבע עשרה אותיות
 52 העומדים כנגד הכתר ידידי ידידי יה והיי יהי האהא יה ידידי
 53 יה יהיו הו הו הו הא ומן ברות יהוה ההודאות והמטיב יהי רציו מל
 54 מלפנין יהוה אלי שלא אחטא ולא אכעוס לא מעת' ולא לעולם עולמים
 55 יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד אמ' ר' עקיבא אילו
 56 שרי פני החיות הן הן אומרים קדוש הן הן אומרים ברוך שני' מגיד
 57 דבריו ליעקב וגו' אמ' ר' עקיבא אמ' לי מטטרון שמשא רחימא שרא
 58 רבא דאסחורותא מעיד אני עדות זו ביהוה אלהי ישראל חייא וקיימא
 59 מרנא ורבוונא דמנא שרום קומתו כשהוא יושב על כסא הכבוד מאה
 60 ושמונה עשר אלפים רבבות פרסאות רוחב עינו עומד חיה רום
 61 ר"ל וסימנך רבבות פרסאות רוחב עין ימינו שלש רבבות ושלש
 62 אלפים פרסא וכן לעין שמאלו פנים אחרים מבית מושב יקריה
 63 ולעילא מאה ושמונה אלף רבבות פרסאות מבית מושב יקריה
 64 ולמטה מאה ושמונה עשר אלף פרסאות רומיה מאתים ושלשים
 65 וששה רבבות אלפים פרסאות מדרועו של ימין ועד זרועו של שמאל
 66 שבעים ושבע אלפים רבבות פרסאות מגלגל עין הימין עד גלגל עין
 67 השמאל שלשים רבבות פרסאות גלגליתיה די בראשיה שלש מאות
 68 אלף רבבות פרסאות ושלשים ושלש עשרה שבראשו שישים
 69 רבבות כלפי ששים אלפי ישראל פיו אש אכלה אש כמי שהוא רוצה
 70 לדבר רעה שמינה כינויים שלש מאות מרכבות יקדו שבעים ושתי
 71 שמונתיו אלף מאתים כינויים ששים ושש אותיותיו תשעים ושש
 72 כל קטורותיו עשרים וארבע קדושות יקדו ארבעים וששים זיו
 73 רבותיו לכל נקרא האל הגדול הגבור והנורא כליתיה אל חי ידודות אל חי
 74 בליתא כחא בזויתא המקום הקטף הבימיתיה הקטם קטף כזויתיה
 75 הקטם קטף בעבור שמוש ברוך וברוך שם כבוד לעולם ועד
 76 אמרו כל היודע רז זה מובטח לו שהוא בן העולם הבא וניצול מדין גיהנם
 77 ומכל גזירות קשות ומכל מיני פורענות ניצול מכל מיני כשפים שהוא
 78 ממשל לבא ומשיזיב לבט ומפרק לבא ופלט לי אני פלוני בר פלוני
 79 דבר רע וקשה ואנצל מכל גזירות קשות ואינצל מדינה של גיהנם
 80 ואזכה לחיי עולם הבא אתה קדוש יצילני מכל דבר רע ומכל מיני
 81 כשפים ומעין הרע ומן ההוררים רעים ומכל פגעים רעים ומכל
 82 מיני משחית ומכל מיני מזיקים ומיצר הרע וממחשבות רעות

(י"ט ע"ב) 83 למען שמך הגדול לפיכך אנו חייבין להלל לפאר ולקלס ולהדר
 ולברך וליחד ולהקדיש

84 ולהמליך להגדיל ולנשא מלך אדיר מלך אביר מלך אמיץ מלך אמת מלך אדון מלך
 85 אלה מלך אחרון מלך רבון מלך ברור מלך בחור מלך בורא מלך בוחן מלך גדול
 86 מלך גבור מלך גנון מלך גבוה מלך גואל מלך דור במרומים מלך דורש מלך
 87 דובר ומקים מלך דובר שלום מלך דובר צדקה מלך גדול מלך הנוגה מלך המולה
 88 מלך הוד מלך הדר מלך הדור מלך המובהק מלך ותיק מלך ועד מלך וועד (!)
 89 מלך ואומר מלך ועושה מלך וממית מלך ומחיה מלך זוכר הנשכחות מלך
 90 זוקף כפופים מלך זוכר רחמים מלך זן מלך זן מלך זורח מלך חסיד מלך
 91 חסין מלך חנון ורחום מלך חי העולמים מלך חי וקיים מלך חונן דלים מלך
 92 חזק מלך חוקר כליות מלך חי החיים מלך חוצב להבות מלך חמוד מלך טוב
 93 לקו' מלך יצב מלך יחיד מלך ישר מלך יקר מלך יודע כל מלך יושב סתר מלך
 94 יתרון מלך כבוד מלך כביר כח מלך כונן כסאו בצדק מלך כובש כעסים מלך
 95 לובש צדקות כשיריו מלך לעד מלך לעולם מלך ליהוה רחמים מלך לובש רחמים
 96 מלך לובש נקמה מלך מכוסה מלך מהודר מלך מפואר מלך מוריד ומעלה מלך
 97 מלא רחמים מלך מלא זכויות מלך מלכותו נצח מלך מהולל מלך מיוחד מלך
 98 מקודש מלך משובח מלך מקולס מלך מובטח מלך ממית ומחיה מלך מושגב
 99 מלך מוחל מלך מכפר מלך מעביר כל מלך מוחץ מלך מוריש מלך משפיל
 100 מלך מרים מלך מעשיר מלך מזין מלך מטריף מלך מכלכל מלך מפרנס מלך
 101 מעורר מלך מפליא פלאות מלך מרום ונשא מלך מושל על הכל מלך מצמית
 102 ישועות מלך מבטח מלך משען מלך מתיר אסורים מלך מוציא אסירים
 103 מלך משובח מלך ממליך מלכים מלך נורא עליה מלך נערץ ונשגב מלך
 104 נשא מלך נפלא מלך נחמד מלך נאמן מלך נכבד מלך נעים מלך נוצר
 105 חסד מלך נאה מלך נושא עון מלך נצח נצחים מלך נאור מלך נכון מלך
 106 נבון מלך סולח מלך סומך נופלים מלך סובל עליונים ותחתונים מלך
 107 סתור מלך סיתרו להבות אש וענני הוד מלך סגיא כח מלך סופר מלך
 108 סורג מלך סותר ובונה מלך עיזו וגבור מלך עליז מלך עניו מלך עלוב
 109 מלך עונה בצרה מלך עובר על פשע מלך עושה פלא מלך עתיק יומין מלך
 110 עריץ מלך עושה כראשית מלך פודה ומציל מלך פותח ידו לכל מלך פועל
 111 ישועות מלך פרישות מלך פאר מלך צדיק וישר מלך צא ואדום מלך צופה
 112 עתידות מלך צור עולמים מלך צח מלך צבי מלך צבאות מלך צדיק מלך
 113 קרוב לכל קראיו מלך קנוא ונוקם מלך קונה שמים וארץ מלך קדושותיו
 114 למעלה מלך קדם מעונה מלך קדוש מלך רם ונשא מלך רחום וחונן מלך
 115 רם על כל הרמים מלך רוכב ערבות מלך רוכב על כנפי רוח מלך רוכב על כסא
 116 כבודו מלך רוצה בחשובה מלך שופט שוכן שחקים מלך שומע תפילה מלך
 117 שרי מלך שוכן במעלות הוד מלך תקיף מלך חס תמימים (ב) דרכו מלך תולה
 118 ארץ על בלימה מלך תהילתו במעלה ומטה מלך תפארת מלך תואר מלך
 119 מחובב מלך שוקיו עמודי שש מלך המלכים מלך יתרון מלך חביב מלך
 120 יוצר מלך ברוך הוא ולא המלוכה והגדולה והגבורה והרחמים והסליחות
 121 הסולח לכל עוונותיך הרופא לכל תחלואיכי מלך שהוא עושה עמנו אות
 122 אות לטובה בעבור שם הגדול הגבור והנורא שני' מגיד דבריו ליעקב חקיו
 123 וגו' לך יהוה הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים

(ק"כ ע"א) 124 ובארץ וגו' מי ימלא גבורות יהוה מי ישמיע כל תהילתו מי
 ישמיע ימלך (!) גבורות

125 מלך מלכי המלכים ומי ישמיע תהילות מל(ס) (!) ומי יכול להשמיע כל
 תהילתו ומי

126 יוכל להגיד גבורות סגיא כח ומי יוכל להגיד כח מעשיו ומי יוכל לספר
 127 נפלאותיו ומי יש בו בינה לחקור כבודו ומי יש בו מחשבה לספר חסדיו
 128 אשרי הם ישראל אשר שמו חונה עליו ובמצותיו חצו מאד שהקב"ה אוהב אותם
 129 ומרחם עליהם כאב על בנים באורח חיים מדין אותם ומדרך המות המצילים
 130 כן חזירי אותי אני פלוני עכדך בן עכדך הדריכני באורח חיים הצילני מדרך
 131 המות שבטחוני שחיי עליך מי כאדונינו מי כאלהינו מי כמלכנו מי כמושיענו
 132 אין כאדונינו אין כאלהינו אין כמלכנו אין כמושיענו נודה לאדונינו גרוםם
 לאלהינו

133 נשבח למלכינו נפאר למושיענו לך הגדולה והגבורה לך נאה גדולה ומלכות
 134 לך הוד והדר לך נאה הדרה ומלכות לך עוז כי לך עיזו לך נאה כבוד ועוז כי
 135 גדול אתה ועוזה נפלאות אתה הוא יהוה לבדך אתה עשית את השמים
 136 ושמי השמים וכל צבא הארץ וכל עליה יודוך יי אל ראשון ואחרון כי אתה

- 168 Ex 23:21. כי שמי בקרכו ...
- 174 Dt 10:4. ויתחנס ...
- 175 Malachi 3:22. זכרו ...
- 176 Ex 24:20, some variation from Massoretic text. עלה לי ההרה ...
- 177-178 Dt 4:14, some variation from Massoretic text. ואותי ציוה ...
- 186-201 SHQ 154-168.* ומלאכים אשר עמו ...
- 201-222 SRZ 293-315*; cf. SHQ 171, variant readings. אל במאמרך ...
- 258-259 Dan 2:21. יהב חכמתא ...
- 264-265 SRZ 265-266.* זה שר שנכתב בשבע קולות ...
- 265-266 SRZ 259-260.* ומשמש לפני אש אוכלה ...
- 267-269 SHQ 150-154.* ולא נתן לא לאדם ...
- 269 Ex 23:21. השמר מפניו ...
- 269-271 SRZ 261-262.* זהו שנכתב ...
- 277-279 M 'Avot 1:1; 3 Enoch, ed. Odeberg, ch. 48D, p. 74 (Hebrew); Schaffer, *Synopse* 880; cf. Munich ms. 22, f. 168b (above, appendix 7, lines 60-62; =Schaffer, *Synopse* 8474); cf. the parallels from Munich ms. 40 and Oxford ms. 1531 cited by Schaffer, *Synopse*, pp. 168-169, 8734=397. ומפי משה נמסר ליהושע ...
- 285 SRZ 262-263.* זה השר שנכתב ...
- 287-292 SRZ 247-250.* כשהוא חוזר ...
- 290-291 SHQ 113-114.* כתר של ראשו ...
- 291-292 SHQ 132.* גופו דומה לקשת ...
- 292-305 SHQ 154-171.* ואנשים ששה ...
- 305 Ex 3:15. זה שמי לעולם ...

* See parallels and secondary references listed *ad locum*.

Appendix 9

I have discussed the relationship between the *Shifur Qomah* and the *Hekhalot Rabbati* in my earlier book on the subject of the *Shifur Qomah*.¹ The following passages are taken from Wertheimer's edition of the text, in his *Batei Midrashot*, 2nd ed. (Jerusalem, 1968), vol. 1, pp. 105-107, and from the earlier edition of the text published by Jellinek in his *Bet Hammidrash*, part 3 (Leipzig, 1856), pp. 100-102. Both texts may be compared to the manuscript sources given by Schaffer in his *Synopse*, §§260-268.

1. Hekhalot Rabbati 25:1-4, ed. Wertheimer (=Schaffer, *Synopse* 88260-268.)

א. כיון שעומד לפני כסא כבודו פותח ואומר שירה שכסא כבוד משורר בכל יום ויום תהלה ושירה וזמרה ורכב ושבח והלל וקלוס תודה והודיות נצוח נגון הגיון גילה צהלה שמחה וששון רננות נועם ענוה נוח אמת צדק וישר סגולה פאר ועוז עליו ועלוז ועליו ונחת ומנוחה ונחמה ושלום והשקט ושלום שאנן בטח וטובה וחיבה וחמלה חן וחסד ויופי תואר חמדה הדר המלת זיו זוהר זכות זוהר הופע עיסור נוגה אור ענף סגוף פלאות וישע רוקח ממולח מאור אדירות עזירות עריצות כח גובה ויקר חזק ממשלה ואמין ורצוי רוממה וזהיון עזוז וגבורה וחוג קדושה וטהרה ונקיון גאווה גדולה ומלכות הוד כבוד ותפארת לההרריא"ל ה' אלהי ישראל מלך מפואר ומעוטר ברקמי שיר המעוטר בתפארת המהודר בהוד וכבוד והדר עטרת גאווה כתר נוראות ששמו ערב לו וזכרו מתוק וכתר הדר לו הודו נאה והיכלו מהודר לו ומשרתיו מנעימים לו וישרים עזוזו ונפלאותיו מלך מלכי המלכים ואלהי האלהים ואדוני האדונים ושגב בקשרי מלכות המוקף בענני נוגה גיד שבענף כסא שמים הודו וכבודו הופיע ממרום מפיו נחבצו תהומות מתארו נתזו שחקים וכן עצים ישמחו בדברו וירננו דשאים בשמחתו.

ב. בס מלך אהוב ונחמד ונקא וגאה ומתגבר על כל יצורים פאר למלכים ותהלה לכחורים ענוה לעלובים ערב בפי כל קוראיו מתוק למיחלי שמו. טוב בכל דרכיו ישר בכל מעשיו זך בעצה ובדעת ברור בבונה ובעלילה דיון בכל הנשמה ועד בכל דבר ושוטף בכל דבר אכיר בחכמה ובכל רז אדיר בקדושה ובטהרה.

ג. מלך אמת ויחיד מלך זך במעשיו ומכלכל יצוריו מלך חי וקיים מלך ממת ומחיה מלך יוצר כל ברכה ומכין כל טובה מלך ברור מלך יחיד ונכבד ואדיר וישיש עוזו ועניו קדוש וטהור צדיק אמת וישר נאמן וחזק מלך מובהק שהוא חילול על כל קשרי גאווה ומתוקן על עמודי פאר בחדרי היכל צופה במסתרים ורואה במעמקים ומכית במחשכים ובכל מקום שהוא שם ולא להשיב על דברו וחפצו לא להסיר ואין מקום לנוס ממנו ולא לסתר להחבא מפניו.

ד. תמלוך לעולמים מלך רחום וחנון סולחן ומחלן מגלגל ומעביר תהדר בכל שיר תתרום על כסא כבודו תתיקר על כל חמדך תתקלס בכל רננות תשתבח בכל התשכחות תתהלל בכל התהלות תתגדל לעולמים תתקדש לעולמי עד טוטרסטיא"י ה' אלהי ישראל ה' מי כמוך טוטרסטיא"י ה' אלהי ישראל בעל גבורות לך טוטרסטיא"י ה' אלהי ישראל הלל כסא כבודך לך יתנו גאות ורבות עוז ותפארת לך יחזקו לך יאמצו לך יחדשו לך ירננו לך ישיחו לך יברכו לך ישבחו לך ירוממו לך יפארו לך ינשאו לך יגדלו לך יהדרו לך יהללו לך יקלסו לך יקדשו לך טוטרסטיא"י ה' אלהי ישראל משרתיו יכתירו כתרם לך וישירו לך שיר חדש וימליכוך לנצח נצחים ותקרא אחד לעולם ועד כי אתה ה' אלהי ישראל גבור חיל ורב להושיע אל חכם לממשלתך חכם למלכותך ברך אתה ה' חכם הרזים ואדון הסתרים אמן ואמן.

2. Hekhalot Rabbati, chapter 24, ed. Jellinek (=Schaffer, *Synopse* 88260-268.)

כיון שעמד לפני כסא כבוד פותח ואומר שירה שכסא כבוד משורר בכל יום ויום תהלה שירה וזמרה ברכה שבח והלל וקלוס תודה והודיות נצוח וניגון הגיון גילה צהלה שמחה וששון רננות נועם ענוה נוח אמת צדק וישר סגולה בוי ופאר ועוז עליו ועלוז ועליו ונחת מנוחה ונחמה שלום והשקט ושלום שאנן בטח וטובה אהבה חמדה חן וחסד ויופי תאר אדר עזירות עריצות כח גובה ויקר חזק וממשלה ואמין ניסוי נישאוי רוממה וזהיון עזוז וגבורה חיל קדושה וטהרה ונקיון גאווה גדולה מלכות הוד והדר כבוד ותפארת לזהרריא"ל יו"י אלהי ישראל מלך מפואר ומעוטר בתפארת המהודר ברקמי שיר מהודר בהוד וכבוד והדר עטרת גאווה כתר נוראות ששמו ערב לו וזכרו מתוק לו וכסאו מפואר לו והיכלו מהודר לו וכבוד נחמד לו והוא נאה לו משרתיו מנעימים לו וישר' עזוז נפלאותיו מלך

מלך מלכי המלכים אלהי האלהים ואדוני האדונים המסובב בקשרי כהרים מוקף בענפי נגידי נוגה שבענף הודו כסא שמים הדרו יופיע מרומים ומיופיו יתבערו תהומות ומתוארו יתבערו שקים וגאים מפליט תוארו ואיתנים מפוצץ כתרו יקרים טורד חילוקו וכל עצוב ישמח בדברו ורננו דשאים כשמחתו מדברו יזלו שמים טורדין ויוצאין יקרים בלהבי אש נותן לשוחריהן בשלוה למקומן מלך אהוב נחמד ונעים ונקי מתגבה על המלכים וגאה המתגאה על הגאים הדור המתנשא על האיתנים ומתרום על הנוראין פאר מלכים תהלה לבחורים סגולה לקדושים עלוב לעלובים ערב בפי קוראיו מתוק למיחלי שמו צדיק בכל דרכיו וישר בכל מעשיו נאה בכל מדותיו זך בעצה ובדעת ברור בכינה ובעלילה עד לכל דבר דיין לכל נשמה שופט בכל מידה אביר בכל חכמה ובכל רז אדיר בקדושה ובטהרה מלך אמת ויחיד מלך ממת ומחיה מלך חי וקים לעולמים מלך אומר ועושה ומכלכל מלך יוצר כל מה ובורא כל רפואה מלך עושה כל ברכה ומכין כל טובה מלך דן כל מעשיו ומכלכל כל יצוריו מלך רם ורך לכל שפל ולכל אמיץ חזק הוא מלך רם ונשא נשגב ונפלא ידיר וישש ישר ונאמן יקר ונכבד חזק ואמיץ צדק ואמת קדוש וטהור חסיד גדול וגבור עז איתן יקר ונורא ומבוהל סלולו על שיכלולי גאווה מתוכן על עטורי פאר בחדו היכל גאווה עז איתן יקר נורא איתן ומבוהל רואה במעמקים צופה בנסתרים מביט במחשכים בכל יקום שם הוא בכל לבב שם הוא וחפצו לא להמיר ולא להשיב את דברו ולא לאחר את רצונו ולא מקום לנוס ממנו ואין סתר להסתיר ולהחבא מפניו תמלוד לעולמים ימלוד כסא דור דורים מלך רחום וחנון מוחלן וסולח מגלגל מעביר תהדר בכל שיר תתפאר בכל נועם תתרום על היכל גאווה תתנשא על עטורי פאר תתגבה בכל המעשים תשתבח בכל התושבחות תהלה בכל ההילול תתקלט בכל חמדת תתברך בכל הברכות תשתבח בכל התושבחות תהלה בכל ההילול תתקלט בכל הרננות תתגדל לעולמים תתקדש עדי עד טוטרסיא"י יו"י מלך כל העולמים אדון כל המעשים חכם בכל הרזים מושל הכל הדורות אל אחד אשר מעולמים מלך יחיד אשר לנצח נצחים סלה... מי כמוך אלהי ישראל העל גבורות יו"י אלהי ישראל יכרעו וישתחוו עליונים ותחתונים לפניך יו"י אלהי ישראל יהדרו שרפים יברכו רננות לפניך יו"י אלהי ישראל יהללך כסא כבוד ולך יתן גאות ורבות עוז ותפארת לפניך יו"י אלהי ישראל ישתחו יכתרו לך כהרים וישירו לך שיר חדש וימליכוך נצח ותקרא אחד לעולם ועד לפניך יברכו לפניך ישבחו לפניך יפארו לפניך ירוממו לפניך יודו כי אתה יו"י אלהי ישראל גבור חיל ורב להושיע ב"א יו"י חכם הרזים אדון הסתרים אמן.

Appendix 10

The following text is taken from the commentary of Judah Hayyat to the *Sefer Ma^carekhet Ha'elohut*, ed. Ferrara, 1557, p. 34a (=ed. Mantua, 1558, p. 29a.)

- 1 ועוד אמרנו במעשה מרכבה בלשון הזה א"ר ישמעאל אמר לי מטטרון שרא רבא
- 2 דסהדותא עדות זו אני מעיד בה' אלהי ישראל אלהא חייא וקיימא מרנא ורבנא
- 3 דמנא מבית מותב יקריה ולעילא קי"ח רבבות פרסאות ומבית מותב יקריה
- 4 ולמטה (!) קי"ח רבבות פרסאות מזרועו של ימין עד זרועו של שמאל ע"ז רבבו'
- 5 פרסאות וכו' ונותן שיעור לקומה רל"ו אלף אלפים רבבות פרסאות כמנין ור"ב
- 6 כ"ח שנאמר גדול אדונינו ורב כח ונותן שיעור לרוחב ע"ז רבבות פרסאות (!)
- 7 שנאמר חנו ע"ז לאלהים וא"כ היאך נוכל לומר כי מן השכינה אמרו אם היא
- 8 צורה נבראת לא היה אומר עדות זה אני מעיד בה' אלהי ישראל אם מצורה נברא'
- 9 אמרו ויותר קשה הוא לומר כי מן הבורא ממש אמרו כי כל האומר כזה אין לא
- 10 אלוה כלל...דע כי תשובת שאלה זו עמוקה מאד לאין קץ ותכלי'...

1-2 SHQ 12-15.* א"ר ישמע'...

3-4 SHQ 15-16.*; 'Otiot Derabbi ^cAqiva, text A, ed. Wertheimer, p. 370. מבית מותב...

4-5 SHQ 17-18.* מזרועו של ימין...

5 SHQ 16-17.* ונותן שיעור...

6 Ps 147:5. גדול אדונינו...

6-7 SHQ 17-18.* שיעור לרוחב...

7 Ps 68:35. חנו ע"ז...

* See parallels and secondary references *ad locum*.

Appendix 13

The following citations, all attributed to the *Shi'ur Qomah* or to the *Sefer Haqqomah*, are either totally or at least somewhat unlike the manuscript traditions that have survived in the various extant textual recensions. The first selection is from the *Commentary to the Torah* of Abraham Ibn Ezra; the rest derive from the *Sefer Hannavon*, which is of Ashkenazic pietist provenance. The Ibn Ezra texts is the subject of Moses Narboni's epistle on the *Shi'ur Qomah*, which is discussed at great length, along with the Ibn Ezra citation, by Alexander Altmann in his introduction to the text of the epistle published in *Jewish Medieval and Renaissance Studies*, ed. Altmann (Cambridge, Mass., 1967), pp. 225-254. The *Sefer Hannavon* is discussed by Joseph Dan in his *Studies in Ashkenazi-Hasidic Literature* (Ramat Gan, 1975). It is hard to know exactly what to make of these citations which, although they obviously do not have the stamp of great antiquity, seem to derive from some non-extant recensions of the text formulated in the medieval period.

1. Abraham Ibn Ezra, *Commentary to the Torah*, ed. A. Weiser (Jerusalem, 1976), vol. 2, p. 216, to Exodus 33:21.

1... ועל כן כתוב בשיעור קומה כי השם הוא בורא כל גוף וכל נכבד מהגוף
2 והנבזה מהגוף הוא המקרה ואמר ר' ישמעאל כל היודע שיעורו של יוצר בראשית
3 מובטח לו שהוא בן העולם הבא ואני ור' עקיבא ערבים בדבר זה וזהו נעשה
4 אדם בצלמנו כדמותנו

2-3 SHQ 120-124.* ואמר ר' ישמעאל...

3 SHQ 125-127.* ואני ור' עקיבא...

3-4 Gen 1:26. נעשה אדם...

2. *Sefer Hannavon*, ed. Joseph Dan, in J. Dan, *Studies in Ashkenazi-Hasidic Literature* (Hebrew; Ramat Gan, 1975), pp. 124-125.

1 ובספר היכלי קודש בספר הקומה אמר ר' ישמעאל כשאמרתי דבר זה לפני ר'
2 עקיבא אמר לי כל מי שיודע שיעור היוצר הזה ושכחו כמו שיש לקבלתו מובטח
3 הוא בעולם הזה שיאריך ימים טובים ומטיבים לו בעולם הבא ואנו ערבים בעולם
4 הזה יחיה ובעולם הבא יחיה בשם טוב ובלבד וישנה במשנה בכל יום
5 אמר ר' עקיבא אמר לי מטטרון שרא רבה מטהידינא בה' אלהא רבא דישראל חייא
6 וקיימא מרבנא ורבנא משיבנא זימנא ומפרקנא מכל בישא מבית מותב יקריה
7 לעילא. מקום מושבו פירופ"א שמו וכסא כבודו דורפ"א שמו

1-3 SHQ 120-124.* אמר ר' ישמעאל...

3-4 SHQ 125-127.* ואנו ערבים...

5-7 SHQ 12-14.* אמר ר' עקיבא...

7 SHQ 134-135.* מקום מושבו...

3. Ibid., pp. 126-127.

1 ובספר היכלי קודש בספר הקומה: יהוה במילוי יו"ד למ"ד ה"א יו"ד למ"ד
2 ו"ו ה"י בגימטריא ור"ב כ"ח ובגימטריא מל"ך עול"ם. מראשו ועד טיבורו
3 כבוד אלהים אלף רבבות פרסאות, (פרסה) שלו ח' מילין שלנו, מיל אחד שלו.
4 באילו מילין זהו חצירו, גופו של שכינה. ומטיבורו ועד סופו רגליו כמו
5 כן כר, הרי יוד למד הא יוד למד וו הי אלף רבבות פרסאו', ור"ב כ"ח אלף

* See parallels and secondary references *ad locum*.

6 רבבות פרסאות, מל"ך עול"ם אלף רבבות פרסאות, ל"ב מלכים אין חקר כבוד
7 אלהים הסתר דבר. אורכו של שכינה ור"ב כ"ח, שנאמר: גדול אדונינו ורב
8 כח ולתבונתו אין מספר, ורב כח בגימטריא ביה יהוה אל עולם אב אחד,
9 ובגימטריא יוד למד (הא יוד למד) וו הי, ובגימטריא מלך עולם.

1,5,7,8, SHQ 16-17.* ור"ב כ"ח

3 SHQ 104-108.* (פרסה) שלו...

6-7 Pr 25:2. ל"ב מלכים...

7-8 Ps 147:19. גדול אדונינו ורב כח

4. Ibid., pp. 127-128.

1 ובספר היכלי קודש בספר הקומה: מיריכו ועד צוארו דוד"י אלף רבבות פרסאות
2 שנאמר דודי צח ואדום דגול מרבנה. וצוארו הב"ו אלף רבבות פרסאות שנאמר
3 הבו לה' כבוד שמו. אח"ד אלף רבבות פרסאות, שנאמר שמע ישראל יא"י אחד.
4 בינג היה תרץ שמו. ומצחו יוצר אור אלף רבבות פרסאות שנאמר' על כן באורים
5 כבו ה', וכתוב אחר יוצר אור ובורא חושך. איסתגיהו שמו, ועל מצחו כתובים
6 כ"ה תיבות כמנין שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד בפסוק זה יש כ"ה אותיות
7 שנאמר' כי כ"ה אמר רס ונישא שוכן עד וקדוש שמו. אילו האותיות הכתובים
8 על מצחו י"ה יה"א הה"ה הו"א הי"ה וי"ה י"ה אח"ה יה"ו וי"ה ק"ב אח"ה
9 אש"ר אח"ה א"ה ה"י וי"ה וי"ה צב"א הה"ר הה"ר ל"ה וס"ם ה"ה. החכ"ם
10 אותיות יש שנאמר חכם לב ואמין כח מי הקשה אליו וישלם. הכ"ל ח"י אותיות
11 יש, כי הוא חי וקים לעולמי עולמים. כ"ה באתכ"ש צ"ל שנאמר יושב בסתר
12 עליון בצל שדי יתלונן.
13 מגלגל עין מימין עד גלגל עין שמאל י"ה הו"ד אלף רבבות פרסאות, שבעין
14 ימין ע' אלף רבבות פרסאות חנו"ן ורחו"ם יהו"ה ימל"ך פרסאות. ביזקצקתא
15 שמו, ושמאל רחביאל שמו. הלבן שבעין ימין פדוכסיה שמו ושמאל פרוכדיקיה
16 שמה ויש לו חצים ועליו גל שרב. עינו אחת רואה בה מסוף העולם ועד סופו
17 שנאמר עינו משוטטות בכל. לכך ע' של שמע גדול בפסוק שמע ישראל ה' אלהינו
18 ה' אחד. והבריות מאירין ממנו וזיקוקין היוצאים ממנו לכל הבריות. ועינו
19 השנית רואה אחריו מה שעתיד להיות. ובפרקי אבות עין רואה ואוזן שומעת
20 שנאמר הנוטה אוזן אם לא ישמע ואם יוצר עין הלא יבט.
21 עין אחת אטטף שמו כמו לשון טוטפות בין עיניך סף כמו לשון מסוף העולם
22 עינו רואה. אטטף לפי שיש להקב"ה תפילין ועין אחת אטוטפת שמו כמו
23 לשון לטוטפות. עגול ראשו נורא גדול אלף רבבות פרסאות והיה אחד ושליש
24 מה שאין הפה יכולה לדבר ואוזן אינה יכולה לשמוע כתר הודיה עטסיה שמו
25 כתר הודיה עטסיה-- אח"ד אותיות יש שנ' שמע ישראל יא"י אחד. העטרת
26 ראשו גנ"ז אלפים רבבות פרסאות גנ"ז עולה ס' נגד ובנחה יאמר שבה ה'
27 רבבות אלפי ישראל. ועטרת-- ישראל שמה בין קרניו חקוק עליו אבן יקרה
28 עמי לי ישראל בשם ישראל אותיות ישראל.

1 SHQ 61-62.* מירכו עד צוארו...

2 Song 5:10. דודי צח ואדום...

SHQ 73-74.* וצוארו...

3 Ps 29:2; 96:8. הבו לה'...

4 Cf. SHQ 84-85.* ומצחו...

4-5 Is 24:15. על כן באורים...

5 Is 45:7. יוצר אור...

*See parallels and secondary references listed *ad locum*.

- 5-6 SHQ 85-89.* :ועל מצחו כתובים כ"ה תיבות ...
- 6 Dt 6:4. :שמע ישראל ...
- 7 Is 57:15. :כי כה אמר רם ונשא ...
- 10 Job 9:4. :חכם לב ...
- 11-12 Ps 91:1. :יושב בסתר עליון ...
- 13 SHQ 19-20.* :מגלגל עין ימין ...
- 13-14 SHQ 89-90.* :שבעין ימין ...
- 15 SHQ 90.* :ושמאל רחביאל שמו ...
- 15-16 SHQ 90-91.* :הלכו שבעין ימין ...
- 16 Cf. SHQ 128.* :ויש לו חצנים ...
- Cf. SHQ 128.* :ועליו גל שרב ...
- SHQ 129.* :עינו אחת ...
- 17 2 Ch 16:9. :עיניו משוטטות בכל ...
- 17-18 Dt 6:4. :שמע ישראל ...
- 18 SHQ 130.* :והבריות מאירין ...
- SHQ 130.* :וזקוקין ...
- 18-19 SHQ 130-132.* :ועינו השנית ...
- 19 M 'Avot 2:1. :עין רואה ...
- 20 Ps 94:9. :הנוטה עין ...
- 21-22 SHQ 129.* :עין אחת ...
- 21 Ex 13:16. :טוטפות בין ...
- 21-22 SHQ 129.* :מסוף העולם ...
- 22 Cf. BT Berakhot 6a. :לפי שיש להקב"ה תפילין ...
- 22-23 SHQ 130-132.* :ועין אחרת ...
- 23-24 SHQ 74-77.* :עגול ראשו ...
- 24 SHQ 76.* :כתר הודיה ...
- 25-26 SHQ 12-22.* :העטר ראשו ...
- 26-27 Nu 10:36. :ובנחה יאמר ...
- 27 SHQ 114-115.* :ועטרת ישראל שמה ...

*See parallels and secondary references listed ad locum.

5. Ibid., p. 131.
- 1 ובספר היכלי קודש בספר הקומה: קומת מלא אש שני' ומראה כבוד ה' כאש אוכלת
2 וכת' כי ה' אלהיך אש אוכלת. יהו"ה באת"ש מצפ"ץ ובגימטריא האש ובגימטריא
3 הצורה כי הצורה הנקרא שכינה היא אש אוכלת ושמו כרסימנה כמו לשון כורסיה
4 שביבין דינור וכמו לשון כורסיה יקריה מנה כמו שמנה עד כאן שיעור הקומה
- SHQ 127-128.* :קומת מלא אש 1
- Ex 24:17. :ומראה כבוד ...
- Dt 4:24. :כי ה' אלהיך ... 2
- Dan 7:9. :כורסיה שביבין ... 3-4
6. Ibid., pp. 132-133.
- 1 ובספר היכלות קודש בספר הקומה: פרסאות רגליו מלא כל העולם ושמו כרמסיה.
2 מקרסולו עד ארכובו ואח"ד אלפים רבבות פרסאות שנאמר שמע ישראל ה' אלהינו
3 ה' אחד. קרסולו של ימין שמו אטרקם ושמאלו גמג"י. שוק הימין שמו סתמג"א
4 ושמאלו שמו פרטמ"י. ספר אחר: ד' מילין וכל מיל ומיל ד' אלפים אמה והאמה
5 שלו ד' זרתות וזרתו מסוף העולם ועד סופו י' אלפים אמה והאמה ג' זרתות
6 וזרתו כמלוא העולם מהלך חמש מאות שנה שנאמר מי מדד בשעלו מים ושמים כזרת
7 תיקן (!). משכם ימין ועד שכם שמאל א"ב אח"ד אלף רבבות פרסאות ושמו תתמה-
8 וניניא שכם שמאל שלמהוניניא שמו. זרוע שמאל ח"ד אלף רבבות פרסאות ושמו תתמה-
9 עותיו כפולין זרוע ימין שמו גבר"ה ואי"ל שמאל שמו עכס"י לחי"ן כערוגת
10 הבושם. אתה מונה והולך מן הגדול שבהן כפות ידיך אלף רבבות פרסאות א"ב
11 אלף רבבות פרסאות א"ב אלף רבבות פרסאות וזרוע שמאל ח"ד אלף רבבות פרסאות
12 מנתג"ג שם"ש. אכצעות רגליו גב"ה אלף רבבות פרסאות ושמהן תתמ"ה תתצמ"ץ ג"ג
13 קוזי"א מזו"ו זי"ן. זקנו רבוא אלף וענ"ף רבבים אלף רבבות פרס' ושמו
14 סס"ר קמפי"ה. ורוחב לבו ע"ז אלף רבבות פרסאות שנאמר הכו לה' כבוד ועוז
15 וכתוב תנו ע"ז לאלהים ושכינת עוזו בגבתי מרומים. אילו הן צץ צדק צהואל
16 צור צבי צדיק סעף סחו הו יהוה אהה צדיק יהוה מפי יוד א' אלף צח אדום
17 דוד גיטר גטירא הו יהוה אהה שדי צבאות אהיה אשר אהיה חצץ רוכב ערכות
18 ויה הוא הי ממס ננו קשר הדר ואל ההו וההה דך והישר אאא עמא פתא ההוד רם
19 בכב בכב בכב טטט עמנו אליה כליל ככך איוא צעץ אלהים אדני יהוה דודי איה
20 אהו זיה אותיות יש דבר"ך שנאמ' לעולם ה' דברך ניצב, כי ה' הוא האלהים
21 ואדני האדנים.
22 ולשונו מתחלת מסוף העולם ועד סופו החי השם בג בג בר צג שפאי ח"י אותיות
23 יש לפי שדבריו חיים וקיימים מי שאינו חותם בפסוק הוא שוגג שנאמר מגיד
24 דבריו ליעקב חוקיו ומשפטיו לישראל.
25 ר' נתן תלמידו של ר' ישמעאל אף חוטמו נתן לי ושמו אברגנטותיה פג צבע
26 אותיות יש (הו"ד שני') הוד והדר לבשת. מיד' וכן לשפה וללסתות אע"פ שמסר
27 לי מידת המצח וגובה הצואר והשכם כאורך אצבע מקטנה שפתו עליונה ושמה גב"ה
28 והתחתונה אורגיא"ל שמה פיו אש אוכלת אש מי שרוצה לדבר נח כינוי שמה.
29 וגופו דומה לקשת שנאמ' ומרא' הקשת אשר יהיה בענן כיום הגשם כן מראה הנו-
30 גה סביב הוא מראה דמות כבוד ה' וכו'.
- SHQ 52-54.* :פרסאות (!) רגליו ... 1
- SHQ 56-58.* :מקרסולו עד ארכובו ... 2
- Dt 6:4. :שמע ישראל ... 2-3
- SHQ 55-56.* :קרסולו של ימין ... 3
- SHQ 58.* :שוק הימין ... 3-4
- * See parallels and secondary references listed ad locum.

- 3-7 SHQ 104-108.* ד' מילין ...
- 6-7 Is 40:12. מי מדד בשעלו ...
- 7-8 SHQ 91-92.* משכם ימין ...
- 8 SHQ 94-95.* זרוע שמאל ...
- 8-9 SHQ 94.* וזרועותיו כפולין ...
- 9 SHQ 94-95.* זרוע ימין ...
- 9-10 SHQ 95-96*; Song 5:13. לחייו כערוגת ...
- 10 SHQ 101-102.* אתה מונה ...
- 10-11 SHQ 96-97.* כפות ידיו ...
- 11-12 SHQ 97-100.* לכל אצבע ואצבע ...
- 12-13 SHQ 100-102.* אצבעות רגליו ...
- 13-14 SHQ 77-78.* זקנו ...
- 14 Cf. SHQ 17-18.* ורוחב לבו ...
- Ps 29:1. הכו לה' ...
- 15 Ps 68:35. תנו עז לאלהים ...
- Cf. Baer, *Seder 'Avodat Yisra'el*, p. 131. ושכינת עזו ...
- 15-20 SHQ 63-72.* ואלו הן ...
- 20 Ps 119:89. לעולם ה' ...
- 20-21 Dt 10:17. כלי ה' הוא האלהים ...
- 22 SHQ 83-84.* לשונו מסוף ...
- SHQ 82-83.* החי השם בג ...
- 23-24 Ps 147:19. מגיד דבריו ...
- 25-28 SHQ 108-111.* ר' נתן ...
- 26 Ps 104:1. הוד והדר ...
- SHQ 111-112.* וכן לשפה ...
- 26-27 SHQ 108-109.* אע"פ שמסר לי ...
- 27-28 SHQ 111.* שפתו ...
- 28 SHQ 112.* פיו אש אוכלה ...
- 29-30 SHQ 132.* גופו דומה ...
- 29-30 Ez 1:28. ומראה הקשת ...
- * See parallels and secondary references listed ad locum.

7. Ibid., p. 133.
- 1 ובספר היכלי קודש בספר הקומה: קשתו של הקב"ה ושמו קשתאי"ל וי"א קבתיאל
 2 שמו ששה אותיות יש כנגד בשכמל"ו ששה תיבות יש במדרש אגדה: מי שמזכיר
 3 שמו של הקב"ה בחנם מאי תקנתיה יאמר לאחר מיכן לאלתר בשכמל"ו שמע ישראל
 4 ה' אלהינו ה' אחד ששה תיבות יש. וחרבו שמו מצמצית ששה אותיות יש כנגד
 5 ששה בסיון שניתנה תורה לישראל על הר סיני והמקיימה ורעשמרה כאילו חרבו
 6 של הקב"ה בידו שאורכו מסוף העולם ועד סופו שנאמר אם שנותי ברק חרבי,
 7 תרגם אם מסוף שמיא. ויש בו י"ו פיפיות שנאמר רוממות אל בגרונם וחרב
 8 פיפיות בידם, ורמוז י"ו פיות. מאי משמע אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי
 9 מן רישא יעלזו חסידים בכבוד ירגנו על משכבותם וכתוב בתריה רוממות אל
 10 בגרונם ורחב פיפיות בידם. מי שאינו יודע זה השיעור קומה אינו מכיר את
 11 יוצרו ית"ש וי"ז לנצח ועד והיודע הוא מכיר את יוצרו ואמונתו.
- 1-2 SHQ 132-133.* קשתו של הקב"ה ...
- 2-3 Cf. PT Berakhot 6:1. מי שמזכיר שמו ...
- 3-4 Dt 6:4. שמע ישראל ...
- 4 SHQ 133.* וחרבו ...
- 6 Dt 32:41. אם שנותי ברק ...
- 7-8 Ps 149:6. רוממות אל בגרונם ...
- 8-9 See above, notes to lines 2-3. אמר מר זוטרא ...
- 9 Ps 149:5. יעלזו חסידים בכבוד ...
- 9-10 Ps 149:6. רוממות אל בגרונם ...
- 10-11 SHQ 120-124 and 125-127.* מי שאינו יודע ...
- 11 יתברך שמו ויתעלה זכרו: ית"ש וי"ז

Appendix 14

The following text is taken from Montefiore ms. 279, ff. 28b-29a, and is discussed by Moses Gaster in his article, "Das Schür Komah," published in MGWJ 37 (1893), pp. 223-225 (=Studies and Texts, vol. 2, pp. 1346-1348.) It presents one author's attempt to revise the *Shi'ur Qomah* in light of later European kabbalistic ideas without giving up the traditional formulation. The text, which is obviously post-Zoharic, shows a certain affinity with the older thirteen-attribute emanationist theories of the *Sefer Ha'iyun* circles.

1 סוד שיעור קומה. יוכן מדכתיב ונעשה לנו שם שכיוונו בשיעור קומה. וחכמי
2 ישראל רמזו בו סוד ב"יג מדות. סוד ראשו כחם פז. ג' מאות אלפים רבבות
3 ולי"ג פרסאות ושליש. ש' ג' מאות. א' אלפים. ר' רבבות ו' בגימ' ששה. ש'
4 ראשונה ל'. ש' שנייה ג'. וה' שליש. והוא חשבון חצי השם בסוד השם הראשון
5 יהו"ה. י'. ג'. ה'. מ'. ו'. א'. ה'. ר'. ולי"ג ושליש. רוח המצח ל"ג אלפים
6 רבבות וח' מאות פרסאות רמז דודי צח ואדום וג'. צוארו ל"ג אלפים רבבות פרסאות
7 רמז הש' השני יהו"ה. י'. ש'. ה'. מ'. ו'. א'. ה'. ד'. י'. ש'. הרי שמונה
8 ה' מ' מאות. שחור שבעין ימינו רבוא ואלף וה' מאות פרסאות וכן של שמאל בסוד
9 עיניו כיוונים ממדה שלישית א"ל א"ד. ל' ח'. ומתחלפת גם כמ' הרי מאות ח"ק.
10 לובן שבעין יוצא ממדת רחוי"ם. והוא שתים רבבות וב' אלפים פרסאות. ר'
11 ש'. ח'. ר'. ו'. ש'. ק'. א'. וכשתשגיח בלובן זה תכ'. כי מצאת חן בעיני
12 ומתרגמין ארי אשכחת רחמין בעיני. אדנו ל"ג אלפים פרסאות וח' מאות. רמז
13 למה שכתוב השמייעני את קולך. ומדת חני"ן באוזן ככתובי"ב ושמעתי כי חנון אני.
14 החושים (?) החושים) ג' אלפים רבבות פרסאות ויוצא ממדת אר"ן אפ"ים.
15 לשונו מסוף העולם ועד סופו. והיא עולה ק"פ ריבוא אלף רבבות ומספר י'
16 פרסאות ליום בת"ק שנה. שפתותיו שושנים ע"ז רבבות ויוצא ממדת ר"ב חס"ד.
17 כי על כל מוצא פל' ה' יחיה האדם. זרוע קדשו ו' אלפים. כף הקדש ד' אלפים
18 רבבות. רוח ג' אלפים רבבות רוח אצבע אחת וכן האורך וזהו מדת ואמת.
19 וכת' ידיו גלילי זהב. זו צדקה וכת' פותח את ידך וכת' תפתח ידך ישבעון
20 טוב ואמת כלם מן הידים. פעמים נוטה לצד ימין ופעמים נוטה לצד שמאל.
21 חשבון הנכבד מירכותיו עד צוארו כ"ד אלפים רבבות. ומאחר מירכותיו ועד
22 ארכובות ל"ב אלפים רבבות ה' אלפים ומאתים. ומאחר מקרסוליו ועד כף רגלו
23 אלף רבבות וה' מאות וסוד מעיו עשת שן. שוקיו עמודי שש וכו'. נוצר חסד
24 ממתניו ולמעלה. כד"א והיה צדק אזור מתניו. עד צוארו לקיים מה שנא' חנו
25 ממתקים וכלו מחמדים. והשם הנכבד נושא עון. מירכותיו ועד שוקיו כענין
26 שנאמר מעיו עשת שן. והשם הנכבד נושא פש"ע. מארכובותיו ועד קרסוליו
27 לקיים מה שני' שוקיו עמודי שש מיוסדים וכו'. והשם הנכבד נושא חטא. מקרסוליו
28 ועד כף רגליו שהם אדני פז. והשם הנכבד ונקה. לגובה פרסות רגליו ג'
29 אלפים רבבות שהוא מלא כל העולם שני' השמים כסאי והארץ הדום רגליו. וכת'
30 לדכא תחת רגליו כו'. וכל אלו הדברים שאמרנו סוד העולם הן. והמבין יבין.
31 חשבון אחר מהנכבד ונק' זקנו רבוא אלף ות"ק שהם ט"ו אותיות חשבון הנכבד.
32 משכם ימין עד שכם שמאל י"ב אלפים רבבות. והוא אחד ושמו אחד וצריך לחדו
33 בכל שמותיו וצריך קבלה מפה לאוזן בזה הסוד. והש"י יעמידנו על דרך האמת
34 ולא נטה ימין ושמאל. והסוד הנעלם בזה גדול אדונינו ורב רח הכולל כל
35 החשבון רל"ו אלפים רבבות פרסאות. אבל לתבונתו אין מספר כל' מבינה ולמעלה
36 אין מספר. ואם תבין סוד זע"י"ר אפ"י"ן (!) וכשמן אלהים כן תהלתך
37 תבין זה. והסוד הגנוז אחור וקדם צרתני ותשך עלי כפכה. וסודו בספרא
38 דצניעותא ליחידים נתן ולא יבין כל אדם בזה.

1 ...שם. Gen 11:4, and see Nachmanides to Gen 11:2, ed. Chavel, vol. 1, p. 71, and cf. further Isaac of Acco as cited by Judah Hayyat in the latter's commentary to the *Sefer Ma'arekhet Ha'elohut*, ed. Ferrara, 1557, p. 158a, and the text of the *Sefer Ma'arekhet Ha'elohut* itself, ed. cit., pp. 158a-159a; and Altmann, "Moses Narboni's Epistle on Shi'ur Qomah," in *Jewish Medieval and Renaissance Studies*, ed. Altmann (Cambridge, Mass., 1967), pp. 236-238.

- Song 5:11. רראשו כחם פז... 2
Ex 34:6. השם הראשון 4
SHQ 84-85.* רוח המצח... 6
Song 5:10. דודי צח ואדום 6
SHQ 73-74.* צוארו... 6-7
Ex 34:6. הש' השני... 7
SHQ 89-90.* שחור שבעין... 8
Song 5:12. עיניו כיוונים... 9
Ex 34:6. אל 9
SHQ 90-91.* לובן שבעין... 10
Ex 34:6. רחוי"ם 10
Ex 33:17. כי מצאת חן בעיני 11
SRZ 193-195.* אדנו... 12
Song 2:14. השמייעני את קולך 13
Ex 34:6. חנו"ן 13
Ex 22:26. ושמעתי כי חנון אני 13
SHQ 82-83, variants.* (החושים?)... 14
SHQ 83-84.* לשונו... 15
SRZ 181-182.* שפתותיו... 16
Ex 34:6. ר"ב חס"ד 16
SHQ 94-95.* זרוע קדשו... 17
SHQ 96-97.* כף הקדש... 17-18
Cf. SHQ 97-100.* אצבע אחת 18
Ex 34:6. מדת ואמת 18
Song 5:14a. ידיו גלילי זהב 19
Ps 145:15. פותח את ירך 19
Ps 104:28. תפתח ירך ישבעון טוב 19-20
SHQ 61-62.* ומאחר מירכותיו... 21-22
SHQ 55.* ומאחר מקרסוליו עד כף רגלו... 22-23
*See parallels and secondary references listed *ad locum*
- Song 5:14b. מעיו עשת שן 23
Song 5:15. שוקיו עמודי שש 23
Ex 34:7. נוצר חסד 23
Is 11:5. והיה צדק... 24
Song 5:16. חכו ממתקים... 24-25
Ex 34:7. נושא עון 25
SHQ 58.* מירכותיו... 25-26
Song 5:14b. מעיו עשת שן 26
Ex 34:7. נושא פשע 26
SHQ 56-58.* מארכובותיו עד... 26-27
Song 5:15a. שוקיו עמודי שש... 27
Ex 34:7. נושא חטא 27
SHQ 55.* מקרסוליו... 27-28
Song 5:15a. אדני פז 28
Ex 34:7. ונקה 28
SHQ 52-53.* פרסות רגליו 28-29
Is 66:1. השמים... 29
Lam 3:34. לרכא... 30
SHQ 77-78.* זקנו... 31
SHQ 91-92.* משכם ימין... 32
Cf. Zach 14:9. והוא אחר... 32
Ps 147:5. גדול אדונינו... 34
SHQ 16-17.* רל"ו... 35
Ps 147:5. לתבונתו אין מספר 35
Ps 48:11. וכשמן אלהים... 36
Ps 139:5. אחור וקדם צרתני 37

Appendix 15

The following texts are taken from Johann Andreas Eisenmenger's *Entdecktes Judenthum* (Königsberg, 1711), pp. 1-4. The first three are taken from manuscript sources of the *Sefer Razi'el*, and the final one is taken from the *'Otiot Derabbi Aqiva*. Despite the fact that Eisenmenger's assertion that the *Sefer Razi'el* remained unprinted in his day was incorrect, that book having been printed for the first time at Amsterdam in 1701, the author's remark has the value of assuring us that his citations were taken from manuscript sources.

1. Eisenmenger, p. 2 (=SHQ 12-22 and parallels).

אמר רבי ישמעאל אמר לי מטטרון שרא רבא דשדיותא מעיד אני עדות זו ביהוה אלהי ישראל אלהא חייא וקיימא מרנא (ו) רבונא מותב יקריה ולעילא קי"ח רבבות פרסאות ומבית מותב יקריה ולמטה קי"ח רבבות (ר) מיה רל"ו רבבות אלפים פרסאות מזרועו של ימין ועד זרועו שלו של שמאל ע"ז רבבות מגלגל עין של עין ימין עד לגלגל עין של שמאל ל' רבבות גלגלחיה דבראשיה שלש רבבות עטרת שבראשו (ש)ים רבבות כנגד ששים רבבות של אלהי ישראל לפיכך נקרא האל הגדול הגבור והנורא.

2. Ibid., p. 3 (=SHQ 47-99, passim, and parallels).

אמר רבי ישמעאל אני ראיתי את מלך מלכי מלכים יושב על כסא דם ונשא וחילולותיו עומדים לפניו מימינו ומשמאלו. אמר לי מלך שר הפנים ששמו מטטרון רבי ישמעאל אומר לך כמה שיעור של הקב"ה שהוא מכוסה מכל הבריות. פרסות רגליו כל העולמים כולן שנאמר השמים כסאי והארץ הדום רגלי. גובה פרסותיו שלש רבבות אלפים פרסאות וגו' מכף רגליו ועד קרסוליו אלף רבבות וח"ק פרסאות גבהו וגו' מקרסוליו עד ארככותיו חשעה עשר רבבות אלפים וארבע פרסאות גבהו וגו' מארככותיו ועד ירכותיו שנים עשר רבבות פרסאות ואלף וארבע פרסאות גבהו וגו' מירכותיו ועד צוארו עשרים וארבע אלפים רבבות פרסאות וגו' צוארו שלשה עשר אלפים רבבות וח"ת פרסאות גובהו צוארו וגו' זקנו רבוא ואלק (!) וח"ק פרסאות וגו' שחור שבעין ימינו רבוא ואלק וח"ק פרסאות וכן של שמאלו וגו' ימינו שנים ועשרים רבבות שנים פרסאות וכן של שמאל וגו'. משכם ימינו ועד זרוע שמאלו ששה עשר אלפים רבבות פרסאות וגו' מזרוע ימינו עד זרוע שמאלו שנים עשר אלפים רבבות פרסאות בכל אצבע ואצבע וגומר.

3. Ibid., p. 4 (=SHQ 120-126, passim, and parallels).

אמר לי רבי ישמעאל לפני תלמידיו אני ורבי עקיבא ערבים בדבר זה שכל מי שהוא יודע שיעור זה של יוצרנו ושכחו של הקב"ה מובטח לו שהוא בן עולם הבא.

4. Ibid. (cf. *'Otiot Derabbi Aqiva*, text A, ed. Wertheimer, p. 370).

קרוב ה' לנשברי לב שכל שבורי לב חביבין לפני הקב"ה יותר ממלאכי השרת שמלאכי השרת מרוחקים מן השכינה שלשים וששה אלפים רבבות פרסאות שנאמר שרפים עומדים ממעל לו ל"ו בגימטריא שלשים וששה אלפים הן מלמד שגופו של שכינה מאחית ושלשים וששה רבבות פרסאות. ק' ושמונה עשר ממחניו למעלה ומאה ושמונה עשר ממחניו ולמטה ופרסאות הללו אינן כפרסאות שלנו אלא כפרסה שלו שהפרסה שלו אלף אלפים אמה ואמה שלו ד' זרתות וטפח זרתת שלו מסוף העולם ועד סופו שנאמר מי מדר בשעלו מים ושמים בזרת תכן. ד"א שמים בזרת תכן קומתן וארץ וכל ההומות פרסה רגל אחד ארכה ופרסה רגל אחד רחבה ופרסה רגל אחד קומתה עד הרקיע הראשון.

Appendix 16

The following secondary authorities refer to the *Shi'ur Qomah* in their works:

1. Saadia Gaon (882-942) wrote a responsum dealing specifically with the *Shi'ur Qomah* which has come down to us in a number of versions: see the *Commentar zum Sepher Jezira von R. Jehudah b. Barsilai*, ed. S.J. Halberstam (Berlin, 1885), pp. 20-21; Gabriel Pollak, *Halikhot Qedem* (Amsterdam, 1847), pp. 69-71; B.M. Levin, *'Otzar Hagge'onim*, vol. I (Haifa, 1928), pp. 15-18; and Y. Kafih, "Sarid Miḥibbur Temani CAtiq BeCinyane S. Shi'ur Qomah," in *The Jews of Yemen: Studies and Researches* (sic), eds. Yeshayahu and Tobi (Jerusalem, 1975), pp. 407-410.
2. Sherirah Gaon (906-1006) and his son, Hai Gaon (939-1038) issued a joint responsum regarding the *Shi'ur Qomah*: see M. Meyuhas, *Teshuvot Hagge'onim Sha'are Teshuvah* (Leipzig, 1858; rpt. Jerusalem, n.d. and with the comments of Z.W. Leiter, Pittsburgh, 1946), resp. no. 122, p. 12; *Teshuvot Hagge'onim*, ed. J. Mussafia (Lik, 1864; rpt. Jerusalem, 1967), resp. no. 29, pp. 12a-b; and B.M. Levin, *'Otzar Hagge'onim*, vol. 4 (Jerusalem, 1931), part 2, pp. 10-12.
3. The Karaite, Salmon b. Yeruhim (10th century) devoted the antepenultimate and penultimate chapters of his fiercely polemical *Sefer Milhamot 'Adonai* to a blistering attack on the *Shi'ur Qomah*: see *The Book of the Wars of the Lord*, ed. I. Davidson (New York, 1934). Salmon also commented on the *Shi'ur Qomah* in his commentary on the Psalms: see Jacob Mann, "Karaite Settlements in Jerusalem," in his *Texts and Studies in Jewish History and Literature* (New York, 1972), vol. 2, pp. 83-86.
4. Regarding the eleventh century Karaite, Abu'l Faraj, see: Mann, "Karaite Settlements in Jerusalem," pp. 38-39; Lieberman, *Sheqic'in* (Jerusalem, 1970), p. 11; and Lieberman in Scholem, *Jewish Gnosticism, Merkavah Mysticism and Talmudic Tradition*, 2nd ed. (New York, 1965), p. 124.
5. Al-Qirqisani (tenth century) mentions the *Shi'ur Qomah* several times in his oeuvre; see: A. Harkavy, in *Zaniski Vostoch-nago Otdyeleniya Imperatorskago Russkago Arkheologicheskago Obshestva* 8 (1894), pp. 247ff; L. Nemoy, "Al-Qirqisani's Account of the Jewish Sects and Christianity," *HUCA* 7(1930), pp. 317ff; and Lieberman, *She-qic'in*, p. 11.
6. It is unlikely that there is a direct influence of the *Shi'ur Qomah* on the literary works of Shabbetai Donnolo (913-c. 982), but see A. Sharf, *The Universe of Shabbetai Donnolo* (New York, 1976), pp. 73-93, where the author tries to demonstrate just that point.
7. It is likely that Rashi (1040-1105) had some knowledge of the *Shi'ur Qomah*; see Scholem, *Jewish Gnosticism*, p. 129, note to p. 40, line 2.
8. The earliest explicit reference to the *Shi'ur Qomah* text in the works of the medievals is in the writings of Abraham ibn Ezra (1089-1164); see his *Yesod Mora*, chs. 1 and 12, ed. Creizenach (Frankfurt a. M., 1840), pp. 10-11 and p. 50; his long commentary to the Torah, to Exodus 33:21, ed. A. Weiser (Jerusalem, 1976), vol. 2, p. 216; and see further, A. Altmann, "Moses Narboni's Epistle on Shi'ur Qomah," in *Jewish Medieval and Renaissance Studies*, ed. A. Altmann (Cambridge, Mass., 1967), pp. 225-254.
9. Regarding the position of Abraham b. David of Posquieres (Rabad; c. 1125-1198) towards the *Shi'ur Qomah*, see Moses

Souave's untitled article in the 'Otzar Nehmad 4(1863), p. 37; Sefer Ha'eshkol, ed. S. Albeck, part 1, p. 223; Scholem, Reshit Haqqabbalah (Jerusalem, 1948), pp. 75-76; M. Kasher, Torah Shelemah, vol. 16 (New York, 1959), pp. 290-291; the En Ya'akov to BT Ta'anit, ch. 1; and cf. Sefer Ma'arekhet Ha'elohut (Mantua, 1558), p. 157a.

10. Maimonides (1135-1204) wrote a responsum dealing with the Shi'ur Qomah; see: resp. no. 117 in Blau's edition (Jerusalem, 1957), vol. 1, pp. 200-201 and no. 373 in Freimann's edition (Jerusalem-Tel Aviv, 1934), p. 343. The text of the responsum may be compared with the version quoted in the Commentary to the Mishnah, ed. Gottlieb (Hannover, 1906), p. 97, regarding which, see Lieberman in Scholem, Jewish Gnosticism, p. 124. The responsum reflects the mature years of Maimonides' thinking; the opinions of his youth may be found preserved in another text of the Commentary to the Mishnah; see: Mavo' Lefereq Heleq, ed. Holzer (Berlin, 1901), p. 24, and ed. Kafih (Jerusalem, 1965), vol. 2, pt. 2, p. 142. Maimonides' comments on the Shi'ur Qomah including a little poem on the subject are allegedly preserved in an old Yemenite manuscript published by Y. Kafih in his article in The Jews of Yemen..., eds. Yeshayahu and Tobi, pp. 407-410. Of course, the larger issues of anthropomorphism and divine corporeality are the subjects of long passages in the Guide for the Perplexed and other works of Maimonides, among which the famous passage in the Mishneh Torah, laws of repentance 3:7 (with the stricture of Rabad) deserves special mention, as does the passage in the Ma'amar Tehiyyat Hammetim, published in Iggrot Harambam (Leipzig, 1859; rpt. Jerusalem, 1967), p. 8a, in which Maimonides describes anyone who would conceive of the godhead in a corporeal manner as being a heretic, an Epicurean, in a class with animals, and as having brains filled with the lunacies of old women.

11. Eleazar of Worms (c. 1165-c. 1230) mentions the text that was in his possession in his Sefer Haroqeah Haggadol, laws of repentance (Jerusalem, 1967), pp. 20-21. A contemporary work, the Pesaq Hayyir'ah Veha'emunah, often incorrectly attributed to Eleazar, as proven by Joseph Dan in his "Hug Hakkeruv Hamme'uyad Betenu'at Haside 'Ashkenaz," Tarbiz 35(1966), pp. 356-357, mentions the Shi'ur Qomah; see the edition of Eleazar's Sha'are Hassod Veha'emunah published by Jellinek in the journal Kokhave Yitzhaq 27(1862), pp. 7-15, and, more recently, as an appendix to the Jerusalem, 1965 edition of the commentary of Joseph Bekhor Shor to the Torah. Eleazar also makes reference to the Shi'ur Qomah in his Sode Razaya, ed. Kamelhar (Bilgoraj, 1936), pp. 31-36.

12. Judah Halevi (c. 1085-after 1140) mentions the Shi'ur Qomah in his Kuzari, trans. Hirschfeld (London, 1905; rpt. New York, 1964), p. 212.

13. Menahem b. Solomon Meiri (1249-1316) refers to the Shi'ur Qomah in his introduction to M'Avot, ed. B. Prag (Jerusalem, 1964), p. 48.

14. Moses Taku (13th century) discusses the Shi'ur Qomah in his Ketav Tamim, ed. Kirchheim, in 'Otzar Nehmad 3(1860), pp. 61-62.

15. Abraham b. Azriel (13th century) cites our text in his Arugat Habbosem, ed. Urbach (Jerusalem, 1965), vol. 1, p. 202, to which may be compared the author's citations from the Otiot Derabbi 'Aqiva, ed. cit., vol. 1, pp. 127-128.

16. The Epistle on the Shi'ur Qomah by Moses ben Joshua Narboni (d. 1362) has almost nothing to do with the ancient text of the Shi'ur Qomah, which serves the author more as a pretext than as

a real basis for scholarly inquiry. The text was published by S. Pinsker in Kokhave Yitzhaq 30(1864), pp. 25-33, and, in a scientific edition by A. Altmann in Jewish Medieval and Renaissance Studies, ed. Altmann (Cambridge, Mass., 1967), pp. 225-288.

17. Simon b. Tzemaḥ Duran (1361-1444) refers to the Shi'ur Qomah in his Magen 'Avot (Livorno, 1785; rpt. Jerusalem, n.d.), p. 21b, regarding which, see Scholem, Von der mystischen Gestalt der Gottheit (Zurich, 1965), p. 30.

18. Shem Tov ibn Shem Tov (c. 1380-c. 1441) mentions the text in his Sefer Ha'emunot 3:5 (Ferrara, 1556), p. 23a.

19. Hoter b. Solomon, a fifteenth century Yemenite Maimonidean scholar, discusses the Shi'ur Qomah in his Commentary to Maimonides' Principles; see David Blumenthal, "A Philosophical-Mystical Interpretation of a Shi'ur Qomah Text," in Studies in Jewish Mysticism: Proceedings of Regional Conferences Held at the University of California, Los Angeles and McGill University in April, 1978, ed. Dan and Talmage (Cambridge, Mass., 1978), pp. 153-171.

20. Abraham Bibago (late 15th century) mentions the text in his Derekh 'Emunot (Constantinople, 1522), pp. 12d-13a.

21. David Darshan makes mention of the text in his Sefer Shir Hama'alot Ledavid (Cracow, 1567), p. 12a.

22. According to Graetz, there is a reference to the Shi'ur Qomah in the works of Agobard of Lyons (779-840); see his "Die mystische Literatur der gaonischen Epoche," MGWJ 8(1859), pp. 110-111. The reference is to Agobard's treatise, De Judaicis Superstitionibus, ed. Baluzi, cited by Graetz, "Mystische Epoche," p. 111. Graetz' view was opposed by Moses Gaster in MGWJ 37(1893), pp. 226-228, in an essay now reprinted in his Studies and Texts..., vol. 2, pp. 1349-1351.

Among kabbalistic authors, the following are noteworthy:

23. Isaac the Blind (c. 1160-1235), the father of European kabbalah, quotes the Shi'ur Qomah in his commentary to the Sefer Yetzirah, published as an appendix to Scholem's Haqqabbalah Befroence, p. 3.

24. The Shi'ur Qomah is quoted in the edition of the Sefer Ha'iqyun published by M. Hasidah in Hasseghulah 28(1935), p. 3, lines 31 and 32.

25. Azriel of Gerona (13th century) cites a passage known to us from the Shi'ur Qomah in his commentary to the Talmudic 'aggadot, ed. Tishby (Jerusalem, 1945), pp. 36-37 and again at p. 78.

26. Isaac b. Jacob Hakkoḥen (13th century) quotes the text of the Shi'ur Qomah in his Ma'amar 'al Ha'atzilut Hassemalit..., see Scholem, in Mada'e Hayyahadut 2(1929), p. 243.

27. Moses of Burgos (c. 1230-c. 1300) quotes the text of the Shi'ur Qomah in his Sod Shelosh 'Esreh Middot, see Scholem, Leheqer Qabbalat R. Yitzhaq Hakkoḥen (Jerusalem, 1934), pp. 305-316.

28. The anonymous Sefer Ma'arekhet Ha'elohut quotes the text as well; see the Ferrara edition, pp. 190a and 191b, and also pp. 158a-162a.

29. Menahem of Recanti (13th-14th centuries) is cited by Judah Hayyat as having known and quoted the Shi^Cur Qomah in the latter's commentary to the Sefer Ma^Carekhet Ha'elohut, ed. Ferrara, p. 39b.

30. Menahem Tziuni (b. before 1382) cites the Shi^Cur Qomah in his Sefer Tziuni, ed. D.Z.Y. Kazevnikov (Lwow, 1902; rpt. Jerusalem, 1964), p. 35a.

31. Judah Hayyat (c.1450-c.1510) refers to the text in his commentary to the Sefer Ma^Carekhet Ha'elohut, ed. Ferrara, p. 160b.

32. Meir Ibn Gabbai (1480-after 1540) cites the text in his Sefer^C Avodat Haqqodesh (Warsaw, 1901), p. 78a.

BIBLIOGRAPHY

Printed Sources

Abraham b. Azriel. Sefer^C Arugat Habbosem. Ed. E. Urbach. Jerusalem: Meqitze Nirdamim, 1939-1963.

Alexander Altmann. "Moses Narboni's 'Epistle on Shi^Cur Qomah'." In Jewish Medieval and Renaissance Studies. Ed. A. Altmann. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1967, pp. 225-288.

_____. "Shire Qedushah Besifrut Hehekhalot Haqqedumah," Melilah, 2 (1946), pp. 1-24.

'Avot Derabbi Natan. Ed. Solomon Schechter. Vienna, 1887; rpt. New York: Feldheim, 1967.

Azriel b. Menahem (of Gerona). Perush Ha'aggadot. Ed. I. Tishby. Jerusalem: Meqitze Nirdamim and Mosad Harav Kook, 1945.

Baer, Y. Seder^C Avodat Yisra'el. Rbdelheim, 1868; rpt. Tel Aviv: n.p., 1957.

Baraitta Deshemu'el Haqqa^{an}. In 'Otzar Hammidrashim. Ed. J.D. Eisenstein. New York, 1915; rpt. (Israel), n.p., 1969.

Bereshit Rabbah. Eds. H. Theodor and Ch. Albeck. 3 Vols. Berlin and Jerusalem, 1903-1936; rpt. Jerusalem: Wahrman, 1965.

Bernheimer, Carolo. Codices Hebraici Bybliothecae Ambrosianae. Florence: Leon S. Olschki, 1933.

Bibago, Abraham b. Shem Tov. Derekh 'Emanah. Constantinople, 1522; rpt. Jerusalem: Maqor, 1970.

Biscioni, Antonio-Maria. Bibliothecae Mediceo-Laurentianae Catalogus. Florence: Imperial Typography, 1752.

Blumenthal, David. "A Philosophical-Mystical Interpretation of a Shi^Cur Qomah Text." In Studies in Jewish Mysticism: Proceedings of Regional Conferences Held at the University of California, Los Angeles and McGill University in April, 1978. Cambridge, Mass.: Association for Jewish Studies, 1978.

Catalogue of Gaster Manuscripts in the British Museum. Unpublished. Copy of handwritten original in the Library of the Jewish Theological Seminary of America.

Cohen, Martin. The Shi^Cur Qomah: Liturgy and Theurgy in Pre-Kabbalistic Jewish Mysticism. Washington, D.C.: University Press of America, 1983.

Dan, Joseph. "Hokhmah Ha'egoz, Its Origin and Development." JJS, 17 (1966), pp. 73-82.

_____. "Hug Hakkeruv Hammeyuhad Betenu^Cat Haside 'Ashkenaz." Tarbiz, 35 (1966), pp. 349-372.

- Dan, Joseph. Cⁱyyunim Besifrut Hasidut 'Ashkenaz. Ramat Gan: Massada, 1975.
- _____. "The Concept of Knowledge in the Shi^cur Qomah." In Studies in Jewish Religion and Intellectual History Presented to Alexander Altmann on the Occasion of His Seventieth Birthday. Eds. S. Stein and R. Lowe. University, Alabama: University of Alabama Press, 1979.
- Davidson, Israel. The Book of the Wars of the Lord Containing the Polemics of the Karaite Salmon ben Yeruhim against Saadia Gaon. New York: The Jewish Theological Seminary of America, 1934.
- Duran, Simon b. Tzemah. Sefer Magen 'Avot. Livorno, 1785; rpt. Jerusalem: Maqor, 1975.
- Eisenmenger, Johann Andreas. Entdecktes Judenthum. Königsberg: n.p., 1711.
- Eisenstein, J.D. 'Otzar Hamidrashim. New York, 1915; rpt. (Israel): n.p., 1969.
- Eleazar b. Judah of Worms. Sha^care Hassod Vehayyihud Veba'emunah. Ed. A. Jellinek. Kokhave Yitzbaq, 27 (1862), pp. 7-15.
- _____. Sefer Haroqeah Haggadol. Ed. B. Schniurson. Jerusalem: n.p., 1967.
- _____. Sefer Sode Razaya. Ed. I. Kamelhar. Bilgoraj: Sikora and Milner, 1936.
- Elior, Rachel. Hekhalot Zutarti. Jerusalem: Magnes Press, 1982.
- Freimann, Aron. Union Catalogue of Hebrew Manuscripts and Their Location. Ed. M.H. Schmelzer. New York: American Academy for Jewish Research, 1973.
- Gaster, Moses. "Das Schiur Komah." MGWJ, O.S. 37 (1893), pp. 179-185 and 213-230; rpt. in Studies and Texts in Folklore, Magic, Medieval Romance, Hebrew Apocrypha and Samaritan Archeology. 3 Vols. London: Maggs Bros., 1925-1928. Vol. II, pp. 1330-1353.
- Graetz, Heinrich. "Die mystische Literatur in der gaonischen Epoche." MGWJ, O.S. 8 (1859), pp. 67-78; 103-118 and 140-153.
- _____. Geschichte der Juden. 4th ed. 13 Vols. Leipzig: O. Lerner, 1908.
- Gruenwald, Ithamar. Apocalyptic and Merkavah Mysticism. Leiden and Cologne: Brill, 1980.
- _____. "Qeta^cim Hadashim Missifrut Hehekhalot." Tarbiz, 36 (1966), pp. 257-277.
- _____. "Tiqqunim Vehe^carot Leqeta^cim Hadashim Missifrut Hehekhalot." Tarbiz, 38 (1970), pp. 216-217.
- Halevi, Judah. The Kuzari. Trans. Hartwig Hirschfeld. London, 1905; rpt. New York: Schocken, 1964.

- Halperin, David. The Merkavah in Rabbinic Literature. New Haven: American Oriental Society, 1980.
- Hayyat, Judah. Sefer Minhat Yehudah. In Sefer Ma^carekhet Ha'elohut. Ferrara: Abraham Usque, 1557; and Mantua: Meir b. Efraim of Modena and Jacob b. Naftali of Gazolito, 1558.
- Hekhalot Rabbati. In Batte Midrashot. Ed. Wertheimer, Vol. I, and Bet Hamidrash. Ed. Jellinek. Vol. 3. See entries below.
- Hekhalot Zutarti. Ed. Elior. See entry above.
- Hirschfeld, Hartwig. Descriptive Catalogue of the Hebrew Mss. of the Montefiore Library. London and New York: Macmillan, 1904.
- Hoeschke, Reuben. Yalqut Re'uveni. Amsterdam: Emanuel b. Joseph Ettias, 1700.
- Ibn Ezra, Abraham. Commentary on the Torah. Ed. Asher Weiser. 3 Vols. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1976.
- _____. Sefer Yesod Mora. Frankfurt a. M.: Creizenach, 1840.
- Ibn Gabbai, Meir. Sefer C^avodot Haqqodesh. Warsaw: Levin-Epstein, 1901.
- Isaac the Blind. Perush Sefer Yetzirah. Ed. G. Scholem. In G. Scholem, Haqqabbalah Befrovence. Ed. R. Schatz. Jerusalem: Akademon, 1963, appendix.
- Jellinek, Aaron. Bet Hamidrash. 6 Vols. Leipzig, 1853-1878; rpt. Jerusalem: Wahrman, 1967.
- Judah b. Barzilai. Commentary to Sefer Yetzirah. Ed. S.J. Halberstam. Berlin, 1885; rpt. Jerusalem: Maqor, 1970.
- Kafih, Joseph. "A Fragment of an Early Yemenite Treatise on Sefer Shi^cur Qomah." In The Jews of Yemen: Studies and Researches. Eds. Y. Yeshayahu and Y. Tobi. Jerusalem: Yad Ben Zvi, 1975.
- Kasher, Menahem. Haggadah Shelemah. Jerusalem: Makon Torah Shelemah, 1967.
- _____. Torah Shelemah. Vol. 16. New York: Schulsinger, 1959.
- Levin, B.M. 'Otzar Hagge'onim. 12 Vols. Haifa and Jerusalem: The Hebrew University Press Association and Mosad Harav Kook, 1928-1942.
- Lieberman, Saul. "Mishnat Shir Hashirim." In G. Scholem, Jewish Gnosticism, Merkavah Mysticism and Talmudic Tradition. 2nd ed. New York: The Jewish Theological Seminary of America, 1965, pp. 118-126.
- _____. Sheqi^cin. 2nd ed. Jerusalem: Wahrman, 1970.
- Luzzatto, Aldo and Luisa Mortara Ottolenghi. Hebraica Ambrosiana. Milan: Il Polifilo, 1972.

- Sefer Ma^carekhet Ha'elohut. Ferrara: Abraham Usque, 1557 and Mantua: Meir b. Efraim of Modena and Jacob b. Naftali of Gazollo, 1558.
- Maas, Paul. Textual Criticism. Oxford: Clarendon, 1951.
- Mann, Jacob. "Genizah Fragments of the Palestinian Order of Service." HUCA, 2 (1925), pp. 269-338.
- _____. Texts and Studies in Jewish History and Literature. 2 Vols. Cincinatti, 1931-1935; rpt. New York: Ktav, 1972.
- Margoliot, R. Malakhe^c Elyon. 2nd ed. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1964.
- Margoliouth, G. Catalogue of the Hebrew and Samaritan Manuscripts in the British Museum. London: The British Museum, 1899.
- Massekhet Hekhalot. In Bet Hammidrash. Ed. Jellinek. Vol. 2. Leipzig, 1853; rpt. Jerusalem: Wahrman, 1967, pp. 40-47.
- Menahem b. Solomon Hameiri. Bet Habbehirah^c al Massekhet 'Avot. Ed. B. Prag. Jerusalem: Makhon Hattalmud Hayyisra'eli Hashalem, 1964.
- Midrash Haggadol to Genesis. Ed. Margoliot. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1967.
- Midrash Kohen. In Bet Hammidrash. Ed. A. Jellinek. Vol. 2. Leipzig, 1853; rpt. Jerusalem: Wahrman, 1867, pp. 23-39.
- Midrash Mishle. Ed. S. Buber. Vilna, 1893; rpt. Jerusalem, n.p., 1965, and ed. Vistozky, see below.
- Montgomery, James. Aramaic Incantation Texts from Nippur. Philadelphia: The University Museum, 1913.
- Moses b. Maimon (Maimonides). Commentary to the Mishnah. Ed. Y. Kafih. 3 Vols. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1965.
- _____. "Ma'amar Tehiyyat Hammetim." In Qovetz 'Iggrot Harambam. Leipzig, 1859; rpt. Jerusalem: n.p., 1967.
- _____. Mishneh Torah. 5 Vols. New York: Otzar Hasefarim, 1968.
- _____. Responsa. Ed. J. Blau. 3 Vols. Jerusalem: Meqitze Nirdamim, 1957.
- Moses Haddarshan (of Narbonne). 'Iggeret^c al Shi^cur Qomah. Ed. Pinsker. Kokhave Yitzhaq, 30 (1864), pp. 25-33 and ed. Altmann, see above.
- Mss. Codices Hebraici Biblioth. I. B. De-Rossi. 3 Vols. Parma: Public Typography, 1803.
- Nemoy, Leon. "Al-Qirqisani's Account of the Jewish Sects and Christianity." HUCA, 7 (1930), pp. 317-397.
- Neubauer, Adolph. Catalogue of the Hebrew Manuscripts in the Bodleian Library and in the College Libraries of Oxford. Oxford: Clarendon, 1886.

- Odeberg, Hugo. 3 Enoch or the Hebrew Book of Enoch. Cambridge: Cambridge University Press, 1928.
- 'Otiot Derabbi^c Aqiva. In Bet Hammidrash. Ed. Jellinek. Vol. 3. Leipzig, 1856; rpt. Jerusalem: Wahrman, 1967, pp. 12-49; and in Batte Midrashot. Ed. Wertheimer. Vol. 1. Jerusalem: Ktab Wasepher, 1968.
- Perreau, Pietro. Catalogo Dei Codici Ebraici della Biblioteca di Parma non descritti dal De-Rossi. Florence: Successori Le Monier, n.d.
- Pollak, Gabriel. Sefer Halikhot Qedem. Amsterdam, 1847.
- Qovetz Teshuvot Harambam Ve'iggrotav. Parts II and III. Leipzig, 1859; rpt. Jerusalem: n.p., 1967.
- A Reel Guide to the Kaballah (sic) and Mysticism Collection: Reels 1-65 from the Library of the Jewish Theological Seminary of America. Ann Arbor: University Microfilms, 1977.
- Sachs, S. Catalogue of the Guenzburg Ms. Collection in the Lenin State Library. Unpublished. Handwritten copy in the library of the Jewish Theological Seminary of America.
- Sassoon, David. Ohel Dawid: Descriptive Catalogue of the Hebrew and Samaritan Manuscripts in the Sassoon Library, London. London: Oxford University Press, 1932.
- Schäfer, Peter. "Prolegomena zu einer kritischen Edition und Analyse der Merkava Rabba." Frankfurter Judaistische Beiträge, 5 (1977), pp. 65-101.
- _____. Synopse zur Hekhalot Literatur. Tübingen: Mohr, 1981.
- Scholem, Gershom. Haqqabbalah Befrovence. Ed. R. Schatz. Jerusalem: Akademon, 1966.
- _____. Jewish Gnosticism, Merkabah Mysticism and Talmudic Tradition. 2nd ed. New York: Jewish Theological Seminary of America, 1965.
- _____. Kabbalah. New York: Quadrangle/New York Times, 1974.
- _____. and B. Joel. Kitve Yad Baqqabbalah Hannimta'im Bevet Hasefarim Halle'umi Veba'universitai Birushalayim. Jerusalem: The University Press, 1930.
- _____. Major Trends in Jewish Mysticism. 3rd ed. 1941; rpt. New York: Schocken, 1974.
- _____. Reshit Haqqabbalah. Jerusalem: Schocken, 1948.
- _____. Ursprung und Anfänge der Kabbala. Berlin: De Gruyter, 1965.
- _____. Von der mystischen Gestalt der Gottheit. Zurich: Rhein Verlag, 1962.
- Sed, Nicolas. "Une Cosmologie Juive du Haut Moyen Age: La Berayta de Ma^caseh Bereshit." REJ, 123 (1964). pp. 259-305 and 124 (1965),

- pp. 23-123.
- Seder Rabbah Debereshit. In Batte Midrashot. Ed. Wertheimer. 2nd ed. Vol. 1. Jerusalem: Ktab Wasepher, 1968, pp. 3-48.
- Sefer Harazim. Ed. M. Margoliot. Jerusalem: American Academy for Jewish Research, 1966.
- Sefer Merkavah Shelemah. Ed. S. Mossayef. 1921; rpt. Jerusalem: Maqor, 1971.
- Sefer Razi'el. Amsterdam: Moses b. Abraham Mendes Coutinho, 1701.
- Sharf, A. The Universe of Shabbetai Donnolo. New York: Ktav, 1976.
- Shem Tov ibn Shem Tov. Sefer Ha'emunot. Ferrara: Abraham Usque, 1556.
- Sifre^c al Sefer Bammidbar. Ed. Horovitz. Leipzig, 1917; rpt. Jerusalem: Wahrmann, 1966.
- Sifre Debe Rav. Ed. Finkelstein. Berlin, 1939; rpt. New York: The Jewish Theological Seminary of America, 1969.
- Steinschneider, Moritz. Die Hebraischen Handschriften der K. Hof- und Staatsbibliothek in München. 2nd ed. Munich: Palm, 1895.
- Taku, Moses b. Hisdai. Ketav Tamim. In 'Otzar Nehmad. Vol. 3. Ed. I. Blumenfeld. Vienna: Israel Kneftlmacher and Sons, 1840.
- Teshuvot Hagge'onim. Ed. J. Mussafia. Lik, 1864; rpt. Jerusalem: n.p., 1967.
- Teshuvot Hagge'onim Sha^care Teshuvah. Ed. M.M. Meyuhaz. Leipzig, 1858; rpt. Jerusalem: n.p., n.d.
- Tiqqune Hazzohar. Ed. Margoliot. Tel Aviv, 1948; rpt. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1978.
- Visotzky, Burton L. Midrash Mishle: A Critical Edition of the Text... Dissertation. The Jewish Theological Seminary of America, 1983.
- Weinstock, Israel. Bema^cagle Hannigleh Vehannistar. Jerusalem: Mosad Harav Kook, 1969.
- Zotenberg, H. Catalogues des Manuscrits Hébreux et Samaritains de la Bibliothèque Imperiale. Paris: Imprimerie Imperiale, 1866.
- Zulay, Menahem. Piyyute Yannai. Berlin: Schocken, 1938.

Manuscript Sources

(N.B. The following list includes all the manuscript sources which I had the opportunity to inspect in the course of my research, and includes many more than those from which excerpts are printed in this volume and from which variant readings have been recorded.)

Cambridge Add. 405,4

Florence Plut. 33, no. 13

- Guenzburg 90 (Lenin State Library, Moscow)
- Guenzburg 131 (Lenin State Library, Moscow)
- JNUL 381
- JNUL 476
- JTSA 1746
- JTSA 1869
- JTSA 1879
- JTSA 1886
- JTSA 1892
- JTSA 1904
- JTSA 1990
- JTSA 2130
- JTSA 2195
- JTSA 2367
- JTSA 8115
- JTSA 8128
- London (British Library) Or. 10384
- London (British Library) Or. 10675
- Milan Ambrosiana 70
- Montefiore 279
- Mossayef 145
- Munich 22
- Munich 40
- Oxford Hebr. C. 65
- Oxford 1102
- Oxford 1531
- Oxford 1606
- Oxford 1657
- Oxford 1748
- Oxford 1791

Oxford 1816

Oxford 1915

Oxford 2250

Oxford 2257

Parma 1390

Sassoon 290

Sassoon 522

Zurich Heidenheim 102

ספריית הר הצופים
למחקר תולדות והחברה